

СИЛВАНА ДЕ МАРИ ПОСЛЕДНИЯТ ЕЛФ

Част 1 от „Последният елф“

Превод от италиански: Иван Тонкин, 2015

chitanka.info

*Посвещавам на моя баща,
който ми посочи пътя,
въпреки че беше изгубил своя.*

ПЪРВА КНИГА
ПОСЛЕДНИЯ ЕЛФ

ПЪРВА ГЛАВА

От много дни дъждът се лееше безспирно. Тинята стигаше до глезените му. Ако проливният дъжд не престанеше, накрая дори жабите щяха да се удавят в този свят, заприличал на блато.

Със сигурност и той щеше да си изпати, не успееше ли да си намери бързо подслон от дъжда.

Светът беше студен. Той си спомни за топлото огнище на баба си. Но това беше отдавна. Сърцето на малкия елф се сви от носталгия.

Баба му постоянно повтаряше: ако мечтаеш много силно за нещо, желанието ти непременно ще се сбъдне. Но баба му отдавна бе спряла да мечтае. От деня, когато майка му отиде на онова място, откъдето човек не се връща, баба му се отучи да мечтае. А той още не умееше да мечтае, защото беше твърде малък. Или може би не?

Малкият елф затвори очи и съсредоточи всичките си мисли в едно-единствено желание — желанието за топло. Стори му се, че цялото му тяло изсъхва, че усеща топлината на запален огън, стопляща краката му. Усещаше миризма на храна.

Отново отвори очи. Краката му бяха още по-студени, а стомахът — още по-празен. Навярно не бе желал достатъчно силно.

Намести мократа качулка върху мократа си коса. Водата се изля към врата му и по гърба му потекоха струйки. Беше наметнат с жълт елфски плащ. Конопеният плат — жълт, много рехав, тежък и груб — не предпазваше от нищо. Върху врата му се изля още вода, започна да се стича надолу по гърба му под ризата и стигна чак до панталоните. Всичко, с което беше облечен, бе жълто, грубо, прогизнало от вода, мръсно, протрито и студено.

Някой ден ще има дрехи, меки като крилата на врабче и топли като пуха на патица, с цвета на зората и морето.

Някой ден краката му ще бъдат сухи.

Някой ден Сянката ще изчезне и Студът ще си отиде.

Слънцето ще се върне.

Звездите ще засияят отново.

Някой ден.

Пак го налегнаха мисли за ядене. Спомни си погачите на баба си и сърцето му се сви за пореден път.

Само веднъж през живота на малкия елф баба му бе изпекла погачи. Случи се през последния празник на новолунието, когато луната все още светеше на небето, а на елфите раздадоха половин чувал брашно.

Слагайки ръка над очите си, малкият елф се опита да отправи поглед през дъждовната пелена.

Денят постепенно гаснеше и скоро съвсем щеше да се стъмни. Трябваше да си намери място, където да ноцува, преди да падне нощта. Някакъв подслон от дъжда и нещо за ядене. След още една нощ в тинята на блатото с празен стомах едва ли ще остане жив до сутринта.

Големите му очи се присвиваха от взирането, докато блуждаеха по сивотата на дърветата, която се редуваше със сивотата на земята и на небето, после той съзря тъмна сянка. Сърцето в гърдите му подскочи. Надеждата отново се възроди. Забърза, доколкото му позволяваха уморените крака, затъващи до колене в тинята, все така втренчил очи в сянката. За миг, докато дъждът се усилваше, изпита уплаха, но това беше само по-тъмно петно от гората. Постепенно обаче започнаха да се очертават и различават покрив и стени. Показа се малка постройка от дърво и камък, затулена от дърветата и цялата обвита в пълзящи и виещи се растения.

Навярно някога в нея са се подслонявали овчари и вълглицари.

Баба му имаше право. Ако мечтаеш за нещо много, много силно, ако си преизпълнен с вяра, то така или иначе ще се сбъдне.

Малкият елф започна да мечтае за огън, който го топли. Миризма на топъл дим, примесен с аромат на смола от шишарки, изпълни ума му до степен, че той се стопли за няколко секунди. Изведнъж го събуди ръмжащо лаене на куче и го върна към действителността. Обърка се, но това не беше сън. Наистина имаше топъл дим и аромат на огън от шишарки. Не се намираше само в неговата глава. Беше се доближил до огъня на хора.

Вече беше късно.

Фантазирането заплашваше да го убие.

Кучешкият лай прогърмя в ушите му. Малкият елф се впусна в бяг. Дано да успее да избяга. Бяга ли достатъчно бързо, навярно ще се

отърве от налитащото по петите му куче. В противен случай хората щяха да го хванат и тогава спокойната смърт от студ и глад щеше да остане несбъдната мечта. Неочаквано се спъна в някакъв корен и се заклеши в него. Плъсна се по лице в тинята. Кучето скочи отгоре му. С него беше свършено.

Малкият елф не смееше дори да диша.

Миговете течаха тягостно.

Кучето дъхаше в тила му и не му позволяваше да помръдне, готово всеки миг да забие зъбите си.

— Остави го! — рязко изкомандва сух и властен глас.

Кучето го пусна. Малкият елф започна да диша и внимателно вдигна очи. Човешкото същество беше много високо. Косата на главата му беше навита като въже. По лицето нямаше никакъв косъм. И все пак баба му беше съвсем категорична — човеците имат вълна по лицето. Нарича се „брада“. И е едно от многобройните неща, които ги отличават от елфите. Малкият елф напрегна паметта си, за да си спомни и изведнъж лицето му просия.

— Ти си женски човек — ликуващо възкликна той.

— Казва се *жена*, глупако — поправи го човешкото същество.

— О-о, аз искам прошка, жена-глупак, аз бъда по-внимателен, сега ще ти казвам, както трябва, жена-глупак — отвърна малкият.

За него езикът на човеците представляваше загадка, не го знаеше добре, а те винаги бяха страшно раздразнителни, раздразнителността им бързо преминаваше в ярост. И в това баба му беше категорична.

— Момче, ти какво, да не ти е дотегнал животът? — заплашително го попита човешкото същество.

Малкият елф се озадачи.

Според баба му пълната липса, на каквато и да е логична мисъл — състояние, изразено по-сбито чрез термина „тъпота“ — е основната характеристика, която различава човешката раса от расата на елфите, и макар баба му да се бе опитала да го предупреди, очевидно глупостта на въпроса го обърка.

— Не, аз не искам, жена-глупак — увери я малкият елф. — Аз не искам да спрем да живеем. Това го няма в мои планове — обясни настоятелно той.

— Ако произнесеш още един път думата „глупак“ ще насъскам кучето срещу теб — заплаши го раздразнено жената.

— Ах, сега аз разбира — излъга малкият елф, опитвайки се отчаяно да схване смисъла на разговора и защо човешкото същество иска да го обиждат?

— Ти си елф, нали?

Малкият кимна утвърдително. По-добре беше да говори възможно най-малко. Хвърли разтревожен поглед към кучето, а в отговор то изръмжа глухо.

— Не обичам елфите — обясни човешкото същество.

Малкият отново кимна утвърдително. Усещането за студ погълна страха му. Започна да трепери. Хората не обичат елфите... Баба му винаги му го беше казвала.

— Какво искаш? Защо се приближи? — попита жената.

— Студ... — гласът на малкия елф секна. — Тази колиба...

Студът, умората и страхът се смесиха. Гласът му започна да трепери.

— Колибата... — гласът му отново секна.

— Не ми разигравай сцена на умрял от студ. Ти си елф, нали? Притежаваш вълшебни способности. Елфите не страдат нито от студ, нито от глад. Те просто не ги чувстват, ако поискат.

На малкия му трябваше доста време, за да разбере смисъла на думите, после той просия.

— Наистина? — попита доволен. — Наистина аз знае прави тези неща? И как може аз да ги прави?

— Не знам — извика жената, — ти си елф. А ние, нещастните човешки същества, сме тъпи, недоразвити, ние сме създадени да студуваме и да гладуваме. — Гласът на човешкото същество стана наистина лош.

Малкият елф почувства как го изпълва огромен страх, напират, стига до гърлото му, сухо като пустиня, до лицето му и се разплака. Беше плач без сълзи, плач от изпълнени с ужас стенания и ридания. Жената почувства отчаянието му и смразяващ хлад пробягна по кожата ѝ.

— Какво толкова лошо казах? — учуди се тя.

Малкият продължаваше да плаче. Издаваше сърцераздирателни стонове, които проникваха право в сърцето и носеха в себе си болката на целия свят.

— Ти си още малък, нали? — попита тя след време.

— Роден съм съвсем наскоро — потвърди малкият, — господин човек — добави той за всеки случай, в старанието да намери израз, който да не звучи обидно.

— Какви способности притежаваш? — поинтересува се жената.
— Каж ми цялата истина.

Елфът продължи да я гледа. Нищо от думите на жената нямаше смисъл.

— Способности ли?

— Вълшебни. Всичко, което умееш да правиш.

— А-а, това ли? Ами много неща. Да диша, да върви, да гледа, може и да бяга, да говори... да яде, когато има нещо за ядене... — Гласът на малкия елф стана тъжен и се изпълни с неясна надежда.

Жената седна пред прага на колибата, хвана се с ръце за главата и остана така. След малко стана.

— Все пак никога няма да имам толкова смелост, че да те оставя навън. Ела, можеш да седнеш близо до огъня.

Очите на малкия елф се изпълниха с ужас и той започна да отстъпва назад.

— Моля те, господин човек, не...

— Сега пък какво ти става?

— Огънят не: аз бях послушен. Моля те, господин човек, не ме изяждай!

— ... Какво-о?

— Не ме изяждай!

— Да те изям ли? И как?

— С розмарин, мисля. Моята баба казва така, когато била жива. Ако ти не слуша, идва човекът и те изяжда с розмарин.

— Това ли разправяше за нас баба ти? Наистина много любезно!

Думата „любезно“ ободри малкият елф. Знаеше значението ѝ. Почувства, че върви по правилен и сигурен път. Отново просия и се усмихна.

— Да, да, така е. Баба казва: човеците още канибали и това най-любезно нещо, което може да каже за тях.

Този път му провървя и всичко мина добре. Успя да се изрази правилно. Човешкото същество не се разсърди. Гледа го дълго и започна да се смее.

— Тази вечер имам какво да ям — увери го жената, — влез.

Малкият елф бавно престъпи прага. Все едно, навън студът щеше да го умъртви. Умъртвен вън или вътре...

Гореше огън от шишарки и изпълваше колибата с мирис на борова смола.

За първи път от много дни попадеше на топло и сухо място.

На огъня се печеше истински царевичен кочан.

Малкият се втренчи и не можа да откъсне поглед от него.

После стана чудото.

Човешкото същество извади нож и вместо с него да го нареже на малки парчета, срязва кочана със зърна на две и му подаде едната половина.

Все пак в душата си малкият елф реши да не се доверява напълно на човека. Навярно той не беше толкова лош или може би смяташе малко да го поохрани, преди да намери по пътя розмарин. Въпреки това изяде парчето от кочана. Изяде го зърно по зърно, за да удължи възможно най-дълго яденето. Когато го изяде, вече беше късна нощ. Поогриза кочана, зави се с грубото си мокро наметало и заспа като малко сънливче близо до танцуващите пламъци на огъня.

ВТОРА ГЛАВА

Утринта настъпи сива като всички утрини. Тук-там, между дървените трупи на колибата, се промъкваха тънки струйки светлина и се преплитаха с редките спирали дим над все още тлеещата жарава.

Малкият елф се събуди със странно усещане. Трябваше му време, за да разбере всичко, но накрая успя: не му беше студено, не беше много гладен и краката му не бяха премръзнали.

Животът можеше да бъде прекрасен.

Човешкото същество дори не го бе изяло.

Малкият елф се почувства радостен и доволен.

Покриваше го голям шал от груба сивкава вълна, целият на дупки, но все пак вълнен. Човешкото същество го беше завило с него!

Ето защо краката му не бяха премръзнали. Запита се защо човешкото същество го бе покрило. Вероятно защото ако е хремав, няма да е толкова вкусен за ядене.

Жената вече беше станала. Ровеше жаравата и с нещо подобно на малка лопатка притикваше от нея в надупчена желязна топка, в която имаше слама и парче сухо дърво.

Цялата тази операция се стори на малкия огромна глупост, тоест действие, напълно типично за човека.

Без да казва нищо, той мълчаливо подаде шала, да го да върне.

— Задръж го — измърмори човешкото същество. — Тази нощ ти трепереше.

Жената закачи димящата желязна топка на един прът и го намести на рамото си.

— Отивам в земите Далигар — съобщи тя рязко. — Намират се нависоко, на платото. Казват, че водата се стичала надолу и там все още имало обработваеми поля и посеви.

Мълчание. Малкият елф се опитваше да разбере какъв е смисълът на цялата тази информация.

Вероятно представляваше своеобразна любезност и според правилата на човешката вежливост, той следваше да отговори къде отива.

Жалко, защото не отиваше никъде. Просто напускаше мястото, където живееше по-рано; то не съществуваше вече, или по-точно, съществуваше, но погребано под блатна тиня и гнили листа.

— Какво има? Езика ли си глътна или мишките са ти го изгризали?

— Тук мишке не има, ваше превъзходителство — отвърна малкият. Най-последно си спомни уважителната форма за обръщение на хората. Става ли въпрос за уважение, не трябва да се скъпи. — Това тук казва куче, превъзходителство... и ако той изяде мой език, сега има кръв по... — заобяснява почтително и търпеливо, но човешкото същество го прекъсна:

— Добре, добре. Стига с това.

Човешкото същество го изгледа и въздъхна по-дълго от обикновено, клатейки глава. Изглежда имаше някаква болест и тя му пречеше да диша добре.

— Кой знае, навярно разумът и вълшебството идват по-късно. Подобно на зъбите мъдреци, които израстват след години.

— Зъб... какво, ваше височество? — осведоми се малкият, разтревожен от думата „зъби“. Ех, ако знаеше точната формулировка на уважителното обръщение!

— Зъбите ето тук, отзад, тези, които растат след всички останали. — Човешкото същество разтвори широко уста и му ги показа.

Идеята се оказа лоша. Малкият отново заплака.

— Ти казал няма да яде мен, ваше величество — изхълца той.

Човекът отново въздъхна дълбоко. Сигурно имаше някаква дихателна болест.

— Точно така, казах ти го — весело потвърди жената. — Така че не се безпокой, щом съм ти обещала, няма да те изям.

Щракна с пръсти на кучето и се запъти към вратата. Малкият елф изпита тъга. Колкото и непредсказуемо и лудо да е човешкото същество, все пак с него е по-добре, отколкото да си сам, съвсем сам, без никого до теб, докъдето се простира хоризонтът. А дали пък човекът няма още някое и друго парче печена царевица? Както нощната тъмнина постепенно затъмнява вечерното небе, така и сърцето на малкия елф се изпълни с тъга...

Вратата, проста, от грубо издялани и зле прилепнали помежду им борови дъски, висеше на здрави бронзови панти.

— Прилича на колиба на ловци или на търговци на кожи — замислено каза човешкото същество, — а не на обикновени въглищари.

Кучето изскочи радостно навън под дъжда. Човешкото същество обаче остана на прага, разглеждайки колибата. Погледът му се плъзна по покрива от плочи в добро състояние и по дървените клинове, затъкнати между камъните в долната ѝ част, за да пазят от проникването на вятъра. Клиновете бяха съвсем сухи, без признак за плесен и с наскоро скосени краища.

— Тази колиба не е изоставена — изкоментира жената. — Сигурно всеки момент нейните собственици ще дойдат.

Малкият елф започна да разбира смисъла на думите.

— Те ядат елфи?

— Определено не ги обичат: на твоє място не бих останала тук, за да ги попитам.

Малкият елф изскочи навън по-бързо от кучето.

Човекът и елфът поеха на път.

— Имаш ли име?

— Да — отговори уверено малкият.

Човекът отново въздъхна по своя странен начин.

— И какво би могло да бъде това име?

Уроците по граматика на баба му започнаха да изплуват в паметта на малкия.

— Не, не би могло. „Би могло“ е за неопределени неща, а името е нещо определено. Всяко същество си знае името, затова трябва да попиташ не какво би могло да бъде, а какво е...

— И какво е това твоє име? — викна жената. — Добре, добре, няма да викам повече. Само не се разплаквай отново. Няма да викам и няма да те изям. Как се казваш?

— Йоршкрунскваркльорнерстринк.

— Можеш ли да повториш?

— Разбира се, аз може — потвърди малкият със задоволство.

Човешкото същество отново въздъхна. Сигурно беше болно.

— Повтори!

— Йоршкрунскваркльорнерстринк.

— Имаш ли галено име?

— Разбира се, аз има.

Пауза и отново странна въздишка на човека. Да се разговаря с хората е истинско мъчение: знаеше го от баба си.

— Йоршкрунскваркльорнерстринк.

— Добре, добре — човешкото същество изведнъж започна да придобива много уморен вид.

Определено беше тежко болно.

— Аз ще ти казвам Йорш — заключи човешкото същество и като поклати отново глава, промърмори: — Навярно съм направила нещо ужасно в моя предишен живот и сега си плащам.

В това поне имаше някакъв смисъл. Ето защо човешкото същество е толкова глупаво и лудо: зададе осем въпроса само за да го попита как се казва. Но да остане сам в потъващата земя, беше наистина ужасно. А и вълненият шал го бе позатоплил.

— Аз се казвам Сайра — представи се жената.

Йорш забърза след нея, доволен от запознанството.

— Кучето как се казва? — попита.

— Няма име — отговори жената, — казва се куче и толкова. Кратко и ясно.

На малкия му се стори безкрайно тъжно едно живо същество да няма собствено име и да го наричат с нарицателно име, все едно е дърво или стол, но понеже вече познаваше непредвидимата избухливост на жената, реши благоразумно да си спести забележките.

Но във всеки случай той не би оставил кучето без име. Ще му даде име в своето въображение. Само че трябва добре да помисли — име не се прикачва току-тъй. Името си е винаги име. То е важна отговорност.

Дъждът продължаваше да се лее.

Вървяха бавно из тинята.

Жената вървеше с по-широки крачки от неговите. Йоршкрунскваркльорнерстринк се стараше да не изостава и се чувстваше ужасно изморен. Вече почти не се страхуваше от кучето и дори на няколко пъти се осмели да го докосне, за да се подпре на него. Кучето не се възпротиви.

— Ти има ли още от нещо с жълтите зърна? — нерешително попита малкият.

— Имам още един кочан царевица, но го пазя за вечеря.

— Ако умрем в тинята преди тази вечеря, кой ще изяде царевицата?

— Гладен ли си сега?

— Да. Аз гла..., не, сега аз съм гладен.

— Браво, схващаш бързо. Тогава запомни и това: ако сега изядем кочана със зърната, ще бъде ужасно да нямаме нищо за вечеря.

— Може би светът ще свърши преди вечеря. Може би ние ще свършим преди вечеря. Може би аз ще свърша преди вечеря.

— Мълчи и върви. Пази силите си, за да вървиш.

— Аз успявам, не, аз успявам... ммм, успявам да правя две неща заедно, вървя и говоря за кочан царевица. Даже е по-добре, ако разговаряме, така по-леко се върви.

— Млък — прекъсна го жената. Тонът ѝ беше променен.

— Но...

— Млък — изсъска тя.

Клекна близо до малкия елф, за да е по-ниска и по-малко забележима. Кучето изръмжа. Очите на жената продължиха да оглеждат тръстиките и мочурищата отстрани на пътеката.

— Добре, ние ще ядем тази вечер. Ти не се сърди...

— Бягай! — извика жената.

Тя стана и се затича. Държеше малкия за ръка и тичаше.

— Тук! — извика тя на кучето, което също бягаше с тях. Малкият елф падна, стана, отново падна и съвсем отчаян се разплака.

— Не се сърди, не се сърди, ще ядем тази вечер.

— Гонят ни — обясни жената, без да престава да тича, едва дишайки. — Виждаш ли онзи хълм там долу? Моите крака са по-дълги и бягам по-бързо. Ще мина отдолу и ще ги увлека след себе си в долината. Ти мини през храстите и спаси огъня. Вземи го. Ще се видим на върха на хълма.

Жената му подаде пръта с металната топка и хукна напред.

Бягайки, тя настъпваше вейки, които се чупеха с трясък, и хрипливо подвикваше. Малкият елф се спотаи сред блатото и остана там, заслушан как бие сърцето му.

Запита се кой ги гони. Дали не бяха собствениците на колибата, където бяха прекарвали нощта? Вероятно се бяха обидили от

натрапничеството? Или имаха розмарин и им трябваше някои малък елф, за да го стотвят с него?

Страхът стисна с железни клещи цялото му същество.

Погледът му пробяга по тръстиките под ситния дъжд, но не видя никого.

Страхът постепенно отстъпи и него отново го обзе тъга.

Отново беше сам. Отново, до края на хоризонта, беше само той.

Спомни си пак за баба си, която го държеше на ръце, докато в тенджерата се варяха кестени.

Тъгата изпълни цялото му същество и започна да се превръща в отчаяние.

Помисли за жената-човек; вдъхваше му ужас, но му бе дала да яде царевичен кочан със зърна и това все пак беше нещо. По-добро, отколкото да бъде отново съвсем съм. Той — сам до самия край на хоризонта. Малкият започна да ридае съвсем тихо, без никакъв шум, само в главата си, без да заглушава ни най-малко шумоленето на дъжда, който ромолеше леко.

Реши, ако отново види кучето, да го нарече „Този, Който Диша Близо до Теб“, но жената каза, че на куче отива кратко име, а това не беше такава.

ТРЕТА ГЛАВА

Почти се беше стъмнило, когато жената се появи на хълма.

На малкия елф му олекна на сърцето.

Жената, останала без дъх и сили, се свлече в тинята. Кучето се отпусна уморено до нея.

— Беше ловец — обясни жената задъхана. — С лък. Видях го. Успях да разсея следите си.

— О-о-о — възкликна малкият, наистина впечатлен, — означава ли, че след време там ще поникне пшеница?

— Не — раздразни се жената. — Означава, че успях да се отърва от него.

— А-а-а! Разбрах! — излъга малкият: защо трудноразбираемият и заплетен език на човешките същества допуска повече от едно значение за една и съща дума? Да, разбира се! Глупостта! Трябваше да се сети.

— Какво е лък? — осведоми се той.

Кучето започна да ръмжи.

— Дръж кучето! — прозвуча глас.

Малкият елф тутакси разбра какво е лък: извит клон от дърво, вързан с връвчица, така опъната, че като се отпусне, изхвърля пръчки с желязно острие, сега насочено срещу сърцето на жената.

Ловецът, още по-висок от жената, с тъмни коси, разпилени на всички страни, над и около лицето... но той, да, имаше брада. Беше облечен в дрехи, на вид топли, по-топли от дрехите от плат, а на колана му висеше впечатляваща колекция от ножове и кинжали, и към тях в добавка имаше брадвичка. Беше изскочил внезапно иззад гърба на малкия елф. Докато жената мислеше, че се е отървала от него, той беше заобиколил отзад през гората.

Ловецът и жената продължиха да се гледат един друг, после жената извика на кучето.

— Искам само малко огън. Моят угасна. Искам само да си запаля отново фитила. Видях, че имаш огън.

Жената го изгледа.

— И нищо друго ли?

— Нищо друго.

Последва още едно дълго изглеждане и жената кимна, за да потвърди.

— Дай му огъня — каза тя. — Ей, на теб говоря. Дай му огъня. Къде си го сложил?

— Скрих го там, долу — посочи малкият.

— Наистина ли? — попита жената. — Добре си направил. Къде по-точно го скри?

— Там, в мочурището, под водата, та никой да не го види — радостно обясни малкият.

Толкова е хубаво да те хвалят. Спомни си за баба си: държеше го на ръце и му казваше, че е най-добрият малък елф на света. Беше щастлив, както по-рано, когато пролетният вятър измиташе облаците, преди пролетта да е дошла.

Спусна се със ситни крачки надолу по хълма, целият обзет от радост. Дъждът беше спрял. Между облаците се появи бледосиня небесна ивица и се огледа във водата на мочурището. Малкият се наведе, за да извади тържествуващ пръта с желязната топка. Тънки струйки вода се стекоха от нея.

Мъжът и жената го бяха последвали и сега го гледаха безмълвно. Жената седна на едно паднало дърво и се хвана с ръце за главата.

— Ти си го угасил — сподавено отрони тя.

— Разбира се, така по-лесно да скрия!

Направи движение с ръце, за да покаже скриване и вълненият шал падна, откривайки неговите жълти дрехи.

— Той е елф! — възкликна ловецът, пребледнявайки като платно.

— Да, наистина е елф — потвърди жената с безразличен глас.

— Ти белята ли си търсиш? — попита мъжът.

— Не, не я търся, тя сама идва при мен.

— Притежава ли някаква сила?

— Не, той е нещо като дете.

— Наскоро родено — потвърди малкият.

Мъжът не възнамеряваше да спре с въпросите си. Обърна се към малкия:

— Способен ли си да запалиш огън?

— Да, мисля да. Никога не съм го правил, но всички могат да запалят огън.

Жената вдигна глава и го погледна слисана.

— Тогава запали огън! — нареди ловецът.

Гласът му звучеше по-дълбоко от гласа на жената.

Малкият сложи ръка върху сухата желязна топка, която ловецът извади от дисагите си. В нея имаше слама. Затвори очи. Образът на огън изпълни мислите му. Миризма на огън завладя обонянието му. Топлина на огън изплува от паметта му.

Отвори очи. В топката блещукаше огън.

— Можеш да запалиш огън от нищо?

— Да.

— Защо не ми каза?

— Ти не ме попита.

— Питах те дали имаш някакви вълшебни сили?

— Да. Аз отговорих: големи сили — дишам, ям, живея. Да запалиш огън е малка способност. Щом се повиши температурата и огънят се пали. Всички знаят да го правят.

— Аз не знам — възрази жената.

— Немее? — силно се учуди малкият. — Изключено! Всички могат...

— Ами ако можем да палим огън, защо тогава го носим със себе си?

— Защото сте човешки същества — обясни малкият невъзмутимо, — вие сте глупави.

— Плащаш заради грях от предишния си живот или поради друга причина водиш елф със себе си? — мъжът недоумяваше все повече. — Да оставим настрана радостта от компанията. Помисли ли, че в първото село ще ликвидират и двама ви. Хората не обичат тези, които палят огън с мисълта си.

— Защо не? Така е по-удобно, вместо да се носи топка с огън вътре.

— Има опасност да изгориш човек, къща. Някоя къща с човек вътре, с двама или с петнайсет души.

Ужасното предположение накара малкия елф да си затвори очите и да застане от болка. Мислено видя горящите тела и дори усети миризмата на изгоряло месо. Ужасът го обзе изцяло. Започна да

повръща. След малко спря да повръща и отново заплака, ала не с обичайния за него хленч и хлипания. Плачеше силно, продължително, като издаваше пронизителни стонове и сърцераздирателно виене.

— Накарай го да спре! — закрещя мъжът. — Накарай го да спре! Непоносимо е!

— Видя ли сега какво направи? — викна му в отговор жената. — Хайде, малкия, всичко е наред, нищо не се е случило. Това е само на думи.

— Само на думи — повтори малкият, възмутен до дън душа, но все пак престана да плаче. — Само на думи. Как посмял, как могъл, как могъл осмели каже нещо за толкова огромна болка, само, за да дума нещо.

Отново заплака. Този път хлипаше жално.

Мъжът седна на падналото дърво. Навярно също страдаше от някаква болест, защото и той започна да диша тежко и да въздиша дълго като жената.

Небето постепенно се проясни. Появиха се звезди, първите звезди след толкова седмици.

— Имам един заек — обади се мъжът. — Улових го тази сутрин. Вие ми дадохте огън. Дъждът спря да вали, а аз имам заек, става за ядене. Сега можем да се настаним по-удобно, за да хапнем нещо. Казвам се Монс Ер.

Настъпи кратко мълчание.

— Сайра — представи се жената.

Малкият престана да плаче и се чу гласът му.

— Настинал ли си? — попита мъжът.

— Не, той не кихна. Това е името му.

— И заек има ли зърна като кочани? — позаинтересува се Йорш, бързо съживен от думата „ядене“.

Мъжът се разсмя.

— Не — поклати глава той, — заекът има хубава кожа, а тя държи топло на краката. Виж!

Отвори ловджийската си торба, та малкият да види.

С радостно предчувствие Йорш погледна вътре. Що за чудо е това нещо: хем да си напълниш стомаха, хем да си стоплиш краката! Дори баба му, която знаеше всичко на света, никога не му беше

говорила за подобна райска възможност. Вероятно човешките същества не са толкова...

Над блатото се разнесе протяжен вик.

Дълъг, ужасяващ вик, събрал в себе си цялата мъка на света.

— Това е труп! — извика малкият елф. — Виж, той убил с пръчка с острие. Сега е умрял. Вие какво, искате ядете труп ли?

— Защо, да не би вие да ядете зайците живи? — попита мъжът раздражено.

— Елфите не ядат нищо от това, което яде, което, бяга, което е било гладно и което е имало страх от смъртта. Баба казва, човеците ядат, който е бил жив. С розмарин. Тук има ли розмарин? Аз не искам да бъда изяден! — и малкият отново го удари на плач.

Жената се хвана с ръце за главата.

— Какъв грях си сторила в предишния си живот, да не си продала майка си? — попита я мъжът.

— По-добре е да тръгваш. Благодаря за предложения заек. Ние ще се справим някак. Сега имаш огън. Хайде, сбогом.

— Искаш да се откажеш от парче заешко заради онзи там?

— Знам, лудост е, но не понасям да го слушам как плаче. Затова по-добре си върви.

— Не мога да си тръгна — колебливо обясни мъжът.

— Защо?

— Не мога да оставя млада жена сама в блатото. Еднакво опасно е и ако си сама, и ако си с него!

— Благодаря, благородни рицарю, досега съм се справяла сама и занапред ще мина без твоята помощ. Вземи си...

— Какво прави той?

Жената се обърна, за да види. Малкият държеше заека в ръце и нежно го галеше. Пръстите му се задържаха там, където кожата беше мокра от кръв. Стоеше със затворени очи и имаше отнесен вид. Вече не плачеше.

— Какво правиш? — попита жената.

— Мисля.

— Мислиш ли? И за какво?

— За него, за заече.

— За заека.

— За заека. Мислех как диша. Как скача. Той... да, той усеща миризмите, като сбърчи нос. За последно е помирисал мокри листа и гъби. Имало е миризма на мокра трева и гъби, да, хубава миризма... Не е усетил ловеца. Мисля как е дишал... как в него струяла е кръвта...

Неочаквано заекът трепна, отвори очи и ги задържа отворени, замрял от страх. Последваха няколко кратки вдишвания и издишвания и той се размърда, трепна и скочи на земята. Заобиколи краката на ловеца, мина между лапите на кучето, прескочи падналото дърво, където седеше жената, и след още едно заобикаляне изчезна завинаги в тръстиките.

Малкият елф попита дали „Заек“ би могло да бъде подходящо име за кучето. По-скоро не: малко си приличаха, но по формата на опашките нямаха нищо общо.

Мъжът и жената не откъсваха поглед от мястото, където току-що бе изчезнала бялата опашка на заека.

Малкият елф изглеждаше останал съвсем без сили. Стоеше свит на земята, треперейки, ала започна бавно да се съвзема. Кучето се сгуши до него и той го прегърна.

Стъмни се напълно.

Над блатото заблестяха звезди, все едно лек воал забули небосклона. Приличаше на второ небе, цялото на парчета от петна от тръстики. Това беше първата ясна нощ с безброй луни.

— Освен майка си нали не си продала и някой от малките си братя или сестри? — попита мъжът.

Без да го удостои с отговор, жената се обърна към елфа.

— Това можеш ли да го правиш и с хора?

— С хора, с елфи или с тролове? Не, разбира се. Може прави само с дребни създания, които имат малко мисли и чувства: миризма на вода, цвят на небето. Най-лесно е накараш оживеят мухи, комари и мушички, достатъчно е само ги докоснеш и си представиш за миг, че летиш, и те започват да жужат.

— Наистина ли? — попита мъжът. — Колко е хубаво! Който възкресява комари е най-хубавата компания, особено през лятото по време на вечеря. Стига, естествено, да има вечеря. Как съм живял досега без теб?

— Какво друго можеш да правиш? — намеси се жената. — Например да размножаваш царевичните кочани? Имаме само един: можеш ли да направиш от него три? Или пет?

Бяха много глупави. Малкият изглеждаше обезверен.

— Не, разбира се. Как може размножиш материята?

— А да съживиш умрял заек?

— Това може се направи. Живите същества умират, когато загубят своята енергия...

— Своята какво?

— Своята сила. Огънят също угасва, когато загуби силата си. Да съживиш същество е все едно да запалиш огън: само прехвърлям малко енергия от моята глава навън.

Ловецът се обърна към жената:

— Тръгвай — подкани я той. — Тръгвай, той е опасен. Остави го тук и тръгвай.

— Не мога. Той е... да, той е дете.

— Малко животинче — поправи я мъжът.

— Наскоро роден — уточни малкият.

Настъпи мълчание. Жената поклати глава.

— Добре, дами и господа — поде мъжът. — За мен беше истинско удоволствие да се запозная с вас, осмелявам се да кажа истинско развлечение. Не бих искал цялото това щастие да ми причини зло, затова отново поемам по моя път на жесток ловец, който мачка комари за развлечение, живее, като яде зайци, и се замогва, като продава кожата им. Надявам се, ако нашите пътища отново се пресекат, да успея навреме да избягам, преди да ме видите.

Малкият изглеждаше заинтересуван от това откровение.

— Ах, наистина ли? Щастието не отразява добре на човеците? Затова ли стараете да го избягвате? Това е така, защото сте глупави!

— Не — уморено възрази ловецът. — Общо взето, хората гледат да бъдат щастливи. Начинът, по който казах всичко това, се нарича „ирония“. Тръгвам си, защото във вашата компания не мога да бъда щастлив, или в краен случай, защото не мога да си изям заека. Но вместо да ви го заявя направо, казвам точно обратното. Понякога човеците правят така. Разбра ли?

— Да, разбрах — излъга малкият. Те бяха съвсем глупави. Луди и глупави. Нямаха надежда.

— Почакай — спря го жената. — Ще ти дам моя кочан царица. По наша вина ти остана без заека си.

Тя извади от десагите си последния кочан и му го подаде. Малкият, без да откъсва поглед от него, проследи как жълтите зърна смениха собственика си. Очите му престанаха да блестят и тъгата обезсърчи цялото му лице, ала не посмя да отрони нито дума.

— Само този ли имаш?

— Да — отговори жената. Тя също приличаше на човек, току-що погребал майка си. Родната си майка или малките си братя и сестри.

Ловецът се позамисли, взе колчана и лъка си и седна върху единствения гладък камък на целия хълм.

— Добре, така и така заека го няма. Ще остана да ношувам тук и ще го разделим на три.

Небето отново потъмня, ала дъжд така и не заваля. Разположиха се върху една суха канара и опекоха царевичния кочан. Ловецът го нарязва на три и всеки изяде своя дял зърно по зърно, удължавайки удоволствието. Преди да заспи, в продължение на няколко мига малкият елф мисли за име на кучето: „Бягащ, надпреварвайки се с вятъра“ му се стори хубаво, но се колебаеше, доколко толкова дълго име е подходящо за куче. Постепенно сънят напълно го превзе, а ловецът го покори грижливо с кожената си дреха, за да му е топло през нощта.

Издърпа нагоре дрехата и покори главата му: очите, ушите и носа. После разтвори малка торбичка, окачена до колчана му и извади един пъдпъдък. Двамата възрастни го оскубаха скришом и безшумно. Жената му помагаше, с каквото може. Сложиха птицата на огъня, който не духаше по посока на малкия елф, изчакаха да се опече, или поне да остане съвсем малко суров, но да става за ядене, и най-после вечеряха. Хранеха се тихо и бързо като крадци и непрекъснато хвърляха тревожни погледи към заспалия малък елф, завит до ушите. Когато свършиха, подхвърлиха на кучето кокалчетата, които веднага изчезнаха в стомаха му, а те събраха грижливо всички пера и ловецът се отдалечи, за да изкопае малка дупка и да ги зарови.

След всичко това те също заспаха.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Зората сипна. Беше малко по-светла от обикновено сиво разсъмване. Не валеше дъжд и тук-там по небето се виждаха светлосини ивици.

Първи стана мъжът. Протегна се, вдиша дълбоко и си помисли колко хубаво ухае въздухът. На мокри листа и гъби. Наистина хубав аромат: Погледна жената и малкия елф — и двамата още спяха. Събра си багажа, нарами торбата и пръта със закрепената на него топка с огъня, взе кожената си дреха, с която бе завил малкия елф, и потегли на път. Докато слизаше от хълма, се обърна и погледа още веднъж жената и малкия елф — две спящи фигури около останките от огъня. Малкият елф така трепереше от студ, че се виждаше отдалеч. Мъжът се върна, съблече кожената си дреха, зави с нея малкия и разпали огъня. После отново пое на път. По средата на хълма пак се обърна да види двете спящи фигури до горящия огън. След половин миля се обърна за пореден път. Светлината на пламъците се смесваше с отблясъците на изгряващото слънце — най-послед, след месеци, то се бе появило за няколко минути на хоризонта. И от това разстояние двете фигури все още се виждаха. След като дълго ги гледа, мъжът бавно се върна назад.

Седна на един камък и зачака.

Най-напред се събуди малкият елф.

И отново над блатото се разнесе страшен вик. Дълъг вик, който носеше в себе си цялата мъка на света.

Елфът вика дълго срещу ужасяващата дреха, направена от кожа на трупове. Плачът му не спираше: малкият издишаше, поемаше въздух и новите му хлипания подхващаха ехото на предишните. Междувременно слънцето ту се показваше, ту се скриваше зад облаците, докато отново заваля дъжд. Тримата тръгнаха на път.

Неочаквано вятърът довя перо от пѣдпѣдка и то веднага бе разпознато — по миризмата или по мислите, които предизвикваше, не стана ясно — че принадлежи на покойник. Пак започна дълга серия от сърцераздирателни ридания. Обзет от безутешност, малкият не видя един корен и се спъна в него: последвалото спокойно хленчене

продължи до обяд. Тогава ловецът го заплаши, че ако не престане да плаче, ще го набучи като на шиш. В резултат писуканията от ужас не спряха до вечерта.

С падането на здрача малкият елф изпита ужасен глад. Гладът, който се пораждаше от стомаха му, стигаше до главата му, минаваше през студените му крака, а по някакъв начин и през премръзналите му уши. Малкият се впусна подробно да описва усещането си, ала не успяваше да установи дали това е някаква празнота, липса на нещо, или самата враждебна реалност.

Постепенно неговият монолог засегна страданието въобще. Впрочем, не ставаше ясно дали страданието е неблагоприятно само по себе си, дали чисто и просто с липса на радост, или само липса на благополучие. А защо не? Липсата на благополучие, всъщност, е по-голямо страдание от обикновената липса на радост. А ако липсва и едното, и другото, се създава впечатлението за постоянно състояние, почти нормално, ако може да се каже така.

Но всичко това — общо казано. А що се отнася до страданието, беше ли им разказвал за тресчицата, пъкнала се под нокътя на големия пръст на десния крак? Или беше на левия? Ах, не, беше на десния, да, точно сега си спомни. Тресчицата се пъкна и баба му я извади с игла, с ИГЛА. И сега му прилошава, само като си спомни. Беше ужасно, УЖАСНО. А за онзи път, когато падна и си раздра лакътя? Кръвта му излизаше отвътре и се разпръсваше навън. Просто кошмар, КОШМАР. На левия лакът. А нокътят беше на големия десен пръст на крака: сега вече е сигурен. Дали раната е останала? Да им я покаже ли? Раната. Сигурни ли са, че искат да я видят?

Малкият се впусна за трети път в подробности кога е хванал настинка, колко сополи, с какъв цвят и гъстота му излизали от носа през различните стадии на болестта, когато по пътя попаднаха на зелени храсти, които и жената, и мъжът определиха като розмарин. За първи път от сутринта малкият елф млъкна.

Вървяха по склон, покрит от кестенова гора и листокапни борики. Най-неочаквано след един завой се появи Далигар.

Разположен на дъното на малка долина, по двата бряга на неголяма река, градът изглеждаше приказен. Виждаха се много къщи с ярки светлини по прозорците, за да осветяват подострените дървени колове, защитаващи градските стени. Прозорците се отразяваха в

тъмните води на крепостния ров, но сякаш, това не беше достатъчно, защото горяха огънове — по един на всяка от кулите, разположени върху солидните защитни стени, по които стояха войници, въоръжени с лъкове. По защитните стени имаше и факли — по една на всеки шест крачки — и двойки войници с алебарди, и те също се отразяваха във водата на рова. Вдигнатият подвижен мост, също като защитните стени и кулите, беше ограден със стърчащи подострени колове, насочени с острието навън. Всичко това придаваше на града вид на огромен таралеж.

— Не изглеждат много гостоприемни — изкоментира ловецът, докато разглеждаше картината.

— Напротив! — възрази малкият. — Всички запалват светлини, когато очакват приятели. Където има толкова много свещи, има и кочани царевица. Там ще бъде хубаво. Ще има трапези с царевични кочани и топли кестени, и още свещи! Навярно имат и посуда за хранене. И истинско легло. Големи камини. Отиваме ли?

— Не, сега те спят. Ще се измъкнем утре, заобикаляйки отдалече.

— Защо?

— Защото техният гостоприемен и празнично осветен подвижен мост е затворен като неразтворена мида. Защото изглежда като едно от онези места, където е трудно да се влезе и още по-трудно да се излезе.

— Какво е мида?

— Нещо, което живее в морето, в голямата вода от другата страна на Черните планини.

— Яде ли се?

— Никога не бива да се ядат! Мидите са живи същества, раждат се, умират, мислят, а някои дори пишат стихове. Да оставим настрана подвижния мост и оградите. Ти си елф, а елфите могат да живеят само в някое „място за елфи“, но това не е такова. Появим ли се в града с теб, ще ни обесят на някоя от онези страшни кули, преди да се зазори повторно. А какво ще стане с теб, лично аз предпочитам да не го изяснявам: като заловят такива като теб извън „място за елфи“, ги чака зла участ. Много зла.

Мъжът и жената свалиха от рамо торбите и започнаха да събират дърва и шишарки за огъня. Ловецът отсече два големи клона, подпря ги един срещу друг и те образуваха малка колиба — по-скоро

приличаше на леговище — за да ги подслони през нощта. Жената събра мъх, папрат и суха трева и я застла, та да спят на меко.

— Между другото — обади се жената — елфите са настанени в „местата за елфи“ от незапомнени времена. Има много сурови присъди, ако някой от вас се осмели да ги напусне. Ти как така си тръгнал да обикаляш света?

— „Мястото за елфи“, където живеех аз, потъна във водата — отговори малкият.

При спомена душата му се сви. Лицето му отново се разстрои и от тъгата очите му се обезцветиха, добиха сивкав цвят, където синьото се губи като цвета на небето в локва.

— Потъна ли? Водата всичко ли заля?

— Да, всичко остана под водата, а и баба ми каза да вървя.

— Да вървиш къде?

— Не знам. Да вървя.

— А баба ти защо не направи някакво вълшебство? Например да изпари водата, както се изпаряват локвите през лятото... или нещо подобно.

— Това можеш да го правиш с малко вода. С една паница вода. А не когато водата залива целия свят. Пък и мама отиде на мястото, откъдето не се връщат. За мен тя беше моята майка, а за баба — нейната дъщеря. И баба не можеше да прави повече вълшебства. Когато ти е много, много тъжно, вълшебството се удавя в тъгата, както муха — във вода. Обаче баба знаеше как да го прави. Ако мислиш много силно за нещо, то става истинско. Но ако в главата ти е много тъжно, от главата ти също излиза само тъга. Ако ти си тъжен, не можеш да запалиш дори огън. Ние имахме огън, защото той постоянно гореше в огнището. Ако угаснеше, щяхме да останем без огън, защото баба нямаше повече сили и аз бях много малък. След това дойде водата и огънят в огнището угасна, после дойде друга вода и след нея друга, и баба ми каза: „Върви!“.

— Да вървя къде? — попитах аз. — „На всяко друго място, но не и тук. Водата заля всичко и отнесе дори местата на пазачите. Няма кой да те спре. Върви! Аз съм твърде стара, но ти ще успееш. Върви и не се обръщай назад!“ И така аз тръгнах. Крачка след крачка в тинята и във водата. Все пак се обърнах назад. В „местата за елфи“ колибите нямат нито врати, нито прозорци. Те са големи, отворени дупки. Затова

видях как баба седи на своя стол, а водата се покачва... После се виждаше само водата.

Малкият заплака — спокоен плач от леки, едва доловими хълцания.

Мъжът и жената запалиха огън, използвайки огъня от желязната топка на ловеца. Разтърсиха се из храстите и събраха цяла шепа кестени. Опекоха ги и дадоха почти всичките на малкия елф, защото те, странно, но и двамата не изпитваха глад.

Малкият ги изяде бавно, троха по троха, за да удължи яденето и удоволствието. Тъгата му се разтвори в топлата мекота на кестените.

Преди да заспи, елфът помисли за име на кучето, което имаше същия цвят като кестените, но то можеше да бяга и лае, а кестените стояха неподвижни и не издаваха звук, не идваха да го близнат по бузата и не въртяха опашка. Но и името „Кестен“ се оказа неподходящо. Трябваше да измисли нещо по-хубаво. Ала преди да успее, заспа близо до огъня между мъжа и жената, завит в стария вълнен шал.

ПЕТА ГЛАВА

Разбудиха ги войници с алебарди — патрулт на Далигар.

Обясниха им, че не само пребиваването в Далигар, но и в неговите околности е забранено за всички, освен за живеещите в града, роднините на живеещите, гостите на живеещите или лицата, желани и добре приети от живеещите. А те не спадали към нито една от тези групи.

Патрулт се осведоми какви са техните средства за съществуване, общата сума на тяхното евентуално имущество като цяло и доходите им в частност. След получения отговор — единствено окъсаните дрехи на тях и трите монети по една пара — войниците станаха още по-неприветливи.

Патрулт ги разпита подробно за здравословното им състояние: имат ли бълхи, въшки, кърлежи? Имали ли са контакт с болни от чума, холера, проказа, гнойни пришки, живеница, страдащи от повръщане, диария, треска, петна от всякакъв вид, язви, гуреливи очи, глисти? Защото в такъв случай трябвало да ги убият на място, за да избегнат всякакъв вид зараза. Тяхното дете също ли е добре? Защо майката не го държи на ръце, увито в шал, щом е здраво? Малкият плаче и не се държи на краката си от умора ли? Не, няма забрана за малки плачещи и уморени деца.

Дойде ред на оръжията. Имат ли хладни, огнестрелни, метателни, артилерийски, възпламеняващи, тъпи, пронизващи, режещи, изгарящи, ловни оръжия, оръжие за походен бой, за конен бой, за бой от магарета, за пълзящ бой, за дуели, за открит бой, за окопна война, за обсада, за контраатака, за стрелба по мишена или за стрелба за собствено удоволствие? Да-а-а? Лък, кинжал, брадвичка, неголяма алебарда и нож за рязане на хляб. Всичко се конфискува. Също и двете метални топки — те са възпламеняващо оръжие.

Те ли са отрязали два здрави зелени клона, собственост на Далигар, и изтръгнали четири папратови растения, за да си направят колиба? Това влизало в раздела „престъпление срещу държавата“ и за него имало специален съд. Защо не държали кучето, докато те не го

сложат в клетка? Забранени били всякакви животни — и диви, и домашни — а тяхното куче влизало и в двете категории.

Сега вече можели да се отправят към града.

Въведоха ги в Далигар под конвой от алебардисти. Малкият елф не допускаше, че съществуват такива странни и невероятни места. Навсякъде гъмжеше от хора: големи и малки, мъже и жени, въоръжени и без оръжие, облечени в дрехи с всевъзможни цветове.

Гласовете не млъкваха нито за минута. Изглежда всеки търгуваше с нещо. Погачи, царевични кочани, големи ябълки, тенджери за готвене, дърва за огрев, дървен материал за столове. Изобилстваше от невиждани птици — големи и тлъсти, с малки крила, съвсем неподходящи за летене; птиците издаваха чудни звуци, повтаряйки постоянно „ко-ко-ко“.

Конвоят ги заведе до центъра на градския площад, където се издигаше своеобразен балдахин — грамаден, покрит от горе до долу е червени и златни тъкани. В съоръжението се намираще човек, и той изцяло обвит от главата до петите в дълги бели одежди със златна бродерия. Всичко това напомняше на огромна люлка със също така огромен младенец в нея.

Огромният младенец обяви, че той е Съдиятаадминистраторнадалигариоколнитемуземи, което, разбира се, не звучеше така красиво като Йоршкрунскваркльорнерстринк, но все пак не беше лошо име.

Съдиятаадминистраторнадалигариоколнитемуземи се осведоми за техните имена, възраст, вид дейност въобще и в частност какво правят в Далигар, щом не са нито живеещи в града, нито роднини на живеещите, нито гости на живеещите, нито дори лица, желани и добре приети от живеещите.

Ловецът отговори, че нямал никаква работа в Далигар, нито с живеещите в града, роднините на живеещите, гостите на живеещите и симпатизантите или както там се наричат те. Искали единствено да си заминат от Далигар и неговите околности, колкото по-скоро, толкова по-добре.

Съдиятаадминистраторнадалигариоколнитемуземи видимо се огорчи много от този отговор. Лицето му потъмня и тълпата наоколо

замърмори неодобрително. Не е вежливо да кажеш на някого, че неговият дом не те интересува — тези неща бяха обяснени на елфа още от баба му.

Съдиятаадминистраторнадалигариоколнитемуземи отбеляза, че щом не им харесва Далигар и прилежащите му земи, включително и живеещите, гостите и желаните лица, по-добре да си стоят у дома, където и да се намира това място, и да спестят на стражите такъв тежък труд като тяхното откриване, разпит и арест, а на него, Съдиятаадминистраторнадалигариоколнитемуземи, необходимостта да ги види, съди, осъди и прогони, оставяйки настрана престъплението срещу държавата като отрязването на два клона и изтръгването на четири храста папрат с корена — варварски акт, нанесъл ущърб на обществото.

Тълпата наоколо замърмори одобрително. В този момент отново заваля, а това не подобри общото настроение.

Присъдата, която
Съдиятаадминистраторнадалигариоколнитемуземи произнесе срещу тях, се заключаваше в глоба в размер от три монети — точно колкото имаха (какво съвпадение и късмет!) — и конфискация на тяхното оръжие и огън. Кучето им го оставяше.

— Хайде — измърмори жената, отправяйки се към вратата, — все пак леко се отърва, можеше да бъде и по-лошо.

— Какво по-лошо от това? — попита ловецът.

В това време на площада негово превъзходителство Съдиятаадминистраторнадалигариоколнитемуземи започна изслушването на следващото дело. Беше го завела жена, на която някаква количка току-що премазала една от онези странни птици, дете издаваха звука „ко-ко-ко“ и както се оказа, се наричали „кокошка“. Собственицата държеше птицата в ръце и показваше къде е премазана шията ѝ. Когато мина краб Сайра, изпод сивия вълнен шал се показа малко пръстче, а после от един ръкав с характерен жълт цвят се появи малка ръчичка. Ръчичката докосна меките пера и остана там. Премазаната шия изведнъж придоби обичайната си извивка и очите на кокошката бавно се отвориха.

Настана голяма суматоха: кокошката побягна, думата „елф“ се разнасяше навсякъде, тълпата крещеше и се блъскаше, а те тримата се

оказаха обградени от войници, насочили копията на алебардите си право към техните шии.

— Ето ти на — възкликна жената. — Сега ще стане още по-лошо.

След съживяването на кокошката положението наистина се нажежи.

Този път Съдията-администраторнадалигариоколнитемуземи се заяде с Йоршкрунскваркльорнерстринк, който въпреки всичко го намираше за доброжелателен и приятен, още повече че човекът имаше такова хубаво име. Разбира се, ловецът се бе държал грубо, когато говореше с него. Не бива да се казва така направо на човек, че неговата земя не те засяга и не те интересува. Това е невежливо. Нима може така!

— Ти си елф — строго отсъди Съдията.

Произнесе думите бавно, с тържествен и решителен глас. Поспря се на думата „елф“, произнасяйки я буква по буква: „Е-л-ф“. Буквите паднаха като камъни върху онемялата тълпа.

— Но той е още дете — обади се ловецът.

— Съвсем малко момче — добави жената.

— Неотдавна родено — с готовност уточни малкият.

Той също искаше да покаже, че има хубаво име и след като направи лек поклон, се представи:

— Йоршкрунскваркльорнерстринк.

— Забранено е оригването пред съда — заяви начумерено съдията — и аз, Съдията-администратор на Далигар и на околните муземи, ти забранявам също и да лъжеш.

Произнасяйки тези думи, той се изправи с още по-тържествен вид.

Момчето се обърка. Елфите винаги казват, каквото им е в главата. Е, с изключение на случаите, когато се изисква малко вежливост: например послъгваш, че разбираш всичко, щом разговорът излезе извън рамките на разумното — наистина не е вежливо да се казва на глупавия, че е глупав. И нищо повече. Което ти и е в главата, това ти е и на езика. Объркването на елфа се смени с разочарование: независимо

от хубавото си име, човекът се бе оказал толкова глупав, колкото и останалите.

— Изисквам от теб да се обръщаш към мен с необходимото уважение — отсече Съдията.

Каква беше уважителната форма за обръщение към хора? Малкият елф започна да се безпокои:

— Глупак!

Не, едва ли е тази.

— Превъзглупство, не, превъзхвалителство!

Не, и това не е! Но как беше?

— Тишина! — извика съдията на хилещата се тълпа. — Трябва да ме наричаш Съдия-администратор на Далигар и на околните му земи — завърши той, обръщайки се към елфа.

— Да-да, разбира се! — с готовност отговори малкият и широка усмивка озари лицето му. — Съдията администратор на далигари околните земи — прекрасно име, можем да го дадем на кучето! — радостно добави той.

Тълпата се заля от смях. Белобрад старец едва не се задуши от смях, а един от войниците така се смееше, че изтърва алебардата върху крака си. Хората се разсмяха още по-силно. Момчето също се смееше — когато хората се смеят, те са така хубави!

Сериозен остана единствено съдията.

— Отговаряй — обърна се той към елфа, — познаваш ли този мъж и тази жена?

— Да — решително отговори малкият.

— Освен тежкото престъпление — да водят със себе си елф — и още по-тежкото престъпление — чрез измама да въведат този елф в нашия любим град — те извършиха ли други престъпления?

— О, да-ааа! Човекът-мъж яде трупове, мисля с розмарин, и печели пари, като продава тяхната кожа, а човекът-жена е продала майка си и по-големите си братя, не, по-малките... М-м-м... да, първо по-малките... Не си спомням много добре.

На площада стана необичайно тихо, после избухна адски шум и врява: не беше възможно да се разбере нито дума.

— Казах ли ти, че бедите се лепят по мене — прошепна жената на ловеца. — Ти защо не си тръгна по пътя?

— Навярно защото в предишния си живот съм продал баща си — отговори той.

Докато ги отвеждаха под конвой, малкият елф видя спасената кокошка: седеше свита в нишата на един прозорец, където се намираше нещо като гнездо с две яйца. Погледите на птицата и на елфа се срещнаха за миг и те се поздравиха, защото преди известно време представляваха едно цяло, а това свързва завинаги.

Малкият се запита дали Кокошка е хубаво име за кучето. Бяха различни по форма, но все пак нещо ги обединяваше: перата на опашката на кокошката бяха много сходни по цвят с опашката и задните лапи на кучето. Но после си спомни, че кучето не снася яйца, а кокошката не те лиже по бузата, когато ти е тъжно — следователно и това име не беше подходящо за кучето.

ШЕСТА ГЛАВА

Заведоха ги в място, наречено „затвор“. Много хубаво място — цялото изградено от здрав камък, с огромни колони и сводести арки в архитектурен стил от третата руническа династия. Йорш го разбра по характерните заострени арки: както е известно, кръглите арки се отнасят към първата руническа династия, а издължените нагоре — към втората.

Истинска суха и мека слама покриваше пода на затвора. Освен това им дадоха по една пълна паница с царевични и грахови зърна. Толкова вкусни и толкова много! Малкият елф подари няколко царевични и грахови зърна на семейството на големия черен плъх с лъскава козина — появиха се веднага щом усетиха миризмата на храна и сега бягаха във всички посоки по каменния под.

Мястото наистина приличаше на рай.

И никъде нямаше нито капка дъжд, освен по лицето на жената, неизвестно защо мокро.

— Защо от теб ваят капки? — попита малкият елф жената.

— Наричат се „сълзи“ — обясни му мъжът. — Така ние плачем.

— Наистина? А това, което тече от носа ѝ и което тя избърсва с ръкав?

— И то е част от плача.

— Когато ни е тъжно, ние силно и жално стенем, така останалите чуват нашата тъга и се стараят да ни помогнат — обясни малкият със зле прикрита гордост, — а като седиш на земята, и очите, и носът капят. Очите почервенияват и се налага да се диша с уста. Все едно сам да си докараш настинка.

— М-да — сухо изкоментира мъжът.

— А ти защо плачеш? — не спираше да разпитва малкият.

— Защото утре ще ни обесят.

— А-а, наистина ли? Какво означава това?

— Не — намеси се жената. — Моля те, не бива, иначе той пак ще започне да плаче, а аз не мога да понасям, когато плаче.

— Но всичко това е заради него...

— Не — повтори жената. — Не издържам на неговите стонове.

— Добре. Слушай, малкия, утре ще ни обесят и това ще бъде нещо прекрасно! Нас ще ни окачат нависоко и ние ще виждаме цялата тълпа и покривите на къщите отвисоко. Ще бъдем като птици и ще летим над града.

— О-oooooooooooooooooooooooooooo... Наистина ли? Тогава защо тя капе капки?

— Тя плаче, защото се страхува от височината. Става и много лошо и понякога дори повръща. За нея утрешното окачване нависоко е нещо ужасно. Истински кошмар.

— О-oooooooooooooooooooooooooooo... Наистина ли? — малкият елф изгуби дар слово от смайване: постоянно научаваше нещо ново. — Тогава не. Не, не, не, не, не, не, не, не. Ако от това ѝ става толкова лошо, тогава никакво окачване — решително заяви той.

Да повиси високо над покривите му се стори много примамливо, но не за сметка на друг, на когото ще му бъде лошо.

— Никакво ли?

— Никакво!

— Какво да направим? Те вече решиха да ни окачат.

— Да се махнем оттук.

— Точно така, хубава идея! — възкликна ловецът. — Просто отлична идея! Как не се сетих сам! А ключалките?

— Ще ги отключим! — радостно обясни малкият.

— А-а, точно така. Просто гениално! А ключове?

— Онези дълги куки, дето се пъхат, завъртват се, правят „клик“ и вратите се отварят?

— Да, именно онези дълги куки, дето се завъртват, правят „клик“ и вратите се отварят.

— Висят зад ъгъла, който се вижда през решетките.

Жената седеше свита в ъгъла, обхванала с ръце коленете си. Сега си избърса сълзите и вдигна глава. Ловецът, легнал на пода, се надигна и седна.

— А ти откъде знаеш?

— Аз не, аз не знам, това го знаят те — малкият посочи един плъх. — Те пробягват край ключовете сто пъти на ден. Въпреки че не знаят какво са ключове, техният образ е в главата им.

— А какво ще направиш, за да стигнеш до ключовете? Аз не знам. Ще направиш така, че да долетят дотук ли?

— Не-еее, разбира се, не. Това е невъзможно! Законът за силата на тежестта не може да се наруши.

— Законът за кое?

— Правилото, според което всичко пада надолу — обясни малкият. — Гледай! — Той хвърли две грахови зърна и към тях мигом се хвърлиха няколко плъха.

— Съгласно това правило утре нашите тела ще паднат надолу, а шиите ни ще останат нагоре, завързани за въжето — обясни жената през сълзи.

— Аз мога да изпратя тези зверчета за ключовете. Ключовете висят над лавицата на стената: зверчетата лесно ще се изкачат до там.

Мъжът и жената скочиха на крака.

— Наистина ли?

— Разбира се — безгрижно потвърди малкият, — защо да не може? Ние вече се сприятелихме — добави той със задоволство, посочвайки плъха. — Ако мисля силно как малко приятно зверче взема ключовете и ги носи тук, образът от моята глава преминава в главата на симпатичното зверче и то прави същото.

Елфът се наклони и малките му пръсти леко докоснаха главите на плъховете. Всичките зверчета веднага се втурнаха радостно през решетката на килията и след силен звук „цап“ и цяла серия от тихи скърцания на метал се върнаха, влачейки след себе голяма връзка ключове. Елфът ги взе, избра най-големия и — щрак! — тежката ключалка се отвори.

— Ето на, това е всичко — посочи той.

Жената и мъжът се втурнаха навън.

— А сега накъде?

— Оттук, пътят е в главата на малките приятни зверчета. Десет крачки наляво, после пак наляво и след това са стълбите. Тук има врата — малкият елф отново безпогрешно избра от връзката нужния ключ, — тук пак стълби, пак врата, отново щрак, след това надолу, стълби, врата, ключ, щрак и ето — готово. Сега минаваме през подземие, а след това е реката. Колко е красиво тук, погледнете — кръгли арки, първа руническа династия!

— Направо ослепително. Друг път ще се върнем, за да разгледаме всичко спокойно. А сега да вървим. Знаете ли, те могат да се обидят, задето се отказахме от бесилката.

— О-ooooooooooooooooo, гледайте!

— Тези рисунки ли?

— Това не са рисунки, а са букви.

— Това са рисунки — за украса.

— Не. Това са букви. Древни руни от първата династия. Аз мога да ги чета. Баба ме научи. Тя също можеше да ги чете. „То... ва... е по... стро... е... но... Това е построено под място, където тече река“... Добре, че го прочетох. Ако минем оттук, ще се удавим. Нагоре и след това заобикаляме. Ето тук, виждате ли, е последната врата, последният ключ и сме навън.

Щрак.

— Какъв красив звук: това са зънчета, не, звънчета; това са звънчета, нали така? Вярно ли мисля?

— Не, това са доспехи на войник: мисля, че те наистина са обидени, навярно направо са се оскърбили.

— Хей, виж! Това е гарелея...

— Галерия.

— Издължени арки: втора руническа династия. Такива виждам за първи път...

— Просто съм поразен. Няма ли да побързаме? Звънчет... тоест войниците са вече съвсем наблизко.

— А това са букви от втората руническа династия... Отличават се в горните части на буквите — завършват със закръглени спирали.

— Очарователно! Не можеш ли да вървиш по-бързо?

— Този вид спирала е символ на безкрайност... не, на повтарящо се време — това е предсказание!

— Задъхвам се от вълнение. Да те взема на ръце, така ще бягаме по-бързо?

— Ког... ато... во... да... та... за... лее зем... ята... Когато водата залее земята...

— Стига, трябва да бягаме с всички сили. Гонят ни. Те са много оскърбени. Ще те взема на ръце, така ще ти е по-удобно да четеш, докато бягаме.

— Хей, тук се говори за елфи! Когато водата залее земята, слънцето ще изчезне, ще настъпи мрак и студ. Когато последният елф и последният дракон разкъсат кръга, миналото и бъдещето ще се съединят, слънцето отново ще изгрее на небето... Почакай де, побавно. Там има още нещо, но не успях да го прочета. Беше нещо за велик... и... могъщ... Велик и могъщ ще се ожени, трябва да се ожени за момиче, което се казва като светлината на утринната зора и което вижда в тъмнината, и която дъщеря... не прочетох коя дъщеря!

— Плюя на това — отсече мъжът, едва дишайки, — със сигурност няма да бъде наша дъщеря, навярно ще бъде дъщерята на някой крал или вълшебник. В предсказанията по стените не се споменава за такива като нас.

Намираха се извън стените на двореца. Ловецът бягаше с елфа на ръце, а редом с него тичаше жената. За щастие, тесните криви улички бяха съвсем пусти. Освен бегълците и гонещите ги войни нямаше жива душа.

Войните, наистина обидени заради историята с бесилката, започнаха да се целят в тях с остриете пръчици, а това не е никак вежливо, не, не, не, не, не, не, освен че могат и да те наранят.

На малкия елф всичко това му дотегна. Войните наистина се оказаха обидчиви: като си помислиш само, неговите спътници и той се бяха отказали да ги обесят!

Един от войниците им прегради пътя и насочи към тях лъка си.

Малкият елф пожела с всички сили това да не се случи. Желанието се роди в главата му и прелетя в главата на тези, които преди време представляваха едно с него. В тръстиките заекът се спря в недоумение. Кокошката, която мътеше в една ниша нависоко между колоните, точно над война, излетя от полога си и с цялата сила на крилата си се блъсна право в лицето на войника. Той се олюля и падна, като освободи мястото за преминаване.

В края на площада имаше клетки с животни, иззети от пришълците В Далигар. Кучето на жената лаеше насреща им. За щастие клетките нямаша ключалки: само една голяма кука, която жената сръчно вдигна.

Една улица, един ъгъл, още една улица, крепостната стена — и те бяха спасени!

Не, още не: подемият мост се вдигна и затвори точно под носа им. Ловецът с малкия на ръце хукна нагоре по стъпалата на крепостната стена. Кучето, което бягаше пред тях, събори един войн, изпречил се на пътя им. След като се изкачи на крепостната стена, мъжът хвана жената за ръка и се хвърли надолу в ледената вода на реката. Кучето ги последва.

— Дали пък едно малко обесване щеше да е толкова страшно! — запротестира малкият елф, но беше твърде късно.

Законът за гравитацията не може да се нарушава.

Тримата плъснаха шумно в тъмната вода.

Малкият елф си помисли дали „Сила на тежестта“ е хубаво име за кучето, но не беше нито кратко, нито напомняше за нещо пухкаво и обичащо да играе.

СЕДМА ГЛАВА

През устата и носа погълнаха ледена вода. Студът сковаваше движенията им. Не можеха да дишат. Малкият елф почувства как студът и отчаянието го обземат напълно. Щом студът и отчаянието изпълнят цялото ти същество и вълшебството изчезва.

Изведнъж му дойде наум, че е риба. Започна да мисли за същността и природата на рибата.

Представи си, че има хриле, които пропускат през себе си приятна хладна вода, помисли си колко е радостно да се плъзга под вълните, също като птица в небето.

Въздъхна с пълни гърди и ледената вода се превърна в приятна свежест.

Плавно заплува по течението, спускайки се под водата, за да избегне остриите пръчки, които се сипеха като дъжд около тях, изстрелвани от стрелците с лъкове на далигарския гарнизон. Малкият доплува до своите спътници. Кучето се придвижваше без особено усилие, но мъжът и жената, както обикновено, правеха глупави неща: тя потапяше глава си под водата, а той я издърпваше на повърхността.

Малкият елф се опита да им каже, че сега не е време за игри, и започна да им обяснява правилния начин на плуване: първо формираш в главата си образ на риба, после съсредоточаваш вниманието си върху хрилете... но ловецът не прояви ни най-малко желание да го слуша и се показва невероятно невежлив.

За щастие течението ги носеше в правилната посока: все по-далече и по-далече от Далигар, от неговите алебарди и бесилки, към страната на хълмовете и равнините.

Наоколо все по-рядко се виждаха скали, появиха се тръстики. Водата стана по-плитка, бурното течение — по-спокойно. Накрая с плуване успяха да се приближат до брега и да се измъкнат от водата.

Жената дишаше странно: заедно с излизания въздух се чуваше къркорене на вода, което напомняше за тенджера с кипящ боб, ако, разбира се, имаш тенджера, огън, вода и боб, но дори без боб, водата пак къркори по този начин.

Мъжът беше отчаян.

От косата по лицето му се стичаше кална вода и макар малкият елф да не виждаше добре, беше готов да се закълне, че от очите и от носа на ловеца падат капки.

— Направи нещо! — извика му мъжът. — Ако можеш, направи нещо, моля те! Нали можеш да направиш нещо? Тя умира!

— О-оо, та-ааака ли? — удиви се малкият елф: оказва се, че когато хората умират, издават звуци като връщ фасул.

Малкият протегна ръка и я постави върху лицето на жената.

Изведнъж тя рязко се изправи, все едно получи внезапен удар в стомаха. По-точно не в стомаха, а в белите дробове и в гърлото. Той почувства студенината на водата в белите си дробове и същевременно гърлото му пламна и се разкъса на части, сякаш някоя от острите пръчки се заби в него. Но най-лошото беше в главата му, когато разбра, че в последните минути всичко свършва. Страх обзе съзнанието му, ала за щастие успя да го спре, защото вълшебството се удавя в страха.

Малкият елф се съсредоточи с всички сили в дишането: вдишване — издишване, още един път вдишване — издишване. Мирис на мокра трева, тръстика, гъби. Вдишване — и ти усещаш всички аромати. Издишване — и миризмите остават в главата ти, но вече знаеш, че това вдишване няма да е последно, след него ще има още едно и още, и още...

Жената се закашля и от гърлото ѝ изригна фонтан мътна вода. Тя отвори очи и задиша равномерно. Малкият елф също се изкашля. И двамата трепереха. Бяха бледи до неузнаваемост. Лицето на ловеца просия и той се хвърли да събира тръстики и сухи клонки, с каквито беше пълно наоколо. Въпреки че нямаше нож и брадва, бързо натрупа голяма купчина. Малкият я докосна с пръст и огънят запука весело. По тях нямаше сухо местенце, студът проникваше до костите им. Но ловецът продължаваше да събира клонки и да ги хвърля в пукащия огън. Постепенно се стоплиха и дрехите им започнаха да съхнат. Жената задряма. Ловецът намери няколко ореха в една катерича хралупа и ги подели с малкия.

— Останахме без оръжия, но затова пък не ни обесиха — каза мъжът.

— Колко жалко! Наложих се да се откажем от обесването и не можахме да се полюеем нависоко! Навярно щеше да е хубаво!

Мъжът се засмя.

— Ако толкова ти се иска, ще го уредим. Не ми взеха въжето, виж: ето един здрав клон, първо ще вържа тук, а после ето тук, ще прехвърля въжето още един път и готово! Искаш ли да опиташ? Дръж се здраво, сега ще те залюлея!

Беше прекрасно. Нагоре и надолу, надолу и нагоре. Тръстики, река, небе — небе, река, тръстики.

В далечината се виждаха хълмове, огрени от залязващото слънце. Малкият елф никога не беше виждал залез. Небето бе винаги покрито с облаци и мъгли. А сега всичко наоколо беше станало розово и леки нежни облачета блестяха като златна огърлица. При последните слънчеви лъчи се виждаха прекрасно кестеновите горички, които се редуваха с участъци от обработени поля.

Дори в мечтите му не му се беше случвало да е толкова щастлив. Чувстваше се способен да литне. Радост изпълни малкия елф.

Жената се събуди и се загледа в него усмихната.

Малкият се смееше в захлас.

— Виж, това е бесилка! — весело посочи той на човека-жена.

— Не — възрази тя, — нарича се „люлка“.

Усмивката изчезна от лицето на малкия.

— Да те обесят, е ужасно — продължи тя. — Надяват ти примка на шията и тя се затяга от тежестта на тялото ти. Въжето стяга гърлото ти, въздухът не стига до белите ти дробове и ти умираш, както аз едва не умрях от погълнатата вода.

Силно изплашен, малкият елф замря.

После се изхлузи от въжената люлка.

От ужас очите му се разтвориха широко.

Лицето му посърна.

Не му достигаше въздух.

Сви се на земята и отново започна да издава своите безкрайни жаловити стонове. Ледени тръпки пробягнаха по гърба на мъжа и жената.

— Защо му каза това? — разгневено попита мъжът. — Той беше щастлив. Поне един път беше щастлив!

— Защото ще срещне други хора, които пак ще решат да го обесят, само защото е елф. Не искам да тича радостно към тях, мислейки, че бесилката е люлка. По-добре нещастен, но жив.

— Аз няма да позволя да го обесят!

— Да, вече видях. Ако не бяха плъховете, сега щяхме да се люлеем на бесилките.

— Ако не бяха плъховете, сега щяхме да се мятаме на бесилките — през сълзи я поправи малкият.

Жената взе елфа на ръце и силно го притисна. Лека-полека стоновете стихнаха. Изгряха първите звезди. На фона на сапфиреното небе се очертаваха ясно полегатите склонове на хълмовете.

Тя отново сложи малкия на люлката и започна леко да го люлее.

— Ти можеш да бъдеш щастлив, ако искаш. Но трябва винаги да помниш, че хората ще те обесят, ако те хванат.

— И после ще ме изядат с розмарин?

— Не.

— Без розмарин ли?

— Хората не ядат елфи. Никога.

— А защо искат да ме обесят, след като дори не ни ядат? Това е невежливо, не-не-не-не-не-не-не, защо правят така?

Настанил се удобно в люлката, малкият се полюляваше леко.

— Защото всички хора ненавиждат елфите.

— Защо ненавиждат?

Настъпи дълго мълчание. Люлката бавно приспиваше малкия елф. Кучето се прозина широко.

— Защото вината е изцяло ваша.

— За какво?

— За всичко.

— Какво всичко?

— Ами, всичко. Студ. Дъжд. Да, именно дъжд. Водата, която залива земята. Недостигът на храна. Села, разрушени от водата. Нашите деца умират от глад и всичко е по ваша вина.

— Заради нас ли вали дъжд? Как става това? — възмути се малкият. — Как?

— Откъде да знам? Вероятно така си представяме.

— Ако можех да променя времето, както си го представям, веднага щях да започна да си представям горещо слънце, което да ми стопли краката. Въобще — добави малкият — това е просто глупаво, сякаш ние не страдаме от дъжда като вас, та дори и повече! Защо баба

не си представи слънцето, когато водата я заливаше? Защо мама не си представи как остава с мен, а отиде на мястото, откъдето не се връщат?

Малкият отново се разплака. Беззвучно, едва хлипайки.

— Е-е... — примирително подвикна ловецът. — Така казват всички, че заради вас...

Обърна се към жената, търсейки помощ. Тя стоеше замислена до люлката с леко намръщено лице, но не изглеждаше нито ядосана, нито тъжна — просто беше напрегната или размишляваше.

— Ние ви ненавиждаме, защото сте по-добри от нас. Затова не можем да ви понасяме — заключи тя. — Вие притежавате вълшебство. Вие сте по-умни от нас. Непонятни за нас рисунки вие възприемате като думи... Мисля, че се боим от вас. Ние не познаваме всички ваши сили и затова се страхуваме от тях. Пред вас сме толкова безсилни... съвсем безсилни... и всеки от вас...

Малкият вече не плачеше.

— Да вземем вълшебството — продължи жената, — откъде знаеше кой ключ за коя ключалка става?

Малкият се учуди.

— Какво означава „става“? — полюбопитства той.

Този път жената се учуди.

— Ами, който от ключовете трябва да се пъхне в ключалката, за да се отключи.

— Да се пъхне? — малкият беше поразен. — А-ааааааааа, наистина? Да се постави вътре? И той става, така ли?

— Определен ключ отключва само определена ключалка, разбира ли?

Удивлението на малкия нямаше край. Чак се намръщи от напрежение. Изведнъж се сети и просия:

— Разбрах! — въодушевено извика той. — Всяка ключалка се нуждае от свой ключ. Поставят го в ключалката и ако той е нейният ключ, съпада, завършват го, желязното парче, което държи вратата затворена, се отмества. Каква изобретателност! Това е гениално! Това е просто невероятно гениално за човешките същества, наистина! Баба винаги казваше, че вие сте способни най-много да покриете стените със сламен покрив, а вие сте били толкова изобретателни! Това е просто възхитително!

Настъпи ледено мълчание.

— Благодаря — съвсем сухо отговори ловецът.

Малкият радостно се залюля с люлката, горд от своите знания.

— Но ти как отключи ключалките, след като не знаеше нищо за тяхното устройство? — не се успокояваше жената.

— Допирах ключа до ключалката, представях си как ключалката прави „щрак“ и врата се отваря, и тя се отваряше.

Мъжът и жената се спогледаха и за няколко мига дишането им секна.

— Значи ти винаги можеш да отключваш ключалка! Без ключове и без плъхове. Без нищо!

Поклащайки се лениво, малкият старателно размишляваше над думи й.

— Ами да — и той прихна да се смее. — Колко смешно! Замалко не ни обесиха, а се оказва, че във всеки момент съм можел да отключа ключалките!

— Много смешно — изкоментира ловецът. — Направо ще се задуша от смях — довърши той със странен глас.

В гърлото му, изглежда, беше заседнало парче от царевичен кочан.

Докато продължаваше да се люлее, малкият си спомни за тяхното бягство.

— Предсказанието! — неочаквано възкликна той.

— Рисунките на стената ли?

— Да, буквите във форма на спирали. Втора руническа династия. Сега си спомних:

*Когато водата залее земята,
слънцето ще изчезне,
ще настъпи мрак и студ.
Когато последният елф и
последният дракон разкъсат кръга,
миналото и бъдещето ще се слоят
и слънцето на новото лято отново
ще заблести на небето.*

— И освен това се казваше още нещо за последния елф, който трябва да се ожени за някого...

ОСМА ГЛАВА

— И какво означава това?

— Не знам. Вероятно иска да каже...

Той замълча. Кучето изведнъж скочи и заплашително заръмжа.

— О-оооооо, виж, там едно дърво се движи! — посочи момчето.

— Това не е никакво дърво, това е трол!

— Наистина ли, а? Истински трол? За пръв път виждам трол! — зарадва се малкият.

— Какво говориш! Арка от втората руническа династия и истински трол в един и същи ден! Днес е ден на открития! Ако побегнем веднага, навярно пак ще се спасим.

— А какво са двата храста зад трола? Това са тролове деца ли? И троловете ли имат деца?

— Това са хора. Толкова здрави и въоръжени до зъби хора аз не съм срещал.

Не успяха да избягат. Двамата великани се оказаха по-бързи и веднага ги обкръжиха. Те също изглеждаха ловци: бяха облечени в дрипи и животински кожи и накичени с оръжия. Освен кинжалите особено впечатление правеха брадвите: малки колкото длан и огромни като нож на гилотина, дърводелски — с един удар биха отсекли глава — и двустрани секири от различни видове и размери, но всичките еднакво старателно наточени.

Тролът беше огромен. Издигаше се буквално като планина и гигантската му сянка изцяло закри дървото с люлката, на която все още се люлееше малкият. Заплашителното ръмжене на кучето се превърна в жално скимтене.

— Не се доближавайте! — заплашително заповяда ловецът.

Беше все така груб!

— Иначе какво? Та вие сте невъоръжени! — усмихна се по-малкият, или по-точно по-малкият великан от двамата мъже, джуджета в сравнение с трола.

— Не сме въоръжени — потвърди ловецът, — но с нас е един елф, истински елф — и той посочи малкия. — Неговото вълшебство

може да ви превърне в пепел или да ви събори като ураган; да ви затвори гърлата и да спре дишането ви като на обесени; да напълни белите ви дробове с вода като на удавници!

— Не, не е истина, не е истина, не е истина, не е истина, не е истина, не е истина, не, не, не, не, не, не, не!

Защо ловецът продължаваше да говори все по този начин? Неговите думи бяха толкова ужасяващи, душераздиращи, жестоки, зловещи, отблъскващи, омерзителни и лъжливи! Това са само лъжи и лъжи! Малкият се възмути и оскърби.

— Това не е истина! Не е истина, че ние правим такива неща! Ние не обиждаме никого. Никога и на никого не причиняваме зло! Ние не можем да причиним на някого зло, защото направеното зло влиза в нашата глава, защото всичко извън главата влиза в главата и всичко в главата излиза от главата!

На малкия му омръзна всички постоянно да се отнасят лошо към него и да говорят лоши неща за него и за неговото племе! Рано или късно трябваше да ги постави на място.

За пръв път в живота си ловецът не знаеше какво да каже.

Двамата гиганти също изгубиха дар слово. Изгледаха първо малкия, после ловеца, отново малкия и пак ловеца.

— Няма що, хубаво оръжие имаш — констатира по-големият гигант. — Да не би да изкупуваш вина от предишния си живот или има друга причина да се влачиш с елф?

Двамата великани наистина недоумяваха какво става.

— Сигурно съм продал баща си — подхвърли ловецът.

— Трол яде елфи — измърмори тролът, приближавайки се.

Кучето все още скимтеше уплашено, но успя да издаде едно заплашително изръмжаване.

— Него не бива да го ядеш. Той е дете — застъпи се ловецът.

— Още е съвсем дете — добави жената.

— Неотдавна родено — отегчен уточни малкият.

— Трол яде елфи — упорито повтори тролът.

Малкият започна да се смее.

— Да-да-да, с розмарин! Това се нарича „ирония“! — ликуващо обясни той със заговорнически вид.

Тролът направо се втрещи. Втренчи поглед в смеещия се елф, все едно виждаше летящо магаре или луната да слиза от небето, за да

порита топка.

Двамата мъже-великани също се вцепениха и с усилие си спомниха, че все пак е добре да дишат.

Малкият се приближи до трола, чиято физиономия не изразяваше нищо и наподобяваше маска на каменен идол. Елфът, свикнал да вижда около себе си само намръщени, сърдити и угрижени лица, възприе тази гранитна невъзмутимост с ентузиазъм; тя дори му вдъхна увереност.

Тролът имаше люспеста кожа като на гущер — любимите животни на малкия елф, защото те постоянно се излежават на топлината на слънчевата светлина, а слънцето е нещо много хубаво, формата на главата на трола също силно напомняше на гущер, а освен това също като кожата на гущер и лицето му преливаше на места от зелени във виолетови петна. Елфът предпочиташе виолетовото и зеленото. В такива цветове бяха перденцата на баба му, когато на елфите все още им позволяваха да имат перденца.

Изхвъркналите от челюстите огромни зъби, блестящи като жетварски сърпове, ни най-малко не смутиха малкия елф, убеден, че зъби от всякакъв вид и размер винаги се намират вътре в устата, а не навън. Той ги възприе просто като декоративни елементи, освен ако не служеха да нанизваш на тях гевреци под формата на запас от храна или за празнична игра, при която хвърляш гевреците от известно разстояние.

Тази мисъл изпълни елфа с радост. Радостта закъркори в него както къркори вода във вряща тенджерата и както става с водата в кипящата тенджерата — тя преля навън и заля всички останали.

— Колко си красив — възхити се малкият елф на огромния трол.

Бликащата навън радост придаваше на гласа му мечтателност. Нежността и сладостта на гласа му отекнаха в мислите на всички, които го слушаха, и им донесоха радост.

В един миг те започнаха да ликуват и да вярват в живота, произвел на света такова прекрасно същество като трола.

— Колко си голям! Знаеш ли, за пръв път срещам трол! Ти... ти си много внушителен. Да, внушителен! Баба ми не ми е казвала, че троловете са толкова красиви...

— К-к-красив? — тролът постепенно дойде на себе си.

Дори не смееше да диша. Имаше усещането, че изражението му се променя, или по-точно казано, че на лицето му се появява някакво изражение.

— Да, красив. Но и баба също никога не бе виждала трол. Какво ми казваше тя? „Първият трол, с когото ще се срещнеш, ще бъде и последният.“ Кой знае какво е имала предвид? Навярно, че троловете са малко и да видиш дори един, е голямо щастие. Прекрасно е да видиш трол! Колко съм щастлив! ЩАСТЛИВ! Видях трол и при това толкова красив. КРАСИВ!

— К-к-красив? — отново запелтечи тролът.

— Истина ли е, че ти постоянно си на път и никога не се спиращ? — засипа го с въпроси малкият елф. — Истина ли е, че си видял целия свят? Целият свят, дори зад хълмовете? А виждал ли си море? Вярно ли е, че съществува море? Разбираш ли, много голяма вода, вода от всички страни като голяма поляна, само че на мястото на тревата има вода. Колко е хубаво да си трол. Просто прекрасно!

— К-к-красив? — прошепна тролът.

— Много красив. За мен е голяма чест да те познавам. Казвам се Йоршкрунскваркльорнерстринк.

— Съжалявам, че ти кашляш. Бъди здрав. Кажу пак, че съм красив.

— Красив си. КРАСИВ. МНО-ГО КРА-СИВ! — Малкият наистина беше очарован, говореше все по-замечтано. — Толкова голям. Навярно е приятно да си толкова голям.

Гласът на малкия елф звучеше меко и очарователно като лек есенен ветрец. Сладостта му проникваше направо в душата, приспивайки я.

— Троловете ядат елфи, но този елф казва, че аз съм к-к-красив...

— Добре, престани да се шегуваш — думите на трола не направиха ни най-малко впечатление на малкия елф, — знам, че ти никога няма да ме изядеш. Ти иронизираше!

Лицето на жената посивя. Ловецът, който никога не се смущаваше, смъртно пребледня.

— По-добре беше да останем в Далигар — съжали той, — поне ти дават да се наядеш за последно, преди да те обесят.

— *Щеше да бъде по-добре, ако бяхме останали в Далигар, поне щяха да ни дадат да се наядем и така нататък* — автоматично го поправи малкият.

— Ти за колко продаде баща си? — попита го по-големият от двамата великани.

— Ами, вижда се, за дребни пари — безутешно отговори ловецът.

Малкият се приближи до великана.

Който би тръгнал заедно със същество, притежаващо специални приспособления било за пренасяне на гевреци, било за използването им за игра с гевреци, трябва да бъде много миролюбив и добър човек, а не като този ужасен ловец, който обикаля въоръжен с лък, стрели и кинжали и на всичкото отгоре се дразни от дреболии.

— Вие сте дървосекачи, нали? — осведоми се малкият елф.

— Дърво... Какво-о?!

— Кой, ние ли?! — двамата великани съвсем изгубиха ума и дума.

— Дървосекачи, дърводелци — във възторга си малкият прокарваше ръка по смъртно наточените остриета на брадви, секири и ножове. — Вие превръщате стъблата на мъртвите дървета във вещи, нужни на живите хора. Люлки, люлеещи се столове. Знаете ли, че баба имаше люлеещ се стол. Той беше прикрепен към моята люлка и когато баба се люлееше, люлееше и мене. Вие правите ли люлеещи се столове?

Мисълта за люлеещия се стол и за играчките изпълниха душата му с нежност. Прииска му се да има къща, да води нормален всекидневен живот, затъжи се за майка си, която така и не познаваше, за изоставената си баба.

Цялата тази нежност от душата му премина в гласа му.

Изведнъж на всички им се стори, че в жилите им тече мед и всички си пожелаха това да продължи, искаха да чувстват сладостта на меда и да вярват, че са добри и обичани.

— Ами — дървосекачите избегнаха да дадат конкретен отговор, — долугоре.

— А играчки? Правите ли играчки? Кукли, люлеещи се кончета?

— Игр... Какво?!

— Кой, ние ли? Кукли?!

— Правили ли сте люлеещ се стол, закрепен към люлка?

— Мммммм... не, още не, не ни е идвало наум.

— Опитайте, той е много удобен, това е добра идея!

— Мммммм... да, добра идея.

— Вие не сечете живи дървета, нали?

— Мммммм... не, никога — решително отговори огромният великан.

— Ние ги убиваме по-рано — уточни по-малкият великан. — Така не ги боли.

— Навярно е хубаво да си дървосекач. Да си селянин навярно също е хубава работа. От голата земя изведнъж започва да расте пшеница. Много се радвам, че се запознах с вас. Тролът е толкова красив, а вие сте толкова добри!

— Добри?!

— К-к-красив?!

Двамата великани се спогледаха и вдигнаха рамене.

Настъпи дълбока нощ. Заваля лек дъждец.

Всички пътници се настаниха заедно под импровизиран покрив около огъня, които малкият бе запалил. За целта двамата „дървосекачи“ насякоха клонки със смъртоносните си брадви.

Кучето и малкият спяха свити един до друг сякаш са две прегърнати запетайки, до тях един до друг лежаха два хълма — малкият великан и големият великан, а зад тях огромна планина, двойно по-голяма от двамата великани, взети заедно — тролът.

Ловецът и жената се разположиха от другата страна на огъня.

Великаните хъркаха. Тролът дори в съня си мърмореше: „К-к-кра... к-к-кра...“

— Той цяла нощ ли ще пъшка? — попита раздражено ловецът.

— Щом спре да пъшка, ще ни одере кожата — отвърна Сайра. — На твоє място не бих се оплаквала.

Ловецът престана да се оплаква.

Пъшкането на трола се сля с хъркането на великаните.

Жената легна и бързо заспа. По някое време тя се обърна в съня си и почти докосна ловеца, а той остана неподвижен до разсъмване, страхувайки се, тя да не се събуди и да се отмести.

Преди да заспи, свит между лапите на кучето, малкият елф се замисли дали „Малкият трол“ ще бъде хубаво име за кучето. Идеята му хареса, но кучето нямаше толкова стърчащи зъби, на които да се нанижат гевреци.

След това заспа и сънува морето.

ДЕВЕТА ГЛАВА

Блясъкът на звездите изчезна в розово-златната светлина на утринната зора, която постепенно оцветяваше всичко наоколо. По ясното небе не се виждаше нито един облак. Огрени от изгряващото слънце, зелени върхове се редуваха се с долини. Чуваше се пеенето на птици.

Първи се събуди тролът. Последва го малкият елф и веднага започна да го хвали колко е красив, силен и внушителен.

Малкият наблегна особено на виолетовите гребенчетата под брадата на трола, по които блестяха капки роса. Елфът похвали поред ноктите му — приличали на полумесеци, светеци в лятната нощ — и кръглия червен нос — същинска пълна луна, блеснала в нощното зимно небе. След това дълго и пространно разсъждава относно добротата на двамата гиганти, които превръщат мъртвите или почти мъртвите дървета в столове, люлки и играчки. Тролът и дървосекачите се трогнаха до дън душа и в очите им заблестяха сълзи.

Единият великан извади от торбата си закуска и предложи на цялата компания.

От почуда ловецът се облещи, сякаш видя призрака на баща си: в торбата имаше шест царевични кочана (астрономическо число — по един кочан за всеки!) и парче пушено месо.

Йоршкрунскваркльорнерстринк изгледа с болка месото и слабо изстена. В сравнение с оплакванията по заека този стон беше съвсем лек, защото смъртта на това създание бе прекалено назад в миналото, та малкият елф да изпита страх и болка.

— Значи, това може да се яде? — ловецът погледна малкия с надежда.

— В никакъв случай! — възмутено отвърна малкият елф и се обърна към третия спътник. — Нима сте щели да изядете това, когато е било живо? Вие? Вие, дето сте така красиви и добри?

— М-м-м-м-м-м-м-м-м-м-м-м-м-м-м-м-м-м... кой, ние ли?

— М-м-м-м-м-м-м-м-м-м-м-м-м-м-м-м-м-м... не, ние — не.

— А как е попаднало в торбата?

— Ние сме красиви, ние сме добри, ние не ядем това, което ти не искаш.

Ловецът изглеждаше все по-объркан, сякаш целият този разговор, който след безсмислиците през последните дни изглеждаше съвсем нормален за малкия, на ловеца му се струваше твърде странен.

Докато кочаните се печеха на огъня, малкият елф изкопа неголяма дупка и погребва в нея парчето месо. Старателно засипа гробчето с пръст и поради липса на цветя го украси с букетче от червени ягоди. По време на погребението ловецът не откъсваше нито за миг поглед от месото; унилото му изражение напълно подобаваше за случая. Сякаш присъстваше на погребението на близък роднина. Навярно бе познавал свинята и затова се трогна толкова... Но общо взето, той все пак не беше толкова лош.

Надеждата за всекиго да има по един кочан се разсея, защото се оказа неосъществима. Тролът изяде три кочана, великаните — но един, а ловецът, жената и малкият си разделиха последния... Но все пак това си беше истински пир.

В края на краищата слънцето се издигна високо в синьото небе. Пътниците се простиха и всеки пое по своя път.

Мъжът, жената и малкият вървяха из долината, огряна от слънцето, а кучето весело тичаше след тях. На една полянка намериха парче пергамент, закачено на дърво. На пергаментата бе написана обява за издирването на двама опасни бандити, съпроводжани от един от най-уродливите тролове на света. За предоставени сведения се обещаваха награда. Малкият си помисли колко им е провървяло, че не са се натъкнали на тези престъпници! Напротив, проработило им бе щастието да срещнат двамата дървосекачи и най-красивия трол на света. Интересно колко ли трола имаше по тези места.

— Някой ще ми обясни ли, какво се случи и защо все още сме живи и здрави? — попита ловецът.

Сайра се усмихна.

— Това, което малкият чувства, се предава на всички — обясни тя. — Когато Йорш е отчаян, за нас става непоносимо; когато се страхува, ние изпадаме в паника, но все пак сме способни да мислим. А за по-... простите хора неговите мисли са същинско наводнение — техният разум се препълва с емоциите на елфа. Малкият каза

„красиви“ и „добри“ и те... как би трябвало да се каже това... се почувстваха такива.

— Прости хора ли? — изненада се Монсер.

— Аха, прости — кимна тя.

— А-а, прости хора — повтори той.

Изведнъж се спря и се плесна по челото:

— Забравихме въжето, което вързахме на дървото за люлка. Почакайте ме тук, ще изтичам и бързо ще се върна.

Жената, малкият и кучето седнаха на обляната от светлина поляна. Колко е хубаво на слънце!

Ловецът се носеше като вятър. Дотича до мястото, където нощуваха, но някой вече бе разкопал „гроба“ и изял сушеното месо. И на простите хора мозъците им работят: не само на него му беше дошло наум да се възползва от погребаното.

Монсер взе въжето, нави го, пхна го в торбата и тръгна обратно по пътя.

Докато вървеше, си спомни за прекъснатия разговор. Как беше онази история с предсказанието? Пристигна при спътниците си и попита малкия.

Йоршкрунскваркльорнерстринк веднага си спомни и го издекламира: „Когато водата залее земята, слънцето ще изчезне, ще настъпи мрак и студ. Когато последният елф и последният дракон разкъсат кръга, миналото и бъдещето ще се слоят... и слънцето на новото лято отново ще заблести на небето.“

— И какво означава това?

— Не знам.

— Твоята баба не ти ли е говорила за дъжда?

— Разбира се. Често ми говореше за него.

— И какво казваше?

— „Днес пак вали“, или „Облечи се добре, защото вали дъжд“, или „Одеялата са плесенявали“... Веднъж каза: „Покривът тече...“. А друг път: „Скоро тук ще се навъдят жаби“. Когато настаих за трети път... Разказах ли ви за третата ми настинка? Когато носът ми беше напълно запушен и сополите имаха цвят като...

— Не, интересува ме дали баба ти е споменавала защо през последните години изведнъж стана така студено и дъждът започна да

вали почти непрекъснато? Знаела ли е кога ще спре да вали и какво трябва да се направи, за да спре да вали?

— А-а, за това ли! Не, нищо не е казвала.

— Сигурен ли си?

— Да.

— Добре — примири се жената, — а ти какво знаеш за драконите?

— Драконите са големи, имат крила и летят. С тях не е лесно да се погодиш, особено след като хората започнаха да ги избиват. Драконите са пазители на древните тайни на света... Те могат да четат руническите надписи! Не като някои, не искам да назовавам имена, които възприемат надписите като драсканици...

— Ние трябва да намерим последния дракон и последния... — мъжът млъкна, сякаш му хрумна неочаквана мисъл.

Изгледа малкия, без да се осмели да произнесе и дума.

— Последният елф — довърши изречението вместо него малкият. — Клетият! Последният елф! Навярно е ужасно да си последен. Да си винаги сам. А освен това означава, че няма повече елфи. Това е жестоко. ЖЕСТОКО. Дори е страшно да се помисли. Ей, но това означава, че аз ще се запозная с елф! Досега не съм виждал други елфи, освен баба. И когато се срещнем, той няма да бъде повече последен — ще бъдем двама и ще бъде прекр... — малкият се запъна.

На лицето му падна сянка.

— След като аз съществувам, той не може да бъде последен...

Настъпи мълчание. Много дълго мълчание.

— Последният елф — това съм аз...

Пак се възцари мълчание. Продължително мълчание. Слънцето неочаквано се скри и се спусна мъгла. Дрезгаво изкряка птица. Жената се наведе, обви с ръце малкия и силно, както никога досега, го притисна към себе си.

— Всичко това е само едно предсказание. Ние дори не знаем за коя епоха се отнася. Не е изключено да се случи след хиляда години. Или никога да не се случи — невинаги предсказанията се сбъдват...

Лицето на малкия придоби землист оттенък и зелено-сините му очи напълно изгубиха блясъка си.

— Може би дори след две хиляди години — потвърди мъжът — или никога.

Той също се наведе и прегърна малкия.

Стояха така неподвижно, прегърнати в сивата мъгла. Започна да вали слаб дъжд, но и тогава те не се раздвижиха. Към тях безшумно се приближи кучето. Под ситните капки на дъжда четиримата се притиснаха един към друг.

Първа стана жената.

— Да отидем да се скрием под дърветата.

— Тук наблизко има кула. Чувам шум на вода, близо сме до ручей, недалеч от град Далигар с гръб към реката. Знам къде сме. Някъде тук има изоставена кула и отгоре ѝ расте дърво.

— Откъде знаеш?

— Чувам да шуми водата в ручея и видях рисунката. Вече ви казах. Знам къде сме.

— Каква рисунка? За какво говориш?

— После ще ви обясня. Сега да отидем да се скрием от дъжда.

Малкият изглеждаше много изморен. Очите му бяха съвсем потъмнели.

Вървейки след елфа, ловецът и жената с труд си пробиваха път през бодливите къпинови храсти. Наистина се показва ручей. Водата му беше бистра и прозрачна, а по брега растеше мека зелена трева. Близо до мястото, където излязоха от къпинака, се откри полянка, а по средата ѝ се издигаше полуразрушена кула. Върху кулата растеше огромен дъб.

Влязоха в постройката. В един ъгъл на централната зала, останала почти незасегната от времето, намериха дори сух наръч дърва. Макар и с голям труд обезсиленият елф успя да ги запали.

Ловецът напълни манерката си с прясна вода от ручея. После успя да улови и една пъстърва. Опита се да обясни на малкия, че нямат друг избор: или рибата ще умре, или гладна смърт ще застигне и тримата.

Малкият кимна уморено с глава. Топлото и мълчаливо куче се сви на кравай около него.

Малкият се опита да разсее отчаянието си и започна отново да мисли за име на кучето. „Надежден“ му се стори много хубаво име. Надежден е този, който никога не те оставя в беда, не те напуска, защитава този, с когото е винаги заедно. Наистина името трябва малко да се посъкрати.

Fidus^[1] — изплува в паметта му дума от древен език. ФИДО! Най-после точно име за кучето! Мой верен приятел, мое вярно куче. Отлично.

След като измисли име на кучето, малкият отново изпадна в отчаяние. Не му даваше покой мисълта, че на света е останал само един елф — той. Всички останали — заплашвани, преследвани, изселени, осмивани, понякога бесени, а понякога просто изоставени на гладна смърт — са загинали, прогонени от света на живите. Освен него нямаше повече никой. Той беше сам... Беше последният елф.

[1] Fidus (лат.) — верен, надежден. — Бел.пр. ↑

ДЕСЕТА ГЛАВА

Мъжът и жената изядоха по половин пъстърва. Чувстваха се безсърдечни палачи, защото малкият страдаше в противоположния ъгъл. Ловецът му донесе няколко гъби, които намери в гората, но елфът не пожела и да чуе за ядене. Кучето се сви до него и той го прегърна. После помоли мъжа и жената да погребат с почести останките от пъстървата. Чувствайки се наполовина идиоти и наполовина убийци, те все пак изпълниха молба му.

Върнаха се от погребението, а малкият стана от своя ъгъл и извади изпод жълтите си дрехи изтъркана бродирана торбичка. Изтърси я и от нея изпадаха: дървен пумпал, боядисан в тъмносиньо и светлосиньо, малка книжка, подвързана с изтъркано синьо кадифе, избродирано със сребърни елфски знаци, и навито на тръбичка парче пергамент, превързано със синя кадифена лентичка.

— Синьото е любимият цвят на елфите — обясни той, — но сега ни е забранен. Ние ненавиждаме жълтия цвят.

Мъжът и жената кимнаха.

Малкият развърза лентата и разгърна пергаментата.

— Знаете ли какво е това? — попита.

— Парче пергамент.

— Да, но знаете ли какви са тези знаци?

— Рисунки — предположи мъжът.

— Букви ли са? — полюбопитства жената.

— Това е карта! Когато ми каза да тръгвам, баба ми даде книжката със стихове и картата. Книжката бе останала от мама, а картата — от татко. Той е пътешествал много. Заради това и е умрял. Елфите не бива да напускат пределите на „местата за елфи“. Когато се върнал у дома, в „мястото за елфи“, където живеехме, нашите пазачи го заловили и осъдили на смърт. Затова никога не съм виждал баща си. На този пергамент е нарисуван пътят, който изминахме досега, и този, който трябва да изминем. Можете ли да четете карта? Лесно е — всички наименования са написани на езика на елфите и на езика на хората.

Мълчание. Внезапно ужасно подозрение прониза ума на малкия елф.

— Вие въобще не можете да четете! Не само старинните руни, но и на вашия език!

Мълчание. Мъжът вдигна рамене.

Жената кимна.

Какъв ужас!

Малкият елф почувства безкрайно съжаление към тези нещастни, изгубени в света хора, лишени от възможността да съхраняват думите. Той разбра, че трябва са бъде вежлив и търпелив с тях: те бяха изгубени в един свят, където с времето думите изчезват и остават само в паметта на хората.

Малкият им обясни изображенията на картата: от едната страна — Черните планини, а зад тях — морето. В долния ляв ъгъл, на двата бряга на една река, бяха нарисувани къщи, обградени с големи стени. Надписите показваха, че градът се казва Далигар, а реката — Догон, така пишело. Мястото, където се намирали в момента, било тук: ето безименния ручей, редом с него е нарисувана високата кула с дъба на върха. Вече бяха видели полуразрушената кула. Тя била от времето, когато отгук минал неговият баща, кулата се била превърнала в развалина, а дъбът все още стоял. Но така или иначе мястото можело да се познае. Недалеч от него ручейт се вливал в река Догон, която по-нататък преминавала през Арстрид — последното обозначено населено място — и продължавала към Черните планини.

Реката протичаше през дълбока долина, така точно нарисувана на картата, че се различаваше скалата на единия бряг. Над скалата беше изобразена спирала от дим, а ясният надпис HIC SUNT DRACOS в превод от езика на третата руническа династия означавал: „Тук има дракони“.

След изображението на скалата върху картата над реката имаше само една непонятна рисунка.

На малкия всичко му било ясно: трябвало да следват ручей, за да излязат на реката, а после да вървят по брега на реката, за да стигнат до дракона.

Той бил последният елф, а това била неговата задача и имал задължението да я изпълни.

— Откъде си така уверен, че си последният? — попита жената.

— Моето име... Казвам се Йоршкрунскваркльорнерстринк: „нерстринк“ на елфски означава „последен“.

— Това не доказва нищо. Твоето име вероятно е просто набор от звуци без определен смисъл. Ето, аз се казвам Сайра. Така в моето село наричат цветята, които растат по стените на къщите. Да не би аз да съм цвете?

— А какво означава останалата част от името ти? — заинтересува се мъжът.

— Велик и могъщ.

— Е да, със сигурност това е случаен набор от звуци — побърза да заяви уверено ловецът.

— *Шк* с елфската наставка за абсолютна превъзходна степен.

— Абсолютна какво?

— Означава „най“. „Рунск“ означава „Велик“, а „Варкльор“ — „могъщ“. Моето име се превежда така: „най-велик, най-могъщ и последен“ — тоест, когато няма да има повече друг.

Нещо в малкия незабележимо се промени. Големите му очи, сияещи със зелен и син цвят, който така се харесва на елфите, се осветиха отвътре. Дори сякаш стана по-висок.

— Утре ще тръгнем на път — спокойно обяви той. — Отиваме да търсим последния дракон. Двамата с него сме призвани да разкъсаме последния кръг. Не знам що за кръг е. Не разбирам какво означава всичко това. Но едва тогава слънцето ще се върне.

Вдигна очи и се огледа. Обграждаха го стените на старинната кула.

— Баща ми е бил тук — трогнат каза той. И, разглеждайки вековната стена, нежно докосна с ръка камъните. — Моят баща също е докосвал тези стени.

Малкият отново се вгълби в картата.

— Тук има странна рисунка, която показва нещо под кулата, под земята.

Да, наистина, надолу под земята имаше нещо. Стените на кулата се спускаха надълбоко и след известно търсене те намериха в пода отвор, който ги отведе в малка тайна стая. Там видяха старинно

изработен меч, брадва и лък със стрели. Сребърната инкрустация на оръжието се преплиташе и образуваше характерни елфски букви. По стрелите — три на брой — също видяха сребърни спирали, образувачи загадъчни думи.

— Как се с казвал баща ти? — попита мъжът, след като гласът му се възвърна.

— Горнонбенмайергулд.

— И какво означава?

— „Този, който намира пътя и го показва на другите“.

В колчана, заедно със стрелите, беше скрита малка кадифена торбичка с три златни монети.

— Твоят баща ти е оставил истинско наследство — заключи мъжът.

Изведнъж малкият се почувства напълно осиротял. Изпълни го съвсем ново усещане. Сякаш стъклената стена на самотата, която го обграждаше, внезапно бе рухнала.

Беше последният от едно унищожено племе, но любовта към роднините, която не му се беше удало да познае в настоящето, го бе достигнала от миналото.

Ръцете му неспирно галеха намерените предмети: бяха направени и оставени тук за него.

Някой се беше погрижил за него, някой, който го е обичал.

Малкият си пожела смъртта да е място, откъдето баща му може да го види.

ЕДИНАЙСЕТА ГЛАВА

На разсъмване мъглата се вдигна. Отправиха се с бодри крачки надолу по течението на ручея. След няколко часа заваля ситен дъжд, но не им попречи да продължат пътя си.

Към обяд стигнаха до реката. Къпиновите храсти се смениха с високи кестени и вече можеха да вървят бързо и с пълни стомаси. Ядоха кестените сурови в движение, за да не губят време да палят огън и да ги пекат.

Реката стана по-широка. Небето се проясни. Дъждът престана. След последната извивка на реката се показаха три къщи, обградени от нива с царевица и лозе. Това несъмнено беше Арстрид — последното от обозначените на картата села. Наоколо се виждаха зелени поляни и обширна кестенова гора, а в дъното се издигаха височини. Черните планини не бяха далече. В центъра на селото, над голям меден котел, се пушеха на скара дузина пъстърви. Около къщите растяха натежали от плод ябълкови дървета. В малък залив се клатеха три средно големи лодки, привързани с дебели въжета към здрави колове. Десетина хубави овце и няколко кози бродеха по пищните поляни и сред кестени. Всяка къща имаше комин, от който се виеше тънък дим.

— Навярно, преди да започнат Безкрайните дъждове, навсякъде е царял такъв мир и благополучие — тихо каза жената.

Жителите на селото, дузина мъже и жени, и неопределен брой деца, обградиха новодошлите. Дрехите им бяха от грубо обработена вълна, някои боядисани в синьо. Те заразглеждаха износените жълти дрехи на малкия и елфския лък в ръцете на ловеца, ала не показваха ни най-малък страх или недоброжелателност.

Пръв заговори ловецът. Поздрави вежливо, представи се и попита може ли да купи храна, лодка и дрехи.

Жителите не отговориха веднага. Събраха се на нещо като съвет и един от тях, най-възрастният, висок старец с къса бяла брада, попита с какво смятат да платят.

— С истинска монета от чисто злато — предложи ловецът.

Последва, така да се каже, безкрайно пазарене. Но, уви, безуспешно: старецът искаше не по-малко от три монети. Наложил се ловецът да отстъпи и да приеме.

В края на краищата сделката се състоя. Пътниците избраха неголяма, но здрава лодка. Ловецът натовари в нея мях с козе мляко, голяма торба с ябълки, една по-малка с кочани царевица, с пушена пъстърва и стафиди. Купиха още туника, чифт гащи и дълъг вълнен син плащ за Йорш, който най-после се избави от грубите и износени жълти парцали.

— Другият елф също беше облечен в синьо — спомни си старецът, — този, дето мина отук преди няколко години. Той ни продаде за три монети котела на изобилието и съгласието.

— Какво, какво?

— Котелът на изобилието и съгласието — повтори старецът, посочвайки кръглия меден съд, над който се опушваше рибата.

Котелът наистина изглеждаше необичайно. Напомняше огнище: с двойно дъно, където горяха дървените въглища, и с дупки в горната част, откъдето излизаше димът.

— Докато котелът гори, сме защитени от нужда и спорове. Дъждът при нас вали рядко и навреме, а откакто елфът си замина, не сме имали нито един спор. Преди това се карахме най-малко по три пъти на ден и не всякога кавгата завършваше с добро: всички тук ни бива с ножа. Платихме на елфа три златни монети, същите тези, които ни дадохте за храната, лодката и дрехите. Вижте, едната от монетите е кръгла, а втората е олющена от едната страна. Малкият като че ли е негов син, така ли е? На нас ни беше приятно да имаме работа с вас. И то не само защото ни върнахте нашите пари. Ако и вие носите със себе си изобилие и съгласие, ще се радваме да ви помогнем.

— Не смяташ ли, че едната от трите монети ще ни помогне по-добре да носим изобилие и съгласие? — направи последен опит да се пазари ловецът.

— Сигурен съм, че ще се справите и без нея — спокойно отговори старецът. — Преди да си замине, предишният елф ни изнесе цял урок за търговията и сделките... Той наистина беше необикновено същество.

Стана ясно, че да се пътува с лодка е истинска наслада. Не е необходимо да правиш нищо: само лежиш по гръб, а течението те носи в нужната посока. Лодката се оказа удивително удобна. Малък навес предпазваше от дъжд, а имаше и железен мангал, на който можеха да пекат кочаните и да се постопят.

Сутрин и вечер пътешествениците слизаха на брега да събират сухи клони, а кучето бягаше, за да се раздвижи. По скалистите брегове на реката понякога се срещаха тесни пясъчни ивици, но местата бяха все така пусти. За пръв път в живота си те не чувстваха глад. Малкият елф дори позволи на своите спътници-месояди да изядат по някой и друг зальк пушена пъстърва.

С всеки изминал ден планините се приближаваха: през по-голямата част на деня лодката пътуваше под сянката на върховете им. Потънал в мълчание, малкият елф седеше близо до мангала с книжката в ръце.

— Баща ти, изглежда, е бил много силен във вълшебството — подкачи го една сутрин Монсер.

— Баба казваше, че не е. Вълшебните сили не са еднакви у всички — у едни те са по-силни, у други — по-слаби. Според баба татко бил най-слабият вълшебник от всички елфи, които познавала. Бил способен единствено да запали огън. И то, когато му вървяло и вятърът духал в нужната посока. А баба можеше да възвари водата без огън и да премахва брадавици с билки.

— И как тогава баща ти е успял да превърне онова село в богато и мирно място? Как е спрял дъждовете?

— Не знам. Не виждам никакъв смисъл в това!

Сега лодката плаваше почти постоянно в сянката на планините: реката течеше през страховито дефиле. Отвесните скали се издигаха на главозамайваща височина. Небето над главите на пътешествениците се бе превърнало в успореден на реката коридор, ограден от огромни скални стени.

На най-високата скала се открояваше голяма канара, наподобяваща постройка. Високият стълб от дим, издигащ се над скалите, отнесе и последните съмнения относно предназначението на каменната маса. Скоро се показа и огромен надпис, изсечен направо в канарата:

НІС SUNT DRACOS

„Тук има дракони“ — букви от азбуката на втората руническа династия, както им обясни малкият елф.

С помощта на веслата мъжът успя, въпреки бързото течение, да насочи лодката към брега и да я завърже с въжето си към една отвесна скала. В цялото дефиле единствено на това място можеше да се акостира. Носът на лодката се вряза в храстите. Оказа се, че те скриват съвсем тънка пясъчна ивица, широка има-няма две крачки. Зад нея се издигаха тесни и почти отвесни стъпала, издълбани в скалата.

Малкият се наведе над картата.

— А-а, сега разбирам какво е нарисувано тук. Водопад. Дочувам шума му. Не можем да се върнем назад по реката, срещу течението, а напред има водопад... Остава само един път — нагоре по стъпалата!

Пътешествениците се заизкачваха по стъпалата. Пътят беше труден: стъпалата, тесни и стръмни, на места бяха обрасли с мъх и затова се оказаха хлъзгави, а някои бяха и напълно разрушени. След няколко часа вървене най-сетне видяха слънцето. От височината, до която се бяха изкачили, се откри гледка към водопада: отвесната водна стена преливаше във всички цветове на дъгата. Вървенето нагоре ставаше все по-трудно и пътниците се спираха все по-често, за да си поемат дъх. Вече преваляше обед, когато се добраха до височината. Зад Черните планини се простираше огромна обширна равнина, а зад нея различиха синя ивица, сливаща се на хоризонта с небето. Морето! Те виждаха морето! Малкият елф се ободри. Умората му изведнъж изчезна. Гледаше морето, както някога го бе гледал баща му.

Стъпалата изведоха пътниците на пътека, която завършваше до невероятната каменна постройка. Сега тя се виждаше добре. Беше издълбана навътре в канарата, чийто връх се губеше в плътните и гъсти облаци. Над входа беше изсечено:

НІС SUNT DRACOS

Малкият елф бе достигнал целта си! Беше успял!

Мъжът вдигна лъка със стрела и опъната тетива. Жената стискаше малката брадвичка. Кучето изглеждаше неспокойно и подозрително душеше всичко наоколо.

Малкият се приближи до гигантската врата, осеяна с надписи от първата руническа династия.

— Какво е написано там? — попита мъжът.

Малкият се зае да разчита думите. Въпреки че ужасът стискаше сърцето му като железни клещи, той ликуваше. Съдбата му лежеше пред него. Само няколко крачки го разделяха от неговата съдба.

— Забра... нено, забранено... плю... ене... Забранено плюенето.

— Забранено плюенето??? Не може да бъде! Сигурен ли си?

— Да — Йорш също беше смаян.

— Я виж ти! Прекосихме половината свят, едва не издъгнахме по тези проклети стъпала...

— Не бяха чак толкова ужасни...

— Не бяха толкова ужасни, защото те носих на ръце! Онези стъпала са повече от капките в морето! И ги изкачихме, за да дойдем и да прочетем, че плюенето било забранено?! А къде е кръгът, бъдещето, слънцето на новата пролет? Виж по-добре дали има още някакви драскулки.

— Забранено е да се плюе, да се тича, да се правят трохи и да се вика. Преди влизане е задължително да си измиеш ръцете — прочете малкият елф.

В този момент вратата се отвори...

ДВАНАЙСЕТА ГЛАВА

Гигантската дървена врата, висока колкото половин дузина тролове (ако стъпят един върху друг на раменете си), се разтвори с впечатляващ грохот и пред тях се разкри огромна зала, в която множество сталактити и сталагмити се преплитаха и кръстосваха помежду си, образувайки безкрайни фигури от светлини и сенки. Светлината струеше отгоре от десетки прозорци, затворени с тънки кехлибарени листове. Затова всичко в залата се къпеше в златист оттенък.

Драконът стоеше в средата на залата и гледаше недоволено към пришълците. Беше много стар. Не е лесно, естествено, да разгадаеш изражението върху муцуната на един дракон, още повече, ако е много стар, и още, още повече, ако за пръв път срещаш подобно същество... Но, както веднага се разбра, този дракон беше много недоволен.

— Какво зло ви е постигнало, о, непредпазливи чуждоземци, та се наложи да стигнете до моите врати и да нарушите тишината на тези спокойни места с вашата нагла суматоха?

В известен степен думите на дракона ги свариха неподготвени. Те се спогледаха, опитвайки се мълчаливо да определят кой от тримата е най-уместно да отговори.

Пръв събра смелост Монсер:

— Позволете да ви се представя, благородни господине, аз съм човек, а той — елф...

— Никой не е съвършен на този свят — великодушно изкоментира драконът, без ни най-малко да се учуди на думите. — Не на всички е дадено да се родят дракони, най-висшата форма на природата — снизходително заключи той.

За миг ловецът се обърка от тази тирада, преглътна, пое въздух и продължи:

— Той, искам да кажа, малкият елф се казва Йоршкрунскваркльорнерстринк.

И тази информация не направи никакво впечатление на дракона.

— Навън изрично е указано, че е забранено да се киха и плюе — напомни той.

— Не кихнах: това е неговото име. Бащата на малкия елф се е казвал Горнонбенмайергулд.

— Всекиму е дадено име — изфилософства драконът, но очите му губеха интерес към тях.

Настъпи неловко мълчание. Съдбата изглежда се надсмиваше над малкия елф, а предсказанието навярно се бе изгубило някъде по пътя.

Йоршкрунскваркльорнерстринк се опита да възобнови разговора:

— Прочетохме предсказание, в което се говореше за вас, глупак... тоест, превъзходителство.

— И кой го е измислил?

— Хората от втората руническа династия в град Далигар.

— Изкуството да се предсказва бъдещето не е никак лесно и няма нито един пример то да се е удало на хората. Само глупаците вярват на драсканици по стените. Настана време, господа, да ни избавите от вашето присъствие. За нас беше чест да се запознаем, с което искаме да кажем да си тръгвате отгук по живо, по здраво — заключи драконът.

Вратата се хлопна с такъв грохот, че от губещите се в облаците скални върхове се откъртиха няколко камъка и на пътниците се наложи да отскочат встрани. Настана тишина.

— Така ли се разговаря? Някой разбра ли какво каза той? — попита Монсер.

— Каза, че предсказанието е глупост и ние трябва да си тръгваме — уморено преведе малкият.

Обезсилен, елфът седна върху един голям камък. Кучето се приближи до него и започна да го ближе по лицето. Мъжът се отпусна направо на земята, хващайки се с ръце за главата. Замислена, жената остана права.

— Откъде знае, че предсказанието е написано на стената? — промърмори тя след известно време. — Много по-често предсказанията са били писани върху пергамент, на дървена дъска за писане, върху щит или икона...

Тя се наведе, взе от земята един камък и с всички сили го запрати в дървената врата.

— Ей, ти — извика, колкото й глас държи, — отвори вратата, ако не искаш да я разбием с камъни!

— Ти ума си ли загуби? Да не искаш да умреш?

— Не, напротив, не искам да умирам. Ние сме на върха на планина, до който може да се стигне само по реката, но нейното силно течение няма да ни позволи да се върнем обратно, а пред нас има огромен водопад, с други думи — сигурна смърт. Искаме ли да се измъкнем оттук, пътят е един — през леговището на това чудовище! И ако не смятаме да оставаме тук завинаги, трябва да се опитаме още сега. Пък и да не би да забравихте защо сме дошли тук? Така или иначе ще се справим и с дракона.

— Той ще се справи с нас! Стига само да поиска! — възкликна ловецът.

Жената не го слушаше. Пак се върна към вратата и замаха към нея с малката елфска брадва. На всички страни се разлетяха трески.

— Ей — извика тя, — на теб говоря!

Вратата се поотвори съвсем леко.

— Как можа да посмееш... — подхвана драконът.

— Ти и без нас знаеше за предсказанието, истина ли е?

— Подочух нещо — призна драконът, — но това няма никакво значение.

— Страхуваш ли се? — попита жената. — Нашето пристигане безпокои ли те? Грози ли те някаква опасност? Нещо, което ние не знаем? Твърде странно е, че за теб никак не е любопитно...

— *Съвсем* не е любопитно — по навик я поправи малкият.

Жената едва не го изпепели с поглед.

— Твърде странно е, че за теб *съвсем* не е любопитно... Къде е вашето прехвалено гостоприемство? Ти дори не ни покани да влезем!

— Вече съм на преклонна възраст — заоправдава се драконът, — имам нестихващи болки в краката...

— Не се бой — окуражи го жената.

— Не се бой ли? — промърмори ловецът. — От кого? От нас ли? Достатъчно е да се изкашля и ще ни изпече като царевични кочани.

Настъпи мълчание.

— Как не разбирате? Той е стар, уморен и сам. У него не са останали вълшебни сили. Затова се страхува от нас. Възможно ли е съвсем нищо да не разбирате? — раздразнено попита жената. — Не се бой! — повтори тя на стария дракон.

Отново се възцари дълго мълчание.

Само шумът на водопада в далечината нарушаваше тишината.

Най-неочаквано драконът се разрида: отначало с дълъг, конвулсивен плач, който се превърна в жално хленчене, подобно на квиченето на изплашено пале.

— Сега разбирам защо драконите са изчезнали — измърмори Монсер и едва успя да избегне ритника в пищяла си.

Огромната врата се отвори и пред тях се разкри зашеметяваща по размери зала. Воалът от паяжини между сталактитите и сталагмитите отразяваше кехлибареното сияние, което създаваше особена вълшебна атмосфера. В залата имаше гъст дим и беше непоносимо горещо. Буйни и пищни филизи златист боб покриваха целия под и се виеха по стените. През множеството по тях отвори се виждаха и други зали, също така изпълнени с воали от мека паяжина, около които се виеха спирали от дим и избуяли стръкове фасул.

— Откъде е всичкият този дим? — попита малкият елф.

Хленченията на дракона станаха по-силни и пронизителни. Някои сталактити започнаха да трептят от особено силните и остри викове. Ловецът неспокойно се огледа наоколо, а за пръв път откакто влязоха в пещерата и жената изглеждаше уплашена. Но кучето разреши всичко: то се доближи до дракона, близна го и започна да вие, както обикновено правят кучетата, когато искат да утешат някого. Драконът престана да ридае и го погледна. То въртеше опашка. Драконът се успокои, започна да диша равномерно и сталактитите престанаха да вибрират.

Надеждно. Вярно. Всеки път щом беше необходимо, кучето се оказваше на място. Надежден. Верен. Фидо. Без съмнение малкият беше намерил идеалното име за кучето.

Малкият елф реши да обходи залата и да огледа наоколо. Всичко беше така необичайно. На първо място драконът, разбира се. Люспите му преливаха в сложни, великолепни розовозлатисти шарки, но някои

от тях липсваха или бяха посивели. На мястото на липсващите люспи — в резултат на стари зараснали рани — се виждаха белези, дълбоки колкото длан. Някогашните огромни нокти се бяха изтъркали почти наполовина. Драконът опираше глава на предните си лапи и когато я повдигнеше, тя леко се тресеше.

Беше много стар.

Нещастно създание, изгубило цялата си сила. Жената се беше оказала права.

Йорш бавно обходи залата и накрая стигна до най-отдалечената част на пещерата. От гледката дъхът му спря. От огромен кратер излизаше гъста пара и минаваше през също такава огромна дупка на тавана. Значи това е стълбът от дим, който се виждаше отдалече. Истински вулкан! Паров вулкан! От баба си беше чувал за него.

Малкият си спомни за деня, в който баба му беше говорила за огненото сърце на света, за вулканите и земетресенията. Направила бе чертеж върху пода на колибата, защото отдавна вече не разполагаха с пергамент, и му беше обяснила как огненото сърце на Земята предава топлина на вулканите. Тя дори подгря на свещ една бутилка, наполовина пълна с вода, и му показа как с едно леко „бум“ топлината изхвърля малката дървена запушалка и навън излиза тънко навита пара. Той едва не припадна от смях и баба му също се смя с него. После извади три ореха, скътани за големите празници, и каза, че когато той се смее, това е голям празник. И се оказа права: орехите свършиха, но и баба му никога повече не се засмя, защото повече нямаше какво да се празнува.

Малкият се отърси от спомените си и се вгледа в стълба от пара пред себе си. Знаеше откъде идва тази пара. Идваше от центъра на Земята, от огненото сърце на света, където още гореше древният огън, даващ огън на цялата планета. Това не бе вулкан с лава. Това беше паров вулкан! Древният огън нагриваше подземните реки, водата се превръщаше в пара, а тя се издигаше нагоре и излизаше изпод земята на стълбове от облаци. Ето защо върхът на планината бе постоянно обвит в облаци! Превърнатата в облаци, парата се издигаше все по-нагоре и закриваше небето. Облаци, мъгли, зад които изчезваха звездите... мъгли... дъжд...

— Това е вулкан, нали? — Възвърна си гласа малкият елф. — Вулкан от дим и пара. Парата идва от центъра на Земята, излиза оттук,

издига се в небето и го закрива, след това става на мъгла, която после се превръща в дъжд.

Малкият изгледа останалите. Лицето му просветна — вече бе разбрал всичко.

— Ето защо постоянно е тъмно и вали дъжд! — тържествуващо обясни той. — Този огромен къс от скалата трябва да се премести и да се затули отворът. Тогава всичко ще бъде като по-рано. Слънце и дъжд ще се редуват, както трябва, и повече няма да има никаква кал. Между другото, този каменен блок изглежда създаден за този кратер. За него той... как се казва... става като ключ за ключалка. Съвпадат си във всички вдлъбнатини и ъгли.

Малкият разглеждаше внимателно огромния блок и кратера на вулкана.

— Те съвсем точно си съвпадат. Дори жилките на скалата съвпадат...

Малкият изгуби дар слово. Научният му интерес се смени с възмущение.

— Това парче скала по-рано е закривало кратера, а ти си го преместил! — закрепя той на дракона. — Ти си отворил вулкана! — малкият беше възмутен до дън душа. — Как си могъл да направиш такава глупост? На нас това ни е струвало години и години тиня и дъжд! Години и години тиня и дъжд!

— Много дипломатично — промърмори Монсер. — Не стойте пред носа му; ако драконът кихне, ще се изпечем като в пещ!

Но драконът, изглежда, нямаше намерение да ги опече. Явно драконите са опасни само когато са млади, а този беше много стар. Стар, уморен и отчаян. Той отново избухна в ридания и сталактитите отново затрептяха опасно. Кучето се мъчеше да го утеши със своето скимтене.

Само жената запази спокойствие. Тя се приближи до дракона и дори се осмели да го погали по лапата.

— Добре, добре, няма нищо, сега ще оправим всичко. Не се бой. Само ни обясни всичко поред, защото нищо не се разбира. Разкажи ни всичко от самото начало.

Риданията постепенно утигнаха.

Сталактитите престанаха да вибрират. Драконът похленчи още малко и започна своя разказ.

ТРИНАЙСЕТА ГЛАВА

— Познавам тези места от много векове, от времето, когато бях още дете — започна драконът.

— Малко драконче — уточни ловецът.

— Неотдавна родено — поправи ловеца елфът.

— Тогава имах име. Сега то ми е излязло от ума, защото от хилядолетия никой не го е произнасял. Дойдох тук, понеже по тези места се намира най-ценното съкровище на цялата Земя — продължи драконът.

— Истина ли е? — заинтересува се Монсер. — Съкровище ли? И къде е то?

— Навсякъде около нас.

Ловецът се огледа внимателно — нищо, освен сталактити и паяжини.

— По време на втората руническа династия толкова ли са ценили паяжините? — разочаровано попита той.

— Любувайте се — подкани ги драконът, напълни белите си дробове с въздух и внимателно духна.

Вековна прах и паяжина се разлетяха и се откриха милиони книги.

— Голямата библиотека на втората руническа династия. Беше храм на знанието и тук трябваше да се държиш като в храм, в благоговейна тишина и без да се плюе, с измити ръце и почистени ботуши. И като уверение, че никой няма да наруши този порядък, тук от памтивека живеят дракони и поради това надписът, гласи: тук има дракони. Мястото представляваше най-голямата сбирка от знания. Но с времето хората забравиха да пишат. После забравиха и как се чете. Варварство завладя света. Изчезна дори споменът за това място. Мнозина даже не вярваха в неговото съществуване, но благодарение на моите крила аз се добрах дотук след дълги странствания. Огромна беше радостта ми, след като пристигнах тук. Всички книги на света бяха за мен. И в този миг само при спомена за това очите ми се просълзят.

Когато разбрах, че старостта приближава и ми отнема силите, а моят огън вече не се възпламенява, крилата ми не се разтварят широко и не е по силите ми да си спомня моето име, се установих тук завинаги. Бях стар и слаб, твърде стар и слаб, за да летя.

За да не умра от глад, разполагах единствено с шепа златист фасул на дъното на торбата ми. Бях го събрал по далечни места, там слънцето грее силно и пада живителен дъжд. И за да не загина от глад, започнах да отглеждам фасул, но златистият фасул се нуждае от повече топлина и вода, отколкото има на този планински връх.

Ала планината се оказа вулкан. Затова преместих този каменен блок, та меката топлина и горещата пара да топят моите кости и моя фасул: костите не ме боляха, фасулът даваше добра реколта.

Веднага обаче ме обзе страх, че целият този дим, който се вдига към небето, ще затъмни слънцето и ще охлади Земята, но как да покрия отново кратера? Тогава трябваше да чакам да умра от студ и глад, замръзнал и без нищо за ядене.

— Но заради теб по целия свят се шири глад и мизерия! — възмутено извика малкият, докато предвидливият ловец се опитваше да го отстрани от траекторията на възможното огнено кихане на дракона.

Драконът застана. Стененето му беше много слабо и сталактитите останаха по местата си.

— Защо всички, с които се срещаме по пътя, прекарват времето си само като плачат? — попита Монсер.

— Не, не всички — весело възрази жената, — само тези, които не се опитват да ни обесят.

— Ти можеш ли да поставиш отново на мястото му този огромен камък? — вежливо, но твърдо малкият попита дракона.

— И после да умра от студ и глад ли?

— Не — спокойно и решително отговори елфът. — Аз няма да те оставя да умреш. Кълна се: няма да те изоставя и ще се грижа за тебе. Ще събирам дърва в гората и с тях ще топля пещерата. Ако фасулът не расте, ще посея царевица. Няма да позволя да умреш нито от глад, нито от студ. Кълна се в моята чест на елф.

Настъпи дълго мълчание. Йоршкрунскваркльорнерстринк беше сериозен и спокоен. В момента имаше вид на по-голям.

Първи заговори драконът:

— Стар съм и много слаб. Не мога да летя, не мога да бълвам огън и да горя с него. Нищо не мога да правя. Ако ме излъжеш, ще умра замръзнал и с празен стомах.

Легна на земята и отпусна глава. Затвори очи. Всички мълчаха.

Йоршкрунскваркльорнерстринк се доближи до дракона и сложи ръка на челото му: големите люспести бръчки под ръката му се изгладиха. Безкрайна умора... Малкият я почувства чрез пръстите си в своята глава. Неимоверна умора...

— Ще те браня от всичко — обеща той, — но сега поправи това, което си направил.

Драконът се съгласи. Опря муцуна в средата на каменния блок и напрегна всичките си сили. Ловецът и малкият му помагаха. Каменният блок се движеше много бавно, но преди да настъпи вечерта, кратерът беше затулен.

Жената опече фасул с царевица и пещерата се изпълни с апетитната миризма на топло ядене. Кучето се настани върху меката постелка от фасулените листа и спокойно засумтя в съня си.

Йорш заговори. За пръв път в живота си се чувстваше силен, знаеше какво трябва да направи, защо и как трябва да го направи.

— Ще живея с тебе и ще ти търся храна — продължи с обещанията той. — Обичаш ли царевица? Да? Добре. В джоба ми останаха няколко зърна, ще ги посеem тук отпред. Царевицата расте без много топлина и дим. Ще четем книги. Всичко ще бъде хубаво, ще видиш, това, мисля, че е кръгът, който трябва да разкъсаме: водата се превръща в пара, парата — в облаци, а облациите — в дъжд. Сега кръгът е разкъсан и аз ще бъда с теб; няма да те оставя да умреш от глад.

Драконът, очарован от неговите думи, кимна щастливо.

Помоли да му покажат царевицата и да му разкажат за нейния произход и начин на отглеждане. В един момент отново се разплака, но този път от радост. Накрая драконът произнесе най-странния монолог за целия ден. И другият елф — каза той — по-големият, който минал оттук преди години, го помолил да затвори кратера, защото се опасявал, че именно парата е причина за тъмнината и дъжда. И онзи елф предлагал на дракона помощ и защита.

Ала след няколко дни елфът отново се отправил на път, радостен и щастлив, а драконът, ако искал, да оставел кратера открит, така щяло

да бъде по-добре и за фасула — добавил той. — Още повече че стълбът от пара щял да покаже пътя на сина му, който щял да дойде тук, за да се срещне със съдбата си. Бедният дракон му повярвал и отново отместил камъка, а парата пак се извисила в небесата. Когато те почукали на вратата му, той се изплашил, защото очаквал нови обвинения и все такива неща...

Настъпи зловещо мълчание.

Само кучето, радостно, че най-после е на топло, размахваше опашка и тя почукваше по сталагмитите, вдигайки прах и паяжини, от което се чуваше лек шум.

Малкият елф изгуби способност да диша. Баща му е бил тук, на това място.

Неговият баща е можел да сложи край на вечната тъмнина и на дъжда, да върне слънцето на света, да спре глада и нуждата в света... можел е, но не го беше направил...

Невероятно, страшно, кошмарно, жестоко, немислимо...

— Ужасно — прецени жената.

— Нечовечно — потвърди мъжът.

Малкият елф изпита най-тъжното от всички съществуващи чувства — срам от своите предци.

Лицето му се изпъна, очите му се свиха, душата му се изпълни със страдание, в което се удави неговото вълшебство. Сега той не беше в състояние да възкреси дори муха.

— Защо? — попита жената.

— А как се продават гърнета, които носят хубаво време, за три златни монети едното, ако на двора грее слънце? Елфите винаги са се отличавали с талант в сделките, не е ли истина? — отговори ловецът.

Гласът на мъжа беше изпълнен с люта ярост. Той закръстосва пещерата с големи крачки. От злоба ритна огъня. Бобът и царевицата се разлетяха на всички страни. Кучето спря да върти опашка и уплашено зави.

— Години на нужда, глад, тъмнина и отчаяние, и всичко заради един дракон-идиот и един елф, който... който... — ловецът не намираще подходяща ругатня.

Изведнъж в главата му дойде най-грубото оскърбление:

— Всичко заради един елф, който се е държал като истински... елф.

Обиден, Йоршкрунскваркльорнерстринк изхлипа сподавено. Но този път никой, освен кучето не понечи да го утеши.

— Как можем да си тръгнем оттук? — с уморен глас мъжът попита дракона. — Искам да кажа, има ли път, който не завършва при водопада; път, по който да вървят нормални хора без крила? — за по-голяма яснота добави той.

Имало път. А как иначе: нали хората от втората руническа династия, които идвали тук да четат своите древни книги — първо, разбира се, си измивали ръцете, почиствали си ботушите и се заклевали в честта си да не плюят по пода, нито — нещо още по-лошо — по пергаментите — по някакъв начин са си отивали. В края на поляната се бил запазил никому неизвестен и ненанесен на никаква карта старинен път. Той водел, криволичейки по южния склон на Черните планини, все по-далеч от реката и се губел някъде из горите на север.

Излязоха от пещерата. Беше нощ, но толкова светла, с такива ярки звезди и ясна луна, че решиха веднага да тръгнат на път.

Пътят започваше от място, противоположно на тяхното пристигане. Въобще не се виждаше, защото се криеше сред кедрови дървета и отчасти бе обрасъл с храсти и маргаритки, но по остатъците от каменната му настилка все още си личеше, че го е имало.

Камъните, не твърде големи, шестоъгълни, добре прилепваха един към друг като пчелни килийки. Сред израсналите маргаритки се виждаха невисоки колони, в миналото служили за опора при изкачването и слизането. На места по пътя се откриваха малки тераси за почивка. Докато се спускаха, лиственици смениха кедрите, а после се появиха внушителни кестени и дъбове.

Нощта беше толкова светла, че Сайра спря да събере малко кестени. Слагаше ги в торбата внимателно, за да не си убоде ръцете на бодлите им. Напълни торбата наполовина. Въпреки старанието ѝ, целите ѝ ръце бяха в бодли и тя заплака.

— Радвай се, че не ни обесиха! — извика и ловецът.

Неочаквано Сайра се обърна и тръгна обратно към пещерата.

— Ще се върна при малкия — решително заяви тя. — Не е виновен за нищо — меко и спокойно, но уверено, с тон на човек, който не си променя решението, продължи Сайра. — Не е направил нищо лошо. Точно обратното. Като остана при дракона, жертва живота си, за да върне слънцето. Той спаси света. А ние дори не му благодарихме! Баща му може да е бил подлец, но какво от това? Малкият не е виновен. И нима неговият баща е започнал всичко? Просто не е пожелал да сложи край на века на дъжда. А това променя нещата. Отказал е да пожертва живота си, като остане при дракона, за да подобри времето. Възможно е да е имал причина. Да е бил болен. Да е имал други задачи. Например, да се върне при сина си и да го предупреди за нещо важно. Нищо не знаем по въпроса? Как си позволяваме да го съдим?! От памтивека обвиняват елфите за всички нещастия, а ние сме добрите — веднага се присъединяваме към общия хор! Във всеки случай, не бащата на малкия е виновен да настъпи тъмнината. Той просто не се е хвърлил да спасява света...

Ловецът вървеше мълчаливо след нея. От време на време мърмореше недоволено, но нито за миг не забави крачката си, напротив — въпреки умората, доколкото му позволяваха силите, ускоряваше ход. Стигнаха до кедровата гора. Изведнъж луната се скри, появиха се облаци и тъмнината се сгъсти съвсем. Стана невъзможно да продължат да се изкачват. На една тераса, някога служила за почивка на пътниците, мъжът, жената и кучето се притиснаха един до друг. Така прекараха остатъка от нощта.

При първите проблясъци на зората отново поеха нагоре към върха на планината. Изпълваше ги тревожно безпокойство, все едно са извършили несправедливост. Едва сдържайки гнева си, те бързаха да поправят нанесената обида. Защото бяха обидили детето, родено неотдавна, съвсем малкото дете.

Накрая се добраха до библиотеката. Слънцето почти достигна зенита си, а водопадът в далечината преливаше във всички цветове на дъгата. Вратата стоеше отворена; драконът дремеше, осветен от златиста светлина. В пещерата цареше пълен ред: прахът от пергаментите беше избърсан, а те — акуратно подредени по лавиците, блестящи от чистота.

Малкият елф седеше в една от вътрешните стаи сред пергаментите, изписани е характерните елфски плетеници и украсени със странни рисунки от глобуси и кръгове. Сияеше от щастие като птиче, току-що научило се да лети. Около него летяха множество глобуси; кръжащи по различни орбити около централния глобус, който се въртеше около собствената си ос.

— Това е написал моят баща — радостно обяви малкият, показвайки надписи и рисунки, — а това го направих аз! — добави той с гордост и посочи летящите във въздуха глобуси. — Използвах стара кожа на дракона (и те като змиите си сменят кожата), за да измайсторя глобусите и сега те изпълняват ролята на планети. Ако някакъв малък предмет се върти около своята ос, аз мога да го задържа във въздуха, независимо от силата на тежестта.

Последва дълго и подробно обяснение.

Оказа се, че движението на звездите е описано в пергаментите, съхранявани в страничните зали на пещерата. Драконът не се бе добрал до тях. Понеже беше огромен, можеше да влиза само в централната зала. Но бащата на елфа — Горнонбенмайергулд, „който намира пътя и го показва на другите“ — е успял да огледа всички странични помещения. Горнонбенмайергулд не си бе губил времето напразно. Беше оставил на сина си толкова ясни обяснения, че да ги разбере за една нощ. И малкият направил важен извод: промяната на климата е настъпила от само себе си, без каквато и да е намеса. И главното — скоро времето ще се върне към нормата също от само себе си. Вулканът нямал никакво отношение. Той не бил вече толкова мощен със своите стълбове от бяла пара, че да превърне цялата земя в блато! Малкият елф употреби голям брой безсмислени думи: метеорити, промяна на земната ос, отново спомена силата на тежестта, макар нищо да не падаше и да не се налагаше да обесят, когото и да било.

Ерата на дъжда настъпила случайно, защото някакъв огромен камък се бил пренесъл високо в небето, но никой не го виждал. А сега дъждът щял да вали все по-рядко, защото камъкът се отдалечавал от Земята. Връщало се нещо, което малкият нарече „изменение на наклона на земната ос“, и същата тази ос щяла да застане в това положение, когато климатът станел приятен. Или поне не толкова гаден. Тоест, нормален. Малко слънце, малко дъжд, понякога ясен ден

с лек ветрец, когато щяло да бъде възможно да се пускат хвърчила или да се сее зърно.

Ловецът и жената не разбраха почти нищо. Но те не прекъснаха малкия, не го попитаха какво е „планета“, не уточниха едно и също ли е „глобус“ и „топка“. Елфът стигна дотам да заяви, че Земята е кръгла и не Слънцето обикаля около нея, а обратното. Това беше най-голямата глупост от всичко казано — достатъчно е да си отвориш очите и да се огледаш наоколо, за да се убедиш в противното. Но от вежливост мъжът и жената решиха да не обръщат внимание на тези приказки и да не ги коментират.

Все пак се принудиха да признаят, че през последните две луни за пръв път от дълги години времето бе започнало да се подобрява. По небето отново се виждаха слънцето и звездите, появиха се проблясъци на синия цвят и багрите на залеза. След дълги години тъмнина между облаците и проливните дъждове все по-често се появяваха проблясъци на разведряване.

За жената и мъжа езиковото обяснение на ставащото беше много по-ясно от астрономическата лекция. В предсказанието се казваше:

*Когато водата залее земята,
слънцето ще изчезне,
ще настъпи мрак и студ.
Когато последният елф и
последният дракон разкъсат кръга,
миналото и бъдещето ще се слоят
и слънцето на новото лято отново
ще заблести на небето.*

Езикът на втората руническа династия не е много точен. *Когато* означава и условие, и време на действие. Когато — в смисъл: *ако..., следствие..., тогава...* Или когато — *в същото време, едновременно...* Това би могло да се случи в едно и също време. Не по причина. И кръгът, който би трябвало да разкъсат малкият и драконът, да не е кръговратът вода — пара — облаци — дъжд — вода, а съвсем друг кръг: линията на хоризонта, който те обгражда, когато останеш сам. Кръгът на самотата. Малкият елф е трябвало да се срещне с последния

дракон, за да съедини миналото и бъдещето: да получи достъп до знанията на блестящото минало на човечеството, когато науката и откритията са изпълвали живота, и да запази тези знания за бъдещето. Било е така ясно и просто... И неговият баща разбрал всичко това и му оставил указания за пътя, очертан с бели камъчета, блестящи на лунната светлина.

— А котелът за хубавото време? — попита ловецът.

— Това е най-обикновен котел. Подобряването на времето е щяло да започне от местата, най-близо до Черните планини, които са защитени от западните ветрове. Моят баща го е предвидил.

— Да продадеш обикновен котел за три златни монети на нашия език се нарича „мошеничество“ — сухо изкоментира мъжът, ловко избягвайки ритник по пиццала си, и седна удобно на издълбаната в скалите пейка.

— На езика на елфите това се нарича „гениалност“ — весело уточни малкият. — И не само защото баща ми е предоставил възможността да се добера до това място, но и защото продавайки котела на висока цена, той е дал на хората от селото мир. Жителите на селото вярват, че вълшебството, освен хубаво време, носи и съгласие и са престанали да се колят един друг, което е много по-скъпо от злато. Основното правило в търговията е: плащаш ли скъпо за нещо, което въобще няма цена, вече си спечелил. Мисля, че и старейшината на селото го е разбрал!

След дълго мълчание мъжът избухна в смях. Жената заплака и силно прегърна малкия.

— Нищо чудно пак да се срещнем. От все сърце се надявам — сподели малкият елф.

Вероятно някога пак щяха да се срещнат, но сега бе настъпило време да се разделят. Мъжът и жената щяха да живеят своя живот: да обработват земя, да отглеждат кокошки и патици... или, може би, деца. В техния свят нямаше място за книги и златист фасул. Малкият елф се бе заклел да остане с дракона. Тъга изпълваше сърцето му. Глобусите, които се въртяха из въздуха, леко се търкулнаха по земята. Кучето се спусна да ги гони.

— Да, рано или късно ще се срещнем — потвърди жената.

Приятелите се прегръщаха дълго. Слънцето се издигаше над хоризонта, заливайки все по-обилно библиотеката със златиста

светлина. Подобно на старинни скъпоценности стръковете фасул блестяха тук-там между дървените шкафове.

— Искам да дам име на кучето — неочаквано се обади Йоршкрунскваркльорнерстринк.

Сайра притисна още по-крепко малкия към себе си:

— Разбира се.

Йоршкрунскваркльорнерстринк се вълнуваше силно. Дори изпъчи гърди от гордост.

— Фидо — тържествено произнесе той.

— Фидо ли? — попиша ловецът. — Фидо? Обикновено кучетата се казват Шаро, Караман, Мурджо или просто Куче. Фидо е смешно и странно име за куче. Това ще е първото и последното куче, което ще се казва...

Той не успя да довърши. Обичайният ритник по пищялите прекъсна думите му.

— Забележително име — възкликна Сайра, — много ми харесва.

Постояха още малко прегърнати, после още малко и още малко.

Накрая приятелите се откъснаха от обятията си. Погледаха се за последен път и се сбогуваха завинаги. В това време драконът се събуди. Прозина се половин дузина пъти, след което го осведомиха, че отново може да отхлупи вулкана, за да топли старите си и болни кости вовеки веков. От радост старият дракон завъртя опашка — така отчупи три сталагмита и парче от един шкаф за книги. Радостта раздвижи паметта му подобно на лъжица, която разбърква супа, и нещо изплува на повърхността ѝ. Не неговото име, не, то беше загубено завинаги, но нещо друго. Драконът си спомни, че под големия портал била скрита кутийка, пълна с нещо, приличащо на фасул, но ако някой се опитал да го сдъвчи, можело да му счупи всичките зъби. Как се казвало това? Да, онова, от което се правели жезли и корони или важни монети: дали били разбрали за какво става въпрос? Не били много — не повече от сто парчета. Дали щели да им свършат някаква работа? Тогава щели да му направят услуга, ако вземели кутийката, за да не му се мотаела из краката.

Мъжът и жената се запуснаха по дългия път. Ловецът помагаше на Сайра да преодолява трудните места, като ѝ подаваше ръка. Не пускаше дланта ѝ и когато не се налагаше да се прескача по-голям

камък. Жената не си отдръпваше ръката. Кучето радостно вървеше след тях.

— Ако искаш, със златото, което ни даде драконът, ще си купим земя и ще живеем щастливо — предложи мъжът.

Сайра не отговори.

— Ще посадим лозе, ще посеем малко жито и царевица — продължи той.

Жената спря.

— Ще отглеждаме кокошки — добави тя.

Мъжът се усмихна радостно и още по-силно стисна ръката ѝ.

Продължиха да вървят мълчаливо. Сайра и Монсер почти стигнаха края на пътя, когато мъжът отново подхвана:

— Знаеш ли, тази сутрин, когато те видях огряна от ранната светлина на зората, аз... ето... хайде, исках да ти кажа... да те попитам... аз... ти... тоест ние... ние бихме могли... Виждаш колко е красиво всичко наоколо... Когато сутрин се разсъмва, всичко е розово, и... като имаме дъщеря, ще я наречем Розалба^[1] — разпали се той.

И този път жената не отдръпна ръката си.

— Красиво име — усмихна се леко тя и се замисли. — Ако имаме дъщеря, бихме могли да я наречем Розалба — поправи го тя, като избегна смушкване в хълбока и се засмя.

Мъжът и жената се прегърнаха и замряха неподвижно, чувствайки един друг топлината си.

Дълго стояха така под звездното небе, защото още от самото начало, от първата си среща, очакваха и желаеха този миг.

[1] Розалба — от итал. rosa — розов и alba — зора, разсъмване.
— Бел.пр. ↑

ВТОРА КНИГА
ПОСЛЕДНИЯТ ДРАКОН

ПЪРВА ГЛАВА

Роби седна върху стъблото на поваленото дърво. Вдишваше дълбоко свежия въздух и разглеждаше далечните дървета в другия край на долината, чиито листа вече бяха започнали да пожълтят. На поляната, под лъчите на изгряващото слънце, с ярки цветове блестяха последните летни цветя. Сред тях тя различи малките жълти цветчета, които майка ѝ наричаше „кралски копченца“, сините камбанки и още едни, наподобяващи пухкави топчици: духнеш ли ги — пухчетата се разлитат и от цветето остава само стъблото.

Наближаваше есента. А това означаваше, че след нея ще дойде и зимата. Първо — есента, после — зимата. Такова е правилото.

Есен: малко кестени, малко качамак, няколко ябълки, студени крака и сополи от носа.

Зима: никакви кестени, жалко подобие на качамак, смътен спомен за ябълки, ледени крака и такава настилка, че сополите ти се стичат по гърлото и те карат да кашляш. През зимата можеш да се топлиш с дърва. Ала не в смисъл да гориш дърва — не, това беше забранено, но се налагаше да сечеш дървета: с тежката брадва, стъбло след стъбло, с пришки и мазоли по ръцете, с болки в хълбоците, раменете и ръцете; затова пък не ти е толкова студено. След това студът отново се връща, мазолите по ръцете обаче дълго не изчезват.

Успееш ли да оцелееш през зимата, идва пролетта. Означава да обикаляш фермите и да храниш добитъка, да поправяш оградите и да водиш кравите на паша. Тази работа радва децата, защото винаги се отваря възможност да задигнеш я някое яйце, я малко мляко. Но трябва да си много ловък, иначе горко ти, ако те хванат, защото сега всички ферми принадлежат на графство Далигар, а за кражба дори и на едно яйце в Далигар те наказват с двайсет удара с тояга. Децата не можеха да четат, но знаеха, че двайсет удара са толкова, колкото са пръстите им на ръцете и краката. Гала имаше един пръст по-малко на ръката (веднъж цепеше дърва и не удари както трябва с брадвата), затова, когато я налагаха, тя получаваше един удар повече от броя на пръстите ѝ.

През лятото с кръвта ти се хранят въшки и комари, но затова пък наоколо има много неща и дори най-глупавите — новациите, тези, които все още плачат — се изхитряваха да задигнат нещо за ядене, без да ги спипат. Тя беше ловка крадла. Нито един път не я бяха хващали. Поне през последната година. Преди две години, когато току-що попадна в Дома за сираци, я заловиха на местопрестъплението! Но тогава тя беше още малка. За да станеш ловък крадец, важното е да се съсредоточаваш. А когато в главата ти са майка ти, баща ти и някогашният ти дом, трудно е да се съсредоточиш. Дори и да се опитваше да не мисли за родителите си, достатъчно беше да си спомни за своята лодчица, боядисана в зелено и розово, или за парцалената си кукла, и очите ѝ се пълнеха със сълзи. Но постепенно тя се научи да се съсредоточава и всичко тръгна добре. Повече никой не я хващаше на местопрестъплението.

Изведнъж пред нея изплува споменът за сушените ябълки; направо ѝ се стори, че усеща техния аромат. Майка ѝ режеше ябълките на парчета и ги слагаше да съхнат под навеса за дърва. Преструваше се на много ядосана, когато Роби се опитваше да отмъкне някое парче под носа ѝ и я гонеше из целия навес. Щом майка ѝ хванеше „крадлата“, я обсипваше с безброй целувки и двете се смееха като безумни. Сушените ябълки са по-вкусни в комбинация с топло мляко. През зимата Роби сядаше с куклата си до огнището и с удоволствие лапаше ябълкови парченца. Навън снегът, се сипеше на големи парцали и покриваше света с ослепителна белота, напомняща крилата на дивите гъски, през които просветва слънцето. Вечерта вкъщи се прибираше баща ѝ и винаги носеше нещо вкусно за ядене. Той беше ловец, а освен това селянин, овчар, градинар, свинар, говедар, дърводелец, майстор по ремонт на покриви, строител на колиби и рибар и неизменно носеше вкусни неща за вечеря. Например пъстърва — през зимата е лесно да я хванеш в реката: правиш дупка в леда и не се налага да чакаш много.

Представата за печена пъстърва с розмарин предизвика болка в главата ѝ и спазми в стомаха ѝ. Роби прогони тези мъчителни спомени. Ако я хванат на местопрестъплението, по-добре е да не мисли за целувки. Тя сподави сълзите си. Всичко това са само детски слабости, а тя вече не е дете.

Утринното слънце я позатопли. В противоположния край на долината се виждаха две големи орехови дървета. Орехите са лакомство през цялата година: и събрани в торба, и когато са по дърветата. Достатъчно е само да обелиш с нокти горчивата кожичка и под нея се показва вкусната ядка, бяла като крилата на гъските, когато през тях просветва слънцето.

За съжаление ореховите дървета се виждаха добре от прозорците на къщичката, кацнала над разкривения Дом за сираци: беше много рисковано да тръгнеш към дърветата. Зад орехите растяха къпини. Те, разбира се, не насищат колкото орехите, но все пак са някакво ядене. Само че тези бодливи храсти се виждат добре от будките на охраната, а там непрекъснато стоят стрелците с лък. Независимо от голямата вероятност стражите да спят, не си струваше да се рискува. Засищането с воднистите къпини трае по-кратко от времето да ти мине болката от одраскването с техните тръни.

Роби затвори очи и под спуснатите ѝ клепачи се появи образ, който постоянно виждаше, откакто я отведоха от дома ѝ. Образът се появяваше само когато ѝ се удаваше да затвори очи на тихо и топло място. Виждаше как принц със светли, почти сребърни коси, язди летящ дракон. Зелените крила на огромния дракон закриват цялото небе, но все пак пропускат слънчевата светлина. Принцът е облечен в дълга белоснежна туника също като крилата на дивите патици, понесли се в небето през есента. Принцът се усмихва, насочвайки дракона право към нея. Те летят към нея, идват да я вземат оттук. Да я вземат завинаги. Видението възникна от само себе си. Отначало беше неясно: нещо бяло върху нещо зелено. Ала с всеки изминал ден образът ставаше по-ясен: най-напред тя съзря принца и дракона, които летяха в мъгла и постепенно те сякаш се приближаваха все повече до нея. Колкото и да се мъчеше, тя не успяваше да измисли нещо подобно — видението се бе появило от само себе си, като вълшебство.

Роби прогони видението. Що за глупости! Вече няма дракони, те са били отвратителни и зловни животни и са ги изстребили преди много векове. Добрите принцове също са изчезнали или навярно са отишли в други земи; във всеки случай, от незапомнени времена за тях не се е чувало нищо.

Отвори очи. Точно пред нея към небето литна ято яребици, осветени със златиста светлина. Чу се пърхането на крилата им и за

миг те изпълниха небето с тюркоазен цвят. Птиците излетяха от глоговите храсти, които не се виждаха нито от дома, нито от стражевите кули. Нейният баща беше ловец. Ако беше жив, щеше да извади лъка си и на вечеря, тя и майка ѝ, щяха да ядат печена яребица с розмарин. Баща ѝ се казваше Монсер. Беше едър, силен и здрав като дъб, с черна коса като косата на Роби. Майка ѝ щеше да оскубе яребицата и да обшие с меките пера жакетчето на Роби, за да го направи по-топло и по-красиво. Майка ѝ се казваше Сайра. Имаше тъмноруса коса и правеше най-вкусните ябълкови палачинки в цялата долина.

Роби стана. Дръпна окаляната си туника от груб сивкав коноп към коленете в опит да се погрее, но туниката беше прекалено къса. Тя не разполагаше с лък и стрели като баща си, но също като него знаеше, че тюркоазните яребици са храна. Охранени от изядените през дългото лято безброй пеперуди, червеи и хлебарки, птиците снасят яйцата си в началото на есента. Пеперудите, хлебарките и червеите също стават за ядене, но когато няма нищо друго за ядене, яйцата са едно от най-вкусните лакомства на света. Щом изядеш едно яйце, гладът изчезва, а студът и страхът се притъпяват.

Огрятата от първите слънчеви лъчи долина лежеше пред Роби като на длан, а планините в далечината се оцветяваха в синьо. По върховете им блестеше първият сняг. Роби се огледа внимателно. Събуди се първа, останалите все още спяха. От общата спалня се чуваха обичайните детски стонове и кашлица, от каменната къщичка — равномерното похъркване на надзирателите. „Почтените покровители на Дома за сираци“, Страмацо и Тракарна, съпруг и съпруга, наричани с недотам нежното прозвище „хиените“, спяха в истински дом с истинска камина. Будката на охранителите се намиралше надалече и оттам не се виждаше ниската част на долината. Хиените твърдяха, че охранителите са необходими, за да защитят децата в Дома за сираци, ако внезапно някоя злонамерена личност се появи незнайно защо: може би с намерението да открадне всичките въшки на децата — тяхното единствено богатство. В действителност без охранителите нито едно от децата, дори най-малкото и глупавото, не би останало на това ужасно място в компанията на двете хиени и тяхната тояга. Защо да стоят? Да не би, за да ядат кашата с червеи, да

работят до изнемогване, да ги бият, а в зависимост от сезона да умират от студ или комарите да ги изяждат живи.

Роби се спотаи, за да се убеди, че всички спят и никой не я гледа. Дори да намереше нещо в някое птиче гнездо из пущинака, на орехово дърво или в храст сред бодлите, беше длъжна да предаде намерената храна. Ако някой изядеше нещо сам, действието му се приравняваше към престъплението кражба. Кражба и егоизъм. Егоизмът също се смяташе за страшно престъпление. Родителите на Иомир, най-добрата приятелка на Роби, били егоисти. ЕГОИСТИ, е-го-и-сти — така на срички повтаряше Тракарна. Означаваше, че родителите на Иомир са се опитали да платят по-малко данъци от определените им със смехотворното оправдание, че в противен случай техните деца щели да умрат от глад, и нагло заявявайки, че зърното и фасула, които са отгледали на своята земя, докато са превивали гръб и са храчели кръв, принадлежат на тях, а не на графство Далигар.

Колкото до родителите на Роби... тя просто се старееше да не мисли за тях. Прогони тази мисъл. Поне в момента. Не и преди да намери гнездата на яребиците.

Тръгна бавно към пущинака. Старееше се да се движи не по права линия, а на зигзаг. Ако някой я види, тя ще си даде вид, че просто се разхожда. Разбира се, умрелите от глад момичета не се отправят към пущинака просто да се поразходят... Но Тракарна и Страмацо не блестяха с ум, затова можеш да им кажеш, че си сънувал страшен сън и искаш да го забравиш. Страшните сънища в Дома за сираци бяха нещо обичайно.

Роби навлезе в място с висока трева, клекна, за да не я видят и допълзя до храстите. Гнездото се намираще на височината на очите ѝ, едва не го блъсна с носа си. Вътре лежаха две яйца — два пъти нямаше да чувства глад! Яйцата бяха малки, а светлокафявите им черупки — напръскани със златисти петънца. Роби взе в ръка едното и почувства колко гладка и топла е черупка му.

Майка ѝ често я прегръщаше и повтаряше, че когато човек е щастлив, но тези, които са го обичали, вече ги няма, те ще се връщат от царството на мъртвите, за да бъдат до него. За момент момичето затвори очи: дали пък сега родителите ѝ не бяха наблизко? Роби отвори очи, погледна своето съкровище — две яйца от яребица — и пристъпи към действие. Изяде едното веднага: проби в черупката малка дупчица,

като го чукна леко в едно клонче, и с животинска радост започна да го пие: първо изсмука белтъка, а после най-вкусното — жълтъка. Изпи го бавно, с наслада, капка по капка.

С второто яйце нещата се оказаха по-трудни. Първоначално си помисли веднага да изяде и него. Никой не може да ти отнеме и открадне това, което ти е в стомаха. Но две яйца са прекалено много: ако стомахът, свикнал да е наполовина празен, не може да задържи храната, те заболява и повръщаш. А освен това, колкото и да ядеш сутринта, вечерта стомахът ти пак се свива от глад. По-добре е да се яде по малко всеки път. Роби облепи второто яйце с пръст, зави го в трева и го скри в джоба на туниката си — не в големия джоб, където държеше инструментите за работа, а в другия, тайния. С помощта на игла — голям трън — и парче канап, което бе откраднала от чувалите, където държаха брашното за качамак, тя беше направила в една гънка от вътрешната страна на сивата си мръсна конопена куртка нещо като малък склад. В този „джоб“ всякога можеше да скрие нещо.

Един ден без глад. Роби вдъхна дълбоко свежия утринен въздух — денят обещавахе да бъде хубав.

ВТОРА ГЛАВА

Зората освети хоризонта. Старите кехлибарени стъкла пропускаха слънчевата светлина и тя оцветяваше стените на библиотеката в златни отънъци.

Йоршкрунскваркльорнерстринк се събуди и се протегна, опъвайки своите дълги като на всички юноши ръце.

Драконът още спеше. Кехлибарените стъкла на прозорците потреперваха от неговото спокойно хъркане, а сенките по стените се раздвижваха като водна повърхност от лек бриз. Елфът стана и отърси от себе си стотиците синьо-златисти пеперуди, които го покриваха през нощта и топлеха тялото му с нежна топлина.

Йорш се спря за малко пред древните арки, обвити в зеленина, натезала от плодове, за да реши с какво му се иска да закуси. С меката сладост на ягодите или с тръпчивата горчицина на портокалите? Не, това не е за закуска. За предпочитане е да се засити със сладостта на смокиня и със свежата сладост на розово грозде. Много по-добре е. В това го убеждаваше дори естетическият вид на чинията: светлорозовият цвят е в пълна хармония с тъмнозеления. В кехлибарената чиния ще изглеждат прекрасно заедно.

На Йорш му провървя много: между страниците на една книга намери не само семена, но и указания как се отглеждат плодни растения. Във въздуха се носеше техният лек аромат. Юношата елф въздъхна. Всичко беше така съвършено. Така удивително съвършено. Така невероятно съвършено. Така абсолютно съвършено. Несравнимо съвършено. Неоспоримо съвършено. Неизбежно съвършено. Постоянно съвършено. Непоносимо съвършено.

Драконът приличаше на пръхтяща планина, която заема цялото пространство в огромната зала. Неговите сиви и розови люспи се сплитаха в сложни багри и плетеници. Навитата му на пръстен опашка напомняше навито въже на пристан. Юношата елф заобиколи опашката въже, отпрати се към инкрустираната дървена врата, преграждаща входа на пещерата, и внимателно я отвори. Вратата изскърца силно, но драконът не се събуди.

Навън духаше вятър. В далечината хоризонтът се сливаше с тъмното море, на места белоснежна пяна покриваше вълните. Наоколо кръжаха чайки. Мирисът на морето стигна до юношата елф. Той седна, без да откъсва поглед от чайките. Вятърът развяваше косата му. Зад гърба му Черните планини се губеха в облаците. Мирисът на море се смесваше с аромата на пиниите. Юношата елф затвори очи и си представи, че се намира на самия морски бряг. Почувства пяна по лицето си, вкус на сол. Представи си как вълните се разбиват о брега. Прииска му се да плава по море, да прекосява реки, да изкачва планини, да види градове. Прииска му се да обикаля по света, да чувства земя под краката си.

Гласът на дракона наруши тишината на утрото и гръмко отекна на ушите на елфа:

— Ти, нещастни юноша, как можа да извършиш такава жестокост! Да държиш вратата отворена и да ме вледениш, мен, стария, немощен дракон, и всички мои ревматични кости? Забрави ли, о, нещастнико, че когато стоя на течение, болката в главата ми се влошава? Не изпитваш ли, о, проклетнико, състрадание към мен, ами пускаш този леден въздух? Въздух от течение, въздух на погребение...

Юношата елф отвори очи. Въздъхна. Преди три години той бе споделил с дракона желанието си да се спусне по стъпалата и да види морето отблизо. Отиването и връщането щеше да му отнеме не повече от половин ден. Жалбите на дракона продължиха единайсет денонощия. Ужасен от очертаващата се самота, той избухна в неудържим плач и в резултат му се появи дори синусит, скоро след това се усложни от някаква болест на двете уши, тя пък премина в непоносим световъртеж, който не беше преминал и досега и се влошаваше при ветровито време. А когато световъртежът го разтърсваше отвсякъде, стомахът му сякаш се повдигаше към гърлото и по-близо до дясното ухо, понякога и до лявото, но във всеки случай до дясното беше по-често.

Йорш Въздъхна отново. Като дете той се бе заклел да се грижи за дракона. Винаги.

Вежливо го попита иска ли нещо за ядене.

Последва дълъг отговор, почти предсмъртен вой. Въпросът бе оскърбил дракона. Да яде ли? Гладен??? ТОЙ? НО нима той, нещастникът не си спомнял, не той, драконът, страда от сухота в

устата, от киселини, от натрупване на газове, от оригване, от болки във второто, третото и шестото междуребрено пространство вдясно, без да споменава за хълцането? Как било възможно при наличието на всичките тези злощастия да иска да яде? От страна на елфа било глупаво дори и да си го помисли.

— Значи няма да закусваш? — уточни Йорш.

Този път от воя се затресоха кехлибарените прозорци, а сенките по стените се разлюляха като морски вълни. Как смеел юношата да постъпва така жестоко и низко — да го остави гладен? Ако той не ядъл повече от две дванайсети части на деня, между стомаха и хранопровода му започвали спазми, сякаш там се пукали малки мехурчета, да не говорим за острите болки в областта на петото, единайсетото и двайсет и шестото междуребрени пространства вляво...

Юношата се опита да възрази, че, доколкото му е известно, драконите имат всичко на всичко двайсет и четири ребра... Драконът се разплака, твърдейки, че никой не го обича.

Йорш се отпусна на земята и се хвана с две ръце за главата. После си спомни клетвата: да се грижи за дракона! Винаги! Елфът стана, сложи парче розов пъпеш и няколко зърна розово грозде върху слой от ягоди с надеждата закуската да се хареса на дракона. Оплакванията престанаха. На Йорш му провървя. Розовият цвят и този път свърши работа.

От отворената врата духна лек ветрец, висящите от тавана тръстикови тръбички завибрираха и се разнесе прелестна музика.

Проклето да е това съвършенство!

След закуската драконът отново заспа и хъркането му заглуши музиката, предизвикана от вятъра.

Най-после му се отваряше възможност да почете на спокойствие. От тринайсет години Йорш на практика бе заключен в библиотеката. Виждаше единствено несметно количество пеперуди и дракона, който представляваше самата същност на най-дълбоката скука, особено когато елфът си спомнеше, че разумът на дракона се губи все по-дълбоко в тъмните лабиринти на старческата му немощ. Добре че юношата поне можеше да чете. Библиотеката съхраняваше цялата

мъдрост на вековете, знания, натрупани и от хората, и от елфите: историите на древните кралства, биографиите на прочути крале, хронологиите на войните — например разорителното нашествие на орките — книги по тревология, астрология и физика. Движейки се от стая в стая, от шкаф на шкаф, Йорш прочете всички книги, изучи ги, подреди ги и ги каталогизира — стая по стая, сталактит по сталактит. Навярно нито едно живо същество, било сред елфите, и още по-малко сред хората, дори не се доближавате до нивото на неговите знания. Вероятно и през най-добрите й времена, през Златния век, когато мъдреците, идващи в пещерата, са били толкова много, че се е наложило да им забранят да плюят по пода, библиотеката не се е радвала на такъв ред. Беше останал непроверен само един шкаф в най-отдалечената от центъра малка стаичка в южната част на пещерата. Сталактити и сталагмити така плътно запълваха стаичката, че елфът едва успя да се промъкне в нея.

Йорш се отправи нататък. Крачеше по обсипания с виещи се цветя под и вдигаше облаци от пеперуди. В шкафа имаше само няколко книги. Сред тях — една от безбройните биографии на великия Ардуин и книга по зоология, навярно фантастична, защото обложката и беше украсена със странни животни: нещо от рода на много слаба крава с ужасно дълга шия и цялата на кафяви и жълти петна, и сивкаво животно, голямо колкото къща, с извит нос, с който се почесва зад огромните си уши. По лавиците се оказаха обичайните книги по астрономия — и човешки, и елфски — и много стар свитък, изтъркан, плесенясал и дотолкова втвърден, че беше невъзможно да бъде развит.

По време на тринайсетгодишната си работа като библиотекар Йорш се бе научил да реставрира древни ръкописи. Нуждаеше се от пара, бадемово масло и много време. С всичко това той разполагаше в изобилие: парата от вулкана затопляше библиотеката, бадемите растяха буйно до западната стена, на разположение имаше толкова време, че дори не знаеше как да го оползотвори, затова всяко занимание възприемаше като благословия. Елфът се замисли с какво ще се занимава, когато всичко за четене бъде прочетено, всичко за изучаване — изучено и всичко за преписване — преписано? С какво ще се занимава, за да се спаси от скуката и тъгата? Често му се случваше да избягва мислите за ловеца и жената. Кой знае дали бяха живи, дали се бяха оженили? Навярно имаха деца и нищо чудно да са

им разказвали за него. Или сега чакаха децата им да пораснат, за да тръгнат на път и да го посетят? Или се страхуваха да разкажат на когото и да било, че познават истински елф, а да се върнат при него за тях е прекалено опасно? Дали щеше да чуе нещо повече за тях?

По-добре да не мисли за това. Ставаше му много болно.

Юношата елф се зае за работа: потопи плесенясалия свитък в бадемово масло, после го надяна на дълга тояга и го надвеси над кратера на вулкана. Не се наложи да привърже пергамента към тоягата: елфът нямаше физическа възможност да крепи свитъка във въздуха, но мислено успя да го задържи в равновесие, за да бъде изложен на въздействието на парата. Сега оставаше само да чака.

Той се разположи удобно под дъжда от цветни листенца и стисна в ръце грубо одяланата чепата тояга. Някога принадлежеше на ловеца. Йорш затвори очи и потъна в спомени. Заедно с тях дойде и тъгата. В паметта му смутно се мярна образът на майка му, нейната усмивка, гласът ѝ. Баба си обаче помнеше отлично, помнеше нейната тъга и поуки. После срещна Сайра и Монсер...

Докато си спомняше, Йорш се усмихваше, но обземащата го тъга изтри усмивката му, както вълната заличава следите по пясъка. Започна да мечтае за приятелство, за нежност, за някакво леко, непонятно чувство, което не можеше да определи. Беше нещо като неувереност, непредсказуемост. Нещо, което току-що се зараждаше и не се знаеше как ще завърши. Съществуваше вероятността да се случи всичко — мислимо, и немислимо.

Понякога дните са изпълнени със страх, друг път — с надежда, отчаяние, глад, щастие, радост.

Сега неговите дни — от сутрин до вечер, година след година, зиме и лете и неизвестно още колко време — бяха изпълнени с цветни листенца и съвършенство.

С всеки изминал ден надеждата в неговия живот да се появи безпорядък ставаше все по-непостижима като неясен, далечен мираж. Йорш тъгуваше дори за тинята, дъжда и глада. Всъщност той тъгуваше за Сайра и Монсер, двама души, които го бяха прибрали, спасили, споделили с него пътя; двама души, които го бяха обичали. Липсваше му не просто хаосът и несъвършенството.

Липсваха му Монсер и Сайра.

Липсваше му свободата.

— Какво правиш там? — осведоми се драконът.

— Нищо особено — отвърна елфът.

— Тогава ела да го правиш тук. Така няма да стоя сам, а ти ще почетеш на двама ни хубавата книга, въпреки че вече я четохме — книгата за прекрасната принцеса, дете се оженила за онзи принц, когото изгубили като малък, и всички вярвали, че той...

Очевидно след второто хилядолетие на техния живот в разума на драконите се появяват значителни бели петна. Драконът не помнеше собственото си име. От всички възможни недостатъци юношата елф виждаше точно този като най-явния и драматичния за слабоумието на дракона. Така изглеждаше по-рано, в началото, когато Йорш не знаеше още нищо за пристрастеността му към любовните романи. И то не към всички любовни романи. Само към абсолютно идиотските.

— Сега свършвам и идвам — обеща юношата елф.

Плесента по пергаментата се бе размекнала и Йорш започна бавно да развива свитъка, стараеше се да не го повреди и затова обилно го обливаше с бадемово масло. Скоро щеше да може да прочете заглавието.

Драконът отново попита нетърпеливо, с какво още се занимава елфът. Отговаряйки машинално, Йорш разчете заглавието, написано на езика на третата руническа династия: „Дракос“. Дракони. Книга за драконите! Такава му попадаше за пръв път! В цялата библиотека от около примерно петстотин двайсет и три хиляди осемстотин двайсет и шест книги нямаше нито една за драконите. Петстотин двайсет и три хиляди осемстотин двайсет и шест книги за всичко на света — от астрономия до алхимия, включително трудове по метеорология, география, риболов и консервиране на боровинки, без да говорим за хиляда и петстотинте тома с рецепти за приготвяне на гъби и осемнайсет хиляди четиристотин трийсет и шестте любовни романа, всеки от които с претенцията да е най-идиотският роман на хилядолетието... И нито един абзац за драконите?!

Изведнъж Йорш разбра всичко. Навярно в библиотеката имаше дузини, ако не и стотици книги за драконите, но поради неизвестна причина драконът не желаше те да бъдат четени. Затова той чисто и просто бе унищожил всичките.

Драконът пак започна да се оплаква от самотата, от спазми в стомаха и бодежи в петото междуребрено пространство, достигащи до сто петдесет и седмия прешлен... После задряма и библиотеката се изпълни с равномерно му хъркане.

„Драконите (драгозаурус огиифорус) имат сто петдесет и шест прешлена...“ — така започваше книгата. Йорш четеше малко бавно езика на третата руническа династия, но постепенно започна да разбира текста.

ТРЕТА ГЛАВА

Роби се промъкна обратно в общата спалня — голямо помещение, в миналото използвано за кошара. Утринната светлина проникваше през процепите на разкованите дъски. Спалнята нямаше прозорец, а за врата служеше стара овча кожа. В лъчите на изгряващото слънце витаеше прах. В помещението се разнасяше смесица от застояла смрад на плесен, немити човешки тела и остатъци от истинска овча миризма — най-поносимата част от целия този букет. Голата земя беше покрита с тънък слой от слама, служещ за постеля на спящите деца.

Роби намери своето място между Йомир и изгнилата от влага северна дъсчена стена. Покри се с плаща, който през нощта се превръщаше в одеяло, опипа с пръсти скритото под куртката яйце и доволна затвори очи. Изведнъж пред нея изникна образът на принца и дракона, но този път тя не прогони видението, а, напротив, остави го да изпълни сърцето и душата ѝ.

Роби дотолкова се потопи в мечтите си, че звънът на камбаната за събуждане, макар и очакван, я накара да трепне. И не само тя: обикновено децата спяха неспокойно и се събуждаха, потръпвайки. Веднага всички скочиха на крака. Предстоеше оскъдна, но все пак закуска. Само мисълта, че Хиените не търпят закъснение, подгони децата. Сгънаха и сложиха на земята плащовете точно там, където по време на проверката трябваше да се намират техните собственици. Децата събраха сламата в ъглите и се строиха, съблюдавайки реда на спалните си места. Извършваха действията мълчаливо и бързо; всеки се страхуваше, че няма да успее да ги изпълни навреме.

И ето че овчата кожа на входа се повдигна и в общата спалня влязоха Хиените; блъскайки се едно в друго, закъснелите деца побързаха да застанат в строя. Тракарна, както винаги, се усмихваше. Беше красива. По-вярно е да се каже, някога е била красива и оттогава се смяташе все за такава, въпреки че от предишната красота бе останал само споменът. Ниска, с овално лице, Тракарна си правеше сложна прическа: събираше на тила си множеството тънки плитчици и ги

закрепяше със сребърни фиби със зелени скъпоценни камъни. Днешният ден тя беше облякла червена стегната риза, по която тъмнорозови бродерии се редуваха със стъклени маниста. Полата ѝ, също с бродерии, имаше малко по-тъмночервен цвят от ризата. Красива бяла дантела върху раменете обвиваше шията ѝ със сложно заплетен, голям възел. Страмацо беше много по-стар от жена си. Дори някога да е говорел или правел нещо разумно, то наистина бе останало в далечното минало. Сега Страмацо приличаше на гигантска жаба, глътнала огромен пъпеш, без да го сдъвче, и доволното изражение на лицето му от подобен подвиг се сменяше единствено с изражението на дълбока и абсолютна скука.

— Добро утро, обожаеми деца — поздрави ги Тракарна.

Страмацо само кимна разсеяно.

— Добро утро, мадам Тракарна и месер Страмацо — в хор отговориха децата.

Едно от най-малките деца се закашля и не успя да завърши поздрава. Тракарна строго свъси чело и то се опита веднага да застане както преди.

— Настъпи утрото на още един прекрасен ден, в който ще узнаете добрината, великодушието, щедростта и благородството на вашия благодетел. Благодетелят на всички нас. Нашият покровител. Нашият защитник. Ние всички обичаме...

— Съдията-администратор на Далигар и околните земи — в хор довършиха децата.

Настиналото дете пак не успя да изрече думите докрай, защото кашлицата го прекъсна. Момиченцето стоеше точно зад гърба на Роби, но тя не смееше да се обърне, за да види кое е. В дългия и разнообразен списък от забрани, наложени от Тракарна, обръщането назад по време на нейна реч се наричаше „наглост“ и в зависимост от обстоятелствата се наказваше с една до шест плесници. На Роби ѝ се струваше, че кашля Йомир, но не беше сигурна.

— Ние всички сме... — отново подхвана Тракарна.

— Благодарни — продължиха децата.

— На нашия любим...

— Съдия-администратор на Далигар, нашата любима земя, който е единствен в целия свят и заради когото си струва да живееш и да умреш.

Особено да умреш, защото беше най-лесно и правдоподобно. Да живееш на тази земя бе станало тежка задача и се изискваше късмет и ловкост, за да оцелееш в Далигар. Отново кашлица.

Сега Роби вече не се съмняваше — беше Иомир.

— Без него вие щяхте да бъдете... — раздражено продължи Тракарна.

Роби си спомни родителите си: ако не беше Съдията-администратор на Далигар и околните земи, те още щяха да бъдат живи и сега тя щеше да спи под топли вълнени завивки в дома си, а когато се събуди, да закусва мляко, хляб с мед, ябълки и понякога малко сирене.

— Загубени и отчаяни — прозвуча детският хор, — деца на жалки и недостойни родители.

Сити и доволни, добави на себе си Роби; тя със сигурност и Иомир, и всички онези, чиито родители бяха умрели от беди и лишения. Преди Съдията-администратор на Далигар и околните земи да реши да реорганизира изцяло живота на народа по някаква своя представа за любов и справедливост, беше невъзможно да се гладува както сега на земи, където растат овощни градини, зеленчуковите градини се редуват с лозя и крави, и цветя изпълват поляните. Дори по времето на Големите дъждове, когато господстваше мъглата, жителите не познаваха недоимъка. Сега нищетата беше станала всекидневие, норма, правило. Всяко лято препълнени със зърно и плодове каруци се отправяха към Далигар, където с тях, изглежда, застилаха улиците, защото не беше по човешките възможности да се изяде цялото това количество.

Ако не беше Съдията, те нямаше да са сираци. Щяха да живеят в свят, където единственото, заради което си струва хората да умират, щяха да са техните собствени деца.

— Или още по-лошо — отново се разнесе гласът на Тракарна.

В този момент хорът млъкна.

— Деца на родители-егоисти — последва гласът само на Иомир, но тя отново се закашля и кашлицата погълна последната сричка.

Роби си пое въздух идваше нейният ред да е солистка:

— Или егоисти и защитници на елфите — припряно добави тя с надеждата да бъде един от онези щастливи дни, когато всичко свършва бързо.

Остана разочарована. Беше от дните, когато трябваше да се уточняват подробностите. Тракарна се приближи и усмивката ѝ стана по-нежна.

— Точно така — потвърди тя, — твоите родители бяха...

— Егоисти — промърмори Роби, стараяйки се да акцентира върху по-малко тежкото престъпление.

Само представата, че нейните родители са били способни, макар и в мислите си, да защитават елфите, се стори ужасна на момичето.

— По-силно, скъпа, по-силно!

— Е-го-и-сти — произнесе, скандирайки Роби.

— И какво означава това?

— Че не са искали да се разделят със своите богатства.

Роби си спомни за техните „богатства“ — сушените ябълки на майка ѝ, патиците на баща ѝ, домашните овощни дървета. Родителите ѝ работеха от сутрин до вечер и затова винаги разполагаха със запаси от храна, а в градината растеше зеле. После се появи войниците.

— Правилно, мили деца — одобри Тракарна, а в същото време Страмацо разсеяно кимаше в такт с нейните думи, — това е ужасно, ужасно — да не споделяш доходите си, да си привързан към своите богатства.

Тя раздражено прекъсна думите си: Роби бе приковала поглед във виолетовите ботушки на наставницата, общито със златни конци и с малки перлички на местата, където шевовете се кръстосват. Всъщност, свеждайки поглед надолу, момичето неволно беше попаднало на тях. Тя помнеше и досега единствения път, когато се бе опитала да говори с Тракарна, без да свежда очи.

— Позлатените ботушки не са за мен ли? — гневно изсъска Тракарна. — Такива обувки подобават на официален представител на Далигар, каквато се явявам аз. И понеже съм смирена и скромна поданица, съм длъжна да ги нося — обясни тя бавно, обръщайки се към децата, сякаш говореше на умствено недоразвити.

Въздъхна и огледа питомците си. Роби също хвърли бегъл поглед наоколо. Да, наистина гледката не беше никак въодушевяваща: децата бяха боси, облечени с конопени дрехи с цвят на кал, с мръсни невчесани коси, които падаха върху слабите им мръсни лица. Веднъж Роби сплете косата на Йомир на плитки, но го определиха като

„лекомислено поведение“ и за наказание им наложиха час повече работа и лишиха и двете от вечери.

Иомир отново се закашля. Тракарна тъжно погледна момичето, искрено огорчена от подобна проява на безотговорна неблагодарност.

— Днес през цялото време ме прекъсваш, Иомир — меко отбеляза тя, приближавайки се към момичето.

Иомир се опита да потисне кашлицата и едва не се задави.

— Оставаш без закуска — добави Тракарна с лека въздишка на разочарование.

Наставницата се обърна и заповяда на двете по-големи момчета, Крескио и Морон, да раздадат на всички по една ябълка и по шепа качамак. А порцията на Иомир да разделят помежду си. Крескио и Морон се спогледаха радостни и доволни. След закуска момчетата имаха за задача да отведат децата на полето, за да скосят последната трева и после да съберат дърва. Иомир успя да удържи сълзите си до излизането на Хиените и едва след това се разрида. Децата излязоха на свеж въздух и всички се строиха в редици. В спалнята се задържаха само Роби и Иомир, която се сви в един ъгъл, хлипайки тихо.

Роби помисли за изяденото яйце. Днес не я застрашаваше глад. Погледна малката Иомир: плачеше отчаяно, със скрито в малките си длани личице.

Роби се отдръпна по-назад в сянката, извади от тайния си джоб яребичето яйце и бързо го почисти от пръстта, доближи се до момичето и го сложи в ръцете му.

— Не спирай да плачеш! — прошепна ѝ тя. — И го изяж заедно черупката, за да не останат никакви следи.

След това Роби застана в редицата за ябълки. Падна и се сбръчкана загнила ябълка, а качамакът ѝ беше по-малко от обикновено, но докато ядеше, чуваше как плачът на Иомир става все по-весел и фалшив. Денят обещаваеше да бъде хубав.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Драконът поиска Йорш да му прочете повторно приказката за граховата принцеса. Той несъмнено вече я знаеше наизуст. По време на наводнение една новородена принцеса се изгубва в нива с фасул. Отглежда я зла селянка. След време кралицата среща детето, без да знае, че е негова майка, и не познава родната си дъщеря. Неизменно се налагаше на това място елфът да спре, за да даде възможност на дракона да изплаче всичките си сълзи и едва тогава да продължи. На мястото, където принцесата, мислейки, че е бедна, отказва да приеме богатствата на лошия принц, той задължително правеше втора пауза и драконът оросяваше със сълзите си килима от розови цветни листенца върху пода. Върхът на щастието настъпваше в момента, когато двете се разпознават: граховата принцеса и кралицата-майка се хвърлят в обятията си — накрая от обилните сълзи на дракона се мокреха не само розовите цветни листенца, но и пеперудите. Край. Мълчание.

Щастлив и омаломощен от вълнение, драконът заспа. От неговото успокоено хъркане, равномерно като морски вълни, се надигаха розови цветни листенца и пеперуди.

Драконите имат сто петдесет и шест прешлена, двацет и четири чифта ребра, четири бели дроба, две сърца. Между гърлото им и щитовидната жлеза се намират възпламенителните жлези, които съдържат глюкозоалкохолкоивертазис — вещество, притежаващо свойството да превръща глюкозата в спирт. Щом някоя емоция повиши температурата на дракона, спиртът се възпламенява и издишването му се съпровожда от солиден пламък. Инхалациите с вода, смесена с екстракт от свеж цвят на бял равнец, пурпурен напръстник и планинска арника, намаляват отделянето на огън, неконтролируем у новородените дракони. Съставките трябва да бъдат в малки дози, защото големите количества са отровни и смъртоносни, също както и обикновената инхалация...

Текстът за обикновената инхалация, застрашаваща да задуши дракона, беше повреден от плесента и изличен при разлепването на свитъка. Но сама по себе си информацията не изглеждаше важна. Неговият дракон не бълваше никакъв пламък, той не беше способен да възпламени дори най-малка искра: явно правилото за огъня от устата имаше изключения.

Вдишването на мента пиперита подобрява дъха.

Къде можеше да посее малко мента пиперита? Една-две плантации, дали пък не и три.

Душата на дракона също е чист огън. Смелостта им е несравнима с нищо, великодушието им няма равно на себе си, знанието им е необятно като море, мъдростта им обгръща небето; с безкрайността на техния разум може да се сравни единствено тяхната безгранична любов към свободата и летенето.

Силно обезкуражен, Йоршкрунскваркльорнерстринк прочете заглавието още веднъж: да, ръкописът се отнасяше за драконите. Струваше му се, че ужасът от настинки не съответства твърде на несравнимата смелост. Интелектът с размери на море не се съчетаваше със сълзите за съдбата на изгубените принцеси, да оставим настрана, че драконът беше забравил собственото си име.

Наистина всички правила имат изключения.

Само една дума е способни да опише дракона:
ВЕЛИКОЛЕПИЕ.

Всичко на света, разбира се, е въпрос на гледна точка и всекиму е позволено да има лично мнение. Авторът на този текст навярно е бил почитател на оплакванията и любител на куркането на червата. Или написаното в книгите по драконология се отнасяше за всички дракони, освен за дракона, познат на Йорш.

По-рано в библиотеката положително е имало и други учебници по драконология, но драконът ги бе унищожил, опасявайки се, че — така да се каже — неговата ненормалност ще излезе наяве.

Навярно като малък, тоест, като кутре, да, общо взето, когато е бил съвсем наскоро роден, другите дракончета са го дразнели, защото е предпочитал приказки за загубени принцеси, разменени на хорото над вулканите и в играта на криеница между облаците и мълниите.

Сърцето на елфа се трогна. Сигурно е ужасно да си вечно оплакващ се неудачник в свят на великолепни гении и смелчаци.

Той разлепи следващата страница на книгата от предишната по-неуспешно: на много места написаното се изтри и стана нечетливо.

В края на живота си всички дракони снасят яйце.

Не беше твърде силен по езика на древната трета руническа династия, затова прочете изречението три пъти, та да е сигурен. В края на живота си всички дракони снасят яйце. Всички ли? Но драконите от кой пол — от мъжки или от женски? А неговият дракон? Той всякога е бил сигурен, че е мъжки.

Подобно ни някои морски риби драконите се раждат от мъжки пол и едва впоследствие стават майки.

Интересно! Жалко само, че не се съобщаваше нито научното, нито простонародното название на въпросните риби: недопустим пропуск на учебника.

Мътенето продължава тринайсет години, три месеца, осем, а понякога и девет дни.

Тринайсет години мътене?! Плюс три месеца и осем дни и половина?!

По време на мътенето драконът губи огъня и смелостта си, желанието си да лети и страстта си към свободата. През това време всичко потъва в непреодолимото желание за топло място и покой. Постепенно драконът губи и знанията си. Първоначално от главата му изчезват знанията по математика, после по геометрия, астрономия, астрология, предсказология, история, биология и изкуството да се ловят пеперуди: нищото поглъща всичко.

Предпоследна се загубва граматиката и драконът започва да говори странно. Речта му прилича на речта на тези, които са си ударили силно главата, изгубвайки линията на мисълта си. Последно през тези тринайсет години той забравя собственото си име, а то се явява висше знание, защото собственото име е равно на собствената душа, особено за драконите, които сами си избират име в разцвета на силите, освен ако не им е било дадено от този, който го е отгледал.

Йорш преглътна. Стори му се, че току-що е паднал в ледена вода.

Докато мъти яйцето, топлината трябва да е значителна. Когато са били много, драконите са изпълвали земята подобно на стършелите и скакалците в наши дни. Още в началото драконът си е осигурявал друг дракон до себе си, който да му разказва приказки, приказки, изпълнени с чувства и емоции, защото те са единственото средство за повишаване на температурата на тялото —

условие яйцето да се измъти най-добре. Освен да развлича и подгръва с приказки за изгубени деца и за откраднати принцеси, драконът, приятел на мътещия дракон, има и друга задача, много по-висша: да отгледа малкия дракон, понеже след края на мътенето драконът-майка живее само няколко часа — време, достатъчно единствено за да направи своя последен полет, та да чуе за последен път свистенето на вятъра в крилата си и да се отдалечи достатъчно, че новоизлюпеното драконче, току-що излязло от яйцето, да не види смъртта на своя родител.

Смърт? Умиране? Неговият дракон ще умре ли??? Тази мисъл прониза сърцето на юношата елф буквално като кинжал.

По тази причина мътещият драконът е особено досаден, оплаква се от всичко, той е неинтересен и непоносим. От бъдещия опекун се изисква да проявява велико търпение към своя питомец и главно — да го обича, да го защитава и първо на първо — трябва да го научи да лети, защото само тогава драконът престава да бъде новородено.

Но защо той не му е казал нищо? Защо бе скрил всичко това? Навярно е унищожил всички учебници по драконология, именно за да не узнае нищо по въпроса.

Мътещият драконът се страхува от всичко.

Криел, е от страх... От страх да не бъде изоставен? Или от страх да не изхвърлят неговото скъпоценно яйце?

Но в днешно време, когато почти всички негови събратя са изчезнали, за дракона става все по-трудно да

намери някое спокойно, топло място с богата храна, което не бива да напуска, защото има опасност яйцето да изстине и зародишът да умре. Освен това драконът се нуждае от истории — така емоциите му повишават температурата на тялото му до необходимото за мътене ниво. След като намери всичко гореизброено, на него му остава да открие и кой ще отгледа сирачето. Поради споменатите причини драконите ще остават все по-малко и по-малко. Мътещият дракон знае, че на всяка цена трябва да пази в тайна своето положение, защото отглеждането на новородения дракон е ужасно...

(място с плесен)

... и никой не би издържал такова бреме. Поради това...

Не му беше съдено да узнае какво ще се случи „поради това“. Плесента бе повредила напълно остатъка от ръкописа.

Сърцето на юношата елф се сви от ужас и съчувствие. И от чувство за вина... Какво му пречеше да е по-любезен? Драконът, разбира се, беше глупав, вечно се оплакваше, беше деспотичен и непоносим, но той бе такъв, защото мътеше!

Мътенето беше ужасно, дълго и трудно; унищожаваше духа, помрачаваше разума, убиваше смелостта. То се явяваше последното събитие в неговия живот. И после — смърт.

СМЪРТ.

Пергаментът се изплъзна от ръцете на Йорш и падна на пода с леко шумолене. Елфът не успя да направи нищо, защото се раздаде ужасен грохот и сводовете на пещерата се разтресоха.

Последва странен шум — нещо от рода на „пляс, пляс, пляс“ — все едно на земята падна пергамент, но много по-меко и по-силно. Като огромни крила, пърхащи в небето.

И накрая — убийствено високо „пийииииииииииииииип“, което надrobi на трoхи половината от кехлибарените стъкла.

Юношата елф се втурна в голямата зала. По средата на залата лежеше огромно яйце, изумруденозелено със златни шарки, които напомняха шарките в розово и светлосиво по кожата на дракона (драконката?). От яйцето, вече строшено от едната страна, се подаваше глава. Подобно на две капки вода тя приличаше на главата на своя баща (майка?), само че в умален вид и изумруденозелена. Над очите на дракончето, зелено със златни шарки като яйцето, стърчаха кичури тъмнозелена коса. Такъв цвят има морското дъно, когато морето е прозрачно. Огромните кръгли очи на дракончето гледаха Йорш с отчаяние.

Всичките книги в шкафовете по северната страна на залата — осемстотин четирийсет и шест тома по аналитична геометрия и инструкции за консервиране на боровинки и чушки — тлееха в дим. Несъмнено огнени пръски бяха съпроводили „пийииииииииииииииип“. Йоршкрунскваркльорнерстринк прецени, че идеята да сложи всички книги по една тема на едно място е била крайно неподходяща. Сега анализът на геометрията на повърхностите вече не фигурираше в списъка на изучаваните предмети и се налагаше човечеството да го открива отново, ако, разбира се, той не намереше малко време — около петдесет-шейсет години — за да пренапише основите на тази наука. И рецептите за консервиране на боровинки и чушки, мариновани в кимион, бяха изгубени завинаги, и ако на някого не му провървеше, никога нямаше да ги открие наново.

Чу се ужасен грохот, разтрисане на стените и колосалната входна врата се отвори. Огромните крила зейнаха и морският вятър нахлу, вдигайки от пода вихри от венчелистчета, пеперуди и прах, натрупан през тривековното изучаване на геометрията.

Навън, в небето, огромните крила на огромния дракон се носеха над морето. Те закриваха небето, слънчевите лъчи само просветваха през тях. Златните очи на дракона и сините на юношата се срещнаха. В тези очи бе побрана цялата нежност на Вселената, цялото й достойнство, цялата любов на света и цялата сила, гордост и високомерие.

Цялото великолепиe.

Великолепиe.

Великолепие.
Великолепие.
Великолепие.
Великолепие.
Великолепие.
Великолепие.
Великолепие.

— Ерброу — прогърмя драконът и в същия момент от ноздрите му изригна пламък, разкъса небето и го оцвети в оранжево.

Йорш разбра, че това е неговото име. Кимна и дълбоко се поклони.

Огнената бразда разполови небето. В същото време огромните крила на огромния дракон се спуснаха към хоризонта, където небето се сливаше с бурните вълни.

Под облаци от чайки разтворените криле замряха за миг над водната повърхност при линията на хоризонта. След това вълните се разтвориха и бавно ги покриха с вода.

От дракона не остана нищо.

Йорш не откъсваше поглед от вълните, от точката, където само преди малко под слънцето блестяха драконовите крила.

Болка изпълни сърцето на юношата елф. Проникна в душата му като острие и се сля с другата болка, отдавна загнездила се там: майка му, която бе отишла на мястото, откъдето никой не се връща, но той беше твърде малък, за да я запомни; баба му, останала под прииждащата вода — тогава той беше твърде голям, за да я забрави.

Разкажание сви сърцето на юношата елф. Прииска му се още да бъде с него, с огромния дракон, да му прочете за последен път приказката за принцесата, била тя от грах, от фасул или от каквото и да е. На Йорш от все сърце му се прииска да чуе упреците, че той като последен престъпник се е опитал да се изкачи на дъба пред входната врата; още веднъж да изслуша симптомите на възпаленото ухо и на гастрита, и на синузита, на уртикарията или какви последици има от прищипването на трийсет и втория прешлен на опашката, или на шестнайсетия, или на четирийсетия.

Зад него се раздаде още едно убийствено „пиииииииииииииииип“.

Дракончето пак плачеше.

Сега и книгите по физика намериха края си във вихъра на пламъците. На човечеството щеше да се наложи отново да открива термодинамиката и законите на лостовете. В най-добрия случай щяха да отидат хилядолетия!

Докато Йорш мислеше отчаяно какво да прави и как да го прави, наум му дойде една пословица на Ардуин, Повелителя на света, Основателя на Далигар: Тъгата и отчаянието преминават бързо, когато за тях просто няма време.

Преди всичко трябваше да измъкне дракончето от яйцето. Черупката беше дебела три пръста. Йорш се опита да я счупи, но се оказа трудно — по-трудно, отколкото да строшиш камък с ръце. Елфът протегна внимателно ръка. Стараеше се да клати черупката възможно по-леко, за да не плаши малкия дракон.

Движението се оказа недостатъчно деликатно.

Раздаде се още едно „пиииииип“ — този път сравнително кратко — със съответното запалване: за щастие, сред рецептите за мариновани гъби и инструкциите за строеж на летателни машини елфът забеляза наръчник за лекуване на изгаряния.

Следващият опит Йорш направи с лявата ръка, защото дясната приличаше на бяла гъба от рецептата „Как да печем гъби на огън“ (четвърти шкаф по южната стена в трета зала). За няколко мига забави движението, воден от желанието да избегне сходството на лицето си с надпис „Не забравяйте гъбите да изгорят на огъня“ (трети шкаф по южната стена в трета зала).

Този път движението се оказа достатъчно бавно.

Йорш успя да сложи ръката си върху главата на малкия. Вълни от съвсем дребни изумруденозелени люспи се редуваха с тъмнозелени ивици от мека като кадифе козина със златисти отблясъци. Тялото на дракончето беше гладко, меко и топло, но с ръката си елфът долавяше отчаяния страх на малкия — всепоглъщащ и абсолютен, който замъглява съзнанието и притъпява другите емоции. Такъв е само страхът на новороденото. В главицата на огромното драконче витаеше

безкрайна мъка и страх от нещо много по-сериозно от глад и определено много по-ужасно от тъмнината.

Йорш усещаше как затъва в този сляп и бездънен ужас и си спомни за себе си: сам под неспиращия дъжд, а до края на хоризонта няма никой, освен теб.

Страх от самотата.

Страх, че никой не те обича.

Сега Йорш разбра какво трябва да направи. С всички сили помисли за себе си и за малкия. Представи си как малкият клати глава в скута му сред безкрайно поле от маргаритки. Представи си, че двамата спят прегърнати. После си поделят поравно сладки бадеми и фасул. И отново той е опрял глава в скута му сред безкрайно поле от маргаритки.

Малкият се успокои, отчаянието му изчезна, очите му се проясниха.

— Всичко е наред, малкия, всичко е наред.

Малък, но само така да се каже. Дракончето имаше размерите на неголяма планина. Ала Йорш не се сецаше за друго определение. Големите му влажни, зелено цветисти очи напомняха гладко езеро, над което блести слънце.

„Всичко е наред, малкия, аз съм с тебе“ помогна. Зелените очи на дракона потънаха в дълбоките очи на елфа.

— Малко, добро малко. Ти си моето малко пиленце. Пиленце мое хубаво, хубаво драконче, хубавичко пиленце.

Дракончето засия. За пръв път в живота си се усмихна. Много нежна, беззъба усмивка: никакви следи от горни странични, горни средни, долни странични и долни средни кучешки зъби, само едва забележими наченки на предни зъби.

За пръв път в живота си малкият размаха опашка и неговото циклопско яйце се разби на парчета. Ето как се излюпват! В учебника не пишеше нищо по въпроса, трябваше да се добави. Парчетата от яйцето се разлетяха във всички посоки като изумруденозелени и златни фойерверки.

Той ще го нарича Ерброу.

— Ерброу! — обяви триумфално елфът.

Малкият буквално се разтопи от радост. Подскочи от щастие. Размаха опашка и с един убийствен удар закачи много стар сталактит.

Няколко къса рухнаха от тавана. Последва доволно „пийииииип“, и, за щастие, Йорш се наведе навреме — успя да си спаси лицето, но от косата му остана само малък вихър от пепел на земята, където, впрочем, падна и улученият фрагмент от „Учение за меридианите“. През следващите няколко века човечеството нямаше да е в състояние да определя времето. Дори приблизително да се предскаже кога ще се появи някоя нещастна комета или затъмнение, щеше да се окаже сложна задача.

Йорш седна на земята: дракончето пак се усмихна. Очите му сияеха по-ярко, когато се усмихваше. Малкото отпусна глава върху коленете на елфа и обезсилено, моментално заспа.

Спокойствие.

След изгарянето Йорш чувстваше болка в дясната ръка. Челото му също беше леко засегнато от огъня. Опита се да си състави бърз план на действие съобразно приоритетите. Първо — да премести всички книги и пергаменти в централната зала, за да ги предпази и от дракона, и от лошото време. Второ — да намери планинска арника, бял равнец и пурпурен напръстник и да измисли как да прави инхалации на дракончето, за да стане то, така да се каже, по-лесно управляемо. Няма лошо без добро: планинската арника лекува и изгаряния. Ще я разсади навсякъде! Малкият спеше в скута му, а той седеше по средата на килима от дребни маргаритки. Внимателно, като се стараеше да не го разбуди, Йорш протегна лявата си ръка — само нея можеше да движи — и докопа учебника по драконология — в момента най-важната книга в библиотеката.

Маргаритки ли? Поле от маргаритки покриваше пода на пещерата!

В учебника не бяха отразени важни сведения за драконите. Например че когато е щастливо, дракончето, превръща сънищата си в действителност. В учебника това дори не се споменаваше. Или — кой знае — вероятно е било отразено, но е било изличено от плесента.

ПЕТА ГЛАВА

Работеха от сутринта. Беряха грозде — най-хубавата работа на света! Никой не е в състояние да преброи всички гроздове и зърната на всеки грозд. Заставяха ги да пеят постоянно, за да покажат, че нямат нищо в устата си, но не е лесно да се забележи, че един глас не пее. Думите:

*... всички ние обичаме нашия Съдия,
на него нашата съдба поверяваме
и много здраве ние му желаем,
заради това, че той ни обиича...*

... се разнасяха непрекъснато над лозята. Децата се бяха научили да ядат по ред и по един: ядеше, който в момента се намираше най-далече от Тракарна. През това време Страмацо хъркаше под едно кичесто смокиново дърво в подножието на хълма с лозята. Когато спеше, слюнка потичаше от ъгъла на полуотворената му уста надолу по побелялата му брада, но дори и така той изглеждаше по-умен, отколкото в будно състояние.

Крескио и Морон също не представляваха опасност: бяха прекалено заети да натъпчат собствените си стомаси.

Слънцето грееше ярко над лозето. Това лято бе валял малко дъжд и гроздовата реколта беше великолепна. В далечината, по върховете на Черните планини, блестеше първият сняг. Говореше се, че зад Черните планини имало море — огромна река без начало и край, която се простира във всички страни чак до хоризонта и го отделя от небето. Роби си спомни разказите на баща си и обещанието му, че рано или късно ще и покаже морето, защото духът на всички свободни хора неизбежно ги води към местата, където небето докосва земята при непрекъсваната от абсолютно нищо линия на хоризонта.

Иомир работеше редом с Роби и дори тя успяваше да изкрещи с цяло гърло между две изядени гроздови зърна:

— ... заради това, че той ни обиича...

Най-неочаквано лицето на Йомир се вкамени. Тя закри устата си с ръце и едва не изтърва току-що откъснатия грозд. По лицето на момичето последователно се изписаха най-голямото удивление на света, най-голямото щастие на света, най-голямата мъка на света, най-големият страх на света и най-големият ужас на света. Роби проследи погледа на Йомир и видя някаква сянка, спотаена между редовете. Изведнъж разбра всичко: един от родителите на Йомир, ако не и двамата бяха дошли за своята дъщеричка, а малкото момиче се ужасяваше от мисълта да не би Тракарна и Страмацо или някое от децата да ги види.

В Дома за сираци попадаха не само сираци, тоест деца на починали родители, но и изоставени деца, тоест деца на родители, които по някакви причини бяха тръгнали по свой път, оставяйки своето потомство под попечителството на Хиените.

Това разделяше обитателите на Дома за сираци на две групи, неизбежно и постоянно враждуващи помежду си. Изоставените деца бързо и непоколебимо свикваха с мисълта, че са изоставени: от най-ранна възраст те се бореха да оцелеят и познаваха глада и жестокостта отблизо. По този начин формираха не само своята личност, но и представата си за целия свят въобще; у тях се натрупваше презрение и дори ненавист към всеки, за когото пазеха в паметта си спомени за любов и изобилие. Изоставените деца от малки познаваха Тракарна и Страмацо и почти се превръщаха в техни любимци, ако Хиените въобще притежаваха способността да обичат друг, освен себе си. Със самото си съществуване изоставените деца доказваха, че щедро предоставеният им от Хиените приют и грижи все пак допринасят те да оцелеят: тези деца бяха, може да се каже, гордостта на Дома за сираци.

Всички изоставени деца таяха една и съща скрита мечта: някой някога да дойде за тях, някой крал или някоя кралица да почука на вратата на Дома за сираци, търсейки своите деца, изгубени при ужасна катастрофа — изчезнали по време на земетресение, отнесени от водата

в плетена кошница по време на наводнение, отвлечени поради чиста злоба от чудовища, тролове, елфи, таласъми и така нататък.

Но дните отминаваха, а на вратата не чукаше никой. В действителност нямаше никаква врата, на която да почука крал, кралица или който и да било и да попита дали тук случайно не се намира тяхното обожаемо дете. Висеше само една овча кожа и тя се повдигаше, колкото да пропусне вътре Хиените и „временните опекуни“ — така наричаха хората, които наемаха деца за работа, след като се спазаряха с Тракарна, докато Страмацо ги наблюдаваше, застанал под една върба с обичайното си идиотско изражение на лицето, а някое от малките деца му вееше, за да го пази от мухите и горещината.

Ала какво ли не става по света. В дъното на подсъзнанието си всички изоставени, даже и големите, отдавна изгубили всякаква форма на наивност и вяра, пазеха мечтата за краля или кралицата, които в един прекрасен ден ще спрат пред овчата кожа златната си карета, натоварена с лакомства.

Другата група деца бяха сираците, попаднали под попечителството на Хиените без никаква предварителна подготовка и често обременени със съвсем неподходящи спомени. И главната задача на Хиените беше да изкоренят от младите сърца каквото и да е чувство на любов към някого, освен към Далигар.

Но с това въпросът не се изчерпваше. Всяко човешко същество, дори най-лошото, особено най-лошото, изпитва силно желание някой да го обича, или, в краен случай, да не го ненавиждат прекалено. В безнадеждния и измъчен свят на децата, чиито родители изведнъж са били заменени от Хиените, а хлябът и сиренето — с червясал качамак, се е загнездила дълбоко скрита под страха и глада ненавистта, която прониква през отчаянието и унижението.

Често причината за смъртта на родителите на някое дете е била не мизерията, епидемия или лоша реколта — тъй обичайни по време на управлението на Съдията-администратор — а неговата пряка намеса: от любов към своя народ той никога не се скъпеше на святото наказание — обесване. Това, от една страна, усилваше ненавистта в погледа на децата, а от друга — с нараснала злобна радост Хиените налагаха наказания, намаляваха порциите храна и възлагаха все повече работа.

Пряката намеса на Съдията-администратор водеше или до смъртно наказание чрез обесване, или до прогонване, неизменно съпроводено със заповед да оставят децата си, считани за собственост на владенията на Далигар.

Точно това се беше случило с родителите на Йомир и ако те се осмеляха да се върнат за дъщеричката си, ги грозеше опасността да ги обвинят в похищение на малолетна, което се наказваше със смърт.

Подобно на пълководец, планиращ битка, Роби веднага определи местонахождението на Тракарна и на най-опасните представители от групата на изоставените, по-специално Крескио и Морон, и на Гала, момичето без палец, което ненавиждаше Йомир с цялата си душа. Крескио и Морон се намираха далече, в другия край на лозето, Тракарна — приблизително по средата между Роби и Йомир и скритата сянка, но Хиената гледаше на другата страна, където едно от малките деца беше паднало и сигурно се бе наранило, но по-страшното беше, че бе разсипало пълна кошница с грозде. Истинска опасност представляваше само Гала, защото стоеше съвсем близо, до скритата сянка. За щастие, падането на момчето и последвалите ругатни на Тракарна бяха отвлекли вниманието и на Гала, но това нямаше да продължи дълго. Роби трескаво търсеше изход, след това се впусна да бяга като луда по-далече от скритата сянка, крещейки с цяло гърло:

— Змия, спасете ме, помогнете ми, змия!

— Престани с тези щуротии и веднага се върни на работа, глупаво момиче — развика се Тракарна, — това навярно е само смок!

Но се оказа прекалено късно: по редовете настъпи паника или просто възникна повод да не се пее, а да се яде повече грозде. Децата пищяха от страх и бягаха във всички посоки, блъскайки се едно друго. Роби продължаваше да тича, преструваше се на изплашена, размахваше ръце и крещеше от ужас. Изведнъж се спъна в някакъв корен и с цялото си тяло налетя върху един от големите кошове, в които децата изсипваха набраното грозде. Кошът се разлюля леко, но все пак достатъчно, за да се прекатури на земята и да се търколи надолу по склона. Част от съдържанието му се разпиля. Ала когато се блесна в последния камък, отскочи, обърна се с дъното и — все още пълен — захлупи главата на Страмацо. Настъпи пълна суматоха. Всички крещяха, Тракарна се хвърли да освобождава своя мъж и

съдружник, но кошът сякаш беше направен по поръчка и размер за Страмацо и той се заклеци в него много здраво, Крескио и Морон побързаха да се притекат на помощ на Хиените: момчетата дърпаха от едната страна, а Тракарна от другата. В центъра на сцената се намираще Страмацо, който крещеше от коша и пръскаше гроздов сок наляво и надясно. Картината предизвика взрив от всеобщ неудържим и неволен смях сред децата. С крайчеца на околото си Роби проследи как Иомир се скри в лозето в обятията на тъмната сянка.

Беше успяла.

Но сега самата Роби се оказа в беда. Сякаш напук не ѝ хрумваше нищо, което да я избави от неприятностите. Главата ѝ беше празна като малкото блато зад родния дом, когато дивите патици отлитаха да зимуват на юг.

От Страмацо капеше гроздов сок все едно беше пробита бъчва. Най-накрая той се измъкна от коша и тръгна право към Роби, показвайки, че освен тъпо самодоволство и пълна глупост, лицето му може да приема още едно изражение — ярост. От това, разбира се, не изглеждаше по-умен, но все пак всяваше ужас.

— Ти... ти... — закрепця той, сочейки с пръст Роби, — ти... ти... — гласът му се задави.

Роби не изпитваше ни най-малко желание да узнае какво ще последва след това „ти“. Огледа се, за да види какви са шансовете ѝ да избяга. Оказаха се никакви: Крескио и Морон и преграждаха пътя.

Запита се колко пръчки щяха да ѝ ударят и колко ли пъти щеше да пропусне реда си за качамак и ябълки. Обзе я страх от боя и отчаяние от глада. За пръв път с ужас се замисли дали ще преживее зимата.

Роби беше покрусена и морално смазана: у нея не остана дори най-блед лъч надежда.

Ала изведнъж целият свят се обагри в зелено. Някой закрепця от ужас. Роби вдигна очи. Нещо огромно, изумрудено витаеше из въздуха, пропускайки през себе си слънчевите лъчи. Роби първа разбра, или по-точно, позна какво става: огромни драконови крила закриваха небето.

ШЕСТА ГЛАВА

Йорш се събуди и се протегна. Изгарянията по дясната му ръка и челото бяха зараснали бързо и той почти не ги чувстваше, но тези по гърба му го боляха така силно, че от очите му изскачаха искри. Стана, куцайки. Последният сталактит, отронил се от размаха на драконовата опашка, бе попаднал точно върху глезените му. Върху двата. Йорш изглеждаше парализиран, схванат, цялото тяло го болеше. Студът вкочаняваше ръцете и краката му, а коленете му не го държаха.

Чувстваше се като рак, спал в ледник.

В Арстрид, последното отбелязано на картата село, ловецът му бе купил топли и удобни дрехи от сива и синя вълна, но дрехите не растат като децата, без да говорим за продължителното им носене: те се късат, разпарят се, а на места платът просто се беше протрил от носене. Сега всичко останало по него представляваше кажи-речи само превръзка около бедрата, която не го предпазваше твърде от студа.

Йорш си спомни за добрите времена, когато неизменно спеше на топло, покрит с равномерен слой от пеперуди, който топлеше тялото му. И от какво толкова се оплакваше! С достатъчно чувство за хумор съдбата бе изпълнила всичките му желания. Сега имаше изобилие от затруднения и несигурност; би дал много, за да преживее няколко предсказуеми и скучни до смърт дни.

Спомни си как като малък, едва тригодишен, почти не умря от студ, глад и страх в тъмнината и дъжда. Тогава помоли съдбата за малко топлина и малко изобилие, а после в продължение на тринайсет години му втръсна от всичко това. Очевидно съдбата няма понятие за златната среда.

Дракончето още спеше. Лек сняг покриваше гората от лиственица, където бяха прекарали нощта. Йорш предпочете да напусне библиотеката не само за да бъдат спасени останалите книги, но и защото малкият, много жизнерадостен, постоянно махаше с опашка, а събаряните сталактити все пак можеха да са смъртоносни.

Юношата елф излезе от гората. Между последните дървета и ледника растеше арника. Вчера Йоршкрунскваркльорнерстринк с

всички сили се бе опитал да внуши на дракончето образа на голямо поле планинска арника с надеждата тя веднага да израсне пред крака му. В отговор той получи всичко на всичко едно отчаяно „пийииииип“, изразяващо неразбиране, и неизбежния смъртоносен пламък — обгореното рамо още му го напомняше.

Явно, че материализацията се осъществяваше само когато малкият изпитваше грандиозни усещания; например купчини радост и наръчи от нежност. Обикновената необходимост от малко арника за лечение или за предотвратяване на изгаряния не влизаше в нужната категория чувства.

Освен това на малкия започнаха да му никнат зъби: средните големи зъби вече почти се виждаха, а започнаха да се забелязват и задните, и страничните. Това, разбира се, причиняваше сърбеж на венците и дракончето постоянно гризеше нещо. Все едно къщи да имаш плъх с тегло хиляда и шестстотин фунта. Като се имаше предвид колко книги изгоряха и колко се превърнаха в пепел, възникваше рискът знанията на бъдещите поколения значително да намалют.

Йорш доуца до арниката — бяха всичко на всичко няколко стръкчета, но дано да стигнеха за гърба и за рамото му. За да се изгаси дракончето или поне да се намали неговият огън, трябваша още бял равнец и пурпурен напръстник, но в книгата, за съжаление, не се посочваха точните дози. Препоръчваше се в запарката цветовете да са малко, защото голямото количество би отровило или убило дракона. Колко е това малко и голямо?

Поради тези съмнения се налагаше да търпи изгарянията. Оставаше му едно: да се постарее да намали тяхното количество, като избягва причините за каквито и да било неочаквани емоции на малкия.

Йорш приключи с арниката и стана. Зад гърба му в синьото небе се белееха заснежените върхове на Черните планини, а пред него се откриваше широка долина.

Погледът на елфа блуждаеше наоколо. Малката елхова гора, откъдето вчера бе изскочила лисица и изплашила Ерброу с внезапната си поява, още димеше. А бодливите къпинови храсти, където дракончето бе останало поразено от чудесното летене на пеперудите, вече бяха угаснали. Накуцвайки, Йорш се отправи обратно към гората.

Ако Ерброу се събудеше и не го видеше до себе си, сигурно щеше да се изплаши и тогава неизвестно още колко дървета щяха да се превърнат в горящи главни.

Дракончето все още спеше. Йорш седна до него и лекичко го поглади. Почувства под пръстите си меката, топла козина с изумруден цвят. „Новороденият дракон тежи хиляда и шестстотин фунта“ — пишеше в книгата.

Хиляда и шестстотин фунта бедствия и разрушения. Хиляда и шестстотин фунта мека козина и нежности.

Хиляда и шестстотин фунта катастрофи и изгаряния. Хиляда и шестстотин фунта блестящи люспи и обич.

Дракончето се събуди, протегна се и се прозина широко. В резултат върхът на столетния бор в края на гората мигновено се изпепели.

Щом видя елфа, Ерброу се усмихна щастливо и радостно се засмя. Йорш успя да се отдръпне навреме: вече се бе научил да реагира моментално, но розмариновия храст се запали. Йорш продължи да милва дракончето, а то блажено размахваше опашка. Притискаха се един о друг, застанали до пламтящия храст, който приятно затопляше въздуха и хвърляше златни отблясъци върху спускащата се мъгла. Дракончето погледна към него с възторг и Йорш ласкаво целуна малкия по върха на носа. Един вид новородено братче. Ерброу се зарадва, силно замаха с опашка и една от листвениците, разцепвайки се на две, рухна на земята. Йорш отново се отдръпна: определено беше придобил котешки рефлекс. Да, наистина сякаш имаше малко братче. Хиляда и шестстотинфунтово малко братче.

Хиляда и шестстотин фунта, от които поне половин дузина бяха възпламенителни жлези.

Йорш вече не беше сам до хоризонта, но съвсем очевидно съдбата — във всеки случай неговата съдба — нямаше никакво понятие за златната среда. Само да го болеше по-малко гърбът!

Йорш взе старата си бродирана торбичка, която носеше през рамо. Отвори я и извади свитък пергамент и шепя златист фасул за малкия. Дракончето беше лудо по него и радостно започна да яде зърната едно по едно много бавно като всички новородени дракони.

Драконът престава да е новороден, ако започне да лети. Само тогава започва да се проявява неговата безкрайна мъдрост, само тогава проумява смисъла на словото и на писмото, и какви големи повреди нанася неговият огън...

„Ако“, а не „когато“. Причина, а не само времева зависимост. Само след като драконът се научеше да лети, след своя първи полет, той преставаше да е новороден. Към текста бе приложена и илюстрация. Емоциите от полета в съчетание с действието на гръдните и гръбните мускули осигуряваха най-пълно развитие на драконовия мозък.

Накратко казано, опекунът на дракона имаше задължението да го научи да лети. И докато това не се осъществеше, добре беше той да разполага със запаси от големи количества планинска арника.

Въпросът е — как? Можеш да се научиш да летиш, като имитираш някого.

Йорш не можеше да лети. Целият му опит в това отношение се свеждаше до няколко часа люлеене на люлка. Но първата идея, която му дойде в главата, му се стори проста и гениална. Той сложи ръка върху огромната главица на дракончето и с всички сили се съсредоточи върху ятото кръжащи над тях птици. Не проработи. Дракончето започна да прави опити да чурулика (изгаряне по дясната ръка на Йорш и опожарени осем дървета розов грейпфрут) и прекара половин ден, убедено, че тежи само една осма от унцията. През това време изкорени три виещи се храста розови грейпфрути, докато се опитваше се да се задържи върху тях с две лапи, както правят птичките.

Втората идея се оказа по-практична. Йорш си направи две крила от листата на изкоренените грейпфрути вместо пера и се опита да демонстрира механиката на полета. Малкият гледаше напълно объркан как елфът бяга насам-натам по поляната, размахвайки гигантските крила от листа на розов грейпфрут.

В един момент Йорш беше готов да се просне като мъртъв от сърдечен пристъп в резултат на цялото това тичане. И точно тогава най-неочаквано Ерброу намери жаба. Първоначално се уплаши, защото дотогава още не бе виждал жаба, и последвалият пламък изгори

напълно една дива слива, растяща недалеч. После обаче дракончето започна да играе, радостно скачайки на всички страни.

Без да пада духом, Йорш реши да усъвършенства своите нагледни лекции: изкачи се на една скалиста теснина, за да се зарее после надолу. Пречката се състоеше в това, че измина много време, откакто бе прочел инструкциите за правене на летящи машини, и, за съжаление, вече беше невъзможно да ги прочете отново — книгата за летящите апарати се бе овъглила по време на второто кихане на малкия, а текстовете за въздушните балони и за вятърните хвърчила — по време на първото кихане.

Или крилата бяха недостатъчно големи, или ъгълът на наклона на листата-крила беше неправилен... След първия опит Йорш жалко се строполи в израсналата тинтява, обвит в облак грейпфрутови листа. Дракончето изпадна в ужас: по планинския склон задълго останаха следи от неговия безутешен плач. Йорш се научи да гаси пожари, прибъгвайки към преобърнатата формула за запалването на огън. Ала енергията на огъня не изчезваше напълно, тя се концентрираше в главата на юношата, по-точно в областта на челото, около носа, където оставаше да гори. Наподобяваше нещо средно между вътрешно изгаряне и убийствено главоболие. Елфът, разбира се, би го понесъл без проблем, ако не изпитваше болките в глезените, изгарянията по гърба и дълбоките драскотини на лявото коляно, без да броим натъртените лакти и навяхването на палеца на левия крак.

Очите и пръстите на юношата елф пробягаха по редовете на старинния пергамент, независимо че вече го знаеше наизуст. Държеше в ръка цветове от планинска арника и свеж сняг и с тях обтриваше всички болни места — изгаряния, порязвания, контузии, драскотини, навяхвания, разкъсана кожа и синини. Изведнъж той подскочи. Имаше още един лист, последният лист на книгата, който не бе успял да разлепи. Сега той неочаквано се отлепи сам и текстът можеше да се чете. Оказа се, че планинска арника заедно със свеж сняг и дим от розмарин ефикасно помагат за реставрацията на плесенявали пергаменти! Това представляваше истинско откритие, достойно да бъде вписано в „Инструкция за съхраняване и реставрация на древни ръкописи“ — ако малкият вече не я е беше изгризал.

На последния лист се четяха няколко реда.

Ако не се намери кой да разказва на дракона приказки за изгубени принцеси и прекрасни принцове, има още една възможност: да се четат книги. Едно ново племе живи същества се роди от съюза между хора и елфи. Те не са като елфите, които обичат само книги за науката или книги, обясняващи как се правят нещата; не са и като хората, които не познават всички книги, защото след разрушаването на империята и идването на мръсните варварски народи, те станаха простаци, свине и още по-лошо от тях.

Йорш прочете текста още веднъж, после го препрочете и продължи да препрочита редовете, докато не остана и сянка съмнение, че всяка дума, всяка сричка и всяка буква са се запечатали в главата му буквално като нагорещено желязо върху кожа.

Ерброу дояде фасула и блажен, и щастлив, дойде да получи своята порция нежност.

Създания, родени от хора и елфи. Следователно браковете между хора и елфи невинаги са били забранени, невинаги за това са изгаряли на клада. Всъщност, ако добре се помислеше, щом са ги забранявали, това означава, че някога са били възможни.

Винаги бе мислил за себе си като за единствено същество. Единствен юноша. Единствен младеж, единствен мъж, единствен старик, който умира сам сред книгите си. Сам или в компания на дракона.

А се оказваше, че не всичко е така: той би могъл да се съедини с човешко момиче. От тази мисъл сърцето му тревожно се сви. Човешкото момиче би било човек, тоест с всички свойствени за човека характеристики. Сълзи, които капят като вода от очите и от носа. Хората рядко имат светли коси и сини очи. И най-често зъбите им са гнили. Момичето сигурно щеше да яде мъртво месо и да мачка с пръсти комарите. Не, не от това се свиваше неговото сърце, а по-скоро неговият стомах.

И като добавка техните деца щяха да бълнуват за принцеси, изгубени из полетата с фасул и отново намерени в полета с грах.

А неговото драконче, ако не разрушеше до основи цялата библиотека чрез пожари и срутвания, някога щеше да снесе яйцето си. Осигурени му бяха добре защитено място, плодове в изобилие и колкото иска отвратителни идиотски романи.

Изведнъж в паметта на Йорш изплува предсказанието, прочетено в Далигар.

Там се споменава за някакъв елф — най-могъщият и последният. Сега вече знаеше, че всичко това се отнася за него. Най-могъщият и последният елф щеше да се срещне с последния дракон. Йорш изтръпна при тази мисъл. Последен? Последен — в смисъл че сега драконите съществуваха само по един, или защото неговият дракон нямаше да снесе яйцето си и щеше да стане последният в племето?

Струваше му се, че там беше написано и друго: съдбата му бе отредила да се ожени за момиче с името на утринната светлина, дъщеря на мъжа и жената, които... Имаше още четири думи, но той не бе успял да ги дочете. Не е лесно да се чете писмеността на втората руническа династия, особено когато си в ръцете на бягащ човек. Само ако беше успял да прочете последните три думи след „които“! Ако ловецът, който го носеше на ръце, беше забавил малко своя бяг! Тогава щеше да прочете цялото предсказание и сега щеше да знае точно какво му с отредила съдбата. Но ако ловецът се беше позабавил, щяха да ги хванат и да ги обесят. Това навярно също щеше да промени неговата съдба, така че беше по-добре да не се оплаква. Как не намери начин поне да разбере защо тогава им се разсърдиха в Далигар! Той, естествено, беше елф, но единственото, което бе направил с помощта на вълшебство в град Далигар, беше да възкреси кокошката. Беше прекрасна кокошка с пера в топло кафяво.

Но той знаеше точно, че му предстои да се ожени. Да се ожени за момиче е името на утринната светлина.

Необходимо беше да научи дракона да лети. На всяка цена трябваше да научи дракона да лети. Хрумна му нова идея и се надяваше тя да проработи.

Йорш се отпави към заснежените върхове. Ерброу го последва със ситни крачки. Не усещаше студа под топлата си козина и

изумруденозелените люспи.

Елфът потръпна зиморничаво. Съсредоточен върху усещането за топло, той успяваше да се спаси от замръзване, ала все едно — беше ужасно студено. Растителността оредя. Снегът стана дълбок. Долу, в долината, неотдавна падналият сняг покриваше едва-едва тревата, но тук, на високото, се беше натрупал върху снега от предишната зима.

Йорш намери подходящо място. Беше го видял още от долината — на голяма, издигаща се към небето скала на двайсетина фута от върха. На около хиляда фута отвесно надолу сред гранитните върхове, стърчащи като десетки кули, започваше дефиле. В края му се откриваха долини с гори от лиственица, които преминава в поляни, а още по-нататък в цялото си великолепие се разкриваше морето.

Цареше непоносим студ. И все пак мястото беше отлично. Йорш смяташе да започне да играе на гоненица с дракончето и да го увлече след себе си до края на скалата. Възнамеряваше неочаквано да скочи от скалата: малко по-надолу се намираще малка ниша, сякаш издълбана нарочно за целта. Догонвайки го, Ерброу щеше да падне и във въздуха неизбежно щеше да разтвори широките си криле, за да полети между скалите. В теснината имаше достатъчно пространство и не съществуваха никакъв риск малкият дракон да се строполи в дефилето. Планът беше прост и гениален.

Йорш започна да тича, размахвайки ръце, смееше се и викаше малкия при себе си. Ерброу, щастлив, пищеше от радост. Малки огнени пламъци топяха снега и затопляха въздуха.

„Сега“ — помисли си елфът и се затича по-бързо. Зад него земята се тресеше от тежкото тропане на малкия дракон. Йорш стигна до ръба, скочи и бързо се скри в нишата. Сърцето му щеше да изхвъркне от гърдите. Зад него дракончето не успя да спре. Неочаквано се оказа без опора под краката си, изплаши се, не разтвори крила и се сгромоляса в скалистата теснина дваисет фута по-надолу.

Ерброу се страхуваше да се надигне: за пръв път в живота му беше болно, много болно. Калната му кожа беше в кръв, а предпазващите го люспи — в драскотини и изпомачкани. Дракончето дори не плачеше. Бавно повдигна глава и се огледа за Йорш. Най-ужасно от всичко беше погледът на малкия. Широко разтворените му очи не се откъсваха от елфа.

Хиляда и шестстотин фунта изумление. Хиляда и шестстотин фунта отчаяние, страдание и разочарование. Дори новороденият осъзнаваше, че това е направено нарочно. Как бе могъл да постъпи така с него? Защо?

Дракончето опусна глава и едва сега заплака жадно. От гърлото му не излизаше никакъв пламък, сякаш огънят в него беше угаснал.

Йорш се чувстваше ужасно. Оброни глава върху гърдите си. Не издържаше да гледа тази картина.

Елфът отново се оказа под похлупака на самотата, не му достигаше въздух да диша.

Преди време се влачеше съвсем сам в тинята и дъжда. Един мъж и една жена го спасиха, ала не успяха да го утешат. Те бяха човеци, а той — елф и стената на различие и неразбиране бе останала между тях.

Повече от десет години прекара с един дракон, дотолкова погълнат да измъти яйцето си, че не само не забелязваше елфа, но и не се интересуваеше от неговите мисли. И сега елфът отново беше сам.

Искаше му се някой да го утеши и да му каже: „Браво, ти направи всичко по силите си. Не се безпокой, сега аз ще се погрижа за всичко“.

Никой никога не му беше казал: „Не се безпокой, сега аз ще се погрижа за всичко“.

Искаше му се някой да го повика, когато вечерята е готова. Искаше му се вечер някой да му подпъхне одеялото.

Искаше му се да дойде някой по-голям и по-силен и да помогне на дракончето, някой, който да знае какво да каже и какво да направи, за да облекчи страданията на малкия.

Но нямаше никой. Беше само той. И малкият отчаян дракон.

Налагаше се да направи нещо. Спомни си как бе възкресил заека и кокошката, когато се намираха отвъд този свят и живот. Как бе помогнал на Сайра да изхвърли водата от белите си дробове. Нямаше по-голям и по-силен. Беше само той. А това беше по-добре от нищо.

Беше само той. И това трябваше да е достатъчно. Трябваше да се доближи до дракончето, да го избави от болките, да заздравя раните му. Йорш не можеше да заличава своите рани, но можеше да заздравява чужди.

Дракончето се нуждаеше от утеха, а също и той. Човек може да се утеши и сам, но с двама става много по-добре: когато утешаваш някого, преминава и твоята болка.

А освен всичко друго трябваше да го научи и да лети. Двамата все пак щяха да успеят. Дракончето просто беше още твърде малко.

След няколко месеца щяха да опитат и навярно тогава то щеше да разбере всичко. Явно бе започнал прекалено рано. Йорш излезе от нишата, вдигна глава, изправи наболяващите го плещи и се отправи към малкия... Но по непредпазливост настъпи един паднал клон, контузеният му глезен не издържа, Йорш изгуби равновесие и полетя надолу по скалите. Пролетя двайсетина фута и падна право върху дракончето. Сдържани вопли замениха жалния плач на малкия. Ерброу подскочи от болка и Йорш отлетя встрани: дълъг полет във формата на съвършен полукръг като арките на първата руническа династия.

Елфът се приземи до самия ръб на скалата — оттатък започваше пропастта. Успя да се хване с ръце за един къпинов храст, наполовина висейки над дефилето. Под него — след скок от хиляда фута — се намираше смъртоносният гранит на дефилето.

— Помогни ми! — извика той с цяло гърло към дракончето. — Протегни ми опашката си! Спаси ме!

Вцепенен, малкият не откъсваше очи от него. Дракончето се бе парализирало от страх.

Хиляда и шестстотин фунта абсолютно неразбиране.

— Опашката! — извика още един път Йорш. — Подай ми опашката си!

Падайки, той си бе наранил ръцете, все още незараснали от старите изгаряния, а сега се бяха набили и с трънчетата на къпините.

Елфът полагаше неимоверни усилия да се задържи, но ръцете му не издържаха.

— Ще умра, не позволявай да умра! Опашката ти, можеш да ме спасиш, проклет звяр, направи нещо!

Хиляда и шестстотин фунта абсолютна, зашеметена безполезност. Ръцете на елфа се разтвориха и той полетя в бездната.

Йорш се опита да помисли какво още да направи, не да се спаси, а да страда по-малко в момента на удара. Зададе си въпроса, дали ще умре веднага и ще почувства ли болка. Спомни си за майка си. Сега

навярно щяха да се срещнат. Но тази мисъл не го зарадва. Всяка фибра от тялото на елфа жадуваше да живее.

Изведнъж всичко позеленя. Небето, слънцето, неговите широко разтворени ръце при падането и тялото му, снегът високо по върховете. Всичко. Над него се бяха разтворили две огромни зелени крила, през които просветваше слънчевата светлина.

Дракончето летеше! Все пак го бе научил да лети.

Йорш реши, че не бива да се надява много.

„Той просто ме повтаря — мина му през ума, — имитира ме. Сега ще се чуе радостното «пиииииииииииииип» и вместо да се разбия в камъните, ще изгоря жив.“

В този момент погледът му срещна погледа на Ерброу. Хиляда и шестстотин фунта решителност. Хиляда и шестстотин фунта твърдост. Малкият летеше към него на помощ. Когато падна, дракончето се удари силно и разбра, че можеш болезнено да се нараниш. Сега то летеше с желанието да предотврати падането на приятеля си на земята. Малкият се стараеше с всички сили и вече беше почти до него. Йорш затвори очи и затаи дъх — сега дракончето ще сграбчи тялото му с острите си нокти! Вероятно ще го спаси от падане, но ще го проние с ноктите си.

Почувства хващане, което го изтласка нагоре. С предните си лапи Ерброу го бе хванал за китките. Хващането беше силно, решително и за учудване меко... Лапите на дракончето се оказаха меки като на кутре и то дори не го докосна с ноктите си. Мозъкът му се разбиваше и работеше!

Хиляда и шестстотин фунта ум.

Дракончето отново се издигна решително нагоре и се отправи към хълмовете зад Черните планини. Те вече летяха над живописни местности, където лозята се редуваха с ябълки. Йорш напрегна коремните си мускули и вдигна крака нагоре, сякаш се готвеше да направи кълбо напред. Ерброу схвана намерението му и го улесни, като наведе дясното си рамо и в подходящ момент отпусна хватката на китките на елфа. Йорш се озова върху гърба му. Получи се, сякаш бяха умели акробати, тренирали дълги години. Долу, между редовете на някакво лозе, елфът видя мънички фигури, които се разбягаха на всички страни.

— Да се махаме оттук! — извика той.

След широк завой се насочиха към морето, от другата страна на Черните планини. Понякога се издигаха високо над облаците, друг път едва не докосваха върховете на листвениците. Йорш видя, че неговата библиотека практически е изолирана от околния свят: свличанията, станали по всяка вероятност през последната пролет, с нейните обилни дъждове и топенето на ледника, бяха засипали стъпалата, по които бе дошъл със Сайра и Монсер, и пътя, по който неговите спътници бяха напуснали пещерата. До библиотеката сега беше възможно да се стигне само на крила. И ето че накрая пред тях се откри хоризонтът, чиято ясна линия нарушаваха само летящите чайки. Вятърът развяваше косата на елфа. Шумът на морето се сливаше със свистенето на вятъра и гласовете на птиците.

Гърбът на дракона сякаш бе предназначен за седло на конник: между същинските крила се намираха две вътрешни малки крила, покрити с мека козина. Когато забеляза, че Йорш трепери от студ, драконът го покри с малките крила. Беше невъзможно дори да си представи по-удобно място.

Долината под тях се разстиляше в цялото си великолепие. Ерброу се спусна безстрашно към земята, почти докосна върховете на дърветата, отново се издигна нагоре и пак полетя надолу, почти до тревата на поляната, и пак се устреми към небето.

Небето се огласи от рева на дракона — твърде по-слаб и по-дълбок от неговото обичайно „пийииииип“ — и пред тях се запали огнена полоса. Бързо преминаха през пламъка, без да го усетят, както не усещаш пламъка, ако бързо прокараш ръка над запалена свещ.

При всеки рев небето за миг се превръщаше в огнено злато и след това изведнъж приемаше обичайното си светлосиньо оцветяване. Дракончето се сниши към повърхността на морето и докосна вълните. Йорш почувства солената пяна по лицето и косата си. Вълните се гонеха една след друга, а чайките кръжаха из безкрайното небе.

Той си каза, че животът се дели на „до“ и „след“: до и след момента, когато за пръв път видиш море. И в живот, в който липсва този момент, навярно не достига нещо.

Ерброу здраво затвори над него вътрешните си малки крила, за да го затопли и задържи сигурно върху гърба си... и след това се потопи. Йорш отново си представи, че е риба. Солената вода около него веднага се превърна в истинска наслада. Срещу тях плуваха група

делфини и с интерес наблюдаваха невиджаното зрелище. Мярна се делфин майка, редом със своето малко, и за миг сърцето на Йорш се изпълни с тъга по неизживяното детство, но драконът наново се издигна към небесата направо през ято чайки и тъгата на елфа се разсея в капките морска пяна, останала под тях.

Драконът отново изрева със своя нисък и силен като ловджийски рог глас. От устата му не излезе никакъв огън.

Йорш се разсмя: най-сетне бе намерил нужното средство. За да потуши огъня на дракона без аконитум, напръстник и арника, беше достатъчна обикновената морска вода!

Не спираше да се смее, защото да летиш към небето, да се спускаш в морето и отново да се издигаш в небесата с коси, развявани от вятъра, наоколо да кръжат чайки, а от водата да те гледа малък делфин, да се гмурка, да скача и да те кани да си играеш — това е истинско щастие. Йорш се смееше, защото настъпи краят на неговата самота, а това с още по-голямо щастие от летенето. До себе си, или по-точно, под себе си, имаше истински брат, голям и силен.

С този полет той и Ерброу се устремиха към линията на хоризонта, като оставиха зад себе си тъгата и самотата.

Елфът се наклони към дракона и го прегърна. Зарови лицето си в изумрудената козина и замря. Драконът изрева от радост. В същия момент пламъкът му прониза въздуха като дълъг слънчев меч.

Слънцето се спусна зад хоризонта и скоро съвсем изчезна. Звездите осеяха небето. На земята се различаваше единствено малко островче с огромна дива череша и свършената линия на хоризонта, където морето се слива с небето.

СЕДМА ГЛАВА

Роби се излежаваше лениво на слънце, а минутите и часовете изтичаха край нея, както вода тече около камък.

Откакто драконът закри слънцето със зелените си крила, те не бяха работили нито ден повече. Никой и не мислеше да търси Йомир. Започнаха да ги хранят малко по-добре, а Роби дори не я наказваха. Случи се невероятното. Изминаха само няколко дни, но споменът за случилото се, откровено казано, така се обърка, изопачи и преплете с безброй последващи версии, че истината стана направо неразбираема.

В крайна сметка най-поддържаната версия беше следната: в небето се появил огромен дракон, похитил бедната Йомир, а останалите сираци се спасили благодарение на смелата защита на Страмацо, който се бил с дракона и, геройски проливайки кръвта си, прогонил чудовището. Най-смешното беше (стига, разбира се, да имате достатъчно чувство за хумор), че след третото повторение всички действително повярваха в разказа. Истината потъна в земята точно като разлетия гроздов сок. Забравиха да накажат Роби. Дори точно обратното, след многобройните повторения на историята за дракона вече смятаха момичето за първия човек, подал сигнал за тревога. Тя, естествено, не стана героиня, но все пак се превърна в едно от главните действащи лица. Недалече от нея Тракарна, подпряна на оградата, разказваше случката на пратеника от Далигар:

— ... и тогава това момиче, Роби, подаде сигнал за тревога. Нейните родители са били негодници, истински престъпници... — лека въздишка — но, за щастие правосъдието се занима с тях, а тя съумя да направи нещо полезно благодарение на полученото тук възпитание. Не се е ръководила само от любов към справедливостта, разбира се, но и от страх пред дракона — кратка усмивка — и в резултат на нашето влияние направи правилния избор. Ах, ако можехте да го видите моя Страмацо — трогателна усмивка озари лицето ѝ, а погледът и се зарея в далечината, — той скочи на крака, хвана огромния кош с грозде и го размаха като импровизиран щит...

Накратко казано, не последва никакво наказание за Роби и никакво дирене на официално загиналата Йомир; затова пък Страмацо получи четири награди: за безстрашие пред врага; за великодушно отношение към малолетните, спасени от чудовището, без да държи сметка колко са недостойни; за пренебрегване на опасността и за проявената любов към Далигар, защото в момента, когато той геройски прогонил дракона, хвърляйки към него пълния кош с грозде...

— ... Страмацо извика: „За Далигар и неговия Съдия-администратор!“ и се хвърли срещу дракона... — разнесе се леко трогателно хлипане, съпроводено от сълзи в очите. — Силно изплашено, чудовището хукна да бяга: разтвори огромните си криле и с остатъка от малката Йомир в устата...

Роби се радваше, че Йомир е на свобода и при своите родители, но се чувстваше ужасно без нея. Повече от всякога ѝ се искаше да поговори с някого, да обсъди и да разбере какво се е случило.

Истински дракон в небето. Зелен. Също като в нейния сън. Драконите не са изчезнали и сънят и не е бил измислица. Въпреки че слънцето блестеше право в очите ѝ, Роби видя човешка фигура да се люлее опасно в лапите на дракона. Отначало ѝ се стори, че той носи уловена жертва, но човекът изведнъж се издигна и се настани удобно на гърба му. Там замря за няколко мига, целият залят от слънчевата светлина, широко разтворил ръце, сякаш желаше да прегърне целия свят. Това беше последната ясна картина. После драконът зави към Черните планини и бързо изчезна зад тях. Значи той наистина съществуваше и при това носеше някого на гърба си.

Кой е той? Принц ли? Или друг? Мислите на Роби се раздвоиха. Според едната част сънят беше истина, драконът бе прилетял на помощ и я беше спасил само със своята поява. Скоро щеше да се върне, за да я вземе със себе си. Щастие изпълваше Роби, надеждата бликаше, споменът за изумрудената светлина я огряваше отвътре, както свещ осветява тъмна стая.

Другата част от мислите ѝ напомниха, че в такива мечти няма нито смисъл, нито логика: в края на краищата, тя не е принцеса или нещо подобно.

На света съществуваше един дракон с някакъв тип върху него и точно когато се намираще в опасност и в пълно отчаяние, беше прилетял съвсем случайно и я бе спасил със своята поява. И пак

съвсем случайно този дракон и драконът, който и се присънваше всяка нощ, след като унищожиха нейното семейство, си приличаха като две капки вода. Дали беше чисто съвпадение?

Още една мисъл не даваше покой на Роби, неприятна като червеи, противна като гъсеница, каквито намираще в гладките и блестящи на вид череши. Ами ако думите на Тракарна и Страмацо са истина? Да са истина, а не лъжи и клевети? Например да е истина, че тя не е като всички останали деца. Да е истина, че нейното семейство е било... лошо. Семейство, което... Роби изпита отвращение от тази мисъл. Семейство, което... е помагало на елфи. Не, това е ужасно, това не е възможно. Родителите ѝ бяха добри, изключено беше да са извършили толкова гадно и ужасно престъпление — да помагат на елф и то за пари. Именно в това ги бяха обвинили: укривали били елф в замяна на златни монети, с които купили къща, чифлик, крава, кон, овце, кокошки и овощна градина. Който е помагал на елф, може да има и връзки с дракон. А елфът, за когото ставаше дума, не беше просто кой да е елф, ами Елфът, същият, който бе хвърлил в ужас Далигар година преди нейното раждане. И именно Съдията-администратор спасил тогава града от ужасното същество, от звяра, жадуващ кръв, който щял да се позабавлява, изстребвайки масово всички войни, жени, деца, кучета и дори кокошки, ако мъжествеността и храбър Съдия-администратор не го бил спрял със своята смелост.

Подробностите около тази история никога не се изясниха. А и въобще цялата легенда предизвикваше някои съмнения у Роби. През живота си не бе срещала дете, чиито родители да са убити от кръвожадният елф от Далигар, независимо че всички сираци от земите Далигар бяха събрани тук, в този дом с нея.

Ако този елф е бил толкова могъщ, че само при изричането на ужасното му име всички войни се обръщаха в бяг, как Съдията-администратор е успял да го срази? Вероятно както Страмацо храбро се бе сборил с дракона? Роби се закиска. На сърцето ѝ отново стана радостно. Ами ако всичко е обратно? Ако не е истина, че драконите са лоши, а елфите — зли? Ако е лъжа като героичната схватка на хълма с лозята?

— Героична схватка, ге-ро-ич-на! — продължаваше да се разнася гласът на Тракарна. — От него течеше кръв като от пропукана бъчва с младо вино...

Ами ако драконите са добри и един от тях пристигне да я търси? Роби затвори очи: гладът и тъгата изчезнаха и на тяхно място застана познат образ — драконът се намираще толкова близо, че закриваше небето. Роби различаваше всяка от извивките на златистата му кожа, които се редуваха с изумрудените люспи.

Макар очите ѝ да бяха затворени, тя почувства, че някой стои до нея. Също както чувстваш, че някой те гледа. Роби отвори очи — пред нея, нос срещу нос, клекнала, стоеше Гала. Крескио и Морон, със скръстени на гърдите ръце, се намираха на няколко крачки. Гала се вираше в Роби от упор, както се гледа мравуняк с червени мравки: с леко отвлечение и с малко страх.

Роби съобрази, че за нея бедите още не са свършили. Изправи се на крака и измери с поглед и тримата.

— Къде отиде Йомир? — изсъска Гала.

Беше дребна на ръст, със светла коса, спускаща се върху лицето ѝ, което ѝ придаваше див и свиреп вид. Присъствието на двамата бандити ѝ вдъхваше сила и увереност; без големите момчета тя никога не би се приближила до Роби.

— Изяде я драконът, не помниш ли? — без да трепне, отговори Роби.

— Не е вярно — натърти Гала. — Ти знаеш нещо! Драконът се появи точно навреме. Ти и твоите родители сте били приятели с елфите — ядовито добави тя, гледайки недружелюбно Роби, — а приятелите на елфите са приятели и на драконите.

— Добре, да отидем да попитаме Тракарна дали е истина всичко, което тя разказва, или не — невъзмутимо предложи Роби и се обърна, все едно тръгва към оградата.

Крескио и Морон я наблюдаваха няколко секунди, изкривиха устни, вдигнаха рамена и се отдалечиха, гледайки накриво, като хвърлиха злобен поглед на момичето. Остана само Гала.

— Драконът застана от ужас, между предните му зъби още се виждате ръката на горкото момиче... — продължаваше да нарежда Тракарна.

— Не е истина — повтори Гала с глас, пълен със злоба и ненавист.

Очите ѝ се напълниха със сълзи и безкрайна обида. Някой бе рискувал живота си, за да прегърне отново Йомир, своята дъщеря. Но

никой и никога не беше търсил Гала.

Роби гледа дълго момичето и неочаквано произнесе нещо абсолютно нелепо:

— Рано или късно някой ще те вземе оттук.

Думите се откъснаха сами от устните и; след като ги произнесе, Роби се ужаси. Думите бяха безсмислени и жестоки, защото да нямаш никого и нищо е безкрайно по-добре, отколкото да живееш с илюзии, които рано или късно се разбиват. Но тя просто не се сдържа. Роби гледаше Гала; дребното ѝ лице под светлите кални коси, разярените и, пълни с отчаяние очи и неочаквано за себе си повтори:

— Рано или късно някой ще те вземе оттук.

Калното лице на Гала пребледня. Очите ѝ се разтвориха широко. Сложи ръце върху устата, за да задуши вика си. Или стона си. На лявата ѝ ръка липсваше палецът — най-важният от всички пръсти. Изведнъж в главата на Роби изникна образът на ръката на Гала с всичките пет пръста. Навреме си прехапа езика до кръв, за да не изрече думи, които щяха да се окажат съвсем абсурдни и прекалено жестоки.

— Ти си вещица, нали? — шепнешком попита Гала. — И твоите родители също? Затова дружите с елфите? Ти... ти наистина можеш да знаеш... Истина ли е?...

Роби не отговори нищо.

— Страмацо се обливаше в кръв и кал... — не преставаше да дрънка Тракарна.

Изведнъж приглушен вик прекъсна нейния разказ. Над главите им кръжеше в целия си ужасяващ блясък драконът с изумрудените крила. На гърба му имаше малка бяла фигура. Вопли се разнесоха от всички страни. Хората се разбягаха кой където види. Съвсем забравил за своето героично минало, Страмацо прекъсна хъркането си и се показва невероятно бърз в бягането до най-близкия плевник. Пратеникът от Далигар, донесъл наградите, беше прекалено зает да бяга в противоположната страна, за да забележи колко се разминава постъпката на Страмацо с разказа за сражението. Тракарна също се скри в плевника, но преди да стигне до него, бягайки, се спъна в едно от децата и падна. Сега нейната светлосиня туника, бродирана със сребърна нишка, напомняше повече на кални парцали, облепени със слама. Крескио и Морон бягаха надалеч. Единствено Роби остана неподвижна и разглеждаше дракона. Лека усмивка се откъсна от

устните ѝ. Драконът очерта последен кръг в небето, зави към Черните планини, прелетя над техните върхове и се скри от погледа. Очевидно неговото убежище се намиреше наблизо. Гала остана до Роби. Продължаваше да гледа момичето с ужас. Тя също не избяга. Накрая Гала попита:

— Сега, когато Иомир вече не е тук, може ли да спя до теб?

Роби нямаше нужда да размишлява.

— Разбира се — отговори кратко тя.

ОСМА ГЛАВА

Не знаеше как.

Дракончето спеше спокойно, с опашка, увита два пъти около туловището му; приличаше на птичка в гнездо. Вятърът свистеше не само навън, но и в библиотеката, защото многобройните „пийип“ на новородения Ерброу бяха изпочупили едно след друго всички кехлибарени стъкла, а Йорш нямаше ни най-малка представа как да ги поправи. Все пак в пещерата вятърът духаше по-кротко, а и вулканичната пара топлеше обитателите на библиотеката. Беше далече от идеалното, но полуголият елф, общо взето, можеше да живее при такава температура.

Кацнал на един сталактит като сова на клон, Йорш се опитваше да направи равносметка и да осъзнае своето положение.

Как да си намери дрехи? Не бива да ходи насам-натам полугол. Скоро щеше да дойде зимата. Засега снегът покриваше само върховете, но днес-утре щеше да затрупа целия свят. Пък и хората не обичат елфите. Навярно още по-малко обичат полуголите елфи и най-вече още по-бързо ги разпознават. Топла качулка не само щеше да го пази от настинка, но и да скрива цвета на косата му и островърхите му уши, а и да предпазва главата му от камъните, които хората евентуално биха хвърлили по него.

Как да научи дракончето да чете и да пише? Опита се да си припомни как баба му го бе научила да чете, по спомените не стигаха толкова далече в миналото, че да се сети за времето, когато четенето му е било непознато. Наистина ли е имало такава време? Или той е можел да чете веднага след раждането си? Едва ли. Когато се родиш, не умееш да правиш нищо. Първо се учиш да говориш, после да четеш. Да, точно така. Именно в тази последователност. Първо се говори, след това се чете. Монсер и Сайра не можеха да четат, но затова пък говореха. И въпреки че тяхната реч беше груба и недодялана, без да споменаваме колко нелогично беше мисленето им, тя несъмнено беше напълно разбираема.

Как да се обръщаш към хората и да избегнеш те да те убият с камъни, и/или да ти одерат кожата, и/или да те изгорят жив, или първо да те убият по някой от гореизброените начини, а после да те изгорят мъртъв? Отговорът беше лесен: трябваше да намери Сайра и Монсер. Те щяха да го приютят, да му помогнат, да го защитят и да го посъветват. Така възникна следващият въпрос: как да намери Монсер и Сайра? Отговор: питайки. А дълги години той не беше разговарял с никого, освен с дракона. Налагаше се да се поупражни и да подготви речта си.

Извинявайте, превъзходителство... или глупак? Коя от двете думи хората смятат за вежливо обръщение? Все още бъркаше.

Не, отначало е редно да подготви приветствена реч, която да произнесе, без да се запъва. В случай и на най-малка грешка към него ще полетят камъни, а това не е желателно за никого.

„Извинявайте, благородни господине (госпожо), не знаете ли къде живеят двама типа, които се казват Монсер и Сайра и са човешки същества?“

Не, за предпочитане е да пропусне частта „човешки същества“, защото е възможно събеседникът да се усъмни дали питащият се явява такъв и тогава щяха да последват камъни.

„Извинявайте, благородни господине (благородна госпожо), знаете ли къде живее жена на име Сайра и мъж на име Монсер?“

Това по-ставаше. Ако му провърви, след няколко години или десетилетия, рано или късно, ще ги намери.

А какво да прави с дракончето? Дори и в мисълта си не допускаше, че ще го изостави. Да го вземе ли със себе си?

Как да скрие зеления дракон, който вече тежеше около хиляда килограма, а след месец теглото му щеше да се удвои? Беше невъзможно. Нима трябва да го изостави? Не и сега, когато дракончето е изгубено и блуждае в пустинята на незнанието. Наложително е да научи Ерброу да чете. Тогава той вероятно ще се приобщи към културата. Дори и без изгорените и изгризаните книги в пещерата има достатъчно томове, та Ерброу да не изпитва самота и да не се чувства изоставен.

Следователно Йорш няма да изостави дракона, а просто ще го остави в библиотеката за времето, необходимо му да намери Монсер и

Сайра и да си избере невеста, като гледа, докато търси, да избягва замървания с камъни, обесвания или изгаряния на огън.

За период не повече от десет-двайсет години.

Неговата човешка невеста несъмнено ще бъде щастлива да прекара живота си на върха на непристъпната планина в компанията на дракона. Не всеки ден ти се удава да срещнеш истински дракон, който е много полезен в домакинството — може да пали огън (за хората това е вечен проблем), на който неговата невеста ще вари фасул. Какво по-прекрасно от живот в библиотека, където са събрани всички човешки знания или поне останалото от тях! Ще отгледат децата си, като ги учат на четене, писане, танци, ще изучават с тях астрономия и геометрия, зоология, ще ги хранят със златист фасул и розови грейпфрути. Ако техните деца никога не ядат мъртви зайци, кой знае, може би ще израснат не така неучтиви грубияни като майка си и ще вонят по-малко от останалите хора.

Планът беше отличен, оставаше само да измисли начин как ще го осъществи.

Йорш се опита да слезе от сталактита, което не беше лесно: Ерброу му бе изгорил обувките, изплетени от стъбла на див мандарин. Случи се няколко дни след като дракончето се изхлузи от яйцето — преди две седмици, когато на Ерброу започнаха да му никнат задните странични зъби — нещо навярно ужасно досадно, защото е съпроводено със сърбеж. А обувките не бяха излишни: подът на пещерата беше покрит не със златистожълти пеперуди, както в недалечни времена, ами с дебел слой птичи курешки.

Не само Йорш забеляза, че в пещерата температурата е висока, отколкото извън нея. Затова през разбитите стъкла в библиотеката влизаха всички, които търсеха подслон. Практически по върховете на всички сталактити имаше гнезда: В пещерата се заселиха врабчета, няколко скореца, по главно свраки. Йорш нямаше как да не забележи, че те са най-бъбривите, най-крещящите и най-заядливите птици и произвеждат огромно количество курешки.

Младият елф пристъпи внимателно и като прескочи от едно по-малко мръсно място на друго, стигна до стената, по която се виеше фасулът. В ъгъла едно войнствено настроено свраче нападаше последните останали и ужасени пеперуди, които въпреки всичко се

съпротивляваха храбро против пълното изчезване на техния вид. Сврачето цвъркаше доволно, когато го сграбчи огромна сова.

То не успя дори да изписука: на всички страни се разлетяха пух и пера, кръв опръска златистия фасул, пода и гърдите на малкия елф. Йорш отново изпита раздразнение и ужас — чувства, които все по-често го връхлитаха в последно време.

Вчера, когато се върнаха след великолепия полет над морето, разбраха, че по време на тяхното отсъствие пещерата се е превърнала в убежище за пернати. Само в централната зала, изолирана от останалите и претъпкана с книги, цареше относителна чистота. Навярно поради огромното количество книги в залата нямаше място не само за тях двамата, но дори и за канарче.

Шумът на ловуващата сова събуди дракона, той отвори очи и надигна глава. Йорш продължаваше да скача между купчините птичи курешки, пера и остатъци от костички, оглозгани от совата. Най-после стигна до Ерброу. Драконът го наблюдаваше внимателно. Следеше го със сънени, но зорки очи. Йорш му се усмихна: той организираше всичко с познаване на работата — учението трябва да бъде приятно и радостно занятие за ученика.

В нито една от прочетените книги за елфите не се говореше за малки деца, но в голяма част от философските текстове се описваха различни методи на обучение. Две трети от авторите съветваха да се бият учениците с линия по пръстите — това щяло да подобри усвояването на предмета; една трета застъпваха теорията, че вниманието на ученика най-лесно се привлича чрез играта. Драконите нямат пръсти, да не говорим, че да биеш с линия същество с тегло хиляда килограма определено би поставило под съмнение понататъшното съществуване на юношата. Затова елфът реши да прибягне до по-мекия метод — обучение чрез игра.

Йорш нареди на пода шушулки от фасул: една шушулка, купчинка от две шушулки, купчинка от три шушулки... и така до купчинка от шест шушулки. Надяваше се да успее да научи дракона едновременно и да говори, и да чете.

— ФАСУЛ — Йорш му показва една шушулка. Усмихна се и плесна с ръце: — ФА-СУЛ, Ф-А-С-У-Л.

Още една усмивка, скок и плясване с ръце на всяка буква. Ерброу вдигна глава и го погледна учудено. Учудено, но с любопитство.

Методът проработи!

— Ф-А-С-У-Л — повтори Йорш — Ф-А-С-У-Л: един фасул, два фасула. Един, два. Един фасул, два фасула, много фасули. — Един скок, два скока, много скокове. Пляскане с ръце, смешка.

Драконът не откъсваше очи от него. Учудването му растеше, но и любопитството не изоставаше. Методиката с играта работеше просто забележително!

— Фасул, един, два. Един фасул, два фасула, ф-а-с-у-л: фасул!

Йорш радостно се усмихна, ликувайки.

— Тази нощ ти си оглупял, о, млади елф, или и вчера си бил такъв, но не съм го забелязал? — вежливо попита драконът. — Тук няма ли друга храна, освен златист фасул и розови мандарини? На мен вече ми се повдига от тях, а тази пещера, в това състояние, е по-лоша и от нужник.

ДЕВЕТА ГЛАВА

В по чудо запазилата се книга по драконология невключените моменти се оказаха много. Младият елф разполагаше с ограничени, объркани, непълни и въобще съвсем малко сведения за драконите — не повече от листата по дърветата през зимата или ябълките през неплодородна година. Наложиха се Ерброу, въоръжен с цялото си търпение, дълбоко и безкрайно, да обяснява на Йорш всичко от самото начало.

— Чрез яйцето ли? — попита Йорш поразен.

— Чрез черупката на яйцето — търпеливо потвърди драконът.

Търпението на драконите беше обширно, подобно на поляните, ширнали се пред планините, а Ерброу виждаше интелекта на юношата ограничен като тясно килерче. Драконът се изуми: в паметта му изплува книга, в която категорично се твърдеше, че елфите са много хитроумни и съобразителни същества.

— Защо според теб драконите стоят седнали с години върху яйцето?

— За да го топят като птиците? — предположи Йорш.

От това сравнение драконът охладня, сякаш го покри ледена кора. Люспите по опашката му се изправиха. Как като птиците? Как въобще се осмеляваше! Неговият баща и бащата на неговия баща биха измили с кръв, не — с огън, такова оскърбление. С ограничено количество огън и с ограничено количество розмарин. А юношата изглеждаше охранен. Не, в никакъв случай. Колкото и глупости да беше наговорил и помислил елфът, невъзможно беше да опечеш този, който те е измъкнал от яйцето, който те е научил да летиш, който с търпял всичките капризи на твоя родител, топил го е и се е грижил за теб, докато той те е мътил.

Драконът въздъхна и продължи лекцията с тих и спокоен глас, влагайки цялото си търпение, а при драконите то е в изобилие, както и красотата, скромността и умът. Ерброу обясни, че птиците били преди всичко същества с кокоши мозък. Същото се отнасяло и за орела: горд вид с пилешки мозък. Птицата седяла върху яйцето със своите задни

части, защото, бидейки птица, тоест безнадежно глупаво същество, тя не знаела други начини как да затоплиш яйцето. А колкото до него и неговия родител — те били дракони. ДРАКОНИ. Д-Р-А-К-О-Н-И. Понятна ли е разликата на младия елф, или се налага да я повтори още един път по срички, подскачайки на нокти в добавка? Ако всичко се заключавало в топленето на яйцето, те, ДРАКОНИТЕ, отдавна да били изчислили необходимата температура и да били я постигнали чрез горене, рефракция, използване на сеизмичната пара или алтернативни способности за генериране и акумулиране на топлина. И ако все още държали задните си части върху яйцето, вместо да откриват вселена или да допринасят за подобряването на света със своето присъствие, то било само защото по време на мътенето мислите на родителя се предавали на детето. Не, драконите не мислели със задните си части. Чудото било в това, че възпроизводителната система на драконите била нещо средно между възпроизводителната система на фениксите и системата на елфите, кокошките, хората, кучетата, котките, канарчетата, делфините, пингвините, акулите... да, и на пеперудите също. Ако Йорш не престанел постоянно да го прекъсва, той щял да му обясни всичко много по-добре. Между другото, да не би елфът да се опитвал да го учи на ораторско изкуство? Точно така, защото в тази област той отдавна бил преуспял и на Йорш не му оставало нищо друго, освен да мълчи и да се наслаждава на неговия талант. Докъде бил стигнал? Ненавиждал да го прекъсват. Това било отвратително. ОТВРАТИТЕЛНО! Нали вече бил споменал, че драконите били великолепни, че те били най-грандиозното творение на природата, самата същност на съществуването? Не искал да пропусне този факт, независимо от отвратителното поведение на събеседника си, който постоянно го прекъсвал. Кой го бил научил да говори ли? Кой друг, ако не неговият родител, нима не било ясно? „Негово Великолепие Неговият Родител“, ако трябвало да бъде назован правилно. Мозъкът на дракона-родител се съсредоточавал върху мозъка на новороденото и му предавал всичките си знания, опит и памет така, че когато новият дракон излезел от яйцето и се научел да лети, той вече бил, как можело да бъде изразено това... Имало само една дума: съвършен.

Говорел малко по-различно от Негово Великолепие Неговия Родител ли? Добре, добре, щом Йорш предпочитал, щял да нарича родителя си просто Ерброу-старши. Нямамо никакво значение:

драконите говорели езика на хората, а езикът на хората естествено семенял с времето и поколенията. Драконите живеели дълго и когато мътели яйцето, вече били стари и слаби, затова през този период се връщали към езика, който са учили в детството си. В случая с Ерброу-старши неговият език бил на втората руническа династия. А той, Ерброу-младши, говорел на съвременен език — последния, който владеел неговия родител.

— Още един път — повтори драконът, — възпроизводителната система на драконите е нещо средно между системата на фениксите и системата на елфите. Познавал ли си някога, макар и един феникс? Не? Не, разбира се, последните феникси са измрели в края на Третата руническа епоха — началото на Средната ера, а вие, елфите — колко ми е жал за вас — при раждането си не получавате знанията на вашите предци, фениксът се възражда с помощта на огъня, като остава един и същ, същото същество, както и по-рано. Разбираш ли, за тези същества огънят е бил философският камък, техният еликсир за вечната младост, докато не започнали да късат шията на фениксите, за да ги пекат с розмарин, те били безсмъртни. Печени, за съжаление, били превъзходни, розмарин имало в изобилие и ние сме изстребили фениксите.

— Вие сте унищожили фениксите? Които са били безсмъртни? И вие... всичките сте ги... изяли?...

Сега пък какво му ставаше на младока? Защо изведнъж се бе отучил да говори, както трябва?

Йорш наистина изгуби дар слово. Все едно го поляха с ледена вода. Дишайки тежко, елфът отстъпи крачка назад, но се подхлъзна на недооглозгана от совата костичка и се плъосна в купчината от птичи курешки.

Вероятно разумът на елфите им идваше в по-зряла възраст?

— Всичко наред ли е? — попита Ерброу юношата.

— Вие сте унищожили... — промълви Йорш. — Как сте могли?

— Ах, не е било много трудно — спомените трогнаха дракона и независимо че никога не бе опитвал печен феникс, му потекоха слюнки. — Малко дафинов лист и морска сол. Вари се кратко, колкото рибата.

— Но фениксите са били чудесни птици!

— Точно така. Ягодите също са чудесни, затова ги ядем. Фениксите са били най-тъпите, съвършено глупави и абсолютно безмозъчни създания в цялата Вселена. Ако някой се роди без пипе в главата, защо да съжаляваме, че скоро той изчезва, фениксите са се грижили единствено перата на опашката им да са красиви и да нямат бръчки под очите. Само който ги е познавал лично, е можел да си го представи. Да се разговаря с фениксите е било толкова непоносимо, колкото и да чакаш от суха трева да израсне цвете. Само при спомена за тези същества започва да ме цепи главата. Унищожаването им е било жест на милосърдие от наша страна, защото цялото им съществуване е било истинско страдание! Те са били готови да се изгорят живи, само и само да не остаряят. Но най-главното е, че в огъня се раждал не нов феникс, не — възкръсвала същата глупава кокошка!

Драконът въздъхна дълбоко.

— А при кучетата, котките, канарчетата, кокошките, елфите, дивите свине и разните там други, за които ме попита, и при пеперудите системата е различна. Те имат майка и баща, на които им се ражда едно дете, две или три, при зайците дори единайсет или петнайсет. И всяко дете е ново същество, различно от родителите: бащин нос, бабини очи, големият пръст на крака — като на майката, предните зъби — като на дядото. Такова дете — единствено и неповторимо, трябва да учи всичко наново. От писмената и устната комуникация до пишкането в гърне и акането по-далеч от къщи, всички знания и навици на детето са резултат на учене. Разбра ли? Като стана въпрос за акане, ти забелязваш ли върху какво си седнал, синко?

Да, когато елфът е бил малък, положително си е ударил главата някъде, в нещо много твърдо. Горкият юноша. Той и онзи, който е написал, че елфите са най-гениалните същества на света.

Йорш кимна. Да, той знаеше върху какво седи.

Стана тежко и се отправи към плиткия кладенец близо до пещерата, за да се измие. Драконът го последва.

От една страна, Йорш изпитваше облекчение, но от друга — странно чувство. Неизвестно по каква причина му се искаше драконът

отново да стане новороден. Да пици и да руши всичко наред, и да не откъсва от него очи, изразяващи обожание.

Сега драконът не пицеше и не изгаряше нищо, но и от обожанието бе останало съвсем малко.

Светът тънеше в мъгла. Хоризонтът се губеше в облаците. Водата в кладенеца беше ледена, но чиста. Йорш смъкна от себе си старите, кални и износени парцали и решително се хвърли във водата.

— Драконът не е собственият ти родител, а точно копие, подобие на неговата същност; чрез яйчената черупка той попива всичките му знания, усвоени науки и спомени, включително и за печените феникси. Майката природа не престава да ни удивлява със своята гениалност — вдъхновено и затрогващо продължаваше да дърдори Ерброу. — Понеже всеки нов дракон е вече съвършен, няма смисъл в него да се променя нещо. А при вас постоянно се появяват различни деца, затова на хората и на елфите им остава само да се надяват, че рано или късно е възможно, как да се изразя... — докато подбираше думата, драконът гледаше елфа ласкаво и накрая завърши с блага усмивка: — Подобрение.

Да, не беше зле Йорш да се наслаждава на обожанието на дракончето, докато го имаше. Елфът помисли, че съдбата му е отредила да цени хубавото само когато го изгуби.

Плувайки в ледената вода, Йорш отново си представи, че е риба, и студът се превърна в удоволствие. Водата го обтичаше нежно от всички страни.

Драконът все още не се успокояваше и продължаваше да нарежда тържествено:

— Драконите снасят яйцето и започват да го мътят едва към края на живота си, именно за да могат да вложат в новото създание всички свои знания, целия си опит, всичките си спомени. По време на мътенето драконът използва само малка част от мозъка си — тилната част, която се явява най... как да се изразя...

— Глупавата? — подсказа Йорш.

— Ти даваш ли си сметка, че нищо не ми пречи да те опърля, опека и изпепеля като дрозд на шиш? — раздразни се драконът.

— Никога не би го направил.

— Откъде си толкова сигурен? Не можеш да четеш мислите ми, във всеки случай, не от такова разстояние!

— Махаш с опашка, когато гледаш към мен — сухо отговори юношата.

Драконът се засегна. Седна на опашката си и по този начин прекрати всяко нейно дори най-малко движение.

— Намирам за отвратителна твоята пристрастеност към подобни груби термини — високомерно заяви той. — Тилната част е най-... примитивната част от мозъка на дракона, докато слепоочието, челната, теменната, средната и страничните части са центровете на смелостта, знанията, интелигентността, великолепието и... как да се изразя...

— Непоносимото перчене? — отново му помогна Йорш.

— Гордостта — поправи го драконът, — гордостта, превъзходството и съзнанието за своето превъзходство.

Този път драконът се раздразни не на шега.

— Бях стигнал до това, че за да яде, спи, мисли и въобще да съществува, драконът родител използва само най-простата част от мозъка си, а в това време главният му мозък се намира в постоянен контакт с мозъка на новия дракон и му предава всичките си знания. По такъв начин, когато драконът се ражда, в него вече е заложена цялата памет на родителя и щом извърши първия си полет, новороденото привежда различните части на мозъка в координирано функциониране. Така драконът става...

— Става?

— Съвършен! Абсолютно съвършен! Извинявай, но когато говоря за нашето съвършенство... Не мога да се сдържам. То е великолепно! — от вълнение по бузата на дракона се търколи сълза и като стигна до ръба на устната му, се откъсна и падна в пространството. При досега с повърхността на водата, тя породила множество концентрични кръгове.

Щеше да е по-добре, ако драконът си беше останал новороден.

Междувременно Йорш стана толкова чист, че нямаше смисъл да стои повече във водата. Излезе и леденият вятър захапа мократа му кожа. По тялото му пропълзяха тръпки и той кихна. Драконът, зает да се самовъзхвалява, се наведе над него и отбеляза:

— Трепериш като лист на вятъра. Следователно ти е студено — триумфално заключи той във възторг от собствената си проникателност.

— Знаех си, че няма да мога да го скрия — потвърди Йорш, ненавиждайки от дън душа този тон на дракона.

— Аз само се догаждам и си го представям, защото, ние, драконите не знаем какво е студ — високопарно и самодоволно продължи звярът, — люспите ни са превъзходен топлинен изолатор, да оставим настрана двете вътрешни крила между плешките, покрити с козина...

— Чак се задъхвам от възхищение — отвърна му елфът със сух и леден тон.

Самият той беше целият вледенен. Трябваше час по-скоро да се махне от това открито място и да опита някак си да се постопли в хладната пещера, покрита с курешки. Ако ги запалеше, вероятно щеше да стане по-топло, но перспективата не беше от най-приятните. Само ако можеше да спре тракането на зъбите си!

Драконът го гледа дълго, накрая разпери крила и откри своите топли и меки като джобове малки крила.

— Качвай се горе — подкани го той, — ще полетим малко.

— Ще летим ли? — Йорш дори се обърка за няколко мига; силно раздражен, съвсем бе забравил колко е хубаво да се лети. Хубаво ли? Великолепно!

— Аха, ще летим — потвърди драконът, намигвайки, и разтвори още по-широко крила, сякаш искаше да го прегърне. — А и ти ще се стоплиш — напомни той на елфа.

— Ще летим! — възкликна Йорш, скачайки сред гънките на топлата и мека козина. — Този път към планините.

Непоносимото малко братче изведнъж се бе превърнало в непоносим по-голям брат, но, ако трябва да сме честни, в някои случаи, например при летене, порасналият дракон е много по-добър от новородения! Докато се качваше върху великолепния гръб на дракона, Йорш отново заговори за процеса на раждане:

— Слушай, а при пеперудите...

— Пак ли започваш с тези пеперуди?

— Вече ти казах, само тях можех да наблюдавам. Та исках да те питам: ти каза, че кучета, котки, канарчета, кокошки и елфи се размножавали като пеперудите. Значи и аз съм се родил от яйце? Така ли е? Според тебе кой го е мътил: мама или баба? Навярно баба, защото аз почти веднага съм изгубил майка си... Това означава ли, че

моята съпруга ще трябва да мъти нашето яйце или аз също ще мога?... И елфите ли мътят яйцата си като драконите и кокошките, или просто ги снасят в някое скрито място, без да ги мътят, като пеперудите? Или като паяците! Веднъж видях как един паяк снасяше...

Драконът едва не се задуши, дотолкова му пресекна дишането.

— Извинявай, синко, но няма никой от твоите роднини или познати не ти е обяснил жизненоважни неща? И не си намерил описание за тях в нищо една от всичките прочетени книги?

От всичко на света Йорш най-много се дразнеше, когато към него се обръщат с пренебрежителното „синко“.

— Обяснили са ми, разбира се! — възкликна той. — Баба прекрасно ми разтълкува Декрета за защита на елфите и Специалните закони за елфите, без да броим дванайсетте книги по право и четирийсет и шестте по история...

Драконът се разсмя гръмко. Смя се непоносимо дълго и по непоносим начин. От време на време преставаше да се смее, за да изгледа юношата в лицето, но после започваше отново. Направо непоносимо.

— Настани се по-удобно, синко — посъветва го накрая, — че ще ти обясня някои неща, докато летим.

Точно така: започваше да прилича на страшно отегчителен по-голям брат.

ДЕСЕТА ГЛАВА

Денят беше сив. Небето буквално се разтваряше в мъглата, която превръщаше целия свят в нещо непонятно и вълшебно. Сенките на стройните борове се сливаха с техните по-светли върхове.

Ерброу полетя решително високо нагоре. Попита Йорш какъв е планът му и на елфа му се наложи бързо и сериозно да го обмисли.

Щяха да се отправят да търсят Монсер и Сайра, две човешки същества, прибрали, спасили, защитили и подпомогнали малкия елф. Също и да си потърси дрехи. Не, по-добре обратното: първо дрехите, после хората. Все пак не вървеше да попадне сред тях гол като пеперуда. Или не, май не се казваше така, ами като гъсеница...

— Като червей — подсказа драконът.

Гол като червей, точно така. Първо ще се сдобие с дрехи, след това, облечен, ще намери жената и ловеца, а после те ще му помогнат да си намери невяста сред хората, разбира се, която ще бъде щастлива да прекара с елфа и дракона своя живот в недостъпната — ако си лишен от крила — пещера, хранейки се със златист фасул. Не допускаше и сянка на съмнение, че всяко момиче с радост ще приеме предложението му. А защо да се съмнява?

Мислеше да отиде за дрехи в село Арстрид, намираше се непосредствено зад планините, беше достатъчно само да летят надолу по течението на реката и минавайки завой след завой, щяха да стигнат до него. Жителите на селото бяха доброжелателни и се отнасяха любезно към елфите. Не бе изключено ловецът и жената да са се заселили там: мястото беше хубаво. Оставаше под въпрос сдобиването с дрехи. В замяна трябваше да им се даде нещо, а той нямаше абсолютно нищо и въобще трудно се търгува, когато си гол като гъсеница.

— Като червей — отново го поправи драконът.

Последва обширна дискусия относно начина, по който елфът би получил дрехи. Йорш се сети за книгата „Обширен трактат по астрономия“, написан от Джервазио Астронома, четвъртия крал на Третата руническа династия: в библиотеката имаше два екземпляра и

единия можеше да размени за дрехи. „Не, прецени той, бедното и неграмотно човечество не би оценило обширния трактат на Джервазио Астронома като ценност, достойна за размяна.“ Във всеки случай хората можеха поне да разглеждат рисунките и прекрасните гравюри, поместени в трактата... Не. Как не се сети, че когато ръцете и краката на хората треперят от студ и те преживяват с качамак и кестени, не им е до красота. Във всеки случай те в никакъв случай не биха прибегнали до кражба — беше изключено и нека Ерброу да не настоява; по-добре да ходи гол като личинка... добре, добре, де, като червей, каква е разликата...

Накрая мъглата се разсея и те разбраха, че летят над селото.

Йоршкрунскваркльорнерстринк се обезпокои, да не би да го видят гол като пеперуда, тоест гъсеница... да, де, да, като червей, върху гърба на дракона, но опасенията му се оказаха напразни: от Арстрид не беше останал камък върху камък и единствените живи същества в това място бяха враните.

Къщите бяха повече, отколкото помнеше, но всичките — опожарени, със съборени покриви и разбити врати, полюляващи се на скърцащи панти. Някоя и друга дива лоза продължаваше да расте около обгорелите подпори — това беше всичко, останало от плодородните лозя. Ябълките бяха изсечени. На пясъчния бряг се виждаше обърната лодка с пробито дъно, до нея се търкаляше гниещ скелет на крава и оглозганите кокали на някакво по-малко животно — овца или куче. По средата на площада на цветущото някога село се търкаляше котелът на съгласието: изкривен, почернял и неизползваем.

Драконът се приземи.

Йорш изпита чувството, че е умрял негов близък приятел. По време на дългото заточение в пещерата той непрекъснато си бе мечтал да се завърне в света, в света на хората, тъй като светът на елфите съществуваше само в света на книгите по история. Всички негови бъдещи планове бяха свързани с това село. Йорш си представяше как ще дойде в Арстрид, ще размени старинната книга или малко златист фасул срещу дрехи, ще попита къде живеят Монсер и Сайра и жителите на селото ще му покажат пътя, защото едва ли се намираха далече. Селото беше най-приятното и най-отдалеченото от Далигар с неговите страшни войници и население. Имаше голяма вероятност приятелите му да са останали тук. Щеше да се срещне с Монсер и

Сайра и те щяха да кажат: „О-о, колко си голям, колко си пораснал, колко се радваме да те видим!“. А той щеше да им отговори: „Аз също много се радвам да ви видя, дойдох да ви благодаря заедно ми спасихте живота, когато бях дете“. После щеше да си отвори торбата и да им покаже златистия фасул, а те щяха да кажат колко е хубав и щяха да се прегърнат...

Гласът на дракона го накара да подскочи: отново се бе отдал на мечтите си.

В своя живот Ерброу беше виждал само пещерата, планини, гора и море, но това бе достатъчни, за да разбере, че Арстрид е, меко казано, безлюден. А откровено казано, мястото беше ужасно. В гниещия кървав скелет гъмжеше от тлъсти, бели червеи, разнасяше се чудовищна смрад. Над дърветата кръжаха врани и дрезгаво грачеха. Мъглата се бе разсеяла окончателно, разпръсната от лек вятър. Глухо хлопна полуразбитата врата на една от къщите, но и ярката дневна светлина не разкраси картината. Елфът беше смъртно пребледнял. Явно отчаянието го бе обзело и покосило също както при смъртта на любимото същество. Драконът се опита да намери утешителни думи в своята обширна памет, в паметта на своя родител и в паметта на бащата на своя родител, но не откри нищо подходящо. Тогава помисли, че би могъл да го утеши той.

— Хората, които са живели тук, са живи — решително подхвана той и посочи наоколо. — Виж, тук се валят само кравешки, овчи или кучешки кости, но няма човешки — нито на възрастни, нито на деца. Значи са изоставили мястото. Или са ги отвели оттук... точно така, сега си спомних, това е една от човешките привички — да преместват хората на други места и ако някой възрази и каже: „Не, благодаря, на мен тук ми харесва“, го окачват на дърво с помощта на въже, обвито около шията, което влияе много лошо на дишането.

Това проработи. Младият елф незабавно дойде на себе си.

— Точно така! — възкликна той.

Обходи на бегом всичко останало от полуизгорелите колиби.

— Няма никакъв човек, нито жив, нито мъртъв. Значи са на друго място! Или всички са избягали, или са ги... как се казва това? Депортирали. Влиза в обичаите на хората. Те са депортирали и елфите.

Изселили са ни в онези ужасни места — „места за елфи“, където сме измрели един след друг.

— От какво?

— От глад и от въшки, мисля.

— Нима елфите не притежават вълшебна сила?

— Да, понякога притежават. Е, и какво?

— Защо не сте направили нещо? Да изгорите агресорите, да ги поразите с мълнии, да ги изпепелите? Да ги заразите с чума? С копривна треска?

— Не е толкова просто. Не всички елфи притежават вълшебна сила. Моят баща въобще нямаше такава. Повечето от нас най-често успяват да запалят малък огън и да възкресят мушици.

— Да възкресят мушица ли? Що за вълшебство е това?

— Зависи от гледната точка. За мушиците техният живот е най-важното нещо на света. Ти чувстваш в главата си тяхната радост от наново придобития живот и ти става леко на душата. Да оставим настрана мушиците; никой елф не може и не иска насилствено да причини болест. Само някои от нас, но те са голяма рядкост, имат сили, годни да се използват във война. И хората, от страх, че това е във възможностите на всички елфи, решили да свършат с нас. С много редки изключения, елфите не притежават истински вълшебни сили, но така или иначе, те не могли да избегнат депортирането, а когато разбрали, че в „местата за елфи“ ги очаква истинска смърт, вече било твърде късно: били останали съвсем малко на брой, тъжни и отчаяни. А ти знаеш, че вълшебството се удавя в тъгата. Ако умре детето на някоя майка, тя завинаги губи своето вълшебство.

— Но не сте се възползвали от старите добри оръжия: мечове, стрели, арбалети. Някога елфите са били смели войни, ненадминати стрелци!

Йорш се замисли. Не знаеше какво да отговори. Да, някога елфите са били храбри войни, но е било много отдавна. До момента, когато се научили да чувстват болката и радостта на другите. Ако радостта на мушицата, връщаща се към живот, е много голяма, помисли си колко огромен е ужасът на човека, когато убиваш. Навярно тази е била причината за тяхното бездействие. И освен всичко друго те били малко на брой и не били обединени. Преследвали ги вече от няколко века. Смъртоносно ги преследвали. Последния път ги

преселили от едно място на друго, или поне така им се сторило. Разрешили им да вземат книги. Не забелязали нищо подозрително. А когато разбрали какво ще се случи, то вече се било случило — било твърде късно: не било възможно да направят нищо, борбата нямало да им донесе друго, освен допълнителни страдания... А имало и още една причина и колкото повече Йорш мислеше за нея, толкова повече се убеждаваше в нейната значителност: всички са искали тяхната смърт...

— И вие сте предпочели да умрете от вежливост към хората? За да не ги разочаровате? Наистина много любезно от ваша страна — саркастично подхвърли драконът и този път Йорш не се обиди.

Замисли се защо сега, когато говореше с някого по този въпрос, мислите му се проясняваха. Изричайки нещата на глас, успяваше да ги разбере по-добре.

— Вълшебството се удавя в ненавистта. Желанието да живееш, желанието да се сражаваш изчезва. Когато всички се озлобят срещу тебе, най-лесният път е да се примириш, да се оставиш да те носи течението. Дори не най-лесният, а единствено възможният път. Ловецът и жената рискуваха живота си, за да ме спасят. Това означава, че те... да, те са ме обичали, навярно са ме обичали, не защото съм елф, а въпреки това. Но не това е важно, те бяха готови да рискуват живота си, само и само аз да остана жив... Когато всички са се озлобили срещу тебе, достатъчно е едно същество да се сражава за тебе и тогава ти веднага го възприемаш духом и също започваш да се сражаваш... А няма ли никой редом до тебе, все едно си умрял и целият твой народ също умира заедно с теб.

Юношата отпусна глава. Лекият ветреца изведнъж набра сила и вратата, увиснала на една панта, яростно се захлопна. Драконът стана по-мек:

— Щом намериш дрехи, ще тръгнем да търсим жителите на селото.

Йорш се оживи. Вдигна глава. Кимна.

— Тук не живее никой — добави драконът, — защо не потърсиш нещо, което да облечеш?

— Не е ли кражба?

— Не — ласкаво отговори драконът. — Не, разбира се. Просто вземаш нещо, което вече не е нужно на никого.

Младият елф обходи повторно селото. Всичко беше изгорено и разрушено. В къщата, някога най-голямата тук, той намери счупена играчка — една лодчица — и парцалена кукла. Видът им прониза с тъга сърцето му.

Изведнъж от мъглата изплува нещо бяло. Беше голямо, старо, изнемощяло куче. През цялото време беше стояло спотаено в храстите, навярно изплашено от дракона, но когато Йорш вдигна играчките, то намери сили да допълзи до елфа, едва поклащайки опашка. Една от зениците на кучето беше побеляла, то беше почти сляпо, ала нюхът не го бе излъгал.

— Фидо! — възкликна Йорш. — Фидо, Фидо, Фидо! Това е тяхното куче! На Монсер и Сайра. Фидо, Фидо. Фидо!

Кучето също го позна. Елфът коленичи на земята, прегърна животното и започна да гали проскубаната му шия с посивяла кална козина. Кучето радостно го близна по лицето. Докато прекарваше ръце по главата му, в съзнанието на Йорш изплуваха смътни, объркани спомени, той почувства вопли, остри миризми, огън, страх. Кучето си спомняше как селото гори, как го бе ритнал кон и го беше окуцил. Изплуваха други спомени: глад, самота, мъка, дни, когато му се налагаше заедно с червеите да гложга стари скелети, за да не умре от глад, очаквайки и надявайки се някой да се върне. И ето че някой се върна. Времето на неговото пазене бе свършило. Пристигнала беше смяната на караула. Появил се бе Йорш, намерил го беше и сега всичко щеше да бъде наред. Щяха да се върнат старите миризми: на сушени ябълки, на печени яребици; прекрасни миризми на хора, които го обичат. За миг елфът видя в паметта на кучето силуетите на жената и на ловеца, и — съвсем за кратко — малка неясна сянка на някого, който е играл с куклата и с лодчицата.

Това беше дълга прегръдка. Йорш, обгърнал кучето с ръце, чувстваше неговата безкрайна умора; единственото желание на Фидо, дочакал връщането на близко същество, беше почивка. Елфът почувства как дишането на кучето постепенно се забавя и накрая съвсем спря. Чуваше слабото биене на сърцето му, интервалите между ударите ставаха все по-големи и накрая дойде последният. И после — нищо. Йорш стоя още дълго, прегърнал кучето. Чувстваше как тялото на животното изстива, как мускулите му се втвърдяват. Не направи нищо, за да задържи живота му, но дълго не го пусна от обятията си. У

Йорш не остана и сянка от съмнение: Монсер и Сайра бяха живели тук, в това село, в къщата, където бе намерил играчките. Нещо ужасно трябва да се бе случило с тях и той беше длъжен да ги намери възможно по-скоро.

Йорш положи кучето на земята, с последен ласкав жест затвори очите на Фидо, а после го погребва на брега в малка пясъчна яма, която Ерброу изкопа с едно движение на опашката си. Елфът трескаво се зае да търси дрехи: както никога досега му се налагаше да попадне в света на хората.

Вече съвсем се бе отчаял, ала изведнъж му провървя: в най-отдалечената къща намери стар сандък, скрит под стълба от каменни стъпала — явно го бяха предпазили от огъня. Сандъкът от здраво орехово дърво не беше голям. Имаше ключалка от ковано желязо с гравирани по нея цветя. С едно движение на ноктите си драконът разреши проблема с отварянето. Вътре елфът намери дълга бяла дреха от истински лен, изцяло покрита с цветна бродерия. За нейното изработване навярно бяха отишли няколко години. Около врата, на ръкавите и покрай долния ръб на полата бе пришита тъкан на фигури от малки дупчици. Драконът обясни, че това било дантела. Върху предната част на корсажа беше извезана буквата „М“.

Йорш се заплете в разните воали, дантели и поли, но накрая успя да облече бялата дреха. Така разреши поне един проблем.

В паметта на дракона изплува, че хората от мъжки пол никога не обличат бели дрехи, украсени с бродерии и дантели, а хората от женски пол обличат нещо подобно само веднъж в живота си — в деня на сватбата си. Но той реши да не обръща внимание на това. Драконите се раждат голи и умират голи. В неговата обширна памет бяха зафиксирани сложни човешки привички, отнасящи се за дрехите, ала по-скоро като ненужни сведения или чудачески и отчасти спорни човешки традиции. Но нима си струваше от това да се прави дискусия?

ЕДИНАЙСЕТА ГЛАВА

Не че Роби не можеше да чете. А и не че четенето беше официално забранено. Тракарна и Страмацо можеха да четат. Придавайки си изключителна важност, по-точно — истинска надменност, и изпъчвайки гърди като пуяци, те четяха редките депеша от Далигар. За всички, които нямаха нищо общо с Администрацията, умението да се чете — така да се каже — не се препоръчваше, или по-правилно казано, беше доста рисковано: представляваше прекалено подозрителна способност. В село Арстрид, където се бе родила Роби, жителите можеха малко да четат и дори имаха нещо като училище. Арстрид беше чудесно селце, около което се въдеха безброй вкусни неща: от едната страна в реката се мятаха пъстърви, от другата — растеше ябълкова градина. Из градините в средата на селото бродеха кокошки, а по зелените ливади зад хълмовете пасяха крави, което значеше мляко, от млякото пък добиваха в изобилие масло.

Когато астридчани не ловяха риба, не беряха ябълки, не дояха кравите или не поправяха оградите, тоест два пъти в годината, селският старейшина събираше с шум децата и се стараяше, без каквато и да е методика, в необразим хаос, да ги научи на азбуката. С това се изчерпваха познанията му. Уроците се провеждаха сред смеха на учениците и комичните гримаси на учителя. По някое време майките прекъсваха с викове занятията, защото си искаха обратно чедата, за да ги изпратят да доят кравите или да берат ябълки. Или да пушат риба. Или да редят гроздето по скелето, та да съхне на слънце — през зимните празници всички обичаха медените хлебчета със стафиди.

Селският първенец беше научил азбуката от някакво загадъчно и легендарно същество с непроизносимо име, пребивавало в селото много преди да се роди Роби, което беше снабдило жителите със знаменития котел за пушене на риба.

От тези невъобразими уроци Роби бе запомнила четирите букви на своето име: РОБИ.

„Р“ — като риза: ако листенцата от цвета на розата се топнат в мед, от тях се правят вкусни сладки.

„О“ — като опечена патица: за последно беше яла опечена патица един ден преди войните от Далигар да връхлетят селото като изгладнели вълци, искайки от жителите всичко, което имали, и дори това, което нямали. Случило се бе последното лято поради неясна история с неплатени навреме данъци. А през зимата разрушили селото и арестували родителите ѝ. Тоест обратното, първо арестували родителите ѝ, после, когато тя вече се намирала в Дома за сираци, разрушили селото. Тракарна бе разказала какво се бе случило. През лятото дошли войните и поискали куп неща, дето селяните дори не били сънували: пшеница, каквато нямали; неимоверно количество пушена риба, каквато и за цяла година не можели да съберат. И всичко това за Далигар и за неговия Съдия-администратор. Старейшината на селото вече не бил между живите — бил умрял предната зима, почти веднага след сватбата на дъщеря си, затова се наложило бащата на Роби да излезе напред и да говори от името на всички. Той казал на войните, че жителите на селото никога не са видели нищо добро от Далигар и затова не дължат нищо на града. И добавил още, че във всеки случай е редно от хората да се иска само част от наличното, а не всичко или даже повече от това, което имат. И тогава един от войните — висок и надут, същински бухал, с бяла като сняг брада — се втренчил в лицата на родителите на Роби и ги познал. Нарекъл ги покровители на елфа, същите, които преди няколко години били помогнали на ужасния елф да избяга, след като бил опустошил Далигар. Роби не повярва на тези думи: нейните родители не биха помогнали на такова отвратително същество като елф. Това положително беше лъжа.

„Б“ — като банички: понякога майка ѝ ги печеше, а Роби ги излапваше, дъвчейки и от двете страни на устата, и същевременно пиеше мляко или пресен ябълков сок.

„И“ — като изобилие: когато Марсия, дъщерята на старейшината, облече прекрасната си дантелена дреха с извезаната буква „М“ на гърдите и с дантелена яка на вълни, имаше ядене в изобилие. На сватбата Роби яде толкова, че после много я боля stomaxът поради лошо храносмилане. Наложил се да се откаже от

третата порция орехова торта и досега, когато се сетеше за това, очите ѝ се пълнеха със сълзи на съжаление.

Дори и да не знаеше „своите“ четири букви, това утро щеше да бъде същото като всички останали. Единствената разлика се заключаваше в пристигналата от Далигар каруца с обичайния товар — нови „обожаеми гости в Дома за сираци“. Този път гостите бяха две светлоруси, изтощени момчета, съвсем очевидно братчета, и двете с увиснали уши и лунички по лицето. Момчетата стояха свити сред различни хранителни припаси, до един меден котел, изкривен и мръсен, но цял. Котелът очевидно беше предназначен да замени предишния, в който децата варяха супата. Той вече беше продупчен на безброй места и многократно лепен, така че бе станал напълно негоден. Около новия котел и вътре в него имаше множество затворени кошници, всяка с надпис. Тракарна се гордееше с умението си да чете и не пропускаше възможност да го демонстрира. А надписите помагаша и да се спазва тяхното предназначение. Ако при предишното пътуване в кошницата е седяла жива гъска, в нея не биваше да се слага сирене, например. Цветът и миризмата на сиренето щяха да се променят и то съвсем не в добра посока за човек, който не обича патешки курешки.

Сърцето на Роби трепна. На най-малката кошница тя видя три от известните ѝ букви — едната повторена два пъти.

Нямаше никакво съмнение. Там пишеше БУРРО.

На далигарски диалект означаваше „МАСЛО“. От Всички ценни неща маслото беше най-скъпото: бяло като мляко, меко и нежно като милувка. На празниците майка ѝ слагаше масло в качамака.

Маслото е мечта, това е вкусът на изобилието. Понякога, много рядко, с него правеха сухите сладки за зимното слънцестоене — най-краткият ден в годината, когато празнуваха началото на нарастването на деня.

Роби даже не си представяше какво наказание грози някого за кражба на масло. Беше извън възможностите на нейния ум. Но за съжаление не извън способностите на Тракарна. Или може би да? Ако някой те преследва само защото си се осмелил да сложиш в устата си една мизерна къпина, на него и през ум не му минава, че ще посмееш да си присвоиш най-висшето благо, най-висшето наслаждение — маслото.

По-малкото дете в каруцата се разплака. Роби получи заповед да му помогне да слезе. Понеже била ужасно тъпа и непохватна (така ѝ изкрещя яростно в лицето Тракарна), Роби неволно закачи котела и той се търколи на земята с невъобразим грохот. Когато събраха всички паднали от каруцата кошници, маслото беше изчезнало. Тракарна обискира всичко и всички, особено Роби, ала кошничката с маслото сякаш се бе изпарила във въздуха. Накрая решиха, че просто е станала грешка: навярно от Далигар са забравили да им изпратят масло. Обискираха Роби още веднъж, хубаво я набиха — за всеки случай — и с това инцидентът приключи, защото не оставаше нищо друго.

Новодошлите се казваха Мерти и Монти. Вечерта, когато се озоваха в мръсната, полуразрушена кошара, вече си бяха изплакали всичките сълзи. Както обикновено Крескио и Морон раздадоха ябълки и качамак, а децата се пръснаха по ъглите, старейки се да удължат оскъдната вечеря. Роби огледа внимателно всички: двете новодошли деца, Крескио и Морон, Гала и останалите. След това си огледа синините: тези, които си бе спечелила днес. Още един път погледна децата и отново синините си. Мерти и Монти плачеха, Гала се опитваше безуспешно да ги утеши, Крескио и Морон им заповядаха да престанат да хленчат, но и това не помогна — напротив, новодошлите заридоха още по-силно. Накрая Роби не издържа, излезе навън, преди Крескио и Морон да успеят да я спрат, и се върна с кошничката с маслото в ръка.

— По дяволите — изруга тя, — исках да изям маслото сама и си го заслужих! Вижте колко синини... Важното е да отвлечеш вниманието. Когато котелът падна, за миг всички погледнаха на друга страна и аз скрих маслото под каруцата. Отвлечеш ли вниманието, правиш каквото си решил. Главното е да действаш мигновено, така можеш да откраднеш каквото искаш. Бих откраднала и кралската корона. Прибрах маслото после, когато вече никой не гледаше. А сега... сега престанете да плачете, за всекиго ще има по малко, загребвайте с пръст — и върху качамака... както вкъщи. Ако се бях

опитала да го изям сама, щеше да продължи твърде дълго и рано или късно щяха да ме хванат на местопрестъплението.

Последваха овации.

Започна празник!

Не беше същото, както биха се чувствали децата вкъщи, но поне за една вечер тъгата и гладът изчезнаха. Дори Крескио и Морон останаха изключително поразени, изключително възхитени, а и изключително се зарадваха, че могат, както обикновено, да нападнат, да досаждат, да заплашват и да отнемат.

Плачът престана. Дори новодошлите деца, притиснати едно в друго, се успокоиха.

Роби обясни многократно как трябва да се краде. Дори даде няколко нагледни примера. Някой попита откъде е знаела, че в тази кошничка има масло, и тя обясни: „Б“ — банички, две „Р“ — Роби и „О“ — опечена патица. Обяснението ѝ направи дори по-голямо впечатление от основните правила в изкуството на кражбата. Работата беше в това, че абсолютно всички деца смятаха уменията да се четат за вълшебство! Четенето представляваше непостижима, необяснима и неусвоима способност, разделяща света на две: едните я притежаваха — те бяха в някаква степен висши същества — и другите като тях — през живота им не им е било дадено да постигнат това изкуство. Легнала на утъпканата земя, Роби продължаваше да чертае в праха четирите букви и вълшебството се превърна в реалност. Тя знаеше и буквата „М“, извезана върху дрехата на дъщерята на старейшината. Новодошлите деца съвсем престанаха да плачат и рисуваха с пръст по земята два хълма — първата буква на техните имена. После Роби си спомни „А“ — Арстрид, и така буквите, които знаеше, станаха шест.

Децата дълго ги рисуваха по земята, преди да заспят, и на Роби ѝ се стори, че тези знаци по утъпканата земя са по някакъв начин важни, може би по-важни дори от маслото. От този момент всички деца сякаш станаха по-малко нищожни.

Угасиха свещта и заспаха.

Щом Роби затвори очи, всичко отново стана зелено, зелено с чудесни златни окраски.

ДВАНАЙСЕТА ГЛАВА

За да не измачка полите на робата, Йорш повдигна долния ѝ край и го завърза около кръста си. Не беше носил по-неудобна дреха. Дори ужасните жълти конопени парцали „за елфи“, в които го обличаха още през детството му, и които въпреки тежестта си не му топлеха, бяха по-удобни от този развяващ се облак от бял лен. Но все пак той се постара да направи всичко възможно, за да не измачка и да не скъса новата дреха. През нощта Йорш спа върху една от подпрозоречните дъски в библиотеката, като предварително измете мястото за ношуване с метличка, направена от падналите опаши пера на безбройните свраки, обитаващи старинните сводове.

Елфът се събуди рано сутринта, потънал в пот и със свито от нощните кошмари сърце. Цяла нощ сънува горящо село, викове за помощ се разнасяха в тъмнината, ала оставаха без отговор. Желанието му да тръгне на път ставаше все по-неудържимо. Прекрасната му дреха не се беше изцапала почти никак. Драконът седеше навън, на свеж въздух. Елфът излезе, отиде при него и му съобщи за твърдото си решение незабавно да тръгне да търси жената и ловеца. Само след това спокойно и навярно с помощта на Монсер и Сайра щял да се заеме да открие своята бъдеща невеста. Той, разбира се, бил още млад, но по традиция всички елфи започвали да се оглеждат за невеста, дори после да им се наложило да чакат с години, за да сключат брак с нея. И избраната съпруга оставала единствената им любов за цял живот. Защото за елфите любовта била извънредно важна и те ѝ се посвещавали без остатък. Често в елфските семейства пазели играчка, с която са играли родителите им като деца и с която ще играят техните бъдещи създания, когато се появят на бял свят. В неговия случай това бил син пумпал: още през детството си баща му го бил подарил на майка му и впоследствие пумпалът станал негова играчка.

Измъчван от съмнения, Йорш не знаеше как да действа. Юношата попита дракона дали новата му дреха е подходяща за

търсене на невеста и Ерброу го увери, че момичето, което го приеме в такъв вид, навярно ще е образец на търпимост и широта на възгледите.

Драконът наведе поглед и продължи да гложди месо от печени птичи крилца.

— Какво правиш? — в недоумение попита елфът.

— Закусвам — радостно отговори драконът.

Той показа каквото бе останало от дузината различни птици: свраки, сови и глухари, нанизани на дълъг, шиш от цялото стъбло на млад бор.

— По този начин ти помагам да се подготвиш за сватбата. Свърших половината работа, като почистих жилището, за което твоята съпруга, ако ти е съдено да я намериш, ще бъде неизказано радостна. Избавихме се от птиците. За теб остана само да се погрижиш за пода. Аз вече свърших моята половина от работата.

Йорш изгледа дракона вцепенен, застинал от ужас. Той беше изял свраките! И совите! Малките, хубавички сови с техния смешно суров вид и нежните свраки. Да, наистина, те вдигаха ужасен шум, да не говорим какво невероятно количество екскременти произвеждаха. Птиците действително бяха непоносими, но това не даваше право на никого да ги излапа като грахчета от шушулка.

— Как можа да ги изядеш? — проговори той, едва след като му се възвърна способността да говори.

— С розмарин — невъзмутимо отговори драконът. — До вратата расте цял храст.

Драконът разтвори широко уста и започна да си чисти зъбите, използвайки вместо клечка за зъби костта, останала от бутчето на глухаря.

— Добре, кога тръгваме? — попита той.

— Ние ли? — слиса се Йорш.

— Ние — спокойно потвърди драконът.

Йорш съвсем не очакваше подобно нещо. Дори не му бе хрумнало. Да се отпрати в света на хората с дракона? Как така? Това не би било... как да се каже...

— ... представително — запротестира той. — Ти не си много представителен. Прекрасен си, дори може да се каже, великолепен, но

аз трябва да се движа сред хората почти незабелязано. Те и без това ще изпаднат в ужас от мисълта, че съм елф. Не е нужно да увеличавам страха им с присъствието на дракон.

Не искаше да бъде невежлив. Не искаше да обижда дракона и му подари сияеща усмивка.

— Вече умееш да летиш, защо не се отправиш... как се изрази веднъж? Да тръгнеш да откриваш Вселената и да правиш света похубав.

— Да откриваш Вселената сам не е интересно — с ангелски вид заяви драконът. — Ние ще бъдем предпазливи. Ще летим нощем, а през деня ще се крием в оврази и на поляните из големите гори. Не се безпокой, ще съумеем да останем незабелязани. Ако пък ни забележат, ще излетим над облаците. И пътят, и стъпалата, по които може да се напусне библиотеката, са непригодни. Помниш ли, видяхме ги по време на полета? И освен това аз съм дракон. Моето присъствие в околностите значително ще намали броя на желаещите да ти прережат гърлото, да те обесят или просто да те обидят.

Именно в Далигар той бе прочел онова странно предсказание, в което се говореше за него. Трябваше да започне от Далигар.

Изсеченото в мрамора предсказание бе станало негова съдба и му показваше пътя. Йорш нямаше нито баща, нито майка. От семейството му беше останало единствено дървеният пумпал, споменът за баба му и нейните думи да си тръгне и никога да не се обръща. Но се оказа, че много, много отдавна, някой бе търсил в орбитите на далечни съзвездия очертанията на бъдещето и е знаел за него, мислел, е за него, виждал го е.

Някой, който бе изсякъл в мрамора, че Йорш ще бъде последният елф, и същевременно бе предсказал, че родът на елфите ще се възроди. Йорш беше длъжен да си намери съпруга. Може би. Така му се струваше. В първите думи на предсказанието той беше уверен:

*Когато водата залее земята,
слънцето ще изчезне,
ще настъпи мрак и студ.*

*Когато последният елф и
последният дракон разкъсат кръга,
миналото и бъдещето ще се слоят
и слънцето на новото лято отново
ще заблести на небето.*

Тези думи го обричаха на горда самота. Последният е последен. Този, който остава сам. Но оставаше надеждата.

Йорш се колебаеше относно смисъла на следващите думи от предсказанието. Изглежда се казваше, че елфът е длъжен да встъпи в брак с девойка, чието име означава утринна светлина, а тя вижда в тъмнината, девойка...

... Дъщеря на мъжа и жената, които...

Които?

А нали бе намерил и странната книга по драконология, където пишеше нещо за децата на елфите и хората, как ставали автори на разни приказки за изгубени принцеси. Вероятно елфите и хората можеха да сключват брак помежду си. Очевидно са го правили и родените от техния брак деца, после са измисляли така любимите на Ерброу-старши любовни романи. Изглежда фактът, че той е последният елф, не го осъждаше на самота.

Навярно пред него все още имаше път, осеян с цветя път, а не тъмна, изоставена пътека.

Неговият път бе изсечен върху камъните на Далигар.

Драконът и елфът се посъветваха набързо в каква посока да поемат. И родителят на Ерброу, и бащата на неговия родител са били, естествено, в Далигар, но работата бе в това, че по време на мътенето на яйцето способността на драконите да се ориентират в пространството донякъде се губи, затова пък се изостря паметта за историческите детайли. Драконът изброяваше без затруднение имена, прякори, фамилни имена, рождени дни и броя на децата на всички каменоделци, издигнали градските стените, но нямаше ни най-малка представа къде се намира Далигар. Йорш разполагаше с карта, съвсем

простичка и не твърде подробна. Благодарение на нея елфът изясни, че Далигар се намира приблизително на юг. Накрая решиха да летят над реката: рано или късно тя щеше да ги отведе в града.

Водата блестеше на лунната светлина и реката се виждаше добре дори нощем. Щом забележеха светлината от прозорците на някоя къща, пътниците се спускаха ниско и летяха между върховете на дърветата. Тъмнината наоколо беше различна и имаше множество оттенъци: тъмно небе, по което блестяха звездите; черна тъмнина — на проблягащите под тях гори (върховете на дърветата се сливаха с цвета на небето); тъмнината на земята под тях, където се виеше лентата на сребърно лъщящата река.

Когато Ерброу летеше високо, не се налагаше да следват извивките на реката, драконът пореше въздуха направо и бързо преодоляваше огромни разстояния. Йорш си спомни колко дълъг и изнурителен път бе извървял пеша като дете. Изнурителен, ако може да се каже така: когато той се изморяваше, Монсер го носеше на ръце, но пътят наистина беше много дълъг. Сега долетяха до Далигар преди разсъмване. Островърхите като бодли на таралеж колове върху крепостните стени се издигаха право нагоре и сянката им падаше в речната вода, проблясваща със златни искри в утринната светлина. Кулите, зъбците и бойниците по зидовете бяха много повече, отколкото Йорш си спомняше.

Ерброу се спусна плавно на скрита сред огромни кестени поляна, обрасла с трева и детелина. Изсеченото предсказание се намираще в южната част на града, противоположна на главната порта с подвижния мост. Планът беше прост: драконът остава скрит в сянката, почти забележим в приглушената светлина на все още ниското утринно слънце, а Йорш прониква вътре и се смесва с тълпата... Наистина елфът трябваше да мине най-напред край стражите пред подвижния мост, край стражите на подвижния мост, край стражите след подвижния мост и край стражите, патрулиращи по улиците, та да се добере до южната стена на старинния Дворец на правосъдието и да прочете древното предсказание.

С престорено равнодушен вид Йорш се приближи до подвижния мост. Един от воалите на сложната бяла дреха покриваше главата му като качулка, скривайки островърхите му уши и прекалено светлата коса. Сърцето му биеше лудо в гърдите. Дълги години бе прекарал

уединен в библиотеката на непристъпния планински връх само в компанията на един дракон. Най-малката близост и присъствие на човешко създание го безпокоеше. Към това чувство се прибавяха страхът от нападение, надеждата да намери благоприятно предсказание за своята съдба, споменът за Монсер и Сайра, който пристягаше като клещи сърцето му. Оставаха само още няколко крачки до портата, когато изведнъж, неизвестно по какъв начин, го познаха. Хората около моста прекъснаха заниманията си: безгрижният бърбْرِивец млъкна; човекът, който минаваше по моста, спря; двама пътуващи търговци на ябълки и зеле престанаха да хвалят стока си и се обърнаха към него. Никой не произнесе думата „елф“. Направо започнаха да се превиват от смях. Изневиделица се появи банда дрипави деца, предвождана от главатар с неимоверно увиснали уши. Малките бандити започнаха да му се присмиват; викаха едновременно и Йорш не разбра нищо. Впрочем той така и не чу думата „елф“. Но защо всички му се присмиваха?

Полетяха камъни, ала нито един не го улучи: съсредоточавайки се върху траекторията на полета на камъка, Йорш успяваше да го избегне. След първоначалната уплаха той схвана техниката и започна да се развлича, сякаш беше игра. На един от стражите развлечението му дотегна. С дрезгави викове той прекрати хвърлянето на камъни и отново настана тишина. Беше висок, слаб мъж с посребряла брада. Обърна се към Йорш и му направи знак да го последва, навярно за да намери някой началник и да попита за указания. Юношата влезе в града, вървейки след часовая, и това го спаси от възможно нападение. След прекараното уединение в библиотеката Далигар му се стори огромен и както едно време го оглуши. Наоколо се извисяваха грамадни здания със старинни колони и големи арки, които се преплитаха, придавайки на видимите късчета небе странни геометрични форми. Много от арките бяха разрушени, сводовете на други — наполовина срутени. В някои от древните дворци сега се помещаваха лазарети и бедни пазари с разкривени сергии, пред които се образуваха добре подредени опашки за някоя зелка или за малко ябълки. Носеше се непоносима смрад; ароматът от огромни жасминови храсти, пълзящи по руините, се смесваше със застоялата миризма на гнилоч, Йорш се учудваше, че жасминът все още цъфти в края на есента.

Разпозна каменната настилка на града, боядисаните в пастелни тонове фасади на къщите с островърхи покриви и кепенци. Когато капациите на прозорците стояха затворени, тъмночервените им диагонални ивици образуваха ромб. Сега обаче те бяха съвсем олющени, нямаше ги мушкатата по прозорците, които Йорш помнеше от детство. Минаха край фонтана, над който се издигаше дървена скулптура на мечка, изправена на задните си лапи, но, уви, отдавна останала без глава. От време на време във фонтана се отронваше по някоя капка, а от застоялата вода се носеше неприятна миризма. Накрая стигнаха до висока стена, изградена от ред квадратни каменни плочи и ред тухли, по която растяха дребни папрати и малки розови цветенца. Това беше дворецът на Съдията-администратор, плътно долепен до зданието на съда, а под него се помещаваше затворът. Може би Йорш беше попаднал на мястото, където щеше да узнае нещо за Монсер и Сайра, неговото семейство от човешки същества.

Дворецът се издигаше над града. Беше невъзможно да се определи точната форма на многоъгълната му основа. Нямаше никакви кули: просто една част се издигаше по-високо от друга и придаваше на цялото здание вид на нещо изкривено и нетрайно, нещо средно между още незавършена и вече рушаща се постройка.

За разлика от времето на неговите спомени сега по градските улици не се мяркаха никакви птици. Неочаквано от една полуразбита врата се показва кокошка. От старост едва влачеше краката си, ала решително се отправя към Йорш. Той я позна — същата тази кокошка бе възкресил преди тринайсет години. Извънредното събитие я беше спасило от тенджерата или шиша, но, от друга страна, връзката, възникнала между двамата, ѝ бе попречила да умре от старост. Сега тя, горката, нямаше нито сили, нито желание да живее повече. Почувствала присъствието на Йорш, с мъка се довлече до него. Йорш се наведе и взе кокошката на ръце. Двамата се погледнаха един друг за последен път и птицата умря с облекчение. Юношата почувства как първоначално мислите ѝ се изпълниха с покой, после сърцето ѝ спря. Той вдигна очи и се огледа. Не само той знаеше нейната история и не само той я бе познал. Освен война, който го съпровождаше, на улицата имаше четирима мъже, две матрони, едно момиче и бандата от окъсани мършави момчета, въоръжени с прашки. Всички го гледаха и изведнъж думата „елф“ прозвуча силно и ясно. Отново полетяха

камъни, но този път в голямо количество. Не беше възможно да проследи всичките.

Йорш помисли къде да се скрие. Практически беше обкръжен и му оставаше единствено стената. Трябваше му само да си представи, че е гуцер и се озова върху зида, обвит като облак в своята белоснежна дреха от дантели и воланчета. Към него полетяха камъни и викове. От другата страна на стената се намираше градина с високи дървета, бликащи фонтани и малко езеро, където прекрасни лебеди се любуваха на своето отражение. Огромни глицинии видяха надолу. Пълзящите им сплетени стъбла улесниха Йорш да се спусне по тях. Разцъфналите наоколо цветя създаваха впечатлението, че се намира в рая, но това беше твърде странен рай, защото в него всичко бе прекалено много. Йорш отново се замисли защо всичко продължава да цъфти, въпреки че приближаваше зима. Нищо не разбираше от глицинии, ала техният аромат му се струваше прекалено наситен. Недалеч от стената се люлееше на люлка девойка, също облечена в бяло, и пееше старинна песен за несподелената любов. Скрит в сянката на цветята, Йорш се доближи. Девойката беше висока, крехка и много красива, с белоснежна кожа и големи зелени очи. Бялата и дреха бе обшита със злато, светлите ѝ коси бяха сплетени на множество плитчици, които се кръстосваха и съединяваха със златни пръстенчета върху висока, колосана яка. Сцената с градината и девойката изцяло напомняше на картина или на театрално представление. Освен това му се струваше, че девойката вече не е на възраст, когато връстниците ѝ се клатушкат на люлка, пеейки песни. Неочаквано измамното съвършенство на сцената се наруши: до люлката стоеше момиче — тъмнокосо, още съвсем малко — и когато песента свърши, малката събра смелост и попита нещо по-голямата си приятелка. И тогава се случи нещо от рода на края на света. Йорш дочу само откъслечи от техния разговор: спорът се въртеше около предложението да се люлеят по ред. Всъщност той бързо премина в непрекъснат монолог за абсолютната невъзможност да се люлеят по ред — както се оказа неотменното и постоянно право, принадлежало изключително на светлокосата девойка.

— ... защото аз, разбираш ли, съм дъщерята на Съдията-администратор, а ти... как можеш ти, обикновено, непоносимо момиче, дъщеря на някакъв си нищожен... на обикновен и нищожен...

Отчаяна, малката се заливаше в сълзи.

— Ти, тлъста, уродлива и глупава. И при това нищожна. Нищожна. А моят баща, разбираш ли, моят баща — той е този, който...

Що за непоносимо глупава кокошка! На колко ли години беше момиченцето? Две и половина, вероятно. И какво означаваше „нищожен“? Оскърбление? Да оставим настрана, че люлките са за малките, а господарската дъщеря изглеждаше на възраст за женене, независимо че се оказа истинска хиена. Йорш изпита неимоверно желание да защити малкото момиче, но и той си имаше достатъчно проблеми и не виждаше смисъл да ги умножава.

Тази ли е дъщерята на Съдията-администратор? Ето още една причина да изчезне от градината. От другата страна на стената продължаваха да се чуват викове и главно звучеше думата „елф“. Йорш съобрази, че ако северната стена, която току-що бе прескочил, граничи с главната улица, то противоположната, южната излиза на реката. Твърде късно: входната врата се отвори и десетки войни се втурнаха вътре. Ужасена, девойката нададе силни викове и се втурна да бяга към покритото с рози здание в дъното на градината. Розите, както и глициниите, още цъфтяха. Йорш се запита дали сега малкото момиче ще остане да се наслаждава на люлката.

Предстоеше му да пресече цялата градина. Той отново се изкачи на стената и тръгна по нея, но единият му крак се захвана в преплетените стъбла на глициниите, той падна долу и се оказа в изходна позиция — на главната улица. Тук войните бяха по-малко, почти всички бродеха из градината, но въшливите момчета се бяха намножили. Камъните полетяха един след друг. Все по-често попадаха в целта — от челото на Йорш потече кръв и изцапа белоснежната му дреха. Опита се да бяга. Да бяга, както го правят елфите: да си представи, че е орел, издигащ се в небесата. Почти му се удаде да се отърве от преследвачите си, ала изведнъж се спъна в полите на дрехата си и се плъосна на земята. Успя да стане и да се довлече до края на града, където по глинените къщурки пълзяха редки каперси и някоя и друга хилава лоза с жалки гроздове, а те, накацали една върху друга, напомняха гигантски мравуняк. Кал покриваше улиците, пресечени от вади с мръсна вода и локви, в които се отразяваше небето и белотата на облаците. Изоставени деца се търкаляха в калта заедно с бездомни кучета и се биеха с тях я за зелен кочан, я за ябълкова огризка. Никое

не пренебрегна заниманието си, за да се подиграва на елфа или за да го преследва. Йорш бягаше по съвсем тесни улички — по тях едва можеше да премине човек — катерейки се по криви стъпала. Никой от жалките обитатели на квартала не се изпречи на пътя му. Прегърбена старлица, куц младеж с груба патерица и жена с дете на ръце не само не направиха крачка, за да го задържат, а напротив — прилепяха се до стените, за да не му пречат. Затова пък възпрепятстваха преследващите го стражи. Досети се, че по този начин те изразяват солидарността си с всеки, който има неприятности с правосъдието на Съдията-администратор. Йорш успя да се отскубне от преследвачите и стигне до равно място над извивката на реката. Оттам видя Ерброу. Драконът също го забеляза.

Изведнъж всичко наоколо позелени. Викове на ужас замениха триумфалните възгласи на преследвачите му. Ерброу-младши летеше към него на помощ. Драконът се приземи, раздаде се рев и огнен език проряза въздуха. Йорш скочи върху гърба на Ерброу. Дватамата прелетяха над изплашения град право към горната порта. Елфът позна портика и стълбищата, намери и арката с предсказанието. Драконът се спусна и започна да описва бавни кръгове около зданието, предоставяйки на Йорш възможност и време да разгледа и прочете надписа. Предсказанието обаче го нямаше — някой старателно го бе заличил. Нямаше никакво съмнение: по камъка се виждаха неравните следи от остро длето.

Един от стрелците се съвзе от ужаса: постави стрела в лъка, опъна тетивата и пусна стрелата. Ерброу потръпна и от гърдта му потече кръв. Йорш разбра защо драконите са измрели: техните покрития са меки като на змиите или на гущерите, по време на полет покритата с люспи гърд е напълно незащитена. Драконът незабавно се издигна във въздуха.

Насочиха се направо към Черните планини: прелетяха, както и първия път, над хълмовете, засадени с лозя и овощни дървета. Сега, когато в очите му не блестеше слънчевата светлина, Йорш разгледа множеството фигурки, които тичаха в различни посоки по зелената трева. Ала не всички се бяха разбягаха: близо до една ограда две мънички човечета стояха неподвижно и с вдигнати нагоре глави следяха техния полет. Последва къс вираж и драконът се гмурна зад

върховете на Черните планини. Показа се върхът с пещерата-библиотека, а зад върха — морето.

ТРИНАЙСЕТА ГЛАВА

Раната на Ерброу не беше нито дълбока, нито сериозна — само за няколко мига Йорш я излекува. Щом драконът се издигна над покривите на Далигар, Йорш извади от гърдите му стрелата и спря кръвотечението. Раната зарасна, преди да пристигнат в библиотеката, а малко след това съвсем изчезна. Ерброу, вече в отлично здраве, прекара остатъка от деня по заснежените върхове, весел като птиче: пързала се по снега и ловува глухари, а после ги опече с розмарин на огън от пукащи шишарки. Йорш лежеше неподвижно на пода в пещерата. Чувстваше се напълно обезсилен, повдигаше му се и поради треската се мятеше от една страна на друга. Енергията, необходима да се извади стрелата и да излекува раната на дракона, бе изсмукала всичките сили от елфа. Гърдите го боляха, сякаш стрелата бе пронизала него. Мисълта, че не беше успял да намери Сайра и Монсер, ако те въобще бяха още живи, влошаваше още повече състоянието му. Едва привечер Йорш се посъвзе и с труд се добра до кладенеца, където утоли жаждата си. По дрехата му имаше остатъци от кал, с която го бяха замеряли, следи от камъни, петна кръв от раната на челото му, пръски от драконовата и птичи екскременти, предимно от свраки и сови. Мръсотия покриваше пода, където бе паднал съвсем обезсилен, след като с голям труд се смъкна от гърба на дракона и се довлече до пещерата. Бели бяха останали само малки части от дантелата около врата му. Иначе дрехата имаше най-различни оттенъци: тухленочервено, рубиново, кафяво, черно, сивкаво, граховозелено — цвета на фекалиите на небесносините синигери, които не се плашеха от нищо.

На следващия ден Йорш се почувства по-добре и отново тръгнаха да търсят приятелите му. Елфът и драконът решиха да се върнат в Арстрид.

Отправиха се на път при залез-слънце, за да бъдат по-малко забележими. Вечерта не беше особено ясна, но не и прекалено мъглива. Прелетяха над неподвижните като статуи гори от лиственица

и след това над кестеновите гори, чиито пожълтели листа бавно падаха като лек дъжд, който проблясваше в светлината на първите звезди.

Крилата на дракона пляскаха лениво, когато започна плавно да се спуска, описвайки големи кръгове над Арстрид. Над завоя на реката блестеше тънкият сърп на луната, отразен във водата. Обгорелите останки от селото се открояваха ясно в нощта. В един миг луната се скри зад облаците и светът потъмня.

Йорш се настани удобно върху топлия гръб на дракона. Изпитваше отчаяние, задето не бе успял да осъществи своя план. Тръгнал беше да завоюва света и да спаси приятелите си, но нямаше ни най-малка представа как да го направи. Драконът се приземи и двамата се посъветваха какво ще предприемат по-нататък. Отговор не намери нито единият, нито другият.

Изплувалата иззад облаците луна заблестя отново. Йорш погледна към земята: под краката му, в тревата, нещо искреше. Той се наведе да го вземе: беше малко бяло камъче, което отразяваше лунната светлина. Йорш се вгледа внимателно и разтвори тревата с ръце. Недалече искреше второ камъче, по-нататък — трето. Отвисоко не се виждаха, но пълзейки на четири крака, той отчетливо виждаше на лунната светлина пътечка от бели камъчета. Показа я на дракона.

— Някой ни е оставил следа — тържествуващ заключи той.

— На нас ли? Но той дори не знае за нашето съществуване!

— Възможно е, може би не точно на нас, но ни е оставил следа!

— упорито повтори Йорш.

— Кому би хрумнало да остави следа от камъчета неизвестно на кого? И защо?

— За да намери пътя към къщи. Така правят децата. Когато напуснах мястото, където живееше баба, аз също оставих пътечка от камъчета, за да намеря пътя на връщане. Само че дъждът веднага ги заля и до обед камъчетата се скриха... Във всеки случай, така постъпва дете, принудено да напусне родното си място. Прави пътечка от камъчета, та след това да намери пътя обратно. Това хем го успокоява, хем го ободрява. Или поне може да мечтае, че скоро ще се върне у дома. Когато всичко те плаши, потребността от мечта става по-важна от храната. Тези камъчета обаче са тук, за да покажат пътя на нас. Твърде малки са, за да се видят отвисоко.

— Сигурен ли си? Ненавиждам да ходя пеша. Драконите не ходят пеша. Просто не признават ходенето. Разбира се, ние сме способни да го правим, но самата структура на коленете и на ходилата...

Луната блестеше. Пред тях се разкри пътечка, но постепенно тя прерасна в малък планински път. Камъчетата искряха из тревата встрани, за да не се смесват с камъните по пътя. Всичките бяха еднакви: кръгли и белоснежни. Детето, което ги беше оставило, навярно ги бе търсило с години из пясъците на реката, където обикновено се намират. Навярно ги беше събрало прилежно и пазило като съкровище, за да ги пожертва заради мечтата някога да се завърне вкъщи.

Отначало горският път се виеше в посока, противоположна на Черните планини, към Далигар, после зави на изток. Камъчетата ставаха все по-редки, сякаш човекът, които ги бе слагал, беше решил да ги пести. Драконът не преставаше нито за миг да се оплаква от болки в задните си лапи и в гърба. Така доказваше колко преимущества има летенето пред ходенето. Колкото величествени бяха крилата му, толкова походката му напомняше гигантска кокошка, пристъпваща от крак на крак. Луната се скри, започна да се зазорява. Вече намираха камъчетата само където пътят се разклоняваше, и те показваха правилната посока. За да се избегне всякакво съмнение, поредното камъче лежеше встрани от пътя, по който трябваше да поемат веднага след разклонението.

Издигащото се слънце се отрази върху последното камъче, обозначаващо тясна, полузакрита от бодливи къпини, мочурлива пътека. След няколко крачки пътеката съвсем изчезна в блатиста тиня. Камъчетата също се изгубиха. Пред пътниците се откри заблатена местност. Приветстваха ги рояци комари. Слънцето се издигна високо над хоризонта, а заедно с него се събудиха и мухите.

Елфът и драконът се придвижваха с мъка напред: мократа земя жвакаше под краката им.

Накрая пред тях се откри нещо подобно на долина. В края ѝ видяха наполовина потънала в тинята колиба от глина, сухи клонки и, съдейки по миризмата, от кравешки и кози фъшкии. Нямаше прозорци, дупка, закрыта с провесена овча кожа, служеше за врата.

— Камъчетата свършиха — каза Йорш. — Все пак стигнахме донякъде.

— Отлично — възкликна драконът. — Новината е добра. Задните ми лапи вече приличат на две наденици, печени на скара, колената ми скърцат като наръч дърва, който се търкаля надолу по сипей, а за гърба си по-добре да не говоря. Стомахът ми вие от глад по-силно от вятър между върховете на дървета. Сега можем да спрем на почивка, да отдъхнем, да поспим и да съберем сили. Или по-точно, аз ще си почина, ще си отдъхна, ще поспя и ще събера сили, а ти ще огледаш наоколо.

Йорш не се държеше на крака от умора, но това въобще не го притесни. Драконът се разположи под два огромни дъба, където се сля с околния пейзаж. След дългата нощна разходка беше потънал в прах и кал. Така преплетените краски на гърба му, където люспите му се преливаха в различни оттенъци на зеленото, правеха Ерброу съвсем незабележимо петно сред окръжаващото го блато.

Младият елф се отправи към колибата. От време на време се обръщаше, за да провери забелязва ли се драконът. Йорш се доближи и до колибата видя малка кокетна постройка, изградена от чудесен розово-бял камък и напречна греда от гранит, на която бе изсечена дълга редица от малки патенца, всяко с панделка на шията и букетче цветя в човката. На солидната дървена врата бяха нарисувани множество разноцветни сърчица, от комина се издигаше лек дим, а по средата на място, оградено с преплетени тръстики, кълвяха кокошки и гъски. Отвъд оградата започваше просека от изсечени дървета, от двете страни, на която се точеха само бодливи къпинови храсти и трънаци, но и здраво ограждение от ръждиви копия и подострени колове. Всичко това свършваше при две караулни вишки. Пред погледа на младия елф се откри странна картина: в средата на просеката група кални деца, облечени в еднакви дрипави дрехи, копаеха дълги ями в блатистата земя.

ЧЕТИРИНАЙСЕТА ГЛАВА

Страх обзе света. Всички изглеждаха полудели. Елфът отново се появил в Далигар върху гърба на дракона и изтребил всички кокошки в окръга. Хиляди и хиляди мъртви птици се издигали на купчини под облаци от мухи сред разнасящото се наоколо зловоние и миризма на гнило. Поне такива слухове се носеха.

Роби не беше стъпвала в Далигар, майка ѝ и баща ѝ избягваха това място, но Джамо, един от големите сираци, висок и слаб, с черни коси, падащи на лицето, беше родом оттам и по думите му в Далигар Въобще нямало кокошки, защото Съдията-администратор отдавна ги бил забранил, за да не цапали улиците. Били останали само няколко в старата, бедна част на града — никому не препоръчвано място, където дори войните предпочитали да ходят по-рядко. Но даже там птиците се брояли на пръсти. Каква планина, каква купчина! Едва ли биха стигнали да напълнят дори торба. Работата беше там, че Джамо имаше славата на най-големия лъжец, който децата бяха срещали през живота си. Родителите му — странстващи търговци — продавали всевъзможни вехтории, докато кашлицата и студът през една особено сурова зима сложили край на техните пътешествия. Като всички скитници Джамо се хвалеше, че знае всичко за света. Освен това смяташе останалите за глупаци, затова настояваше да вярват на всяка негова дума, понеже бил видял свят.

Именно Джамо разказваше, че единствената жива кокошка в приличната част на Далигар, на която никой не се осмелявал да откъсне главата, защото била специална — особена, вълшебна — веднъж била умряла, но възкръснала.

Заради измишльотините си той неведнъж беше ял бой от хора, втръснало им да слушат неговите глупости, особено Крескио и Морон.

Джамо обаче не се отчайваше и продължаваше да разказва как кокошката от Далигар ходила в царството на мъртвите и се върнала оттам. И други небивалици разправяше той. Например че в Далигар имало растения, дето цъфтят през цялата година, или че веднъж срещнал трола, който работел като дървосекач, и заедно с двама

гиганти помогнали на баща му да си поправи каруцата. За благодарност баща му им подарил половин бут, а те, преди да го изядат, го закопали в земята и после отново го изровили. За този разказ той също яде бой...

Дори Джамо да говореше врели-некипели, историята за планини от умрели кокошки в Далигар нямаше никакъв смисъл. Дори да беше истина, че драконът избива купища кокошки, защо далигарските жители не ги изяждаха, а ги оставяха да гният? Или да даваха кокошките на тях, децата. В Дома за сираци биха ги изяли дори да бяха червясали. Разказът за купищата избити кокошки, които се разлагат по улиците и тровят въздуха със зловонието си, твърде много наподобяваше историята за похищението на Йомир.

Пак според същите слухове срещу дракона излязъл почетният гарнизон на Съдията-администратор и след яростна схватка прогонил от града обляния в кръв дракон, намиращ се на границата на смъртта. Очевидно смъртната агония на драконите минаваше по-бързо и от мазолите по ръцете на децата, защото след това чудовището успяло да прелети живо и здраво със скоростта на вятъра над Дома за сираци и да продължи по пътя си.

Вестите стигаха до тях, но по пътя се променяха и обогатяваха с нови подробности. Бяха сигурни в едно: работата им се увеличаваше, качамакът намаляваше и когато не беряха ябълки, за да бъдат изпратени в Далигар, ги заставяха да копаят траншеи в калта. Планираха да поставят истинска врата с истинска заключалка на общата спалня. След като чудовището похити клетата Йомир, започнаха да работят по двойки — единият отговаряше за другия — и да дават отчет пред Тракарна и Страмацо. За щастие, Роби работеше с Гала. От всички ужасни работи, които ги принуждаваха да вършат, копаенето на траншеи беше най-лошата. Рядката кал се свличаше постоянно и от нея бъкаха безчет червеи и някакъв вид мъхната гъсеница, спяща на вид, но събудеше ли се, хапеше така, че болката не минаваше с часове.

Идеята за траншеите дойде в главата на Страмацо. Той разбираше от военна стратегия, колкото от астрономия, а познанията му клоняха към безкрайна нула. Само на него, с цялата му тъпота и с навика да не се замисля над нищо, можеше да му хрумне да се изправи срещу същество с крила, докато е затънал в калта.

След втората поява на дракона озлобление и абсолютен ужас измести ликуването от победата. Страмацо зае длъжността командващ след мнимото му сражение с дракона, когато уж бе обърнал чудовището в бягство с помощта на коша за събиране на грозде и следователно имаше военен опит. Отговаряше за отбраната на съседните територии, тоест за всичко извън пределите на стените на Далигар. Резултат от назначението бяха серията от истерични крясъци и нескончаемите повторения на историята за храброто прогонване на дракона. Първоначално децата копаха траншеи около блатото, после ги изоставиха и започнаха да копаят около лозето, след което започнаха да издигат земен вал, също изоставен, за да се върнат към първоначалния план: траншеи около блатото.

За момент Роби спря да работи. Нямахше повече сили. Раменете и ръцете я боляха, а дланите ѝ бяха покрити с пришки. Беше и много гладна. Докато копаеш траншеи, нямаш какво да откраднеш. Чувстваше се ужасно уморена и останала без капка сили.

Говореха, че драконът бил ранен. Или дори мъртъв. Вероятно той никога повече няма да се върне. Навярно всичко е загубено. Очевидно драконът, който тя редовно виждаше в съня си, ще се окаже наистина най-обикновен сън, сън без никакъв смисъл. Никой няма да дойде да я спаси, нито нея, нито когото и да било друг. Всичко ще си остане, както е.

Изведнъж в калта се мярна райско видение, възроди надеждата ѝ и душата ѝ затрептя: наблизко бягаше най-голямата мишка, която беше виждала. И не само тя — Гала също я забеляза. Момичетата се размениха погледи: покрай тях бягаше месо. И то много месо. Цяла мишка и при това толкова голяма — същински плъх.

Когато доведоха Роби в Дома за сираци, взеха ѝ дрехите, обувките и големия вълнен шал на майка ѝ, ала тя успя да спаси прашката, подарък от баща ѝ: ивица кожа, която се разширява в средата, за да се поставя по-удобно камък. Роби спаси това оръжие от всички проверки, пришивайки го е конци от сламени стъбла към вътрешната страна на конопената си куртка.

Тракарна и Страмацо се намираха на другия край на дългата траншея, а освен това днес нито Роби, нито Гала все още не се бяха възползвали от разрешението да се отлъчат по „физическа нужда“ — право на всеки „малолетен работник“ един път дневно. Двете

момичета се впуснаха като стрели след мишката, която, за щастие, бягаше по посока на храстите от глог и къпини в началото на гората, където Роби извади прашката и, скрита от чужди очи, метна камъка. Бум. Резкият и точен удар повали животинката. Момичетата побързаха да се върнат на мястото си в траншеята. Времето до обяд минаваше бавно. Тогава всеки малолетен земекопач заставаше на опашка, за да получи шест кестена и половин ябълка — толкова им се полагаха от щедрата земя на Далигар.

Плъхът се считаше за обща храна. Грозде, къпини, орехи, яйца, ябълки можеше да си ги ядеш скришно сам, без да казваш „благодаря“ или „заповядай“ на никого. Но да се изяде плъх, първо трябва да бъде одран, а после да се опече. Това можеше да направи само сплотена група „любими гости“ от Дома за сираци. Придвижвайки се уж случайно надолу по траншеята, Роби се приближи към Крескио и Морону и им разказа за успешния улов. Сърцето ѝ се късаше при мисълта, че двамата ще вземат за себе си половината от плъха. Налагаше се да раздели другата половина с останалите деца, защото щяха да одерат и изпекат плячката на малкия мангал, с който се отопляваха в колибата. На всекиго щеше да се падне по парченце, но и парченцето е по-добре от нищо, пък и се получаваше един вид общ празник.

Дойде време да се наредят на опашка. Крескио, Роби и Гала се отправиха скришом към храстите от глог за своята плячка. Носеха празната торба от кестените, за да скрият в нея плъха и вечерта контрабандно да го внесат в спалнята. Ловът на плъх не се считаше за кражба и не се предвиждаха наказания, но плячката подлежеше на конфискация, защото отвличала вниманието им от работата, а и говорела за варварство и неблагодарност.

„Как можяхте? — щеше да се разкудкудяка Тракарна. — Не ви ли стигат лакомствата, които готвим за вас в Дома за сираци, толкова вкусни и в такова количество?“

„Същински варвари! — щеше да промърмори Страмацо, излизайки за кратко от традиционното си състояние на идиотизъм. — Какво да излезе от родители варвари, с варварски обичаи. Щастие е, че сега децата се намират тук, а ние сме толкова интелигентни, че да ги приучим на култура.“

На поляната убития плъх го нямаше. Или, по-точно, беше там, но не лежеше мъртъв с вирнати нагоре лапи. Намираше се в ръцете на някакъв тип, приличаш на облак с космати крака. Съществуто беше облечено в сватбена дреха, изцапана до невъзможност, запретната нагоре и завързана на кръста. Беше много млад, юноша, малко по-голям от тях. Роби се запита дали юношата би изглеждал толкова смешен, ако дрехата му беше по-чиста. И въобще, работата не се свеждаше до мръсното, а до непоносимата и невъзможна воня на птичи курешки, която се носеше от сватбената дреха. Вонята бе непоносима дори за сираците, обитаващи старата, полуразрушена кошара без никаква възможност да се мият, освен по време на работа под дъжда. Непознатият държеше плъха на колене и ласкаво го галеше, говореше му с тон, сякаш му е близък роднина или най-добър приятел. Плъхът го гледаше блажено, предано размахвайки опашка. Очевидно Роби само го бе зашеметила и вонята на птичи курешки не пречеше на съживилото се животно, а дори му харесваше. Непознатият и плъхът си разменяха дълги, пълни с нежност погледи, после животното скочи на земята и лениво се провря в глоговите храсти. През двете години живот под крилото на Страмацо Роби не помнеше толкова идиотски минути като тази сцена със странния тип, маскиран като мръсна невеста, от когото се носеше воня на птичи изпражнения и който милваше плъха, все едно е собственото му дете.

Гала отстъпи крачка назад, изплашена от нелепата сцена. Роби бързо я хвана за ръка: тя беше тук, нямаше от какво да се бои.

Непознатият забеляза движението и се усмихна. Първи се опомни Крескио:

— Глупаво, сополиво момиче, дори не различаваш дали си убила плъх, или не! — презрително прошепна той.

— Беше мъртъв — запротестира Роби, колкото унижена, толкова и удивена.

— Вече не е — меко произнесе непознатият.

Гала заплака. От няколко часа мислеше за печения плъх, няколко часа си представяше как ще забие зъби в късчето месо и как всички ще ги похвалят, че двете с Роби са добри, истински ловджийки. Всички щяха да са радостни, а печеното месо от плъха, щеше да хруска между зъбите...

— Роби го уби — настоя Гала — и можехме да го изядем — добави тя безутешно.

Гласът на момичето секна от съжаление, задето угощението, макар и малко, но така желано, нямаше да се състои. Роби не намери думи.

— Не бива да се яде същество, което мисли — ласкаво я упрекна непознатият.

Странното твърдение стана причина Гала да престане да плаче.

Непознатият се усмихна и се изправи. Роби никога не беше виждала по-красив юноша. Само да не беше толкова глупав и да не вонеше така ужасно! И да носеше нещо за ядене: хора с такава чудовищно нелепа усмивка, ако имат нещо за ядене, обикновено ти го дават всичкото.

— Плъховете могат ли да мислят? — запита Крескио.

Роби вдигна рамене: ако можеха да мислят, дори Страмацо...

— Какво означава това? — не се успокояваше Крескио.

Роби отново вдигна рамене.

— Според теб това елф ли е? — шепнешком попита Крескио.

Импровизираната качулка беше паднала от главата на непознатия и откриваше прекалено светли коси и островърхи уши.

— Не — решително отговори Роби.

— Защо си толкова уверена?

— Елфите може и да са измет, но би трябвало да са по-умни — прошепна Роби.

Непознатият ги изгледа и се усмихна още по-широко. После се поклони и произнесе:

— Йоршкрунскваркльорнерстринк.

— Наздраве — вежливо пожела Роби, както я беше учила майка ѝ да казва, когато някой кихне.

— И вие бъдете здрави — откликна непознатият. — Можете да ме наричате Йорш, ако желаете. Търся някой, който да е роден в село Арстрид.

Гала и Крескио посочиха Роби; той с дясната ръка, тя с лявата, защото Роби стоеше между двамата.

Погледът на юношата се закова върху осакатената ръка на Гала. Наблюдава я продължително и по едно време произнесе съвсем идиотската фраза:

— Ти нямаш един пръст!

Гала си отдръпна ръката и сведе очи, потисната и унижена. Долната ѝ устна се разтрепери, а рамената ѝ се затресоха от мълчаливи, сподавени хлипания. Роби изгледа непознатия с ненавист: прииска ѝ се да е голяма и силна, та да го напляска по бузите.

Юношата се доближи до Гала, взе между дланите си лявата ѝ ръка и я държа дълго, с поглед устремен в нищото. Изненадващо, изплашеното момиче не се опитваше да си издърпа ръката. Стоеше, без да откъсва поглед от сините очи на непознатия, който продължаваше да гледа неизвестно къде. Постепенно юношата пребледня, лицето му придоби землист оттенък и конвулсии разтърсиха тялото му. Роби се запита дали това не е заразна болест и се приближи с намерението да дръпне Гала. До помощта ѝ обаче не се стигна: големите, бели, тънки ръце на непознатия се отпуснаха и мръсната ръчичка на Гала се оказа на свобода. Йорш падна на колене в калта — краката му отказваха да го държат — и той произнесе поредната идиотска фраза:

— Не се бой, ръката ти ще се оправи. Възрастните — не, но децата могат да се излекуват.

Гала го гледаше очарована, а у Роби се надигна ярост: съжали, задето не е голяма, та да наложи Йорш с плесници, ритници и още един път с плесници.

Както стоеше на колене и дишаше трудно, непознатият се обърна към Роби:

— Така си и знаех: тук има дете от Арстрид — тържествуващ заяви той. — И именно то е оставило пътечка от камъчета. Такова нещо може да дойде наум само на дете!

Дете ли? Роби видя какъв поглед ѝ хвърли Крескио: с нищо несравнимия поглед, с който се гледат възглуравите. Тя намрази непознатия от дън душа.

— Моите почитания, госпожо, и те моля да ми разкажеш какво се случи във вашето живописно поселение и поради какви причини ти се намираш тук и с каква цел.

При думата „госпожо“ Роби се огледа мълниеносно, очаквайки да види зад гърба си Тракарна. Когато се увери, че зад нея няма никой и непознатият се обръща именно към нея, я обзе ярост и тя се почувства обидена от този непоносим шут, който първо им бе отнел

надеждата за вечеря, а после се осмеляваше да издевателства над нея. Наведе се, грабна счупен клон и решително го размаха пред непознатия:

— По-малка съм от теб, но бия по-силно — заплаши го тя. — И само да си посмьл още веднъж да се докоснеш до нея — добави момичето, показвайки с глава Гала, но без да откъсва поглед от него.

Непознатият се огорчи. Лежеше на земята, трепереше и дишаше тежко, а Роби, с дървото в ръце, се надвеси над лицето му.

— Прости ми, не исках да наруша вашите обичаи. М-м-м... превъзхо... глуп... пак аз няма...

Веждите на Роби се повдигнаха заплашително, ръцете ѝ още по-силно стиснаха дървото. Лицето на непознатия внезапно просветна като на човек, който изведнъж си е спомнил нещо. Той отвори бродираната торбичка от синьо кадифе, която носеше през рамо, и извади от нея дървената лодчица и малката парцалена кукла с коса от овча вълна — боядисана със зелени орехови обелки, тя имаше същия цвят като косата на Роби.

— Твои са, нали? — попита непознатият, подавайки ѝ играчките. — Намерих ги в селото, в Арстрид, и ти ги донесох.

Този път от погледа на Крескио бликаше насмешливо издевателство. От една страна, Роби изпитваше желание непознатият да изчезне, да пропадне вдън земя, да потъне в блатото, драконът да долети и да го отнесе надалече. Ала от друга, тя гледеше своите играчки и изпитваше неудържимо желание още един път да ги подържи в ръце. Спомни си как баща ѝ изрязва от буково парче корпуса на лодката, а майка ѝ уши от парче плат, останало от полата ѝ, дрешка за куклата. Единствено играчките ѝ бяха останали от родителите ѝ.

Протегна ръка и ги взе мълчаливо.

— Какво стана със селото? — меко попита непознатият.

Роби продължи да го гледа сърдито, но бавно отпусна парчето клон, което държеше.

— Разрушиха го — бързо изстреля тя.

— Защо?

Роби не отговори. Не ѝ се искаше да си спомня. Не ѝ се искаше да говори за това.

— Защо? — настоя непознатият.

— Е-го-и-зъм — уморено произнесе на срички Роби.

— И какво означава това?

Роби отново не отговори.

— Не си бяха платили данъците — намеси се Крескио, — не искаха да платят данъците — обясни той с преднамерена важност като Тракарна, акцентирайки върху „не искаха“.

— Те не можеха — отчаяно възрази Роби. — За тях беше невъзможно!

Непознатият поклати замислено глава и отново се обърна към Роби:

— А жителите? Живи ли са?

Роби кимна.

— И къде са? — продължи да разпитва непознатият.

— Избягаха от другата страна на Черните планини, зад водопада. Сега живеят на брега на морето.

Това не беше тайна за никого, включително и за войниците. Но не се опитваха да преследват бежанците, защото прекалено се страхуваха от водопада.

— Познаваш ли мъж на име Монсер и жена на име Сайра? — зададе поредния си въпрос непознатият.

Никакъв отговор.

— Познаваш ли Монсер и Сайра? — повтори той.

Отново мълчание. Роби почувства как устните ѝ започват да треперят и очите ѝ да се пълнят със сълзи. Конвулсивно стисна в ръце лодчицата и куклата. Дори Крескио не се осмели да наруши мълчанието.

— Бяха моят баща и моята майка — прошепна тя.

Ако диша дълбоко и говори по-бавно, навярно ще да успее да сдържи сълзите си.

— Бяха? — настойчиво се интересува непознатият.

Не, няма да успее, няма да помогне нито дълбокото дишане, нито бавното говорене. Роби се разрида.

— Обесиха ги — обясни Крескио.

Непознатият пребледня като мъртвец, дишането му секна.

— Защо? — със сподавен глас запита той, след като му се възвърна способността да говори. — Защо?

Мълчание.

— Егоизъм — проплака Роби и се разрида неудържимо; плачеше, без да може да спре. — И... — не завърши фразата тя.

— И?... — повтори непознатият.

— И освен това били помогнали на един елф, така се разправя, но аз знам, че не е истина, не може да бъде...

Така и не завърши изречението.

— Не-е-е-е-е-е-е-е-е-е-е-е-е! — завика Йорш. — Не, не, не, не! Те са си пожертвали живота, умрели са, оставяйки те сираче, за да ме спасят...

Непознатият закри лицето си с ръце. Стоеше на колене, наведен към земята, а тялото му се тресеше все по-силно, сякаш е последен лист на клон, брулен от зимен вятър. Крескио се усмихна тържествуващо:

— Казах ли ти, че е елф!

Роби престана да плаче. Вдигна глава и огледа плачещото създание в краката си. Наистина ли е елф? Дори не просто елф, а Елфът, същият онзи... Нима родители й са пожертвали живота си и са я оставили сираче, за да спасят... него? Този тук? Тя е останала без родители заради него? Заради него ли няма нито майка, нито баща? Нито сушени ябълки, нито яребица на шиш, нито топла постеля, нито мляко с мед сутрин... Заради това жалко същество, което умее само да се надсмива над гладните деца и над момичето с осакатената ръка? Не, не е истина, това не може да бъде. Едва сега, когато непознатият спомена Арстрид, Роби позна дрехата, в която бе облечен: сватбената рокля на дъщерята на селския старейшина! Майка й бе помогнала да избродират буквата „М“ на гърдите. Яростта надви болката и тя настъпи босия крак на Йорш с всичка сила, но вероятно прекалено слабо, защото той дори не усети.

— Махай се отгук? — извика Роби. — Това не е вярно! Измитай се! — тя дори го заплю, но Йорш не помръдна: беше припаднал.

Преди Роби да успее да помисли какво още да каже или да направи, зад гърба й проехтя крясъкът на Тракарна й напомни, че прекъсването отдавна е свършило и че бедите никога не идват сами.

— Елф! — извика Крескио, сочейки лежащата в безсъзнание фигура в краката им.

Ехото разнесе думата и тя стигна до охранителите. Полетяха стрели: Роби, Гала и Крескио се хвърлиха по очи върху земята,

прикривайки главите си с ръце. Йорш не помръдна — едва дишаше. Изведнъж хълмът, който се виждаше от Дома за сираци, се раздвижи и се надигна: оказа се притаил се в тревата дракон. Намираше се съвсем близо до тях и беше огромен. Всички се разбягаха, освен трите деца, проснали се на земята. Понеже си бяха закрили главите с ръце, нито видяха какво става, нито разбраха какво се случва. Едва когато духна топъл вятър с неприятна миризма и се озоваха непосредствено пред драконовите челюсти, те си дадоха сметка, че вятърът фактически е диханието на дракона, което излиза от уста с огромни, дълги колкото човешка ръка, зъби.

За щастие, драконът не им обърна никакво внимание, зает с опитите си да хване Йорш със зъби, като едновременно се стараше да не го продупчи.

— Роби — подсмръкна Гала. — Роби, намокрих си гащите...

— Нищо страшно, даже напротив, отлично — успокоително й прошепна Роби. — Сега едва ли ще иска да те изяде. Тихо!

Впрочем драконът не се интересуваше ни най-малко от тях. Продължаваше да търси най-добрия начин как да пренесе Йорш. След няколко неуспешни опита да прихване елфа със зъби, задейства ноктите си: с лявата лапа хвана юношата за глезените, а с дясната — за китките. После разтвори огромните си изумрудени крила и бавно се издигна във въздуха.

Вече се намираше високо в небето, когато няколко стрели полетяха към него, без никаква надежда да поразят целта.

Роби продължаваше да лежи на земята и не знаеше какво да прави. В един момент Тракарна рязко я дръпна за рамото и я изправи.

— Ти... — подхвана тя със задавен от ярост глас, — ти, жалка повлекана, помагачка на елфи... да-да, помагачка на елфи... точно както, също като баща ти и майка ти. Слава на Далигар, че сложи край на живота им... Не те изпусках от очи, така си и знаех... ти си ги примамила тук... Всичко това е заради теб вярно ли е?

Роби дори не се опита да отговори. Знаеше, че всеки отговор само ще възпламени злобата на Тракарна и яростта на нейния замах. Едва се прикриваше. Чувстваше се толкова зле, че ударите на Тракарна почти не я засягаха. Заради някакъв жалък кретен родителите ѝ се бяха обрекли на смърт, а нея на такъв живот. Сънят за дракона и за принца в бели дрехи, който бе сънувала толкова пъти, загуби своята прелест,

както бе разрушено нейното семейство. Някакъв елф-негодник, облечен в чужди сватбени дрехи с мръсни петна от птичи курешки и други нечистотии, за чиито произход е по-добре да не се досещаш, ѝ се бе стоварил на главата само за да умножи нейните беди и нещастия.

Когато Тракарна се поуспокои, а по Роби вече нямаше място без синини, се яви и Страмацо, за да решат какво да правят. Той лично се ангажира да отиде в Далигар за подкрепления, за да отведат малката вещица в столицата.

— Да-да, вещица — повтори той на Роби, — така наричаме ние приятелките на елфите.

За целта се нуждаеше от половин ден. От друга страна, на Страмацо не му се искаше да рискува ценния си живот, като конвоира сам момичето: опасяваше се да не би елфът и драконът да ги нападнат отново. Навярно щяха да се опитат да освободят Роби...

Добре, горчиво си помисли тя... Сбъдваше се и втората част от нейния сън: благодарение на дракона и принца да напусне завинаги Дома за сираци. Ще я отведат в Далигар и ще я тикнат в затворническа клетка, а когато навърши необходимата възраст, за да бъде обесена, ще последва бесилка, ако не решат, разбира се, че и сега е достатъчно голяма.

Отведоха момичето в една от стражевите кули и го оковаха във вериги. Двама стрелци с лъкове останаха да я охраняват до идването на подкрепления. Тя се сви на кълбо в един ъгъл и скри глава, силно притискайки към себе си лодчицата и куклата. Сякаш я понесе бавното течение на времето, ала в главата ѝ, като ято полудели врани, се въртяха едни и същи мисли.

Времето минаваше. Понякога очите на Роби се затваряха от умора, но никакви видения не я навестяваха. Само от време на време се мярваше малка детска ръка с пет разперени пръста.

Страмацо се върна с цял гарнизон. Дойдоха да вземат Роби: смъкнаха ѝ веригите и ѝ сложиха други, по-леки, за из път. Качиха я върху едно магаре. За първи път през живота си тя щеше да язди, но в отчаянието си дори не обърна внимание на това. Денят беше тъжен и имаше мъгла, обвила като вата есенната гора.

Останалите „гости на Дома за сираци“ се строиха на поляната пред старата кошара. Някой вдигна ръка за сбогом и размаха пет разперени пръста. Тракарна изляя нещо, но ръката упорито махаше във

въздуха и накрая Роби се досети, че това не беше просто прощален жест: Гала ѝ показваше лявата си ръка с пет пръста!

Палецът си беше на място: същият, който преди две години бе станал жертва на дърводелска брадва.

Роби спря и погледа Гала, която беше вдигнала вече и двете си ръце. Дъхът ѝ спря, за миг очите ѝ се замъглиха. Най-после разбра: беше се срещнала с могъщо и безгранично добро същество, а тя какво направи? Отблъсна го и го заплю! Не откъсна очи от Гала, докато не я загуби от погледа си. Магарето отнасяше Роби все по-далече и по-далече от Дома за сираци, под конвой от войници, достатъчни за охраната на цяла орда тролове.

ПЕТНАЙСЕТА ГЛАВА

Йорш беше напълно отчаян. Чувстваше се като идиот! Пълен, абсолютен идиот! Само при мисълта колко глупаво бе постъпил му се повдигаше. Струваше му се, че неговата глупост е огромна, дълбока, безмерна, колосална, легендарна, безкрайна, непроходима, сравнима единствено с целия свят или дори с цялата Вселена; обширна като Луната и също като нея вечна. Неизмерима. Непоправима.

— Е, добре, добре, доста сглупи, но не всичко е изгубено. Надеждата умира последна, а вчера все пак никой не умря...

Ала вятърът откъм бушуващото море веднага отнесе успокоителните думи на дракона.

Йорш се чувстваше ужасно зле. Можеше само да лежи, свит на кълбо, треперейки като есенен лист на вятъра. Палците и на двете му ръце го боляха непоносимо, сякаш пронизани от нажежен нож. Треска изгаряше елфа, само леденият вятър носеше успокоение на пламналата му кожа. Лежеше на мократа трева с ръце, отпуснати в малка локва с ледена вода, която беше останала между камъните пред пещерата, след като няколко дни бе валил дъжд.

Нямаше никакво съмнение, че момичето е дъщерята на Монсер и Сайра: по лицето му, мургаво като на бащата, ясно личаха чертите на майката. Как не се бе сетил веднага! Момичето беше смело и великодушно като своите родители: нито за миг не престана да защитава и успокоява по-малката си приятелка. Жалко само, че и тя, също като родителите си, бързо изпадаше в ярост и все така — поради трудноразбираеми причини! Как не бе разбрал на мига, че тя е отчаяна, гладна, нещастна и изтерзана от умора. Най-напред трябваше да я защити и да я отведе на сигурно място, а не да я изостави съвсем сама, след като ѝ беше навлякъл смъртна опасност.

Всичко се случи, защото болката на по-малкото момиче с осакатената ръка буквално го порази, все едно по главата го удари камък. Не беше съобразил в каква последователност да се заеме с работите: първо трябваше да отведе децата на сигурно място и едва тогава да лекува рани и телесни повреди, да утешава...

Драконът кимна утвърдително и се зае с третия глухар, нанизан на върбов шиш и опечен с розмарин на весело пукащо огънче от борови клонки. Ароматният дим на горящите клонки се смесваше с печашото се на огъня месо.

— Как можеш да ядеш това? — жаловито попита елфът.

— Отхапвам с предните зъби и дъвча със страничните — изчерпателно обясни драконът. — Хайде, разказвай по-нататък: защо изгуби съзнание?

— Предварително изобщо не помислих колко сили ще са ми нужни, за да накарам палеца на момичето да израсне отново. Беше ужасно. А трябваше да си спомня колко енергия вложих, за да излекувам твоята рана, и да го умножа по безкрайност... Не съобразих нито че това ще ме извади от строя, нито че моментът е неподходящ. Но по-лошото дойде после... След като разбрах, че те са загинали заради мен, по моя вина — очите на Йорш отново се възряха в нищото, — всичко е толкова... толкова... — той не намери думата.

— Глупаво, смешно, смехотворно? — през смях му помогна драконът, впивайки зъби в четвъртия глухар.

Неизразима ярост заля Йорш и той се почувства много по-добре.

— Как си позволяваш? Как можеш? — запъна се той. Търсеше думи, с които да нарани дракона така болезнено, колкото оскърбен се чувстваше самият той. — Тъпо, безмозъчно чудовище, родено от още по-тъпо чудовище, по-безмозъчно, оглупяло и освен това любител на идиотски приказки. Как си позволяваш да се смееш: това прекрасно момиче е останало сираче и сега с напълно отчаяно само защото нейните родители ме спасиха!

Драконът дори не трепна при тези думи. Невъзмутимо заби зъби в петия глухар.

— Смяя се на теб, не на нея. Прекрасното момиче-сираче е напълно отчаяно не заради теб, а заради престъпниците, надянали примката на шията на нейните родители. И понеже не им е било достатъчно, затворили детето на място, в сравнение, с което едно змийско гнездо изглежда курорт. Ние носим отговорност само и единствено за нашите действия. Марсио и Сила, или както там се наричат, са решили да те спасят и това е било тяхно право. Техен избор. И да не забравяме, че без теб те едва ли щяха да се срещнат и тяхното прекрасно момиченце — да се роди. Но не това е най-

главното. Помниш ли историята с гномите от Втората руническа династия? Първоначално са ги преследвали, защото са носели брада, после пък — защото си бръснели брадата. А хората просто искали да завладеят рудниците на гномите! Канели се да проучват далечните брегове на Изтока и се нуждаели от сребро за своите кораби.

Драконът поспря за малко, за да преглътне шестия глухар, и продължи:

— В Далигар стои човек, чието желание е да има тъпи и жалки поданици, а твоите приятели не са били нито тъпи, нито жалки. Ако не заради теб, щели са да ги унищожат поради друга причина. Така че помни: спасили са ти живота — наслаждавай му се и го използвай. Престани да крещаш като глухар, комуто са отрязали опашката, вдигни си задника и тръгвай да спасяваш момичето, как се казваше то?

— Роби, малкото момиче я наричаше Роби.

— Роби ли? Да, хората просто притежават талант да измислят нищо незначещи имена. Никога няма да разберат колко важно е името. Та, какъв е планът, как ще я спасим?

Йорш наистина се почувства по-добре.

— Ще тръгнем през нощта. В тъмна и безлунна нощ. Нощ като тази — с всяка изминала секунда силите на елфа нарастваха. Драконът имаше право и нищо не беше изгубено. — Ще тръгнем тази нощ. Още сега — решително отсече Йорш.

— След като си завърша закуската — въздъхна драконът. Дояде седмия глухар — на върбовия шиш стояха нанизани всичко на всичко двайсет и един. — С теб е просто невъзможно да си похапна спокойно.

Йорш изгълта набързо малко златист фасул и си събра вещите: лъка с елфските стрели — за всеки случай, както бе настоял Ерброу — и легендарната торбичка от бродирано кадифе, където държеше книгата със стиховете, останала от майка му, и пумпала от детството му, с който си бяха играли като деца още неговите родители.

— Да, много важен багаж — саркастично отбеляза драконът. — Ако ни нападнат войните, ще им декламираш стихове и ще им дадеш пумпала да си поиграят.

Йорш не отговори. Напълни догоре торбичката със златист фасул, за да разреши веднага един от проблемите на децата — глада.

Дрехата на Йорш продължаваше да воня на птичи курешки, независимо че след прекараната на вятъра и дъжда нощ миризмата вече не беше така непоносима. Силно съмнение обаче обзе елфа: нещо с дрехата му не беше наред. Но понеже пред него не се откриваше алтернатива, той се реши да направи няколко промени: отпра горния край от бродерии и фигурки с дупчици, наричани дантели; махна бухналите ръкави, които пречеха на движенията му, и полите под коленете, та да не се налага да ги запрята и завързва на кръста. Получи се нещо като расо в непонятно сив цвят, напомнящо донякъде туника на алхимик или на древен мъдрец... сега дрехата дори миришеше почти приемливо.

Драконът растеше не с дни, а с часове: вече бе достигнал кажи-речи размерите на Ерброу-старши. Разтворените крила на Ерброу-младши превишаваха ширината на поляната. С елфа на гърба, силен и уверен в себе си, драконът набра височина, без да обръща внимание на вятъра и бурята. В непрогледната тъмнина проливният дъжд образуваше водни стени и те изгубиха ориентация. Поспориха накъде е правилната посока, пак се загубиха и отново спориха — този път по чия вина се бяха отклонили. Накрая, почти на разсъмване, когато мокрите хълмове едва забележимо започнаха да се открояват в тъмнината, зърнаха старата кошара с нейната странна ограда. Йорш остана съвсем сух, ала пропитите с вода крила на дракона натежаха и той едва се държеше във въздуха. Приземиха се зад малка гора край знаменитата поляна, където Йорш бе съживил плъха, и проведоха военен съвет. Елфът, попочел това-онова по военна стратегия и тактика, започна със зле прикрита гордост да излага пред дракона два плана: основен и резервен. Главната идея беше незабелязано да проникнат в полуразрушената кошара, тоест щеше да проникне по-... хм-м... забележимият от двамата, сиреч Йорш, а през това време Ерброу щеше да стои в засада, готов да пресече евентуална обкръжаваща маневра, и да обезпечавя пътя за бягство.

В този момент се разкряха гъски. В здрача на утрото дъждът потапяше света в кал. Иззад плетената ограда на курника се появиха няколко пернати. Пред кокетната дървена къщурка на Тракарна и Страмацо, по чиито стени пълзеше асма, белоснежните крила на

четири гъски се умножаваха, отразявайки се в мътните локви. Йорш се приближи и гъските започнаха да крякат още по-силно. Младият елф си спомни за навика на древните крале да използват гъските като охрана на своите дворци срещу неканени пришълци, крадци и шпиони и си даде сметка колко мъдро е било това решение. Тракарна и Страмацо се появиха на двора и двамата по бельо. Въоръжени с лъкове с опънати тетиви, войниците от стражевите кули се изсипаха и застанаха в редица. Драконът се съвзе пръв. Разтвори уста и нададе гръмоподобен рев, изпускайки дълга огнена полоса. Пламъкът разсече дъждовните струи. От тях остана само тънка следа от мъглива пара и през нея се видя как начело бяга Тракарна, следвана от войниците, препъвайки се в оръжието си; последен тичаше Страмацо, който предпазваше огромното си седалище, покрито с драпирана тъкан в нежнозелено.

— Ако не греша, имаше запасен план? — вежливо се заинтересува драконът.

За справяне с неотдавна поставената солидна врата с истинска заключалка се погрижи Йорш: достатъчни беше само неговата мисъл и — клик.

Той повдигна овчата кожа. Дузина изплашени деца, скупчили се в ъгъла, гледаха със страх елфа и с още по-голям ужас — открояващата се сянка на дракона.

— Намокрих гащите — изхленчи някой.

— Добре, прекрасно — успокои го Гала, — така драконът няма да те изяде.

— Казвам се Йорш — представи се елфът.

Понеже му беше дотегнало да слуша пожелания за здраве, реши да се представи с умалителното си име.

Все още изплашени, децата се притискаха едно към друго. Хленченето от страх се усили.

— Направи нещо да ги успокоиш — обърна се елфът към дракона.

Драконът се обърка, порови се в своята многостранна памет, после устата му се разтвори в подобие на усмивка, откривайки долните

средни и страничните задни зъби, от което плачът на децата не само не престана, но и зазвуча с един тон по-високо.

— Направи нещо по-добро! — изстена Йорш.

Драконът се усмихна по-широко: показаха се задните долни зъби — най-дългите, най-извитите и най-острите. Някои деца паднаха на земята, молейки да не ги изядат.

— Що за глупости са това! Драконите никога не ядат хора! — изкрещя Йорш, извън кожата си от ярост.

Вече беше забелязал, че Роби не е сред децата. Налагаше се час по-скоро да въдвори спокойствие и да разпита къде е тя.

Шумът и врявата се усилиха, стоновете се смениха с всеобща молба за пощада. Децата молеха Ерброу да не ги изядва, а страшния елф — да не ги погубва със своята ярост.

Йорш не знаеше какво да прави. Всичко, което му хрумваше — да вика, да маха с ръце, да запали малка факла на стената до входа — щеше да ги изплаши още повече.

Накрая едно изръмжаване на дракона прекрати шума и огнен език прониза тъмнината. Мирис на недоизпечено месо, леко обгоряло, изпълни въздуха. Неочаквано настъпи пълно мълчание.

— Кой иска печена гъска? — попита драконът. — Може ли вкусна, тлъста гъска да се сравнява с вас, слаби и кльоцави? Да не мислите, че като разполагам с цял курник, ще се унижа дотам, да глождя купища кости с въшки? Ей, вие, по-големите — обърна се той към Крескио и Морон, — хайде, единият да изтича за розмарин, а другият — за клон от върба или бор, та да набучим бързо-бързо на шиш останалото в курника!

Преди Ерброу да си довърши думите, децата се втурнаха навън към оградата, откъдето се разнасяше несравнима с нищо миризма на вкусно печено месо, в което можеш да забиеш зъби и да си напълниш стомаха, прогонвайки глада, страха, носталгията и тъгата, защото те винаги свиват гнездо в празен стомах.

— По-силен от страха е само гладът — бързо обясни драконът — и това се отнася за кокошките, кучетата, хората, златните рибки, драконите и троловете. Не знам към кои да причисля елфите, понеже не съм изучил достатъчно добре тяхната природа.

В помещението беше останала само Гала. Тя се приближи до Йорш, въздъхна дълбоко и преглътна, но продължи да стои до него.

Йорш коленичи — така главата му се оказа пред лицето на момичето.

— Къде е Роби? — меко попита той.

Момичето се успокои, преглътна още веднъж и едва тогава успя да проговори:

— В Далигар, отведоха я В Далигар. Чух Тракарна и Страмацо, като си говореха. Ще я заведат в едно място, нарича се „подземието на стария дворец“.

— Знам къде е — кимна Йорш, — и аз съм бил там като дете.

Гала отново преглътна:

— Те казаха... аз мисля, че ще направят с нея нещо лошо... Тракарна я би... много силно я би...

— Не се страхувай: ей сега ще отида за Роби. Ти само не се страхувай, всичко ще се нареди.

Йорш повтори тези думи няколко пъти: за да успокои не само момичето, но и себе си. Всичко ще се нареди, разбира се.

Гала кимна: очите ѝ се напълниха със сълзи, но тя се сдържа и не заплака.

Йорш се отправи към изхода. Понечи да излезе, ала Гала промърмори нещо неразбрано.

— Какво? — попита я елфът, обръщайки се към нея.

Гала плахо вдигна лявата си ръка, разпери пръсти и пое дълбоко въздух с гърди.

— Благодаря за ръката — този път ясно и отчетливо каза тя.

За краткото време, през което Йорш се беше задържал с Гала, Ерброу-младши успя да организира децата. Настани най-малките в къщурката с гъските и сърчицата — избягалите Тракарна и Страмацо бяха оставили вратата широко разтворена; Без да обръщат внимание на дъжда, по-големите деца помагаха на дракона да направи огромен шиш ма двора. В дома на Хиените децата намериха истински хляб, изпечен от истинско брашно, и нещо жълто със странна миризма, което възрастните наричат бира. На всички страни хвърчаха кокоши и гъши пера и Йорш с ужас гледаше нещастните създания, на които късаха главите.

— Някой иска ли златист фасул? — попита той.

Никой не му отговори.

— А вярно ли е, че понякога ядете хора? — интересува се едно от малките деца.

— Само в най-крайни случаи — придавайки си важност, отговори драконът. — Вкусът им съвсем не е най-добрият, пък и ботушите създават усложнения...

— А ти можеш ли да изядеш Страмацо? — с надежда попита малкият.

— Онзи със светлозеления задник ли? — уточни драконът, приемайки заинтересован вид.

— Драконите вече не ядат хора! Драконите никога не са яли хора! Никога! — закрещя извън себе си Йорш, истински ядосан.

С тези викове елфът въдвори мълчание.

— Отивам в Далигар за Роби — съобщи той на дракона.

— Далигар е онова приветливо място, където войниците пускат стрели ли? Нали няма да се обидиш, ако остана да браня децата? Тук може да стане опасно... Откъде да знам, ако внезапно ни нападнат гъски... — драконът не пожела да изпада в подробности.

Йорш се замисли.

— Да, идеята не е лоша. Да, остана тук и защитавай децата, да не би да се върнат войниците или онези двамата, за които те, така да се каже, се грижеха.

Обърна се към децата:

— Когато се върна, който иска, може да дойде с мен отвъд Черните планини, при морето.

Йорш изобщо не мислеше за това, но вече знаеше какво трябва да прави най-напред: да спаси Роби и да заведе всички деца на сигурно място към морето.

— На брега на морето има миди и стриди. Те може би мислят и съчиняват стихове, но стават и за ядене — каза младият елф. Той по-скоро мислеше на глас, спомняйки си думите на ловеца Монсер.

Гала се засмя:

— Така говореше и Роби, а тя го знаеше от баща си.

— Точно така. Колко е далече оттук Далигар? Един ден път стига ли?

— Ако е пеша, мисля, да — отговори Гала, — но има кон. Последния път, когато ходи в Далигар, Страмацо се върна на кон. Сега е вързан под навеса зад къщата.

— Значи за по-бързо е по-добре да взема коня, преди да изядат и бедното животно, опечено с розмарин — Йорш хвърли последен поглед към дракона и дружината от наобиколилите го изгладнели деца. — Върви и да... добре де, изяж твоето парче месо.

— Даже и ако преди това е мислело?

Йорш преглътна бързо, за да потисне повдигането, причинено от мириса на месото върху огъня. Погледна хлътналите бузи на момичето, големите тъмни кръгове под очите й, тънките й крака и си помисли как изядените кокошки и гъски ще се превърнат в сила, кръв и мускули.

— Да — решително заяви той, — дори и ако преди това е мислело.

Гала радостно се усмихна и побягна щастлива.

Йорш отиде за коня, оказа се великолепен дорест жребец с големи кафяви очи. Сложи ръка върху челото му и поглади меката козина. В главата на елфа се пренесоха най-различни чувства: тъга на жребца по майка му, страх от седлото и юздата, обида от плетения камшик на Страмацо, умора от безкрайното пътуване от Далигар под тежкия задник на онзи ужасен тип, огромно желание да го срита...

— Добре — прошепна Йорш на коня, — елфите не се нуждаят от никакво седло и никаква юзда.

Конят го погледна в очите и разбра, че елфът чува мислите му. Йорш скочи на гърба му и конят незабавно се отпрати на път: на елфа му се струваше, че неговото съществуване се слива със силното животно и с бързия му галоп — най-прекрасното от всички усещания, които бе изпитал, освен, разбира се, полета върху гърба на Ерброу.

Без да обръщат внимание на дъжда, пътниците лесно се ориентираха в утринната светлина. Към обяд пред тях се показаха страховитите зидове на Далигар.

ШЕСТНАЙСЕТА ГЛАВА

Затворът се оказа много по-студен от Дома за сираци: между каменните стени нямаше други деца, а когато всички дишат в малки помещения, става по-топло. Затова пък тук беше по-сухо от кошарата, сламата — по-свежа, а даваха и повече храна. И никаква работа! Ако в стените не отекваше периодично думата „бесилка“, това място би могло да мине за вид почивка.

Роби се намираше в затвора от предишната вечер. Почти веднага след пристигането ѝ задуха леден вятър и забарабани дъжд. Нямаше никакви изгледи времето да се оправи и тя се питаше дали бурята ще спре принца или въпреки всичко той ще дойде. Сега знаеше, че принцът и драконът не са плод на въображението ѝ. Те наистина съществуваша. Драконът действително беше огромен, а принцът се оказа елф — същото онова малко момче, което нейните родители бяха спасили! И сега той я търсеше — нея, Роби. Тя се замисли с помощта на какви ли вълшебни сили ще я спаси елфът: дали ще разруши стените на затвора, свирейки с някаква тръба, дали ще мине през стените като дух, или ще долети върху дракона и ще разруши покрива с камъни. Или...

Сънищата ѝ се сбъднаха. Откакто пред очите ѝ изникнаха образите на дракона и на принца, Роби се питаше доколко всичко това има смисъл или просто представлява приспиващо, безсмислено, ала утешително безумие, безвредно, но изпълващо с надежда нейния тъжен и разрушен живот, който се състои от студ, носталгия и глад. Сега тя знаеше, че сънищата се сбъдват, макар и не съвсем както са ѝ се привиждали. Принцът наистина съществуваше и той имаше дракон. Така се опровергаваше теорията, че и драконите, и добрите принцове отдавна са изчезнали. Принцът съществуваше и беше добър, е, може би малко странен, но без съмнение добър. Майка ѝ и баща ѝ го бяха обичали. Това, че елфът беше задължен към нейното семейство, увеличаваше възможността... въпреки че го бе заплюла и ритнала, той едва ли се беше разсърдил много.

Дойдоха тъмничарите: дребният и хилав Мелилото и високият Паладио — дебел и червендалест, които постоянно търсеха някоя халба с бира. Бяха мъже на средна възраст, навярно бащи на семейства, държаха се съвсем прилично с Роби, дори — можеше да се каже — бяха учтиви, особено в сравнение с Тракарна и Страмацо. Оставиха ѝ куклата и лодчицата, дадоха ѝ одеяло за през нощта.

В момента тъмничарите изглеждаха изплашени и възбудени: лично Съдията-администратор слизал в подземие, за да поговори с Роби. Такова изключително събитие не се беше случвало никога. Двамата мъже се мятаха насам-натам като две мълнии в отчаяни опити да придадат на мръсното, занемарено от години място що-годе приличен вид. Смехотворно дълго време изгубиха в проточилия се спор дали да оставят на Роби играчките и одеялото: в единия случай щеше да проличи грижа към затворената, в другия — колко малко са склонни да проявят снизходителност. В края на краищата решиха да ѝ оставят всичко, но строго ѝ заповядаха да скрие играчките под одеялото в най-тъмния ъгъл на помещението. Запалиха факли — не го бяха правили от години, затова факлите отдавна бяха овлажнели и мухлясали. И за тази операция отиде доста време, а подземие се напълни с лютив и задушлив дим със странен жълтеникав цвят.

От светлината на факлите не се подобри нито видът на купчините слама, разхвърляна из ъглите, нито на сновящите по пода плъхове. Тъмничарите решиха да съберат поне сламата. Така навярно плъховете щяха да изчезнат и помещението да заприлича повече на дворцово подземие, отколкото на обикновен обор. Спорът кой от двамата е по-подходящ за тази работа също се проточи и само когато вече почти не остана време, и двамата се сетиха, че най-напред трябва незабавно да се избавят от празните глинени халби, категорично доказващи, че основното им занимание по време на служба е да поглъщат пиво. Накрая Паладио с наръч от слама в ръце и Мелилото, награвил куп празни халби, се втурнаха към вратата, ала Съдията бе избрал точно този момент да се появи. Сблъскаха се. Съдията и Паладио паднаха на земята. Мелилото се задържа на крака, но изпусна халбите и те се сурваха към пода. Паладио успя ловко да се отмести, така че всички халби паднаха върху Съдията. В една имаше достатъчно от пенливата напитка, за да промени цвета на облеклото на Съдията: от

нежно матовата белота, като цвета на лилия, дрехите му придобиха мръсножълтеникавия оттенък на бирата. Настроението му също се промени — от „истински разярен“ на „дайте ми да удуша някого и по възможност преди вечеря“.

Роби избухна в смях. Знаеше, че не бива да се смее, защото няма нищо смешно трима души да паднат и дори да се наранят. Но когато нервите ти са изопнати до скъсване и отдавна не спиш, се случва да правиш неща против волята си — например, да се смееш истерично и неудържимо. Най-сетне момичето дойде на себе си, Съдията стоеше пред нея с ръце, опрени на решетката. В този момент той явно беше наистина много разсърден.

— Ти го направи, нали? Ти го предизвика, знам аз! — изсъска той.

Съдията беше висок и слаб, с прошарени коси. Брадата му би се спускала на меки вълни, ако вкиснатата бира не я бе превърнала в лепкава жълта маса, миришеща лошо.

— Ти ги омагьоса и те паднаха, нали? Знам аз! Дошла си тук с единствената цел да разклатиш доверието на хората в мен и да ме опозориш, нали? Да подкопаеш доверието в моето управление и в моята личност. Знам аз.

Роби се запита струва ли си да се оправдава: например да каже, че не е способна да омагьоса никого — нито сега, нито в миналото, нито в бъдеще. А и че не по свое желание са намира тук, пред Съдията. Довели я бяха насила и ако разполагаше с някакви вълшебни сили, веднага щеше да се възползва от тях, за да отвори вратата на килията, където е затворена, и възможно най-бързо да го избави от своето присъствие. Ала Съдията подхвана отново, без да й остави време за отговор:

— Несъмнено знаеш кой съм аз, нали?

За миг Роби се поколеба. Част от нейното същество — тази, където се намираше гордостта и смелостта — искаше да отговори: „Ти си убиецът на моите родители, ти подписа тяхната смъртна присъда, жалък престъпник и кретен, ти сееш несправедливост и мизерия, както свещта разпръсква светлината“. Другата част, която искаше на всяка цена да запази живота ѝ, предпочиташе да се ограничи с официалната формулировка: „Вие сте Съдията...“ — и за по-голямо впечатление да

добави още някаква изтъркана характеристика: Велик, благороден и така нататък.

И този път бе избавена от необходимостта да прави избор: думите на Съдията сложиха началото не на диалог, а на монолог, изпъстрен с въпросителни фрази. Речта му не предполагаше момичето да отговаря.

— Аз донесох справедливост в тези земи и изкорених ненаситността, алчността и високомерието. Задължението е твърде високо и благородно, за да имам време за жалост и състрадание. Аз знам! Като хирург, доблестно ампутираш част от тялото, разложена от гангрена, ще го върна към живот на тази нещастна и горещо обичана земя. Знаеш ли ти, поради каква причина, моята персона, която представлява цялата земя на Далигар, се принизи да разговаря с тебе?

Този път Роби не направи никакво усилие, за да помисли какво да отговори: нямаше ни най-малко понятие.

— Защото желая да разбереш. На някого убийството на дете може да се стори жестоко, аз знам. Затова ще бъдеш обесена не на открития площад като твоите недостойни родители, а тук, в подземията, където не достигат погледите на хората, неспособни да разбират правилно. Но аз желая ти да разбереш, защото иначе твоите жалки мисли биха опетнили великодушието ми с обвинение в несправедливост, нали? За мен това е неприемливо. Знаеш ли, че твоят баща, този дрипльо, се осмели да заяви на всеослушание, че за него единственото важно нещо на света не съм бил аз, не бил Далигар, ами неговата жалка и недостойна съпруга и още повече неговата жалка и недостойна дъщеря?!

Роби съвсем се слиса: често си мислеше за Съдията-администратор и си представяше някакъв владетел на злото, който се гордее със своята жестокост като чудовищата, например. Ала тя го смяташе за по-умен и цивилизован. Освен чудовищата обаче никой не би се обявил за владетел на тъмнината. Излиза, че Съдията-администратор, също както Тракарна и Страмацо, възплъщаваха добротата. За лоши те считаха всички останали: тези, които се опитваха да запазят част от реколтата, за да нахранят децата си; тези, които не желаеха да умират от глад и да ги погребат в общи гробове, където кучетата да гложат костите им. Жалки роби, едва живи от глад, които не обичат нищо и за нищо повече не се борят — ето в какви

поданици ги превръщаха законите на Съдията-администратор. Той целеше да направи от хората същества, които да не обичат никой друг, освен него, да обожават само него и да вярват само в него.

— Заловихме твоя елф! — с тържествуващо злорадство й съобщи Съдията. — Той се предаде доброволно на нашите войници: знае, че сме непобедими и дори не се опита да се сражава. Настъпи моментът на нашата победа! Нали?

Роби разбра какъв път бе избрал принцът, за да я намери — да се предаде. Какъв друг план можеше да бъде по-прост и гениален? Тя въздъхна облекчено и с неимоверна радост. Жестокостта на Съдията бе сравнима единствено с неговата глупост. Той намираше за напълно нормално господинът с изключителните способности, който яздеше дракон, да желае да го ощастливи — него, Съдията-администратор, като се предаде доброволно и позволи да го обесят, без каквито и да е възражения.

Роби се чувстваше в пълна безопасност — принцът бе дошъл за нея. И навярно имаше отличен план — знаеше какво да прави и как да го направи.

СЕДЕМНАЙСЕТА ГЛАВА

Йорш нямаше ни малко понятие какво да прави и как да го направи. На ум му дойде само да се предаде на стражите при Голямата порта, без да е много сигурен в гениалността на своя план.

Разчиташе, като се предаде без бой, да се размени за момичето. И не просто от чувство за дълг пред Монсер и Сайра, а и защото от мига, когато видя Роби, тя стана за него най-важното същество на света. Хрумна му да се предаде доброволно в замяна на освобождаването на момичето. Той не умееше да се сражава. Какво друго му оставаше да направи?

В заплетените приказки, които той четеше на Ерброу-старши, докато онзи мътеше яйцето, често се описваха подобни сделки: аз ще ти дам половин торба картофи и половин ведро боб, а когато ти се роди дъщеря, ти ще ми я дадеш. Или, ако ми донесеш три пера от опашката на златната жар-птица, за награда ще получиш половин царство, или седем осми от летящото килимче, или пет единайсети от казана на изобилието... И всички винаги спазваха обещанието. Следователно Йорш не разполагаше с информация. Той не знаеше, че понякога обещанията се нарушават и когато човек има преимущество, трябва да се пазари, преди да се откаже от него. По-умно беше първо да освободи Роби, а после да се предава. Едва сега той разбра, че се е боял да се покаже неучтив, като предприеме съответните мерки и не е допуснал вероятността хората да се окажат нечестни. Но и да излезе сам срещу гарнизон войници, въоръжени до зъби и насочили срещу него лъкове, не беше много хитър ход. Нищо не му пречеше да ги заплаши с дракона — никому не би хрумнало, че драконът не е с него. Ала отвращението му от лъжата и непоносимият срам, да не би да разкрият хитруването напълно го бяха сковали. А сега вече беше твърде късно. Заловиха го и в момента и двамата ги чакаше бесилка. За него — на площада, за Роби — в подземие.

Оковаха Йорш в толкова много вериги, че едва съумяваше да диша. А колко стражи се тълпяха около него! Не успяваше да ги преброи. Утешаваше се само защото го водеха в подземие на

двореца на Далигар, където, доколкото знаеше, се намираше и Роби. Надяваше се нещо да му дойде наум. Във всеки случай не се безпокоеше твърде за своята съдба, беше сигурен, че по някакъв начин ще се измъкне. Ако древното предсказание се отнасяше за неговото бъдеще, следователно това бъдеще съществуваше. И Йорш имаше твърдото намерение да се спаси, като вземе със себе си и Роби.

Стъпалата, по които слизаше, ставаха все по-тесни, а коридорите — по-ниски и по-тъмни. Спускаха се все по-дълбоко под земята, все по-далече от слънчевата светлина. Неочаквано сякаш стените отстъпиха настрана и светлината на факлата огря човек, богато облечен в бели дрехи, от който се носеше непоносима миризма на киснатата бира. Йорш позна Съдията-администратор.

Зад него, в тъмнината отвъд железните решетки, едва се различаваше фигурката на Роби.

Съдията не пожела да губи никакво време.

— Очаквах те, елфе — с рязък глас съобщи той. — Дошъл си тук да търсиш бъдещата си невеста, нали? Аз знам.

Йорш остана без думи. Откъде знаеше? Да, Роби беше почти дете, а той — все още юноша, но елфите си избират съпруга в ранна младост — веднъж и завинаги. Щом си помислеше за Роби, Йорш виждаше нейното лице, спомняше си колко нежно и смело утешаваше и защитаваше по-малката си приятелка без един пръст и все повече се убеждаваше: или тя, или никоя!

— Аз знам. Аз също владея древните езици и прочетох предсказанието, преди да заповядам да го унищожат, както и останалите надписи, зацапващи стените на столицата. Народът няма нужда да чете, той не е и способен на това. Аз избавих хората от тази беда. Предсказанието е написал Ардуин, великият маг, владетеля на света, Основателя! Някога Далигар е бил град на елфите. Известно ти е, нали? След като чудовищата го превзели и разрушили, Ардуин отвоювал Далигар и го построил наново. Той е бил напълно луд, Ардуин, обичал е елфите! Притежавал е военна проникателност, признавам го. Да отвоюваш град от чудовищата в самия апогей на тяхното могъщество и то с войска, наполовина по-малка от вражеската, и да удържиш убедителна победа, се изискват умение, смелост и, признавам, дори известна прозорливост. Но това не е сравнимо с моите деяния! Аз съм истинският основател на Далигар, неговият

освободител: аз избавям града от страстите и егоизма, аз го водя към добродетел и смирение, аз го прочиствам, с моята справедливост и с моята строгост. Аз го украсявам! Аз също съм маг, много по-силен от Ардуин. Той е можел само да предсказва бъдещето и да разрушава заклинанието на Мрака, с помощта, на което чудовищата поробвали света. А аз съм способен на много повече. Забеляза ли? Видя ли моето невероятно чудо? Моето тържество!

Настъпи мълчание. Дълго мълчание. Йорш се питаше дали тази реч предполага отговор. Навярно да, но той, откровено казано, нямаше понятие какво невероятно чудо е извършил Съдията-администратор. Само се сети, че Далигар тъне в невероятна мизерия и това действително беше чудо, като се има предвид блестящото минало на града. Неловкото мълчание продължаваше. Накрая Съдията заговори отново.

— Цветята! — раздразнено избухна той. — Вечно цъфтящите глицинии, ароматът на жасмина! Като оставям да гният огромни количества плодове и пшеница, получени от околните земи, аз добивам специален тор, благодарение на който растенията цъфтят постоянно и имат превъзходен, наситен аромат. Това е невероятно! Действително невероятно, нали?

Смаян, Йорш гледаше Съдията. Пред него стоеше луд, абсолютно и непоправимо умопобъркан човек. Той не изпитваше ни най-малко съмнение.

Само не разбираше поради каква причина всички присъстващи — многобройни и въоръжени — продължават да стоят „мирно“ пред това малоумно същество, вместо да го хванат за ръка и вежливо, но решително да го отведат в място, където е възможно да бъде лекуван или поне безвреден.

— Трябваше да разруша и старинния дворец на Ардуин: като си помисля само как тези безвкусни арки и колони се редуват със също толкова безвкусни цветни лехи и зелени площи, обградени от абсурдни кедри. Все стари неща — Ардуин беше строил, както са строили по времената на руническите династии или, още по-лошо, както през епохата на елфите. Аз, Съдията-администратор, заповядах да се разруши почти всичко старо, за да се разчисти място за новото, за небивалото: една нова ера. Ера, която никой по-рано не е виждал, ера, чийто символ стана моят дворец.

Настъпи мълчание. Самоувереният Съдия потъна в мислите си.

— Преди смъртта си — поде отново той — Ардуин изсякъл върху мрамор своето предсказание: последният елф ще се ожени за девойка, негова наследница. Също като своя прадядо девойката щяла да притежава ясновидска дарба и името ѝ щяло да означава светлина на утринната зора. Щяла да бъде дъщерята на мъжа и жената, които... този елф. Тук липсваше дума, заличена от времето и климатичните промени, но аз я отгатнах: „които ненавиждаха този елф“. Когато ми докладваха, че си проникнал в градината и си видял любимата ми дъщеря Аврора^[1], разбрах, че ще се върнеш за нея и тогава ще те унищожа.

Аврора? Дъщеря на Съдията? Дъщерята на Съдията се казваше Аврора! В името на този скъпоценен образ на злобата, наглостта и високомерието се съдържаше светлината на утринната зора?

— Името на моята дъщеря означава светлина на утринната зора. Дадох ѝ превъзходно възпитание. Тя е съвършена. Свири на лютня, чете старинни поеми и пее, люлее се на люлка също като принцесите в древността. Поне така са изобразени в древните пергаменти. Нищо не и позволявам, освен да свири на лютня и да се люлее в потъналата в цветя градина, защото за едно момиче това е пределът на съвършенството...

Лютня, песни, люлеене и цветя от сутрин до вечер, ден след ден. Йорш изпита известно съжаление към бедната Аврора, принудена да живее като в абсурдна приказка за принцеса, която навярно никога не е съществувала! Ето защо тя беше толкова непоносима: такова съвършенство сигурно е непосилно бреме!

— Аврора е моя дъщеря и следователно ще бъде наследница на Ардуин, защото аз, както и той преди това, съм управител на града и следователно негов законен наследник — гласът на Съдията стана посилен. В желанието си да придаде тежест на казаното той произнасяше отчетливо всяка дума.

— Освен това Аврора притежава ясновидска дарба. Веднъж предсказа, че огърлицата на жената на началника на стражите ще бъде нейна, и не щеш ли, оказа се, че началникът на стражите е предател. Беше обесен, имуществото му — конфискувано, и сега огърлицата принадлежи на Аврора. А миналата година моята дъщеря предсказа, че

рано или късно лятната суша ще свърши и през есента ще завалят дъждове. И това предсказание се сбъдна!

За няколко мига, когато Съдията спомена дъщеря си, чертите му се смекчиха. Мислите в главата на Йорш бушуваха. Аврора! Непоносимо наглата глупачка от люлката ли? Онази, дете без никакво угризение е способна да остави малко дете да плаче с часове?

Колко жалко: в известен смисъл съдбата на Аврора също не беше лека, дори бе направо непоносима, но да сложи началото на нов род заедно с нея — за това и дума не можеше да става. Никога! По-добре на бесилката. Никога, за нищо на света! Нека линията на неговата съдба прекъсне, навярно тук свършваше Ардуин с неговите предсказания. Явно и на горкия Ардуин не му е било леко през годините на старостта: светлината на славата определено го е заслепила и сенките в главата му сигурно съвсем са се объркали.

Да води война с чудовищата не е било шега работа, по време на някоя обсада вероятно си е ударил главата в нещо твърдо. Възможно е в такъв момент да е видял, че последният елф трябва да се ожени за Аврора.

Само един проблем безпокоеше Йорш: как най-бързо да освободи Роби и да се махне от Съдията и неговата любима дъщеря с техните гениални предсказания.

През това време Съдията въртеше в ръцете си лъка на елфа с трите стрели и неговата торбичка от синьо кадифе.

— Да видим с какво ти, елфе, се канеше да ни унищожиш. Лъкът със стрелите е вече у мен, а какво има тук? — и Съдията рязко разкъса кадифената торбичка.

По пода се разпиляха златисти фасулени зърна. Хората не долавяха почти неуловимия им мирис, ала не и елфът.

Докато зърната се търкаляха по пода, Йорш вдъхна техния лек, но сладък мирис като на току-що изпечен хляб.

Спомни си за плъховете. Големите, тлъсти плъхове в затвора на Далигар вече му бяха помогнали, когато беше дете.

Те също усетиха мириса на фасул и той изпълни тяхното съзнание. Съзнанието на плъха може лесно да се контролира. Плъховете бяха хиляди и Йорш ги дочу в главата си. Почувства техния вечен, неутолим глад, тяхната ярост и обида заради ритниците,

камъните, с които ги замеряха не на шега, стрелите, отровните примамки. Хиляди плъхове, гладни, гонени, озлобени.

Йорш въздъхна и въздухът изпълни белите му дробове, придавайки му сила: сега той знаеше какво ще прави. Щеше да се възползва от плъховете.

Елфът многократно засили мириса на фасул, което му помогна да намери пълчищата плъхове и да ги управлява.

— Така, това е детска играчка — Съдията пусна пумпала на пода, стъпи върху него и го натроши на парчета. — Какво има още? Книга! Интересно, нали?

Плъховете започнаха да прииждат от тъмнината иззад железните решетки на страничните коридори. Някои бягаха по стените, по каменните бордюри, между факлите. Засега бяха малко: само няколко десетки. Йорш ги бе освободил от съзнанието за страх. Преставайки да се страхуват, плъховете бързаха към миризмата на фасул, надпреварваха се, без да обръщат внимание на войниците. Истинска вълна от козина, месо и малки, остри зъби заля хората. Стражите взеха да се отдръпват и в опита си да се отместят се блъскаха помежду си. Съдията държеше в ръце книгата със стихове на майката на Йорш и прекалено вгълбен в четенето, не забелязваше нищо.

— Какво е това? Заклинания? Стихове??? Какви глупости! „Следвай... клона... Следвай клона на бръшляна...“ Аз познавам и твоя език, знаеше ли това, елфе? Полезно е да знаеш езика на своите врагове.

„Следвай клона на бръшляна син.“ Бръшлянът е зелен. Аз казвам, че елфите винаги лъжат! Нали?! Дори в стиховете!

*Следвай клона на бръшляна син,
той ще те заведе, където златото блести.
Търси в местата, където водата шуми.
Бъдещето от нашата сила зависи...*

Плъховете бяха започнали да си разчистват път към фасула с помощта на зъбите си, като хапеха безогледно хората по краката. Неочаквано Съдията изгърва книгата, издавайки див вопъл. Животинчетата старателно заобикаляха Йорш и Роби: само техните

крака оставаха незасегнати сред живия, пъплещ килим, който изведнъж бе покрил пода на затвора. Вълната от плъхове заливаше всичко по пътя си. Някои войници се опитваха да се спасят с бягство, опирайки се на стените, за да запазят равновесие. По техния пример тъмничарите се разбягаха на всички страни. Съдията се препъна в останките от пумпала и се просна на пода. Останалите войници побързаха да му се притекат на помощ и оставиха без надзор решетката пред килията на Роби. Щрак — и белезниците паднаха от ръцете на Йорш. Щрак — и краката му се освободиха от оковите. Щрак — отвори се решетката на килията. Йорш хвана Роби за ръка и тихо я изведе в коридора. Плъховете смирено им направиха път и двамата, без да бързат, тръгнаха заднешком, като се стараеха да не изпускат от очи Съдията и войниците. Йорш взе факла от стената и хвърли последен поглед към групата мъже: Съдията тъкмо се изправяше на крака, но не му беше до бегълците. Стълбите гъмжаха от войници. При настаналия смут дотичаха още стражи. Като в разтворена книга Йорш видя в съзнанието на плъховете огромен подземен свят, където се простираха лабиринти под целия град и дори под реката. Двамата с Роби се обърнаха и се затичаха в противоположната на стълбите посока. Изведнъж пътят им се оказа преграден от затворена желязна врата, за щастие, само с брава, но елфът я отвори веднага. Зад вратата коридорът продължаваше. Йорш не пропускаше да заключва след себе си всички ключалки с надеждата да задържи повече вероятните преследвачи, защото те рано или късно щяха да се впуснат да ги гонят. Силно желаше да види проблясък на светлина или слънчев лъч, който да им покаже път към повърхността, но нямаше нищо подобно. Коридорът се спускаше все по-дълбоко и по-дълбоко, проhodът все повече и повече потъваше в тъмнина. Все по-рядко срещаха плъхове. Врати, ключалки, коридори — всичко ставаше все по-тъмно. Строителят на двореца (вероятно Ардуин) бе решил да се възползва от древните елфски подземия, превръщайки в затвор част от тях, като я бе отделил с непреодолими железни врати. На мястото на разрушения Старинен дворец се издигаха непонятните форми на странното здание на Съдията, но подземията бяха останали непокътнати. Йорш и Роби спряха да си поемат дъх. Елфът изпита страх: съвсем не беше сигурен, че ще успее да се измъкне оттук. Рано или късно плъховете щяха да се разбягат или на някого щеше да му

хрумне простата мисъл, че гризачите лесно се прогонват с помощта на факли, тогава двамата щяха да се озоват лице в лице с цялото войнство на Далигар, чието настроение никак не беше дружелюбно. Или просто щяха да се изгубят из всичките тези полуразрушени галерии и смъртта от глад щеше да замени смъртта на бесилката.

— Не знам накъде да вървя — призна той.

Роби се усмихна спокойно и уверено. С лек жест тя посочи нагоре: на слабата светлина на факлата те видяха нарисувани клонки син бръшлян по тавана. Книгата със стихове на майка му се беше оказала карта! Оставаше им само да следват синия бръшлян!

Пътят им обаче се усложняваше, защото бръшляният бе нарисован навсякъде: при раздвояванията, разтрояванията, разчетворяванията на коридорите; при входовете на тунели, които не водеха до никъде, и се налагаше да се връщат назад пълзешком; върху задънващите стени, украсени с фрески, изобразяващи фонтани и цъфтящи градини.

Йорш се вгледа внимателно и откри, че на места бръшляновите клонки приличат на елфска везба и успее ли да разчете думата „Върви“, пътят въобще не прекъсваше. Галериите и коридорите в древния лабиринт се преплитаха и така си приличаха, че да се намери верният път беше възможно само ако следваха указанията на елфските букви, скрити в нарисуваните клонки. Понякога попадаха на думата „не“, а друг път направо на насмешка: „сега ти сгреши и ето че пътя си удължи“ или „ако голямо внимание отделиш, пътя си ще различиш“.

На незапознатия с езика на елфите не му бе съдено да се измъкне от лабиринта, но хора, въоръжени с търпение, разполагащи с достатъчно време и снабдени с кълбо прежда, имаха шанс да изследват подземие и да открият правилния път. На Йорш и Роби им се налагаше да побързат; за да изследват лабиринта, им трябваше време, а рано или късно войниците на Съдията щяха да попаднат на техните следи.

Играта от рисунки и букви стана по-сложна. Думата „върви“ ги отвеждаше при преграждащи стени или доникъде не водещи стълби. Една от стените представляваше игрално поле на елфски шахмат: бели нимфи се сражаваха с два черни дракона около царица с корона от син бръшлян. Ключът отново се оказа книгата, където сред стиховете се редуваха загадки, например:

*Ний сме четирима.
И имаме сърце юнашко
с храброст пълно;
остра сабя в ръка държим
и с поглед горд
царицата ще защитим.*

Нимфите! Йорш се вгледа внимателно в рисунката: там, където ръцете на нимфите държаха сабите, се виждаха едва-едва четири тънки, почти неразличими прореза, изкусно замаскирани със сянката на ръкохватката. Йорш пхна пръсти в тях и напипа четири ръчки, ала не успя да ги премести. Но това не беше препятствие: важното беше, че той разбра как да ги задвижи. Щрак. Стената се оказа подвижна и се отмести встрани. Ръчките обаче, повредени от времето и влагата, се счупиха и нямаше начин хитрото изобретение да се върне на предишното място — проходът остана открит, показвайки на преследвачите накъде са продължили. По една кръгла стълба се спуснаха на такава дълбочина, че Йорш започна да мисли дали вече не са под реката. Нова стена препречи пътя им. На нея беше нарисувано море.

— Когато се измъкнем оттук, ще отидем да живеем край морето — обеща Йорш на Роби, за да успокои по-скоро себе си, отколкото нея.

„... *Малки плодове от слънцето почервенели и от солените вълни измити...*“ — пиеше в книгата. Йорш разгледа рисунката и откри малко островче с дива вишна. В него позна земята, над която бе прелетял върху гърба на Ерброу. Дали островът с вишната е съществувал преди няколко века? Навярно вишневото дърво на рисунката е праядо на сегашното или художникът просто си е представил в мечтите цъфтящата вишна. Плодовете на дървото върху рисунката блестяха от червения лак, с тъмни сенчести точки. Именно точките се оказаха скритите ръчки. Щрак. Още една стена се отмести, но и тя не можеше да се върне на предишното си място. Не биваше да губят време.

Спускаха се все по-надолу в лабиринта на някогашното подземие на някогашния кралски дворец на някогашната столица на елфите.

Огромни паяжини обвиваха стените на коридора. Стесняваха го малки свличания, а просмукващи се от стената ручейчета между тях го бяха наводнили частично. Все по-често им се налагаше да газят из тиня, жвакаща под краката им, и същевременно да дишат застоялия, тежък въздух, наситен с миризма на пръст, вода и гнили листа.

Йорш изпадна в ужас. Ами ако върви направо към смъртта? И на всичкото отгоре води със себе си Роби! Първоначално не се опасяваше сериозно, вярвайки, че предсказанието го пази. За пореден път се замисли за предсказанието: ако някой, в случая Ардуин, Властелина на света, си е представял неговото бъдеще, значи — при всички случаи — той имаше бъдеще. Но сега знаеше, че се е отклонил от предсказанието! Елфът предпочиташе да го изядат троловете, но не и да свърже живота си със зловнатата глупачка Аврора! По-добре да пукне в подземията на Далигар! Ако предсказанието се сбъднеше само частично и неговата възможност да оцелее ставаше спорна: Ардуин беше „за“, Съдията-администратор — абсолютно „против“, ала Съдията бе значително по-близко от Ардуин и при това не беше сам — съпровождаха го безчет войници. Ако поне успееше да спаси Роби!

Внезапно галерията свърши. Пропълзяха на четири крака в тинята и неочаквано се озоваха пред желязна решетка. От другата страна се разстиляше тъмнина, въздухът беше свеж и хладен. Навярно галерията свършваше в пещера. Решетката представляваше сложна плетеница от извивки, изобразяващи бръшлян: сребърни листа и златни клопки се виеха в сложно заплетени арки. Такова явно чудо бяха способни да създадат само елфите. Беше толкова очевидно, колкото и липсата на всяка възможност за отваряне: нямаше и следа от ключалка или панти. Това представляваше решетка, не врата.

— Искам да те попитам нещо? — раздаде се гласът на Роби.

Под мъждукащата светлина на факлата очите на момичето блестяха като звезди и свенлива усмивка озаряваше лицето ѝ. Йорш се усмихна одобрително, но същевременно от все сърце се надяваше въпросът да не засяга техните шансове за оцеляване, защото не изпитваше никакво желание да ги обсъжда.

— Точно сега ли? — изгледа я той.

Стеснителността изличи усмивката от лицето ѝ, но все пак тя кимна упорито.

— Добре, какво искаш да знаеш?

— Съдията... ммм... наследник ли каза? Какво означава? Който върши същата работа или който има същата кръв? Тоест дъщеря на сина на внука, нещо от този род... Разбра ли?

Йорш се смая. И се трогна — момичето изпитваше неутолима жажда за знание дори сега: бяха заплашени от перспективата да се окажат пред бесилката на Съдията или пред бавна смърт от глад, а тя се интересуваше от значението на непознати думи.

— Означава и едното, и другото — обясни той.

Роби зарадвано кимна.

— Този господин, Владетеля на света, имал ли е много деца?

— Имаш предвид Ардуин ли?

— Да.

Йорш напрегна паметта си: книгите по история не отделяха много внимание на личния живот на великия крал.

— Мммммда, сега си спомням: имал е син, Джезейн Мъдрия, той го е наследил на трона и умрял бездетен, но освен него имал поне още шест дъщери. По семейни причини те са живеели извън Далигар.

— И тези дъщери също са имали синове и дъщери, а техните деца — синове и дъщери, и те на свой ред — също синове и дъщери... Общо взето, не е известно кой е наследникът на Ардуин. Вероятно има наследници, които дори не подозират, че са наследници! — ликуващо заключи Роби.

Йорш се замисли за момент над думите й: те, разбира се, бяха напълно безсмислени, но засега поне отложиха момента, в който трябваше да си кажат, че за тях няма никаква надежда.

— Да, аз също мисля така — потвърди той.

След историческото отстъпление разговорът отново се върна към значението на непознати думи.

— Ясно... ммм... виждам ясно...

— Ясновидство ли?

— Да, ясновидство: означава, че когато затвориш очи, в главата ти се появяват картини от това, което ще се случи по-късно ли?

— Да — кимна Йорш. Безсмисленият разговор започваше да му досажда, затова елфът добави: — През тази решетка не е възможно да се мине.

— Възможно е, разбира се — невъзмутимо възрази Роби. — Сигурно има някакъв начин. Изключено е да няма. Просто не си

помислил достатъчно. Носиш ли нещо за ядене? Дори да е нещо глупаво, ако така смяташ!

— Нещо глупаво ли? — разговорът с всяка измината минута ставаше все по-безсмислен.

— Нещо, което не мисли!

Ненапразно Йорш си беше направил два вътрешни тайни джоба на туниката, ръководейки се от указанията на двайсет и шестте текста по шев и бродерия, съхранявани в библиотеката. Дойде време да погледне в джобовете: там имаше шепа златист фасул. Докато подаваше фасула на Роби, той леко докосна ръцете ѝ и в стомаха му се появи странно усещане: нещо средно между глад и хлъцване. Подобно нещо му се случваше за първи път.

Роби налага фасула. Йорш знаеше колко е вкусен и в отговор на смайването на момичето, на щастието, с което тя ядеше, се усмихна. Същевременно Йорш почувства в себе си нейната радост, което изличи всичките му съмнения. Ще успее да изведе Роби отук, естествено. Нищо че е извън предсказанието, но той е елф! Последният и най-могъщият. И се намира в Древното царство на елфите. Пътят е пред тях. Трябваше само да го намери. А за да намери пътя, му бе необходима вяра. Прииска му се още сега да каже на Роби, че я обича, че на света за него съществува само тя, но за щастие навреме се спря: Роби не беше елф, а човешко същество, човешките същества обаче избират спътника си в живота не през детството, ами когато станат възрастни. Оставаше му само да чака и да се надява, че Роби също ще го заобича. Ако изчака няколко години, ще има по-големи шансове. И освен това той е елф! По-голямата част от хората ненавиждат елфите. Дори Монсер и Сайра отначало се бояха от него! Трябва да почака. Така Роби ще го опознае по-добре, ако иска да има някакъв шанс да ѝ се хареса.

Неочаквано момичето го попита дали познава Аврора? Виждал ли е колко е красива Аврора? Йорш понечи да отговори, че според него дъщерята на Съдията е глупава гъска, ала изведнъж му хрумна друга мисъл. Роби не изглеждаше изплашена, тя твърдо вярваше в предсказанието; беше сигурна, че ще оцелеят. Ако ѝ кажеше истината сега, страхът като ястребови нокти щеше да стисне сърцето ѝ. Затова се задоволи да направи само неопределен жест на потвърждение.

[1] Аврора, аурога (лат.) — зора. — Бел.пр. ↑

ОСЕМНАЙСЕТА ГЛАВА

Тълпа стражи, скупчени едва ли не един върху друг, въведе елфа в тъмницата. Сърцето на Роби заби лудо. Беше още по-красив, отколкото го помнеше тя. Сега носеше нормална туника, напомняща дреха на древните мъдреци. С ръцете, оковани на гърба, той излъчваше едновременно крехкост и могъщество. Беше дошъл за нея; беше се предал, за да я освободи — нея, Роби.

Откак остана без родители, Роби постоянно изпитваше остра болка при мисълта, че никога повече няма да бъде нечия дъщеря. Никой повече нямаше да се интересува от нейния живот или смърт, дали е гладна, или е с обелени колена. И изведнъж тя отново се оказа в центъра на вниманието. Истински, почти зрял юноша, силен и красив като слънцето, рискуваше живота си заради нея. Стоеше с вързани на гърба ръце, без да издава ни най-малък признак на страх, сигурен, че може да я спаси.

А когато Съдията-администратор заговори за предсказанието, сърцето на Роби се преизпълни с радост. Ставаше въпрос за нея! Това бяха нейните видения, които показваха какво ще се случи. Тя се казва... Едва не извика, че Роби е умалително, галено име, просто съкращение. От майка си и баща си бе получила име сякаш в чест на вълшебния момент, когато утринната светлина започва да осветява земята, когато е жива надеждата, че настъпващият ден ще бъде добър. Майка ѝ не се уморяваше да ѝ го повтаря всяка сутрин: будеше я с това име дори навън да валеше дъжд или сняг, или да нямаше помен от светлина. Тя се казваше Розалба, което означава ранната светлина при раждането на новия ден. За щастие, от предпазливост не направи това признание, а после Съдията започна да разказва за дъщеря си, Аврора. В един миг слънчевият лъч, изпълнил малкото сърце на Роби, стана на порой ледена кал, а всичко, останало от нейната радост, се превърна в странно усещане, изпълващо горната част на стомаха ѝ, нещо средно между глад и хълцане — така се случваше, когато Тракарна забележеше, че Роби е откраднала нещо.

Роби знаеше каква е Аврора. Видя я, когато я докараха в града, съпроводена почти от половината далигарски гарнизон. Момичетата се срещнаха при Голямата порта: Роби — на магаре, Аврора — в бежово червена носилка. Дъхът на Роби секна — не беше виждала по-красиво момиче. Светли коси обрамчваха ангелско лице над висока яка от златен брокат. Косите на Аврора бяха сплетени на множество плитчици и преплетени, те образуваха прическа, напомняща дантела върху корсаж на дреха. Докато Роби разглеждаше красавицата със зяпнала уста, Аврора я изгледа, както обикновено се гледат хлебарките, и Роби се почувства като хлебарка. Е да, можеше да се каже, че прилича малко на хлебарка: бяха изминали две години, откакто я вчесаха за последен път. А се изми по време на предпоследния проливен дъжд миналото лято; последният падна през нощта и тя го пропусна. От есенните дъждове само ѝ се мокреха краката и после мръзнаха, но тялото под дрехата оставаше мръсно. Освен това Аврора беше поне две педи по-висока от нея!

Докато родители ѝ бяха живи, майка ѝ все повтаряше, че Роби има очите на баща си, а баща ѝ — че е взела усмивката на майка си. Двата сияеха от радост, когато я гледаха. Но оттогава измина много време и повече никой не ѝ беше говорил подобни неща!

Допреди няколко минути тя искаше единствено да продължи да живее. Сега обаче не ѝ стигаше, че Йорш ще я спаси. Роби копнееше елфът да ѝ принадлежи, само на нея. Но онази, другата, беше безкрайно по-красива! И по-голяма.

По дяволите!

Тя, Роби, Розалба, е невестата, за която се говори в предсказанието. Беше сигурна. А тъй наречените „предсказания на Аврора“, за които бе споменал Съдията, бяха просто глупости. Тя, Роби, вижда бъдещето: нарича се „ясновидство“. Вижда нещата, преди да се случат — именно такива са нейните видения по време на сън. Дъщеря на мъжа и жената, които ненавиждали елфа? Друг път! Що за предсказание е това! Половината свят ненавижда елфите. Всички ненавиждат елфите. Почти всички. Освен малцина. Всички, освен Монсер и Сайра. Правилната дума е „спасили“, а не „ненавиждали“.

Дъщеря на мъжа и жената, спасили последния елф; дъщеря на Монсер и Сайра; тази, чието име означава утринна светлина.

Вероятно внучка на някоя внучка на Властелина на светлината! Този владетел трябва да е сред дедите и прадедите на елфа или дедите на нейните прадеди. Но, от друга страна, кой знае имената на всичките си предци? Нищо чудно сред тях да се окаже и този Властелин на светлината (или както там го наричаха). Роби попита Йорш и той ѝ обясни, че „наследник“ значи и този, в чиито жили тече същата кръв. А освен това и яснови... да, общо взето, онези сънища, когато виждаш бъдещето в главата си, преди то да е настъпило. Сега, когато младият елф ѝ говори за морето, Роби разбра какво представлява синевата, изпълваща главата ѝ, щом затвори очи.

Бягаха по стесняващите се тъмни коридори, по чиито стени се преплитаха великолепни елфски рисунки, а Роби чувстваше как след всеки завой, при всеки бръшлянов лист я изпълва радост и спокойствие. Нали Арст... Ард..., този Владетел на светлината ги е видял в главата си не увиснали на бесилката или свършили в недрата на земята като два плъха. Искаше да го сподели с Йорш, но тук нейната радост внезапно застина и се превърна в ледена буца в стомаха ѝ. Елфът трябва да бъде неин, защото той го желае, или защото така е изписано на стената? Този, как се казваше, Владетеля на светлината, Арб... да, този същият, е видял какво иска да прави сега или какво трябва да направи? Ами ако Йорш прекара живота си с нея, мислейки за другата? Аврора! Лицето ѝ изплува пред Роби. Прекрасна като истински елф. Аврора! Тя не беше само костеливи лакти, слабички коленца и стърчащи напред зъби! Веднъж Тракарна изгледа Роби с преценяващ поглед и каза, че с тъмната си кожа приличала на хлебарка. Хлебарка със зъби на плъх. И, въздъхвайки, добави: „Не на всички е дадено да се родят красиви“. А Аврора навярно умееше да чете и да пише и сигурно ядеше фасула като истинска дама, а не си тъпчеше цялата уста! Когато Йорш ѝ подаде фасула, ръцете им се допряха: неговата — тънка, бледа, със свършена форма — се докосна до нейната — малка, мръсна, с изгризани, черни нокти. Роби отново погледна кокалестите си колене, изцапани и охлузени, и се почувства хлебарка. Попита Йорш за Аврора и неговият жест я потопи в униние.

Роби замълча. Не, няма да му каже, че именно тя с неговата бъдеща невеста. Никога. По-добре да се откаже от него, отколкото да знае, че елфът я е избрал само заради предсказанието, само защото е задължен.

Накрая, след щателен и дълъг оглед, Йорш разбра как работи решетката. Централната част се съединяваше с останалите четири крила чрез много тънки златни щангички, които обвиваха медно стъбло. Както обясни, достатъчно беше само да се повиши температурата, за да се „разпоят“ стъблата — тоест, да се разтопят като последен сняг на пролетно слънце, а елфът умееше да добива топлина с помощта на главата си. Не в смисъл че нанасяше удари с глава, а че той, мислейки за топло, щеше да нагрее тънките щангички, на които се крепеше решетката. И те се нагряха дотолкова, че започнаха да се топят.

Отместиха решетката и пространството зад нея се разшири: показва се огромна пещера с големи каменни колони — или се издигаха от земята нагоре, или се спускаха от тавана надолу. Чуваше се силен шум от вода. Пещерата беше покрита със злато. На светлината на факлата то заблестя и пещерата засия, сякаш бе осеяна със звезди. Както ѝ обясни Йорш, колоните, издигащи се отдолу нагоре, се наричаха сталак или нещо подобно, а онези, които се спускаха от горе на долу — имаха друго име, но много приличащо на предишната дума. Пещерата се намираще под река Догон. Беше я изкопала водата. А понеже водата на Догон съдържа злато, малко по-малко то се бе отложило по стените. Роби не разбра съвсем добре как така водата копае нещо — за тази работа бяха нужни лопата и две ръце, а водата няма нито едното, нито другото. Тя не го разпитва повече: гласът и усмивката на Йорш я очароваха дори в думите му да нямаше никакъв смисъл. Навярно онази, другата, би разбрала прекрасно всичко, но Роби не желаше да изглежда глупачка.

Изведнъж зад тях се разнесе звук и нямаше начин да го сбъркат с друг: дрънчене на доспехи.

Паладио се беше заклешил в решетката, а Мелилото се мъчеше с всички сили да го изтласка оттам.

Заклецилият се тъмничар се усмихна широко сред златните и сребърните извивки на бръшляна:

— Следвахме ви крачка след крачка — тържествуващо възкликна той, — водехме се по вашите гласове.

— Иначе щяхме да се изгубим в този лабиринт — добави Мелилото.

— Онзи побърканият искаше да ни обеси! — почервенял от усилието, обясни Паладио. — И то, дето сме излели половин халба бира на главата му!

— Нали не възразявате да се присъединим към вас? — попита Мелилото. — Само докато се измъкнем оттук, после всеки поема по пътя си.

— Между другото, онези ви гонят, а ние ги забавяме! — Паладио радостно разклати голяма връзка ключове. — Ключовете са у нас! На тях ще им се наложи да търсят ковач, а това не е така просто, последния го обесиха преди два дни.

— Носим ви вашите неща — каза Мелилото и им показва лодчицата, куклата, лъка със стрелите и книгата. — Нали ще ни спасите?

Йорш и Роби изгубиха дар слово. Без да отронят дума, те гледаха новодошлите, все едно виждаха говорещи риби или летящо магаре. В това Време Мелилото продължаваше да тласка Паладио с всичка сила, ала все така безуспешно. Онзи не се придвижваше и педя напред. С лека нотка на нетърпение попита дали, вместо да пулят очи, двамата все пак няма да се поразмърдат и да му помогнат?

— Защо решихте да тръгнете след нас? — любопитства Йорш, след като си възвърна способността да говори.

Тъмничарите заговориха един през друг:

— Казах ти, той щеше да ни обеси...

— Не го познаваш...

— Половин халба бира върху черепа му...

— Ти не го познаваш...

— И освен това — завършиха те в един глас — ти си вълшебник. Дори Ардуин е знаел, че съдбата ти е определила да живееш. Значи заедно с тебе ще живеем и ние и ще се измъкнем живи оттук! — възкликнаха те.

По неизвестна причина изражението на Йорш се промени. Той гледаше така, сякаш дивечът, предназначен за вечеря, току-що е оживял. Или все едно го изпращат да копае траншеи. Тоест, лицето му беше лице на човек, който е не просто недоволен, но има и треска. Йорш се доближи до решетката и започна да търси място, където да разшири пролуката. Очевидно елфското изкуство не е предвиждало оттук да премине войник с размерите на бъчва. Накрая всичко завърши

с това, че Йорш започна да дърпа с всички сили, Мелилото да тласка с всички сили, а Паладио да ругае с всички сили. Така с общи усилия издърпаха тъмничаря от решетката и той се приземи върху пода на пещерата със страшен грохот. При това решетката не претърпя сериозни повреди.

— Добре. — Паладио се изправи с усилие на крака. — Сега да побързаме. Щом се измъкнем оттук, оставяме ви на мира и си поемаме по пътя. Трябва бързо да се доберем до домовете си.

— Аз имам четири деца, а Паладио — пет — обясни Мелилото. — Налага се час по-скоро да избягаме от града със семействата. Иначе, щом Съдията забележи, че сме измъкнали, ще си отмъсти на нашите жени и деца.

Лицето Йорш потъмня: сега то беше лице на някой, който има треска, сърбят го язви по тялото и му се повръща...

ДЕВЕТНАЙСЕТА ГЛАВА

Пещерата беше огромна. Бегълците намериха в книгата следните думи:

*... и в тъмнината на каменната гора
гълъби спят вълшебен сън...*

Изведнъж те видяха отдясно четири сталактита, на които водата и златото бяха придали формата на гълъби. Доближиха се, за да потърсят ново указание:

*... и мечтата със своята завеса отгоре
всичко ще накрои...*

Мечтата? Блян, мечта и воал на елфски се обозначават с една и съща дума... И ето я, мечтата воал — съвсем тънък и почти прозрачен сталагмит малко по-нататък, вляво. Видяха още едно указание:

*... В нея се отразяват чарът
и на младата и горда дева,
и на старостта благородния,
мъдър покой...*

Малко езеро, образувано от капещата отгоре вода, в което се отразяваха сталактитите във форма на млада жена и старец с бастун. Йорш често се бе замислял над стиховете, оставени от майка му, но те, откровено казано, му се струваха лишени от всякакъв смисъл. И ето, сега му показваха правилния път. Постепенно Йорш си възвръщаше мъжеството. На моменти го изпълваше ужас, като се замислеше колко

живота зависят от него и колко мъка и болка ще причини, ако не успее. Не само рискуваше живота на Роби, станала му по-скъпа от всичко и дъщеря на хората, които го бяха спасили, но и щеше да навлече опасност на двамата нещастни тъмничари, на техните жени и деца!

Ала след всяка крачка, докато проникваше в огромната пещера, дълбана в продължение на хилядолетия от водите на река Догон под град Далигар, страхът му преминаваше. Мястото му придаваше увереност. Строфите на дребните стихове описваха пътя между сталактитите, направляваха го уверено и го водеха към определена цел. Обхождаше територии, принадлежали преди много векове на елфите. Той беше последният от своето племе и вероятно най-могъщият. Кой друг, ако не той?

Факлите се отразяваха в огледалната повърхност на езерото и пътниците не забелязаха веднага, че става все по-светло. Неочаквано лъч слънчева светлина си проби път между сталактитите, подобно на Млечния път в нощно небе, и освети златния прах.

Лъчът освети и златен трон, целият изпъстрен с рисунки от син бръшлян и надписи от преплитаци се елфски букви.

На трона все още седеше един от древните владетели: златни одежди покриваха останките му, на главата му блестеше златна корона с изпъкнали изображения на сини бръшлянови листа в долната част. Владетелят държеше в ръцете си меч. Острието на оръжието влизаше в каменната основа на трона. Лакиран в синьо бръшлян украсяваше и дръжката на меча, и широката златна огърлица върху гърдите, и пръстените по всичките му пръсти. Йорш се доближи бавно до владетеля. Слънчевият лъч освети и неговата фигура и за миг ореол окръжи косата на елфа. Той разкъса завесата от паяжини — разпръснаха се леки вълни от прах — и прочете:

*Тук лежи този,
който носеше корона
и държеше меч*

Освен сталактитите около трона имаше четири златни колони. По тях също се виеше син бръшлян. Рисунката, изпълнена с техника на невиджано дълбок релеф, позволяваше украсата да се използва като

дълга, вита стълба. Йорш вдигна глава: слънчевата светлина го заслепи, ала той успя да види на тавана отвор, обрасъл с папрат. Мъх и къси папратови стълба, блестящи на слънцето, покриваха част от най-близките до отвора колони.

— Дъждът престана! — възкликна Мелилото.

— Можем да излезем и да потегляме. Тези колони са истински стълби — доволно констатира Паладио.

Роби също се приближи към саркофага. Очите ѝ, осветени от слънчевата светлина, заблестяха като звезди.

Застанал близо до нея, Йорш почувства как силата му нараства, а страхът го напуска. Или, може би, древният крал излъчваше необичайно чувство за могъщество. Йорш се вгледа в празните орбити, покрити с паяжина, и го изпълни странно усещане за родство. Докосна дръжката на меч, който стоеше неподвижен като гранит. Опита се с две ръце да извади оръжието, но не успя. Мечът, забит в скалата, изглежда, съставляваше едно цяло с нея. Първоначално Йорш се смути, а после се разсмя. Но, разбира се: мечът бе предназначен единствено за елф! Беше съвсем проста предпазливост, та той да попадне в точните ръце. При понижаване на температурата обемът щеше да се намали. Само елф бе способен да намали обема на меч — незабележимо за очите, но достатъчно, за да извлече оръжието със същата лекота, с която преди няколко века някой го бе забил с охлаждане в камъка. За щастие, поради необходимостта да гаси безбройните огънове на новородения Ерброу-младши, Йорш по принуда се бе упражнявал доста често да понижава температурата. Сега хвана дръжката с длани, затвори очи, охлади меч и го извади от камъка.

Едно движение и старинният меч заблестя в ръцете му. Дръжката като че ли бе направена специално за тези длани. Вероятно способността да се охлажда нещо беше уникална и сред елфите. Навярно този меч бе предназначен не просто за елф, а за най-могъщия от тях. Последният елф. Сякаш този меч бе чакал именно него.

И последните следи от страха му изчезнаха, ала неимоверна умора обзе Йорш. Той приседна в основата на трона в очакване челото му да престане да гори. Да гаси пожарите на Ерброу беше много болезнено, но и сега Йорш се нуждаеше от време, за да дойде на себе си. Надигайки се, той погледна краля още веднъж. Короната,

огърлицата и пръстените бяха изчезнали. Йорш се обърна към тъмничарите, които го гледаха изпод вежди.

— Имам четири деца, а той пет... — смутено обясни единият.

— На мъртвия не са му нужни, той не трябва да носи хляб вкъщи на никого...

— Не знае какво е да се връщаш вкъщи и децата ти да плачат от глад...

— Ако не ние, някой друг щеше да вземе тези неща...

— Сигурно самият Съдия, той прибира всичко...

Йорш ги стрелна с поглед, но не му остана време да им заповяда да оставят всичко на място: макар и забавени от заключените врати, лутащите се из лабиринта войни на Съдията Все пак ги бяха догонили.

Войните на Далигар не знаеха накъде да вървят, но имаха числено превъзходство: бяха толкова много, че като се разпръснаха по всички коридори и по всички разклонения, в края на краищата намериха пътя.

Войните си подвикваха в пещерата, но все още не се виждаха. Бегълците започнаха да се изкачват по колоната като по вита стълба: водеше ги Йорш, Мелилото завършваше шествието. Паладио си свали доспехите и този път не се заклеши никъде. Излязоха от пещерата в южната част на града, недалече от реката, и попаднаха в папратови храсти. Пълноводният Догон шумеше, а зад бента се виждаше дворецът на Съдията. Дворцовата стража забеляза бегълците и насочи лъковете си към тях, но Мелилото и Паладио се направиха, че са арестували елфа и момичето: изглеждаше, че ги водят под конвой. Така четиримата минаха през бента и се отправиха към двореца: Йорш и Роби по средата, с ръце на гърба, и двамата охранители отстрани. Роби се престори, че се препъва, и събра камъни в ръцете си. У Йорш се намираше мечът и лъкът със стрелите, които криеше в гънките на дългата си туника. Всичко вървеше добре, докато дворецовата стража се намираше пред тях. Но щом от папратовите храсти се показаха войните, измамата бе разкрита.

Миг преди да полетят първите стрели, Мелилото и Паладио хукнаха да бягат. Тяхната маневра се оказа хитра: всички бяха устремили очи към младежите и никой не им обърна внимание. Двамата тъмничари изчезнаха удивително бързо, дори Паладио, независимо от бъчвовидната си фигура, се изгуби от погледа. Йорш не

сметна бягството им за предателство, напротив — посрещна го с облекчение: сега нямаше нужда да се безпокои нито за тях, нито за техните семейства. Двамата пазачи от затвора се справиха прекрасно и без него. Сега му оставаше да се справи с осем стражи пред него, с шестима, застанали на покрива, с неопределен брой войници зад гърба си и с четирима кавалеристи, които му преграждаха пътя. После да премине през Голямата порта и да яхне своя все още безименен кон — надяваше се да намери животното, където го беше оставил. Този път бе невъзможно да скочи в реката. Роби не можеше да плува, а и беше прекалено малка и слаба, за да издържи в ледената вода. Нищо, той все някак щеше да се справи. Не изпитваше страх. Мечът в ръцете му вдъхваше смелост. Йорш се наклони към Роби, за да я успокои, и видя, че момичето държи истинска прашка и се цели във враговете. Тя му отвърна с кимване, без да откъсва очи от войниците.

Една стрела прелетя и едва не ги улучи. Йорш стисна меча в ръце. Обзе го гняв към всички тези войници в доспехи и отрупани с оръжие. Целеха се в двама нещастници, които не бяха сторили никому нищо лошо и желяеха единствено да се измъкнат живи и здрави. Гневът му предизвика ураган. Срещу войниците се надигна яростен вятър. Заслепени от праха, те не можеха да се целят, а малкото стрели, които успяха да изстрелят, не стигнаха целта, защото поривите на вятъра ги отнесоха. Конете се изправяха на задните си крака и ездачите се свличаха от тях. Йорш успя да установи връзка с едър черен жребец, който се намирал сравнително близо. Елфът мислено започна да му говори за свобода и златист фасул. Създаде в съзнанието на коня представа, че се освобождава от амуницията. Първоначално животното го разглежда дълго и неуверено, но постепенно тръгна към него.

Неколцина войни обкръжиха двамата младежи. Бяха трима, млади, високи, въоръжени с мечове от хубава стомана. Щом обаче се сблъска с острието на меча на елфа, блестящ със собствена светлина, войнишкото оръжие се разби на парчета. Йорш изпита болка за война — най-младия от тримата — когото рани в рамото, ала ненавистта срещу другия, готов да убие Роби, изличи болката. Надойдоха още войници: в плътната стена от шлемове, щитове и мечове Йорш не различаваше лица. Повалеше войниците един след друг. Неговото острие срещаше меч след меч. Това му придаваше мъжество и предизвикваше страх у враговете. Офицер в богато украсена броня се

опита да атакува елфа откъм гърба, но Роби изстреля с прашката си един камък и го извади от строя. Неочаквано черният жребец се реши да се понесе към тях, поваляйки войниците. Йорш успя да го спре и да хвърли на гърба му Роби. Наложил се да остави за миг меч, за да вземе момичето на ръце. Но времето се оказа достатъчно, за да се приближи висок войник с прошарена брада, който беше арестувал Йорш при миналото му посещение в Далигар. Войнът засегна с меч си крака на елфа — отвори се дълбока рана и бликна кръв. Войнът замахна повторно — този път към Роби, ала го изпревари мечът на Йорш. В главата на елфа се пренесоха последните мисли на война, когато току-що бе убил: спомени за детството, страх от тъмнината и празнотата, съжаление, задето не се е оженил за любимата жена. Ужас и болка обзеха елфа. Все пак той успя да скочи върху гърба на коня зад Роби. Хвана поводите на юздата, обгърна с ръце момичето и пришпори коня направо към Голямата порта.

Пресякоха главния площад, където вече стърчаха две бесилки: голяма за него и по-малка за Роби. В пристъп на ярост Съдията явно се бе отказал от благоразумието си намерение да не екзекутира малкото момиче пред тълпата. Видът на предназначенията за Роби бесилка вдъхна на юношата решимост да се бори отчаяно, дори да убива живи същества. Чувстваше се задължен да изведе момичето оттук, преди раната да отнеме всичките му сили. Трябваше да спечели тази битка и то бързо. Конят се носеше като вятър из улиците на Далигар. Йорш държеше окървавения си меч високо в ръка и това се оказваше достатъчно, за да убие желанието на когото и да било да ги спре.

Стигнаха до Голямата порта. Подемният мост се вдигаше, осуetyвайки излизането от града. Мостът беше вързан с допълнителни въжета, така се вдигаше по-бързо, отколкото с вериги. Йорш подаде поводите на Роби, свали лъка от рамото си, извади от малкия колчан една от трите стрели и опъна тетивата. Години наред беше тренирал да сваля отвисоко висящи плодове, като прерязва опашките им. Знаеше, че не е достатъчно просто да се целиш в целта, а трябва да я виждаш мислено. Щом стрелата излетя от лъка, той запали върха ѝ. Тя прониза едното от двете дебели въжета точно по средата и то се запали, срязано надве. Същата участ постигна и второто въже. След като и двете въжета се скъсаха, старият мост падна пред тях с грохот, дъските му заскърцаха и се вдигна облак червеникав прах.

Конят прелетя по моста като вихър. Стражите на Голямата порта дори не се опитаха да ги спрат, напротив — отскочиха встрани. Облакът прах, вдигнал се при падането на моста, попречи на преследвачите да се целят.

Те бяха свободни! Спасени! Бяха на свобода! На свобода!!!

Вярно, Йорш беше ранен в крака, но той стискаше елфския меч, разполагаше с кон, дори с два коня, а имаше и лък с една стрела. С него беше Роби. Бе победил. Роби беше с него, жива и невредима. Отново го прониза болка заради човека, когото уби. Знаеше, че тази болка никога нямаше да го напусне беше справедливо, така и трябваше да бъде. Знаеше още, че е готов отново и отново да се сражава за Роби, за самия себе си и за своите бъдещи деца, когато ще ги има.

Прекосиха малка кестенова гора, в чийто край чакаше конят. Елфът, съгласно обещанието си, не го беше вързал, но конят чакаше, не бе отишъл никъде. Слънцето залязваше. Стана прохладно. На Йорш му застърга под лъжичката — чувство, което не бе изпитвал от дълги години и както той го определи, не беше нищо друго, освен глад. Изпитваше страхотен глад. Явно — и това беше самата истина — той не познаваше мярка в нищо. Спусна се бавно от коня и опирайки се на него, направи няколко крачки. Раната не го болеше силно и макар и трудно, той се задържа на крака. Отпра един от многобройните волани на туниката си и си превърза раната. После събра няколко шепи кестени и ги раздели с Роби, която продължаваше да седи върху гърба на черния жребец, за да не се налага пак да се качва.

На Йорш му се прииска да каже нещо на момичето. Да ѝ каже, че са успели. Че са се измъкнали. Че са живи. И са заедно. На свобода. Искаше да ѝ сподели неимоверното си щастие от това, че тя е жива, свободна и се намира до него.

Ала по непонятни причини мислите му се объркаха, заблъскаха се една о друга, все едно са каращи се свраки, и накрая той изцеди от себе си съвсем не това, което му беше на сърцето.

— Трябваше да му оставим короната. На краля.

— Но той е мъртъв — решително отговори Роби, — съвсем, съвсем мъртъв — за по-голяма убедителност повтори тя.

Йорш се почувства като пълен глупак. Как можа, въпреки желанието си да ѝ каже толкова неща, да поведе такъв... да, нелеп разговор?

— Така е написано в книгата — обясни той. — „Комуто от съдбата е определено да се сражава, ще получи меч; на когото е определено да царства, за него е короната...“ — издекламира. — Той беше истински крал. Мисля, че трябваше да му оставим короната — добави елфът не много уверено.

— А-а-а, затова ли! — възкликна Роби. — Ами тогава няма нищо страшно. Виж!

Пъхна ръка в дълбокия си тайник и елфската корона, украсена със син бръшлян, заблестя още докато я вадеше от джоба.

Йорш я изгледа със зяпнала уста.

— Ти ли я взе?

— Не, Паладио, онзи, по-дебелият от двамата. Докато излизахме на открито, той се изкачваше преди мен и не беше трудно да я измъкни от торбата му. Все едно, останаха му пръстените, а те са много, пръстените, искам да кажа. Аз съм ловка крадла, не знаеш ли? Мога да открадна каквото поискаш! — със свенлива усмивка, но гордо добави тя. — Ако ти е толкова важно, следващия път, когато отидем там, ще върнем короната на краля и той ще остане доволен. И той ли ще възкръсне като плъха, или не?

— Не.

„Нелеп разговор“ беше меко казано. За първи път разговаряше с Роби! Защо не ѝ казваше... главното? Йорш все още се чувстваше като кръгъл глупак, но се утеши: имаха още време. По-нататък. Моментът не беше подходящ за обяснения. Сигурно щяха да продължат да ги преследват. Налагаше се възможно по-бързо да се отдалечат от града.

Жребецът се казваше Петниско — Йорш го научи от неговата памет, но конят на Страмацо все още нямаше име. Често бе сменял собствениците си, всеки го бе наричал посвоему и в крайна сметка в главата му бушуваше смесица от имена.

Всеки кон трябва да има име. Име, което да му подхожда, както на Фидо — кучето на Сайра. Йорш се замисли коя ли дума би олицетворявала неговата бързина и красота. Име, което да отразява и едното, и другото. И ето, една мисъл го озари!

— Ще те нарека Мълния — обяви той на висок глас.

На Роби ѝ се стори, че от всички имена за кон това бе най-смахнатото. Обикновено наричат конете Петниско, Бързогон, Опашатко или просто Кон; „Навярно този кон ще бъде първият и последният с такова странно име — Мълния“, реши тя, но не каза нищо. Мислено конят даде на Йорш съгласието си. Елфът възседна Мълния, Роби — Петниско. Отправиха се към Дома за сираци. Докато препускаха, гризяха в движение суровите кестени, като се стараеха да удължат оскъдното угощение.

По време на първата част от пътуването Йорш се чувстваше съвсем обезсилен. Такава умора, преминаваща в страдание, го обхващаше, след като използваше вълшебните си сили. Едва към края на пътуването започна да се посъзема. Облаците се разсеяха и на небето засияха звезди. От време на време двамата с Роби се споглеждаха. И въпреки че носеше в себе си болката от убийството на човек, въпреки че кракът му беше ранен и цяла армия се опитваше да го догони, Йорш никога не бе изпитвал по-голямо щастие, отколкото в този момент. Стигнаха в Дома за сираци почти на разсъмване: небето пак се бе покрило с облаци, но дъжд не заваля. От земята се вдигаше тънка, ледена мъгла. Йорш и Роби бяха много уморени и гладни, ала се чувстваха щастливи и свободни.

Докато прекосяваха едно лозе, сияещо със златисточервени багри, двама скитници разбойници им преградиха пътя. Бяха с маски, въоръжени с тоягите на Тракарна и Страмацо и облечени в дрипите на Дома за сираци, които нямаше как да бъдат сбъркани. Разбойниците ги заплашиха с ужасни „репресии“, ако не им дадат незабавно конете си. За миг настана объркващо мълчание. После всички се разпознаха: разбойниците се оказаха изпадналите във весело опиянение Крескио и Морон. Надълго и нашироко се впуснаха да разправят как драконът, преди да заспи като пребит след изпитата бира, лично им бил поръчал да набавят колкото може повече коне, за да ги откара всички към морето. Йорш и Роби се оказали първите конници, минаващи по тези места.

Всички ли? Кои всички? Всички, които се били присъединили към тях. Щом дъждът престанал и мирисът на тяхното печено се разнесъл из околността, над бедните села и ферми, където хранели зайците по-добре отколкото ратаите, всички бедни и гладни дошли при тях. Тези, които нямали нищо. Тези, които нямали никого. Край огъня

се събрали изгладнели сиромаси, останали без земя. Те обаче мечтаели отново да се сдобият с такава. И тези хора се оказали много.

Яздейки, Йорш и Роби приближиха към поляната на Дома за сираци. Наоколо се виждаха останки от огньовете: някои съвсем изгаснали, други тлееха. От тях се издигаше лек дим и се смесваше с мъглата. Есенни листа и пера от кокошки, гъски и патици покриваха земята, три огромни бъчви от бира, празни и катурнати на една страна, лежаха недалеч от дракона, а наоколо, струпани на купчини, спяха хора. Йорш и Роби различиха само тъмни, мършави ръце, които стърчаха от скъсани ръкави. Други се бяха настанили в дома на Тракарна и Страмацо, а трети — в курника. Дома за сираци вече го нямаше: на мястото му се издигаше малък хълм от камъни — децата го бяха разрушили с голи ръце. Роби слезе от коня с помощта на Крескио и Морон, взе от земята тежък камък и с всичка сила го запрати по остатъците от северната стена — на това място беше спала тя. Дълго стоя неподвижна пред развалините на Дома за сираци, гледайки с празен поглед. По едно време към нея се затича със силни викове Гала. Беше ѝ заделила, храбро бранейки го от всичко и всички, цяло кокоше бутче! Кокошките не мислят много, но пък са много по-вкусни от плъховете.

Драконът беше в много лошо настроение и го мореше главоболие от махмурлука.

Разяреният Йорш му поиска обяснение как така му е хрумнало да отклони от правия път две невинни души, превръщайки ги в разбойници и конекрадци. Драконът отвърна, че думата „невинен“ очевидно е двусмислена. Според неговото мнение у тези двамата имало природни заложби към разбойничество, следователно било жестоко да се даде възможност на децата да проявят таланта си. Във всеки случай, ако Йорш с цялата си хитрост имал по-добри идеи как да организира превоза на целия народ до село Арстрид, то той бил готов да изслуша предложенията му.

Под „целия народ“ на първо място се подразбираха децата от Дома за сираци — от почти бебета до поотраснали момчета и момичета. Последните можели да вървят сами, но първите трябвало да бъдат носени на ръце.

Следваше групата на скитниците, появили се неочаквано незнайно откъде. Е, да, не чак толкова неочаквано: дошли, когато миризмата на печени гъски се разнесла из цялата равнина, и се настанили край огъня, твърдейки, че им е далечна роднина едно дете от Дома за сираци, по което отдавна и безутешно тъгували. Групата включваше двама дядовци, шестима прадядовци, седем родители, плюс двайсет и три деца, от които никое не бе в състояние да извърви повече от две левги.

Освен тях имаше и хора на години, избягали от съседната ферма, където събираха старците, както децата — в Дома за сираци. Там храненето беше право пропорционално на способността им да работят. Като работници старците не бяха годни за нищо поради преклонната си възраст, затова заработваха колкото да се нахрани една жаба. А жабата яде значително по-малко от човека. Един от войниците охранители на Дома за сираци се бе върнал и поиска разрешение да остане. Беше рижав, сипаничав, самият той израснал в Дома и впоследствие удостоен с честта да стане негов охранител. Като оставим настрана печените гъски, той се бе върнал, защото на света нямаше място, където да отиде, или човек, който да го очаква. На охранителя му липсваше желание и смелост да живее сам и да си търси място под слънцето. А и откъде да ги вземе, като се има предвид как с минал животът му? Младежът поне можеше да мине за истински мъж, както и двамата копачи, въоръжени с мотики, и дървосекачът дърводелец, въоръжен с трион и брадва. Тези мъже бяха избягали от железната мина на север, зад хълма. Миризмата на печено беше стигнала и дотам, благодарение на вятъра и свойството на човека мигом да разпознава дори миризми, които не е долавял от години. Тези тримата се намираха в най-деликатно, така да се каже, положение: бяха взели от рудника работните инструменти. И тримата твърдяха, че инструментите им принадлежат от памтивека, били техни още преди Съдията да провъзгласи, че всичко, което се намира между Черните планини и последната долина на река Догон, принадлежи на Далигар. Бравата, например, дървосекачът бил получил по наследство от родния си баща. Но фактът си оставаше факт: инструментите, обявени за собственост на Далигар, се смятаха за откраднати. Ако се прибавеше яденето на кокошки и гъски в Дома за сираци, мъжете направо си бяха изпросили да ги обесят не един, а два пъти.

Цялата изброена сган изглежда не стигаше, та и пациентите на лазарета на изток, от другата страна на рова с къпините, също бяха решили да напуснат своя пристан. За щастие, те не разнасяха никакви заразни болести: сред тях имаше хроми, куци, скрофулозни и останали без сили индивиди, които едва се държаха на крака. В един глас те заявиха, че предпочитат да издъхнат тук, но не и да се върнат назад. С това списъкът на „целия народ“ се изчерпваше.

Не, съвсем не всички можеха да вървят. Ако цялата тази тълпа бе в състояние да ходи в продължение на един ден, щеше да отпадне необходимостта да разбойничестват, за да се сдобият с коне. Ала старците, болните и малките деца по никакъв начин не биха стигнали пешком до Черните планини. Във всеки случай не за един ден, не и с цялата армия на Далигар по петите им, която навярно вече беше тръгнала да ги преследва и нямаше да им позволи нито да закусват на тревата, нито да се любуват на цветята.

Не, той, драконът, не бил способен да лети, преди да му мине махмурлукът и ужасното главоболие. С една дума, ако бил в състояние да лети, отдавна щял да се върне в Черните планини. Той бил дракон, последният от своето племе, последният от своя род, а драконите не са свикнали да общуват, с когото им падне, тоест, с никой друг, освен с дракони, и на него вече започвало да му дотяга от хленчеши деца, вонящи дрипльовци, поучаващи го елфи, без да брои ужасното главоболие... Защо елфът не говорел по-тихо, ако обича, понеже на него му се струвало, че някои го удря с чук в главата, и при всеки удар го обземала болка, придружена от спазъм, приглушена, но поради това не по-малко убийствена, особено между четвъртата и петата теменна кост. И тъй като вече били подели тази тема, все още го болели задните лапи, без да споменава болките в гърба. Йорш смътно се спомни, че теменните кости при драконите са всичко на всичко три на брой, но след дългите години, прекарани с Ерброу-старши по време на мътенето на яйцето, той беше придобил необичайна чувствителност и съвсем точно знаеше кога е по-добре да си държи езика зад зъбите.

Мъглата се разпръсна и пред погледа на Йорш се откри билото на хълма, покрито с лозя. Смаян, елфът видя участъци земя, обгорели неизвестно от какво. Крескио му обясни, че след като се наложило с бира, драконът започнал да хълца.

ДВАЙСЕТА ГЛАВА

Откакто родителите ѝ си отидоха от този свят, Роби не беше близвала печено пилешко бутче. Месото се топеше в устата ѝ. Миришеше на майка ѝ през дните, когато печеше нещо в кухнята, след като баща ѝ се бе върнал от лов. Бутчето беше дори подправено с розмарин! Тя се колебаеше дали да го излапа набързо, за да утоли веднага глада си, или да го похапва на малки късчета, та да удължи удоволствието.

Наоколо гъмжеше от хора. Един от друг по-окъсани, те изглеждаха уморени, а някои — и болни.

Йорш се опитват да събере всички на едно място: налагаше се час по-скоро да се махнат оттук. Рано или късно — по всяка вероятност скоро — от Далигар щеше да пристигне кавалерията и тогава всички щяха да си спомнят за робството във фермите като за най-щастливия период от живота им, защото ги очакваше нещо много, много по-лошо.

Йорш беше ранен и куцаше. Правеше всичко по силите си, за да организира хората, но изглеждаше като куцо овчарско куче, което се опитва да събере закуп разпръснати овце. Тъкмо когато уж всички го бяха наобиколили и вече тръгваха на път, някой непременно изчезваше — било да откъсне грозде от лозето, било да търси парче хляб или глътка бира, евентуално останали някъде незабелязани.

Роби разбра: от отчаяние тези хора бяха загубили надежда, че ще се спасят. Когато зад гърба ти стоят години на глад и робски труд, трудно е да мислиш за утрешния ден. Те се интересуваха единствено от „тук и сега“; да утолят донякъде глада си сега, да останат тук, защото е изнурително да се върви. Човек, научен да изпълнява заповеди, човек, комуто всяка проява на инициатива са избивали с удари от бич, не е способен да прави нищо без заповед, дори ако от това зависи животът му!

Всъщност хората, свикнали да живеят в страх, ни най-малко не се плашеха от евентуалното нападение на далигарската кавалерия. То не им изглеждаше по-лошо от унижението, на каквото бяха подлагани

дълги години. А и не допускаха, че робите ги убиват, иначе кой щеше да върши тяхната работа? Но в действителност всяко забавяне и оставането им тук ги обричаше не просто да си бъдат роби, а да се превърнат в безименни трупове. Трупове без гроб, хвърлени в блатото за храна на червеите, лешоядите и плъховете. Съдията-администратор не би позволил за нищо на света някои да остане жив след бунт, макар и сведен само до изяждането на „неговите“ кокошки и патици.

Освен това хората не виждаха как ще напуснат това място: съвсем очевидно те не бяха в състояние да издържат на похода. Желанията им се свеждаха до едно: само още мъничко парченце хляб или месо, а после да става каквото ще! Свикнали с постоянното чувство за глад, те не изпускаха нито едно зрънце царевица, а дори най-малкото зърно грозде им се струваше значително по-важно от всяка кавалерия на света.

Роби затвори очи: пред нея отново се появи морската синева, вече различаваше дори вълните, чуваше шума им и виждаше как бели птици летят в простора. Видя пясъчен бряг и разпозна няколко фигури: старицата, която играеше с Гала, онази, немного изгърбената, с бастуна; мъжът със закривения нос, който в този момент бродеше из лозето. От една лодка Крескио и Морон хвърляха мрежа. На тях им беше съдено да успеят! Очевидно Йорш можеше да ги изведе оттук. Той още не го знаеше, но несъмнено притежаваше някаква сила. Нещо, което в този момент му се струваше неважно или ненужно, но от което зависеше тяхната съдба! Роби успя да се добере по-близо до него и попита:

— Какво умееш да правиш?

Първоначално елфът се обърка, но все пак започна да изброява. Първо се сети за способността си да възкресява мушици. На Роби се наложи да напрегне цялата си воля, за да запази вярата си в него и да не изпадне в отчаяние. Последва дълъг списък: да пали огън без кремък, да отключва заключалки без ключове... Да вдига буря, за да обърка враговете, както бил направил в Далигар, но това било ужасно трудно, да вдигне вятър за няколко мига, а после му трябвало половин ден да дойде на себе си. Умеел да лекува рани... не, не своите, само чужди рани... Може... казал ли бил вече за съживяването на мушиците? И плъхове също... кокош... един път дори заек... През последните тринайсет години му се налагало главно да чете. Четял

отлично, владеел седем езика, без да брои елфския. Прекарал тринайсет години в библиотека, където имало книги за всичко на света... дори по военна стратегия. Но в тези книги се обяснявало как да се печели битка, когато се сражават две войски. При тях обаче от едната страна имало войска, а от другата — банда дриплъовци... е, да... по-добре да оставим военната стратегия. Освен това бил чел книги по астрономия, алхимия, балистика, биология, картография, етимология, филология, философия... как се прави сладко от грозде... да не говорим за приказките... Какви приказки ли? Ами, които четял на дракона, не, не на този, а на другия, на неговия родител, докато го мътел... Да, драконите мътели... Женският дракон ли? Не, не бил разбрал добре дали е мъжки, или женски дракон. Когато драконът мътел, мозъкът му не работел много добре, защото се изморявал от мътенето... Не, мозъкът на драконите не бил в седалището им, а в главата, както и при всички, но когато мътели, мозъкът им работел лошо... и им била нужна компания и приказки, от типа за Граховата принцеса... Що за приказка е тази за Граховата принцеса ли?... Ами, имало едно време една кралица, тя нямала деца и ужасно тъгувала, защото животът ѝ отминавал ден след ден, година след година, а тя нямала кого да люлее на ръце...

Настъпи абсолютно мълчание. Замълчаха дори и тези, които нямаха какво да дъвчат. Заслушана в разказа на елфа, Роби също забрави всичко на света — включително да дооглозга пилешкото бутче, стори ѝ се, че всичко, което става наоколо, в това число и походът на далигарската кавалерия, не може се сравни на йота с огромната тъга на нещастната кралица.

Йорш замълча и я погледна смаяно.

— Продължавай! — подкани го Роби.

— И какво станало после? — провикна се друг.

— Ей, защо спря?

— Как свършва?

Тези, които бяха чули приказката отначало, я преразказваха на закъснелите, идващи едва сега.

Йорш продължи да разказва приказката с нарастващо изумление.

Повиши глас и без да прекъсва, се огледа: всички се бяха събрали около него. Започна да ги брои, без да престава да говори, напротив, включи броенето в повествованието: докато ядяла фасул на

полето, кралицата брояла всяко зърно. Всички бяха тук. Най-последно можеше да тръгнат. Арстрид се намираше на един ден път; имаше начин да се доберат до селото. Жажда не ги заплашваше, защото покрай пътя течаха ручей, а малко по-нататък — планински потоци; всички бяха с пълни догоре стомаси. Продължавайки да разказва приказката, Йорш събуди Ерброу. Беше захъркал веднага след техния разговор. Елфът настани двете най-малки деца върху Петниско, а самият той възседна Мълния, защото раната му пречеше да върви. Разположи се върху коня с лице назад, към тълпата дрипльовци. Драконът Вървеше последен. Нито за миг не престана да се оплаква колко го боли главата, задните лапи и гърбът, но се жалваше тихичко, за да не заглушава разказа на Йорш.

Приказката беше безкрайна: всеки път, когато изглеждаше, че ей сега ще настъпи развързката, елфът измисляше нещо ново — поредното похищение, нова среща на героите, признание в любов, още една подла постъпка, последвана от дуел... Слънцето се издигна високо над хоризонта. Калта изсъхна. Хората едва се държаха на крака. След всяка крачка все повече им се искаше да поседнат да си починат край пътя. Най-малките деца се редуваха върху гърба на Петниско, но останалите трябваше да вървят пеша. Гласът на Йорш преградна, ала той и не мислеше да спира. Скитниците извадиха свирки и започнаха да съпровождат с музика най-вълнуващите моменти. И когато Граховата принцеса спаси своя народ от пълчищата чудовища, музиката зазвуча така силно и дотолкова завладя всички, че Йорш успя дори да млъкне за момент и да пие вода. Когато продължи разказа, сюжетът на приказката удивително започна да им напомня на тяхното приключение. Ставаше дума за тълпа бежанци, които се спасяват, защото продължават похода си. Роби слушаше думите за тяхното отчаяние, надежди, страхове, смелост и изпита неудържимо желание да върви напред, да продължи да крачи, без да спира, до самия край, докато се добере до морето, което беше сънувала. Момичето се огледа: умората бе изчезнала от лицата на хората, бе се разтворила в приказката на Йорш, която стопляше бежанците отвътре буквално като огън. Смъртно уморен беше само Йорш: не само гласът му бе преграднал до неузнаваемост, но и ръцете му започнаха леко да треперят.

Слънцето се търкулна неусетно на запад и скоро съвсем изчезна зад Черните планини — Планините на сянката.

След последния завой, когато се показаха останките от разрушеното село, те най-после разбраха защо далигарската кавалерия не ги преследва: войните ги чакаха тук, в Арстрид, застанали в плътни редици и затворили единствения проход към планините през тясното дефиле.

ДВАЙСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА

Сърцето на Йорш се изпълни с ужас: докато разказваше приказки, дума след дума, крачка след крачка, той беше довел всички до истинска катастрофа. Чувстваше се унищожен, вцепенен гледаше лъчите на залязващото слънце, осветяващо доспехите на далигарската армия.

Бе докарал хората тук, за да ги избият. От всичко на света най-много му се искаше да снесе от себе си бремето на отговорността, да не решава нищо, да не избира нищо. От всичко на света най-много му се искаше някой да му каже: „Не се безпокой, синко, аз ще се погрижа за всичко, аз ще направя всичко“.

Йорш мълчеше. Тълпата от бежанци спря. Драконът се промъкна напред и застана редом с Мълния и Петниско. Слънцето докосна върховете на Черните планини, върху земята легнаха дълги сенки, после небето отново се покри с облаци и те погълнаха всичко.

— Какъв е планът? — сухо попита драконът.

— Имаш ли някаква идея? — с надежда го погледна Йорш.

— Хайде да ги обкръжим, ти — отдясно, аз — отляво — иронично предложи драконът.

— Веднъж във война с тролове един дракон запалил бойното поле и битката не се състояла. Случило се някъде през четвърти век, по време на Втората руническа династия.

— Било е през пети век, по време на Третата династия — поправи го драконът — и е станало през лятото. Горещо, сухо лято: достатъчно било само да кихне. А сега е краят на есента. Виждаш ли тази тъмнокафява маса под краката ни? Нарича се К-А-Л. Калта има различни свойства, сред които и огнеупорност, а то е противоположно на възпламеняването. Калта не гори. Ако настояваш, ще подпалия няколко снопа трева, при положение че не вали, но се съмнявам доколко това ще направи впечатление на врага.

Йорш и драконът продължаваха да се гледат един друг. Настъпи нощ и заръмя ситен дъжд.

Роби затвори очи: светът отново потъна в синева. На фона на окъпаното в слънце море тя видя дълга редица от фигури: Йорш, Гала, Крескио и Морон, онзи висок мъж, дребната куцаща жена... Всички те бяха там. Щяха да успеят. Всички.

А елфът и драконът ще помогнат и на тези. Просто още не знаеха как. Но трябваше да се побърза. Отчаянието, плъзнало сред бежанците като гладна змия сред мишки, поглъщаше всичко, каквото му попаднеше по пътя. Разнесе се женски плач и се смеси с викове, виковете — с проклетия. Имаше опасност всеки момент тълпата да се разпръсне и да се разбяга из равнината. Така щеше да се превърне в толкова лесна и жалка плячка за вьоръжените конници, колкото шепа жаби за лешоядите.

— Ти можеш да летиш и да бълваш огън — без сянка от безпокойство Роби се обърна към дракона, — а той има непобедим меч. Двата непременно ще успеете.

— Неговият меч съвсем не е непобедим. Не искам да ставам прекалено дребнав в незначителните подробности, но ние двамата сме доста уязвими. Елфът е ранен, а моите гръдни люспи, х-мм... са, как да кажа, тънички за стрелите. Изхвърлям огъня с помощта на възпламенителните си жлези, а те не са неизчерпаеми. И понеже съвсем наскоро бях под влиянието на... х-мм...

— Пиянски хълцания? — услужливо му подсказа Роби.

— Да кажем, че не се намирам на висотата на възможностите си — сухо уточни драконът. — Аз, разбира се, мога да изгоря един-двама кавалеристи, ако присъстващият тук войн ми го позволи, но останалите положително ще успеят да отмъстят за тях.

— Но поне ги изплаши! — предложи Роби. — Те не знаят, че ти... ти... си съвсем изпразнен?

— Изчерпил огнените запаси — поправи я драконът.

— Да, точно така, изчерпил своя огън. Те не го знаят и докато не опечеш някого, всеки ще трепери от страх, да не би да го изгорят пръв. Затова ще се стараят да стоят по-надалече. Виж, това не е съвсем невъзможно: драконът ги отвлича на една страна, а ние ще избягаме през дефилето. Ако някой ни нападне — впрочем желаещите едва ли ще са много — Йорш ще се справи с тях. В Далигар той се сражава с цял куп войници.

— А после? После какво? Аз не мога да ги отвличам вечно! Рано или късно те също ще влязат в дефилето. А водопадът? Дефилето завършва с главозамайващ водопад, Йорш, нали си спомняш? Ненапразно водопадът се нарича „Ужасът на Догон“. През него не може да се мине! Стъпалата към библиотеката са затрупани от срутване — видяхме го в деня на първия ни полет — напомни драконът.

— През водопада може да се мине: жителите на Арстрид са минали през него. И ние ще минем — увери ги Йорш.

— Отлично, тогава след вас ще минат и войниците! Вместо да ви избият тук, ще ви избият на брега на морето.

Настъпи дълго мълчание. Роби усети странно чувство в горната част на стомаха си: не привичния глад, а страх. Научила се бе да вярва на виденията си, но същевременно знаеше, че те са непълни. Навярно бежанците щяха да се доберат до синьото море, но после кой знае дали и войниците на Съдията нямаше да стигнат дотам и тогава пурпурният цвят на кръвта щеше да смени синия цвят на водата. Бързо обаче се съвзе. Затвори очи — морето оставаше синьо и блестеше ярко на слънцето.

— Ние ще минем, но те — не — уверено заяви тя, — защото ние сме умни, а те — глупави! Ние бягаме, за да се спасим, ние браним живота си, а те само изпълняват заповеди. Ние ще измислим нещо, за което те няма да се сетят. Ще се справим! Точно сега! Те носят плащове и доспехи: на тях дъждът им пречи много повече отколкото на нас. Напред! Копитата на техните коне се хлъзгат повече отколкото нашите крака. Трябва да тръгнем напред сега!

— Наистина ли? — попита мократа до кости Гала, надигайки се от голяма кална локва, където беше паднала. — Дъждът наистина ли им пречи повече отколкото на нас? Сигурна ли си? Значи не всичко е изгубено? Значи можем да опитаме?

Роби не й отговори.

— Напред! — за последен път извика тя на елфа и дракона.

Обърна се и огледа жалката банда, разпръсваща се под дъжда. Реши да яхне Петниско, но трите деца, седнали на коня, се държаха така здраво едно за друго, че тя се отказа от намерението си. Отново се опита да събере всички, защото заедно имаха шанс да успеят, а разпръснати ги очакваше неминуема смърт.

Роби тичаше от един към друг, като се хлъзгаше и падаше в калта.

— Имало едно време — отново с цяло гърло извика Йорш и гласът му се разнесе ясно над равнината, заглушавайки стонове и плачове, — много отдавна живял народ от герои, които... които някога били роби. Да, много отдавна живял народ от роби, но те решили, че не искат повече да бъдат роби... и тръгнали към свободата... и затова... тоест, за да станат свободни, трябвало да стигнат до брега на морето...

Йорш започна да разказва дълга и прекрасна приказка. Измисляше имена, обрисуваше войската; описваше бежанците един по един и в тази история всеки намери себе си, макар и под друго име, макар и с друго минало. Страхът постепенно изчезна. Малко по-малко умората започна да отпуска изнурените крака и изтощените умове.

Дъждът престана. Лек вятър разсея облаците. Луната освети равнината и дефилето. От другата страна на планината ги очакваха морето и свободата. Тълпата дрипльовци започна отново да се събира.

— Имало едно време народ от роби. Той намерил свободата си, като прекосил пустинята. На път към морето... преминал през дефиле... Следвайте Роби, дръжете се заедно и вървете към дефилето. Роби знае пътя: тя е живяла тук... Ние с дракона ще защитаваме колоната отзад. Важното е да се държите заедно и да вървите след Роби.

Но на слабата лунна светлина момичето не се виждаше добре. Освен това мнозина я объркваха с Гала. Едни вървяха след едната, други — след другата. Роби все още носеше в джоба си старинната корона. Извади я и я сложи на главата си. Короната заблестя на лунната светлина.

В този момент кавалерията се раздвижи. Започна атаката. Йорш изтегли меча си. Въпреки че беше вървял цял ден, цяла нощ и още един ден, Мълния намери в себе си сили и заплашително се изправи на задните си крака. Мечът на Йорш, както и короната на Роби, блестяха на лунната светлина.

За миг на всички в равнината им се стори, че времето е застинало в светлината на блестящия меч, а мечтите са се слели с действителността. Внезапно обаче нещо наруши тази неподвижност.

Най-сетне Ерброу беше взел решение да се намеси. Разнесе се гръмовито ръмжане. Ужасяващ огнен език разкъса тъмнината и превърна дъждовната вода в лека мъгла.

Кавалерията се спря нерешително. Тълпата от дриплъовци отново събра мъжество. От войниците на Далигар ги отделяше святкащият меч на елфа и унищожителният огън на дракона. В сърцата на бежанците звучеше приказката за робите: как прекосили света и намерили свободата. Тя превръщаше в герой всеки от тях. Короната на момичето-кралица и мечът на елфа-войн блестяха на лунната светлина и им вдъхваха смелост.

Крескио и Морону, въоръжени с тояги, се доближиха до Йорш, за да го прикриват от страни. Двамата избягали „работници копачи в земите на Далигар“ стискаха здраво лопатите, които носеха със себе си, готови за бой. Дървосекачът, „работник по обработката на дървени стебла“, хвана по-яко брадвата си, решил да използва работния си инструмент не по предназначение. Бежанците набраха решимост да се борят, защото към престъплението им „кражба на държавно оръдие на труда“ се беше добавило още едно: „самоволно напускане на определеното работно място“. Мъжете, жените без деца и по-големите момчета наобиколиха Йорш, а той не спираше да говори нито за минута. Сега разказваше за героичната история на Питроне и Фарнуче, улични разбойници, станали лейтенанти; за Прарт, измъкнал се от дивите лесове със своята вълшебна брадва; за учтивите копачи, току-що освободили се от заклинание...

Буквално като ято ястреби върху хората се посипаха стрели, но драконът застана пред тълпата и стрелите отскачаха от здравите и твърди люспи на гърба му, все едно леблебия се разпръсква, след като е срещнала каменна стена.

— Ура, успяваме! — радостно завика Роби.

— Но докога? — попита Йорш.

Облаците се разпръснаха и небето се проясни напълно. Студът се усили. Луната освети безпощадно жалките останки от Арстрид при завоя на реката, която сребрееше в тъмнината. Едната страна на дефилето представляваше отвесна скала, другата — леко полегата, бе обрасла с огромни столетни дъбове, чиито корени задържаха гигантски блокове бял гранит.

Предпазвани от Йорш и неговата импровизирана армия и най-вече под защитата на мощния непробиваем гръб на дракона, бежанците започнаха един след друг да навлизат в тясното дефиле. Роби мина покрай руините от някогашния ѝ дом и очите ѝ се напълниха със сълзи. Нежно поглади с ръка обгорените стени — само това беше останало от дома ѝ. Спомни си как преди две години я изведоха насила и как пускаше речни камъчета, бели, кръгли, еднакви — за да намери един ден обратния път. Оттогава не беше плакала. Нейното куче, Фидо, се опита да защити стопанката си, но го окуциха. Всеки път, когато сънуваше, че се завръща у дома, Фидо тичаше срещу нея, за да я посрещне, куцайки. Сега търсеше с очи кучето: надяваше се да е останало тук, за да пази къщата и да чака нейното завръщане, но очевидно надеждата беше абсурдна, защото никое куче, колкото и да е вярно, не чака с години. Никъде не се виждаше куцо куче. Очите на Роби се напълниха със сълзи, но както винаги тя ги преглътна. Трябваше да вървят напред.

Роби се обърна. Всички дрипльовци се намираха в безопасност в дефилето. Йорш ги прикриваше с останалите герои по неволя, чиито първи редици вече бяха стигнали до сребристая река. Драконът завършваше шествието и закриваше дефилето. Но докога? Щом се отместеше, кавалеристите щяха да се хвърлят в атака и бежанците да попаднат в ръцете им. Докато ги очакваха, войните си бяха отпочинали добре. А дрипльовците бяха вървели цял ден, от сутринта. Някои вече бяха напълно изнемощели и падаха на земята. И никаква приказка не можеше да им вдъхне сили, за да направят дори и крачка. Малките деца плачеха от страх, студ и глад. Силите на Петниско също се изчерпиха. И Мълния спря.

Драконът се издигна във въздуха.

Разпери крила. Прекрасните му зелени шарки изпъкнаха на лунната светлина.

Беше великолепен.

Великолепен.

Великолепен.

Великолепен.

Великолепен.

Великолепен.

Великолепен.

Великолепен.

Рой стрели полетяха към дракона и дори в нощната тъмнина Роби видя червените струйки кръв, изтичащи от раните му. Една след друга стрелите се забиваха в тънките люспи на драконовите гърди. Сякаш в сън Роби дочу как протяжното „не-е-е-е-е-е-е-е-е-е-е-е-е-е-е-е-е-е-е“ на Йорш се изгуби в тъмнината като никому ненужна молба. Последен, огромен огнен език проряза нощта и освети равнината. Гигантските дъбове, попаднали под убийствения огън, мигом се запалиха въпреки току-що падналия дъжд. Обгорените им клони и корени се трошаха и гранитните блокове, останали без опора, започнаха да се свличат надолу след горящите стволоче заедно с пластове земя. С цялата си тежест драконът се хвърли към последните блокове, където едва се крепеше целият планински склон, ала за да го направи, му се наложи да остане във въздуха, обърнал гърди към преследвачите, и множество стрели се забиха в тялото му.

Със страхотен тътен в дефилето се строполи лавина от пръст, гранит и огън, и запуши прохода изцяло.

Само тук-таме останаха блокове гранит, кал и повалени дървета.

Целият планински склон се срина, затваряйки завинаги прохода през дефилето.

Ерброу размаха криле за последен път. После падна и изчезна завинаги отвъд другата страна на образувалата се преграда, която ги защитаваше от преследвачите.

Роби затвори очи. Фигурите им се открояваха ясно на фона на синевата. Морето искреше на слънцето.

Как е могла да не го разбере по-рано? Никъде нямаше нищо зелено.

В нейното видение никога не е имало дракон.

Всички те се спасиха само защото Ерброу бе пожертвал живота си заради тях.

Познаваше дракона само от половин ден. Разменили бяха само няколко грубовати думи, но без него мечтите за свобода завинаги щяха да си останат само мечти. В продължение на две години, докато живееше в Дома за сираци, образът на огромните зелени крила я утешаваше в отчаянието.

Роби избухна в дълбоки ридания, които се сляха с плача на Йорш.

ДВАЙСЕТ И ВТОРА ГЛАВА

Луната продължаваше да осветява света. Духаше приятен, свеж вятър.

Главоболието бе изчезнало: Ерброу отново беше във форма да лети.

Най-сетне му се бе отворила възможност да си тръгне. Да се издигне право нагоре и да обърне гранитния си гръб към стрелците с лъкове.

Все едно, и да остане, с нищо не можеше да помогне на хората: рано или късно щяха да ги унищожат. Дори по-добре да е рано: очакването е също мъчително, а отлагането на смъртно наказание е истинска жестокост.

Той е дракон. Ще се върне в библиотеката, където, както се полага на дракон, ще прекара още няколко века: ще лети над морето и ще се храни с делфини и чайки. Когато дойде време да мъти яйцето, той, както се полага на дракон, ще се установи в своята прекрасна библиотека, където има златист фасул и розови грейпфрути, а неизчерпаем запас от приказки ще го радват до раждането на наследника, който, както се полага на дракон, също ще се храни в продължение на няколко века с делфини и чайки и така нататък.

Той е дракон, а те са само жалка банда дрипльовци. Но, за да излети с гръб към враговете, му се налагаше да прелети над Йорш, Роби и останалите и като ги види за последен път, да ги изостави на произвола на съдбата. Нищо. Самотата винаги е била съдба на драконите, а предателството те смятат за простима необходимост. ДРАКОНИТЕ никога не са се чувствали задължени да бъдат верни.

Ерброу се сети, че никой няма да се грижи за неговото новородено.

Никой няма да го научи да лети.

Неговото малко щеше да остане само и отчаяно. Навярно щеше да изгори в някой от пожарите, които сам щеше да запали: било като диша, било като хленчи жално, било като се спъне в опашката си.

Спомни си как Йорш го бе научил да лети.

И си даде сметка, че никога няма да може да отлети и да ги изостави сами срещу пълчищата от врагове. В главата му изръмжа неодобрението на неговия родител и на всички предци, задето той, драконът, се осмелява да помисли да рискува живота си заради нищожни създания, заради тълпа жалки дрипльовци.

Той е дракон. Последният дракон. Властелинът на света. А драконите не се сражават за никого, освен за себе си, защото никой на света не им е равен по ценност. Длъжен е да отлети. Длъжен е да ги спаси и да се спаси.

Ако отлети сега, ще продължи да живее. Дълъг живот в пълна, горчива самота, дълго мътене на яйцето в пълна, горчива самота. Ще се роди малък дракон, който също ще живее в пълна, горчива самота, ако, разбира се, въобще успее да оцелее след безутешното и самотно детство. Съществуване още по-жалко от живота на фениксите.

Помисли си, че драконите са изчезнали, защото ги е унищожила тяхната самота.

Помисли, че е невъзможно да живееш век след век, мътейки само своето великолепие и своята самота.

Помисли си, че значение има не какво става, а какъв смисъл влагаме в това, което става. Рано или късно всички ги очаква смърт. Вместо да отлагаме смъртта, много по-важно и по-добре е да ѝ придадем смисъл.

В нощта, озарена от сиянието на луната, мечът на Йорш и короната на Роби блестяха със сребърна светлина. Ерброу си представи какви легенди ще се носят за него. Векове и хилядолетия певци ще прославят последния дракон, този, който е помогнал на великия елфски войн и малката дрипава кралица да станат водачи на свободен народ.

Огромният дракон се издигна във въздуха и полетът му донесе спасение за хората — гигантско срутване прегради дефилето с висока, непроходима стена. Но се наложи драконът да изложи пред врага гърдите си — единственото си уязвимо място, където стрелите не отскачаха като леблебия, а се забиваха дълбоко в тялото му, от което зелените му люспи се обагриха с потоци алена кръв. Драконът летеше, все повече стрели го пронизваха и в жилите му не остана вече кръв...

Ерброу, последният дракон, рухна на земята и остана да лежи върху калната трева, прощавайки се с живота.

Постепенно съзнанието му се изпълни с видения: първият сън в неговия живот. Видя се новороден, малко дете, неотдавна родено, лежи с глава върху коленете на своя брат елф сред безкрайна поляна, осеяна с маргаритки. За последен път драконът отвори очи. Малкото чудо се повтори. Обграждаха го хиляди маргаритки, огрени от лунната светлина, под краката на плахо приближаващи войници. Ерброу погледна листенцата на цветовете и почувства как картината го изпълни с щастие, после затвори очи. Този път завинаги.

ДВАЙСЕТ И ТРЕТА ГЛАВА

Сивото разсъмване донесе студена мъгла. Йорш трепереше, но не от студа, не от раната и умората, с които нямаше достатъчно сили да се бори. Загубата на Ерброу му тежеше като воденичен камък.

Драконът беше негов брат, неговото семейство. Изглежда на всичките му близки и роднини е било съдено да умрат. На всички, освен на Роби.

Роби бе жива. Трябваше да се съсредоточи върху нея, върху нейното дишане, върху нейната усмивка и тогава оловният похлупак на мъката щеше да се повдигне малко и да му позволи да диша.

След гигантското срутване бежанците, останали без сили, изпадаха на земята един върху друг. По-късно хората успяха да запалят няколко огъня, за да се постопят.

За Йорш нощта минаваше бавно и приличаше на безкраен поток от разочарования. Продължаваше да се надява, че отново ще види зелените крила и огнения пламък. Очакваше всичко да се окаже трик, някаква преструвка, хитроумна шега. А дали пък не бяха ранили и пленили Ерброу? Войниците са го отвели в Далигар в окови и го държат под стража? Тогава той, Йорш, ще отиде в Далигар, за да освободи дракона; ще излезе срещу целия гарнизон и после двамата ще отлетят заедно: Ерброу, разтворил огромните си крила, а Йорш на гърба му...

Същевременно той знаеше. Част от него продължаваше да таи надежда, но другата част знаеше истината. Разумът на Йорш възприемаше разума на Ерброу само когато елфът виждаше дракона или чувстваше миризмата му. С ума си Йорш знаеше, че Ерброу е мъртъв. На мястото, което драконът заемаше в неговата глава, беше останала само черна, ледена дияра на небитие.

Йорш се чувстваше смазан, че му се налага да живее в свят, където няма дракони, в свят, където Ерброу не е снесъл никакво яйце.

Набързо изчисли наум възрастта на дракона и сякаш го заляха с ледена вода. Смяташе го за по-голям брат, защото той използваше преплитачи се и наследствени спомени и говореше в първо лице даже

за събития с вековна давност. Това беше причината да забрави, че Ерброу всъщност не е навършил и два месеца. Животът му бе преминал по-бързо и от метеор. Йорш си спомни, че на древния език на елфите „Ерброу“ означаваше „комета“.

Роби рида дълго. И на нея, също като на майка ѝ, когато изпитваше отчаяние, ѝ капеше вода от очите. От носа ѝ течаха сополи, очите ѝ се зачервяваха и подпухваха, все едно не е спала цели два дни. От една страна, Йорш продължаваше да намира това за крайно странно, неудобно и не твърде хигиенично, но, от друга — от цялото си сърце желаше да може да си поплаче заедно с Роби.

И сякаш всичко това беше недостатъчно, та се добави и необходимостта да извършат убийство на живо същество.

Зората освети света и с нея възникна и въпросът за храната. Всички бяха гладни. Каквото носеха със себе си — остатъците от пиршеството в Дома за сираци — отдавна се бе свършило. Можеха да се нахранят само с пъстърва. На това място Догон гъмжеше от риба. Сребристите люспи блестяха под водата, а Йорш носеше лък с последната елфска стрела. Никой не се осмеляваше да го попита направо, но твърде скоро елфът не издържа да гледа гладни всички тези нещастни хора и особено децата. „Животът и смъртта са тясно преплетени“, беше казал веднъж Ерброу.

Животът на едни се преплита със смъртта на други. Никога повече нямаше да чуе дракона да произнася тези думи. Никога. Никога повече нямаше да слуша хъркането му. Никога повече нямаше да почувства дишането му. Никога. Никога. Каквато и да правеше, тази дума продължаваше да отеква в главата му. Никога. Никога. Никога.

Йорш сложи стрелата в лъка, опъна тетивата и се прицели. Никога повече нямаше да чуе гласа му. Йорш знаеше, че няма начин да не уцели, защото се целеше не с поглед, а с разум, но го разкъсваше желанието да не улучи, за да не изпита болката на умиращата риба. Пусна стрелата. Никога повече Ерброу нямаше да размаха крила в небето. Йорш видя как стрелата се заби в рибата и почувства отчаянието на пъстървата, осъдена да умре. А на него му се наложи да повтори убийството още петдесет пъти: трябваше да нахрани деветдесет и девет души, а една пъстърва стигаше за един възрастен или за две по-големи деца, или за три съвсем малки дребосъка. Дървосекачът се хвърли във водата за улова. От всички бежанци само

той и един от миньорите можеха да плуват, та се наложи да се гмуркат на смени в ледената вода, за да вадят рибата и единствената стрела, с която разполагаха.

Никога. Никога. Никога. Никога. Никога. Никога. Никога. Никога. Никога. Никога.

Дървосекачът извади стрелата от водата и я донесе на Йорш, а той започна всичко отначало. След като улучи още пъстърви, хората се подкрепиха и отново тръгнаха на път. Така, като редуваха придвижването с кратки почивки и ловене на риба, бежанците щяха скоро да се доберат до водопада. Йорш си спомни как бе прелетял над него върху гърба на Ерброу. Никога повече. Отново му се прииска да може да плаче.

Вървяха, ловяха риба, някои намериха ягоди. Преди залез-слънце се подготвиха да нощуват. Дървосекачът отсече големи борови клони, за да направят колиби. Запалиха огньове, опекоха пъстървата. И пак тръгнаха на път. И така вървяха ден след ден, с чувството, че времето и животът им са спрели. Съществуваше само състоянието на очакване.

Йорш си спомни кога за първи път бе минал оттук. По-точно казано, тогава той лежеше по гръб в лодката, а двамата прекрасни души с него се стараеха да не ядат пушената риба пред очите му, но се бяха погрижили да набавят няколко торби с фасул и царевича, та да има с какво да си пълни стомаха той. Сега вървяха пеша. Пътят беше по-дълъг, по-труден и целият осеян с камъни, да не говорим за постоянното чувство за глад. И всичко това с дълбока рана в сърцето, с постоянно изплуващите думи „никога повече“, които звучаха в главата му при всяко вдишване. Ала заедно с болката той изпитваше и неочаквано, невероятно щастие — редом с него крачеше Роби.

Трябваше да вървят напред. Есента клонеше към своя край. Всеки ден можеше да завали сняг и тогава щеше да им бъде още по-трудно.

Понякога пътят се разстилаше отпреде им и те вървяха по наклонен пясъчен бряг, но все още често им се налагаше да се изкачват по стръмни и хлъзгави скали, подхлъзвайки се по мокрия мъх. На някои места брегът беше непроходим и тогава се принуждаваха да

заобикалят през горите, като се стараеха да не се отдалечават от реката, за да не изгубят пътя.

Неочаквано пред тях се показва водопадът. Впрочем, не беше съвсем неочаквано, защото отдавна чуваха шума на падащата вода, и въпреки това зрелището се оказа главозамайващо. Водата се сгромолясваше надолу от невероятна височина, обогрена от най-различни нюанси светлина. Пред тях лежеше морето и на хоризонта се сливаше с небето в безкрайна, непрекъсната линия.

Само в далечината се виждаше малък остров. Там растеше дива вишна, чиито последни листа капеха. Вдясно сред скалите се виждаше тясна стълба. Започваше от тясна пясъчна ивица и се издигаше отвесно нагоре до надписа: „НІС SUNT DRACOS“. Част от стъпалата бяха непоправимо разрушени, а надписът не представляваше вече нищо друго, освен една лъжа. Защитена от всички и от всичко, недостъпна на върха, библиотеката съхраняваше вече никому ненужни съкровища.

Трябваше да мисли за Роби: това помагаше на Йорш да не се поддава на тъгата.

НІС SUNT DRACOS.

Никога повече, до края на вековете.

Но с него беше Роби. Светът имаше Роби. И всички останали. Сега той ги познаваше. Всички, един по един. Чувството беше странно — все едно си спомняше за своя живот, прекаран в самота.

Роби съществуваше и беше до него. Трябваше да мисли само за това.

— Как ще продължим по-нататък? — попита Крескио, пребледнял от ужас пред това великолепно и главозамайващо зрелище — водопада.

— Не знам — честно отговори Йорш.

— Никога няма да успеем да минем оттук! — унило добави Морон.

— Ще минем, разбира се — спокойно ги увери Роби. — Длъжни сме да минем. Жителите на Арстрид също са минали, трябва да има начин!

Йорш си възвърна смелостта. Ненапразно Ерброу бе пожертвал живота си за тях! Бяха длъжни да успеят. Нужно беше само да помисли. Огледа се. Наоколо, по почти оголените вече дървета

блестяха последните почервенели и златисти листа. Все пак трябваше да има някакъв изход.

Нищо обаче не му хрумваше.

— Не е чак толкова трудно, достатъчно е просто да се прокопае!
— Възкликна някакъв глас; дори не един, а два гласа.

Двамата „земякопни работници от земите на Далигар“ съвсем отскоро се бяха преименували на Учтивите земякопачи в чест на персонажите от някаква героична приказка — персонажи, измислени в действителност от Йорш. Оттогава те свикнаха да се възприемат като малко по-достойни същества от товарни животни. Приказката на елфа ги бе накарала да почувстват своето благородство и доблест. За първи път в живота си, през който само понякога се бяха решавали да измърморят нещо под нос, най-последно се осмеляваха да проговорят на висок глас и то публично. Учтивите земякопачи се бяха спуснали по южния склон на дефилето, където, освен камъни имаше и земя. Бяха открили, че под падащата вода може да се прокопае тунел в планината, който да се укрепи с греди и дървени подпори. Нуждаеха се обаче от помощници, които да изнасят изкопаната пръст, да ги сменят, когато мишците им се изморят от работата с лопатите, и да осигурят дървен материал за греди и подпори.

Ако всички им се притечали на помощ, за половин ден щели да прокарат тунела.

ДВАЙСЕТ И ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

За работата отиде не половин ден, а цели три. Накрая всички заприличаха на статуи от кал. Хората прокараха пътя. Първоначално копаеха земя, а после пробиваха скалата с помощта на заострени камъни вместо с кирки, каквито, разбира се, нямаха.

Изтощени до крайност, те вече не вярваха, че умората им някога ще премине.

Работа беше бавна и тежка, но затова пък пейзажът наоколо — великолепен. Пред тях лежеше морето, водата на водопада се разбиваше на милиарди преливащи от багри пръски. Из въздуха се носеше миризмата на сол, смесена с аромата на мирта и див копър. Заедно с дребнички диви орхидеи те растяха из пукнатините на негостоприемните скали, брулени от всевъзможни ветрове. Надолу се виждаше сладководно езеро, образувано от водопада сред крайбрежни морски борове. Малко по-нататък, зад боровете, снежнобелият пясък на дълъг плаж опасваше плитък залив. От едната страна заливът преминаваше в наклонена равнина, от другата завършваше с непристъпен, покрит с ярка зеленина нос, на който през нощта блестяха малки светлинки: новите къщи на Арстрид!

Омаломощен, Йорш бе изчерпил фантазията си за приказки, но скитниците си извадиха свирките и музиката им вдъхна сили на тези, които продължаваха да работят. Стискаха зъби и не се предаваха. Час след час, крачка по крачка прокопаваха път към морето.

Докато копаеха, попаднаха на парчета обгоряло въже, увиснало по скалите и по долните клони на високите кестени. Навярно жителите на Арстрид бяха преминали през водопада с помощта на въжени стълби, а след като са се оказали в безопасност, ги бяха запалили.

Йорш съобрази, че дъждовете и бурите скоро ще заличат следите им. И техните евентуални преследвачи няма да забележат пътеката, скрита от водопада.

Раната на елфа се затвори, но още не беше заздравяла напълно. Затова той не се намираше сред първите редици на работниците, прекопаващи пътя, а сред възрастните жени, малките деца и тези,

които си почиваха след смяна. По едно време Учтивите земекопачи попаднаха на изключително твърд гранитен блок. Не беше възможно нито да го разбият, нито да го заобиколят. Изпратиха Гала да извика елфа. Йорш дойде и се замисли над проблема, спомни си за една книга по механика, в която бе прочел за действието на лостовите. Наоколо обаче не се виждаше нищо подходящо, та да се използва като лост. Дали пък с помощта на клинове няма да разбие блока. Само че в скалата не се забелязваше и най-тънка пукнатина, където да пъкне клин, а и нищо не можеше да се използва като клин. Задуха лек вятър и довя все по-отчетливия крясък на чайки. Отчаян от безсилието си, Йорш изтегли мечта си и с всички сили го стовари върху гранитния къс. И неочаквано той се разби на дребни парчета. Мечът остана невредим, а блясъкът му се усили, сякаш ударът придаде на оръжието нови сили. Уверената усмивка на Роби стана по-широка, наоколо гръмнаха аплодисменти.

Бежанците се запускаха бавно по пътеката: за да не паднат, те се придвижваха крачка по крачка, наловени за ръце във верига, напомняща дълга змия.

Накрая стигнаха долу. От вълнение и умора дълго стояха мълчаливо. Някои паднаха на колене и целунаха пясъка. Мнозина отидоха да докоснат морето.

За първи път Йорш бе почувствал дъха на морето, когато летя върху гърба на Ерброу. Именно тогава си помисли, че да докоснеш морето означава да разделиш живота си на „до“ и „после“. „После“ никога повече нямаше да бъде каквото е било „до“. Мълчанието продължи дълго, прекъсвано само от шума на вълните и крясъка на кръжащите над брега чайки.

Най-напред се раздвижиха децата. Втурнаха се към водата, очаровани от движението на вълните. Йорш, изчел пет трактата за молюските, ги научи как да търсят ядливи миди в пясъка, което сложи началото на шумен и весел лов.

Роби също клекна до прибоя и заровила ръце в мокрия пясък, взе бързо да го пресява, а дългите и гладки раковини на молюските оставаха между пръстите ѝ.

— Татко казваше, че всичко в раковините става за ядене, дори то да мисли, а може би дори и да разбира от поезия — засмя се тя.

Големите ѝ очи блестяха като звезди. Йорш си обеща някога да ѝ разкаже как се беше родила тази шега.

Настаниха се в боровата горичка недалече от езерото, образувано от водопада. Мястото беше хубаво и вода имаше в изобилие. Шумът на водопада се сливаше с шума на вълните и звучеше като нежна приспивна песен. Над тях се издигаше отвесна стена от светъл гранит. Йорш извади меча си и изсече думата „ЕРБРОУ“. Най-напред с елфски, после със съвременни, рунически букви.

Скупчилите се наоколо хора го наблюдаваха очаровани. Някой се приближи и прокара пръсти по буквите. Попитаха Йорш какво означават тези знаци и той им обясни.

— Добре — взе думата дървосекачът, — това е името на дракона, нали? Така ще наречем нашето селище. Ние ще живеем в Ерброу.

Раздаде се одобрителен хор.

Тогава един от „работниците по обработката на земите на Далигар“ предложи:

— Напиши още: „Никой не може да ти отнеме добитото с труд от земята“.

Йорш изсече фразата с ясни и грижливо изписани букви, без да промени и дума, защото който се е сражавал за правото да говори на глас, заслужава никой да не променя казаното от него.

След това Йорш изсече на скалата всичко, което му продиктуваха:

Ако някому съвсем не му харесва, може да напусне.

А ако се върне, добре.

Никой няма право да бие никого.

Мотиката, с която винаги си копал, а преди е била на баща ти, е твоя.

Никой не бива да бъде обесван.

Може да се учи четене.

Също и писане.

Каквото вземеш от морето е твое и не е нужно да плащаш никому за него.

Ако родителите умрат, техните най-добри приятели стават майка и баща на децата им.

Забранява се съвсем малките деца да работят.

Децата трябва да работят по-малко от възрастните и то само лека работа.

Да копаеш в кал е трудна работа и тя не бива да се извършва от деца.

Настъпи дълго мълчание.

— „Всеки има право да се старае да бъде щастлив, както иска“ — обади се някаква жена.

— „Не е забранено да бъдеш елф“ — чу се гласът на Морон.

Йорш написа и това. Роби и Гала си шепнеха дълго и се хихикаха странно. После Роби се скри зад гърба на приятелката си, а Гала, почервеняла до уши, продиктува последния закон:

— „Всеки има право да се ожени, за когото иска, но точно за когото иска, дори той да не е като нас, и никой не може да му го забрани.“

Когато Йорш приключи с работата си, прочете написаното и всички се съгласиха. След това всички се разотидоха, за да организират първата нощувка в Ерброу — селище на свободни мъже, жени и деца.

Гала и Крескио продължиха да се гледат.

— Роби казваше, че някой щял да дойде да ме вземе от Дома за сираци.

— Дойдоха елф и дракон.

— Да, но те дойдоха за всички. Очаквах някой да дойде само за мен. Не е едно и също.

Крескио седна на пясъка.

— Аз също дълго мечтах някой да дойде само за мен и да ме вземе от Дома за сираци. Ако трябва да съм честен, и досега си го мечтая, въпреки че се измъкнахме оттам.

Гала мълчеше и Крескио отново заговори:

— Хайде да направим така: аз взех тебе, а ти — мене, така и ние имаме някой, който е дошъл специално за нас.

Гала кимна и седна на пясъка до него.

Слънцето потъна зад морето. Розовозлатиста ивица освети хоризонта и се изгуби в небето, където на изток засияха първите звезди. Към тях летеше чайка.

Роби и Йорш се приближиха до водата, почти до полосата на прибоя.

— Знаеш ли — подхвана Роби, — моето име...

Той не я остави да завърши.

— Имаш забележително име и то много ми харесва.

— Харесваш името „Роби“?

— Да, наподобява звука на падаща капка, звука на камък, който подскача по повърхността на водата. Прекрасно име.

Роби се замисли, усмихна се нерешително, после усмивката ѝ стана по-широка и тя буквално засия.

— А предсказанието? — попита. — Твоята съдба? Момичето със светлината на утринната зора в името?

Йорш вдигна рамене и погледна момичето, силно се изчерви и махна неопределено с ръка.

— Ние искаме нашата съдба, а не написаното по камъните. Нашият живот е тя, а не присънелият се някому сън.

Роби кимна. Наведе се над водата, пусна в морето лодчицата с кукличката в нея и се загледа как се люлеят плавно над вълните. Нейните родители бяха направили тези играчки. Тези играчки бяха всичко, останало ѝ от тях. Освен прашката, името и тя самата.

— И моите деца ще играят с тези играчки — уверено каза тя.

И го знаеше. Беше го видяла. Запита се струва ли си да разказва на Йорш за своето име и за виденията си.

По-добре беше да помисли спокойно по въпроса.

Имаше на разположение цял живот.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.